

საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემია
АКАДЕМИЯ НАУК ГРУЗИНСКОЙ ССР
არქეოლოგიური კომისია
АРХЕОЛОГИЧЕСКАЯ КОМИССИЯ
ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიის, არქეოლოგიისა და
ეთნოგრაფიის ინსტიტუტის არქეოლოგიური კვლევის ცენტრი
ЦЕНТР АРХЕОЛОГИЧЕСКИХ ИССЛЕДОВАНИЙ
ИНСТИТУТА ИСТОРИИ, АРХЕОЛОГИИ И
ЭТНОГРАФИИ ИМ. И. А. ДЖАВХИШВИЛИ

**АРХЕОЛОГИЧЕСКИЕ ПАМЯТНИКИ
ГРМАХЕВИСТАВИ**

ИЗДАТЕЛЬСТВО «МЕЦНИЕРЕБА»
ТБИЛИСИ
1980

ღრმასვევისთავის არქეოლოგიური ქვლეები

გამომცემლობა „მეცნიერება“
თბილისი
1980

ნაშრომი წარმოადგენს დმანისის რაიონში აღვილ
ღრმახევისთავეზე გათხრილ ენეოლით-ადრებრინჯოსა და
გვიანბრინჯაო-ადრეანტიკური ხანის ნასახლარებზე და
სამაროვნებზე მოპოვებული ძეგლების პუბლიკაციას
ფართოდ ილუსტრირებული კატალოგის სახით. ნაშ-
რომს წინ უძღვის გამოვლენილი ძეგლების დათარიღე-
ბა და მოკლე დახასიათება.

რედაქტორი რ. მ. აბრამიშვილი
Редактор Р. М. Абрамишвили

წინასიტყვაობა

1973 წელს ღმანისის რაიონში მეფრინველეობის ფაბრიკის მშენებლობის დროს აღმოჩნდა რკინის ფართო ათვისების ხანის სამარხები. აღმოჩენის ადგილი მაშინვე ინახულა და მოპოვებულ მასალას სათანადო დოკუმენტაცია შეუდგინა ღმანისის არქეოლოგიური ექსპედიციის ხელმძღვანელმა ვახტანგ ჯაფარიძემ.

ღმანისის მეფრინველეობის ფაბრიკის ტერიტორიაზე შექმნილი ვითარების შესახებ ვახტანგ ჯაფარიძემ აცნობა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიის, არქეოლოგიისა და ეთნოგრაფიის ინსტიტუტის გვიანბრინჯაო-ადრერკინის ხანის არქეოლოგიის განყოფილებას. განყოფილებამ აღმოჩენის ადგილზე მიავლინა უფროსი მეცნიერი თანამშრომელი ლეილა წითლანაძე. მის მიერ მოწოდებული ცნობების საფუძველზე საქართველოს არქეოლოგიური კომისიის თავმჯდომარემ აკად. ირ. აბაშიძემ გაგზავნა წერილი საქართველოს სსრ სოფლის მეურნეობის სამინისტროში. წერილში აღნიშნული იყო არსებული ვითარება და სსრკ მინისტრთა საბჭოს დადგენილების საფუძველზე მოთხოვნილი იყო თანხა ღმანისის რაიონის საკომუნალური მომსახურების მეფრინველეობის ფაბრიკის ტერიტორიაზე მშენებლობის გაგრძელებამდე არქეოლოგიური გათხრების ჩასატარებლად. აღმოჩენის ადგილზე 1974 წლის 25/VI მივლინებულ იქნა ინსტიტუტის სავლე არქეოლოგიური კომისია გიორგი ცქიტიშვილის, დავით მუსხელიშვილის, ნიკოლოზ თუთიშვილისა და როსტომ აბრამიშვილის შემადგენლობით. ადგილზე ჩასვლის შედეგად გაირკვა, რომ მეფრინველეობის ფაბრიკის ტერიტორიაზე უახლოეს ხანში კიდევ უნდა ჩატარებულიყო დიდი მოცულობის მიწის სამუშაოები, რომელიც აქ არსებულ არქეოლოგიურ ძეგლს დანგრევა-განადგურებას უქმნიდა. აღნიშნულის გამო საჭირო გახდა დაუყოვნებლივ შექმნილიყო არქეოლოგიური ექსპედიცია, რომელიც გათხრებს ჩაატარებდა იმ ადგილებში, სადაც მშენებლების მიერ გათვალისწინებული იყო მიწის სამუშაოები. იმის გამო, რომ სოფლის მეურნეობის სამინისტრომ დროზე ვერ გამოყო თანხა, საჭირო გახდა ინსტიტუტს გამოეძებნა სათანადო სახსრები. გვიანბრინჯაო-ადრერკინის ხანის განყოფილებაში საბიუჯეტო თანხა ჰქონდა მხოლოდ დიდი თბილისის არქეოლოგიურ ექსპედიციას, რომელიც შედარებით მრავალრიცხოვანი თანამშრომლებითაც იყო დაკომპლექტებული. ეს უკანასკნელი გარემოება კი აუცილებელ პირობას წარმოადგენდა მრავალფენიანი არქეოლოგიური ძეგლის მოკლე ვადაში გასათხრელად. ყოველივე ზემოაღნიშნულმა განაპირობა მეფრინველეობის ფაბრიკის ტერიტორიაზე არქეოლოგიური კვლევა-ძიების ჩასატარებლად დიდი თბილისის არქეოლოგიური ექსპედიციის მივლინება.

ექსპედიციამ ველზე დაყო 4 ივლისიდან 4 ნოემბრამდე შემდეგი შემად-

გენლობით: რ. აბრამიშვილი (ხელმძღვანელი), სპ. წიქარიძე (ხელმძღვანელის მოადგილე სამეურნეო დარგში), კ. კახიანი (რაზმის უფროსი), ნ. გიგუაშვილი, გ. მანჯგალაძე, ეს. მიჩაბელი (უმცროსი მეცნიერი თანამშრომლები), დ. გოცი-რიძე, ნ. აბრამიშვილი, ლ. აპრესოვი, მ. დათაშვილი, მ. პეტაშვილი, ლ. ფირ-ცხალავა, ვ. საღრაძე, ი. სულთანშვილი (უფროსი ლაბორანტები), ლ. ანტენი, თ. კვალიაშვილი, ი. გვალია (მხატვარ-არქიტექტორები), მ. კოზლოვსკი (ფოტოგრაფი), გ. მამადაშვილი, ზ. წიკლაური (ავტომანქანის მძღოლები).

აღნიშნული დროის განმავლობაში ექსპედიციამ გათხარა მტკვარ-არაქსის კულტურის დროინდელი ნასახლარის ნაშთები, ამავე პერიოდის 100 ორმო და 4 სამარხი, ადრერკინის ხანის 8 ნაგებობა და გვიანბრინჯაო-ადრეანტიკური ხანის 99 სამარხი.

დმანისის რაიონის საკოლმეურნეობათაშორისო მეფრინველეობის ფაბრი-კა, რომლის ტერიტორიაზეც ჩვენთვის საინტერესო არქეოლოგიური ძეგლებია განლაგებული, მდებარეობს სოფ. ვარდისუბნის დასავლეთით, მდ. მაშავერას მარცხენა ნაპირზე არსებულ პლატოზე. დასავლეთის მხრიდან საამშენებლო ტერიტორიას საზღვრავს მდ. ბოსლევისხევის ღრმა ხეობა. მაღალ პლატოზე განლაგებულ ამ კონცხისებურ ტერიტორიას ადგილობრივი მოსახლეობა ღრმა-ხევისთავს უწოდებს. აღნიშნულ ტერიტორიაზე აღმოჩნდა მრავალფენოვანი არქეოლოგიური ძეგლი, რომელსაც უჭირავს საამშენებლო ტერიტორიის მთე-ლი ფართობი (6,5 ჰა) და მის ფარგლებს გარეთაც ვადის. ექსპედიციამ აქ გამოავლინა მტკვარ-არაქსის კულტურისა და გვიანბრინჯაო-ადრერკინის ხანის ნასოფლარები და სამაროვნები და ადრეანტიკური ხანის სამარხები.

მიუხედავად იმისა, რომ ესოდენ მრავალრიცხოვანი ძეგლები იქნა გამოე-ლენილი, 1974 წელს შესწავლილი ძეგლების გათხრა ვერ დამთავრდა, რადგან მშენებლობა წარმოებდა საკმაოდ დიდ ფართობზე, რომელიც თითქმის მთლი-ანად დაფარული იყო არქეოლოგიური ძეგლებით. აღნიშნულის გამო ამ ტე-რიტორიაზე არქეოლოგიური კვლევა-ძიების ჩასატარებლად 1975—76 წლებ-ში მივლინებული იყო ექსპედიცია გურამ მირცხულავას ხელმძღვანელობით.

წინამდებარე ნაშრომში ქვეყნდება 1974 წლის ექსპედიციის მიერ მოპო-ვებული მთელი მასალა და 1975—76 წლების ექსპედიციების მიერ გათხრილი გვიანბრინჯაო-ადრერკინის ხანის სამარხები—26 ცალი.

ენეოლით-ადრებრინჯაოს ხანის ძეგლების აღწერილობა-დახასიათება შეს-რულებულია ნელი გიგუაშვილის მიერ, ხოლო გვიანბრინჯაო-ადრეანტიკური ხანის ძეგლებისა — კახა კახიანის მიერ.

ღრმასხვევისთავის არქეოლოგიური ძეგლები

ადგილი ღრმასხვევისთავი მდებარეობს დმანისის რაიონში, სოფ. ვარდისუბნის დასავლეთით, მდ. მაშავერას მარცხენა ნაპირზე არსებულ კონცხისებურად გაშვერილ მაღალ პლატოზე, რომელსაც დასავლეთის მხრიდან საზღვრავს მდ. ბოსლევისხევის ღრმა ხეობა. აღნიშნულ ადგილზე მეფრინველეობის ფაბრიკის მშენებლობისას აღმოჩნდა მრავალფენიანი არქეოლოგიური ძეგლი, რომელსაც უჭირავს ფაბრიკისათვის გამოყოფილი ტერიტორიის მთელი ფართობი (6,5 ჰა) და მის ფარგლებს გარეთაც ვადის (ნახ. 1). ჩატარებული კვლევები შედეგად აქ გამოვლინდა ენეოლით-ადრებრინჯაოსა და გვიანბრინჯაო-ადრერკინის ხანის ნასოფლარები და სამაროვნები და აქემენიდური პერიოდის სამარხები.

მტკვარ-არაქსის კულტურის დროინდელი ნასახლარის ნაშთები გათხრილი იქნა აღნიშნული ფაბრიკის ჩრდილოეთითაც. სავარაუდოა, რომ ამ ხანის ნასახლარი ვრცელდებოდა მეფრინველეობის ფაბრიკის აღმოსავლეთით და დასავლეთითაც. ამ ვარაუდის გამოტანის საშუალებას იძლევა ის გარემოება, რომ მეფრინველეობის ფაბრიკის უკიდურეს დასავლეთითა და აღმოსავლეთით გაკლებულ თხრილში აღმოჩნდა ამ ხანის კულტურული ფენების ნაშთები. გათხრილ ფართობზე მტკვარ-არაქსის ნასახლარი ძლიერ იყო დაზიანებული უფრო გვიანი პერიოდის ძეგლებისაგან და ნაწილობრივ მეფრინველეობის ფაბრიკის მშენებლების მიერ, რის გამოც შეუძლებელი გახდა ცალკეული ნაგებობის კონტურების დადგენა. მათგან მოაღწია მხოლოდ თიხატყეპნილი იატაკის, კერების, ხელსაფეკვაების, სანაყების, კერამიკისა და ცხოველთა ძვლების ფრაგმენტებმა. იყო რამდენიმე შემთხვევა ბათქაშის აღმოჩენისა, რომელშიც შემორჩენილია მცენარეული მინარევების კვალი¹. აქვეა აღმოჩენილი რქისებურშვერილიანი საღდარების ფრაგმენტები და ობსიდიანის ანატეცები².

მშენებლების მიერ საკმაოდ იყო დაზიანებული ამავე პერიოდის სამეურნეო ორმოებიც. თითქმის ყველა მათგანის ზედა ნაწილი ბუღლოზერით იყო დანგრეული, რამდენიმე შემთხვევაში კი მოხერხდა მათი ფორმისა და ზომის დადგენა. ორმოების ნაწილს ჰქონდა ცილინდრისებური, ხოლო ნაწილს—ხაზოსებური (ზემოთ შევიწროვებული თალის) მოყვანილობა. ორ შემთხვევაში ორმოები ქვედა ნაწილში შეერთებული იყო ერთმანეთთან ხვრელებით³. შედარებით კარგად დაცული ორმოების მიხედვით გაირკვა, რომ მათი სიღრმე 2,5 მ,

¹ კულტურული ფენების ნაშთები — III (503), XI (558) და XIV (591).

² კულტურული ფენების ნაშთები №№ III (501), V (518), VI (531), XII (579), XIII (590).

³ ორმოები №№ 52, 53.

ხოლო დიამეტრი ქვედა ნაწილში 4 მ-მდე⁴ აღწევდა. ორ ორმოს შემორჩენილი ჰქონდა წრიული ქვაყრილი⁵. 100 ორმოდან 12 ცარიელი იყო. დანარჩენებში კი მოპოვებული იქნა ძირითადად თიხის ჭურჭლის ნატეხები (რომელთა უმეტესობას ეტყობოდა ცეცხლში მეორედ მოხვედრის კვალი), ბათქაშის ფრაგმენტები ძელებისა და წნელების კვალით⁶, კერამიკული სადგარები ხარის თავის სქემატური გამოსახულებით⁷ და მრგვალი სადგარების ფრაგმენტები⁸, ობსიდიანისა⁹ და კაჟის იარაღი¹⁰, ობსიდიანის ქუსლამოლარული ისრისპირი¹¹, ირმის რქა¹², კაჟის ნამგლის ჩასართი¹³ და რიყის ქვები, რომლებიც გამოყენებული იყო ხელსაფქვავებად და სანაყებად¹⁴. გარდა ამისა თითქმის ყველა ორმოში და კულტურულ ფენაში მრავლად იყო ობსიდიანის უსახო ნატეხები. ორმოების უმეტესობაში დიდი რაოდენობით იყო აღმოჩენილი ცხოველთა ძვლები, რომელთა განსაზღვრის შედეგად დადასტურდა, რომ აღნიშნული ძვლოვანი მასალა წარმოადგენდა შინაური ცხოველების — ძროხის, ხარის, ცხვიის, ღორის, ძაღლისა და გარეული ცხოველების — ირმისა და კეთილშობილი ირმის ძვლებს¹⁵.

ღრმახევისთავის ტერიტორიაზე აღმოჩენილი მტკვარ-არაქსის კულტურის დროინდელი ორმოების სტრატოგრაფიული მონაცემების საფუძველზე დაჭგუფება ვერ მოხერხდა იმის გამო, რომ მათი უმეტესობა ძლიერ იყო დაზიანებული. აღნიშნულ ტერიტორიაზე გაითხარა ერთმანეთზე განლაგებული ორმოების ორი ჯგუფი: I ჯგუფი — №№ 65—69 ორმოები და II ჯგუფი — №№ 54, 55, 56 ორმოები. მიუხედავად იმისა, რომ თითოეულ ამ ჯგუფში გაერთიანებულ ორმოებს შორის სავარაუდოა ქრონოლოგიური სხვაობა (ამოთხრის დროს ორმოებს ერთმანეთი დაუზიანებიათ), მასალის მიხედვით ისინი სინქრონული ჩანს.

კვლევის დღევანდელ საფეხურზე ღრმახევისთავეზე გათხრილი მტკვარ-არაქსის კულტურის დროინდელი ორმოებიდან აშკარად გამოიყოფა ორი ქრონოლოგიური ჯგუფი.

ადრეულ ჯგუფს მიეკუთვნება №№ 15, 29, 47 და 76 ორმოები. მათთვის დამახასიათებელია მცენარეულჩანართებიანი თიხის ჭურჭელი¹⁶ და მტკვარ-არაქსის კულტურის ადრეული საფეხურისათვის დამახასიათებელი კერამიკა¹⁷. აღნიშნულ ორმოებში აღმოჩენილ მცენარეულჩანართებიან კერამიკას

⁴ ორმო № 51.

⁵ ორმოები №№ 51, 76.

⁶ ორმოები №№ 6(49), 13(91), 21(158), 23(160), 47(209), 71(365), 73(382).

⁷ ორმოები №№ 47(207), 73(380), 76(397).

⁸ ორმო № 67(346—350).

⁹ ორმოები №№ 6(52), 68, 69(360), 74(388), 77(405, 406).

¹⁰ ორმო № 80(417).

¹¹ ორმო № 6(51).

¹² ორმო № 14(104).

¹³ ორმო № 90(474).

¹⁴ ორმოები №№ 6(50), 13(92), 71(363), 73(384), 76(400).

¹⁵ ღრმახევისთავის ტერიტორიაზე აღმოჩენილი ძვლოვანი მასალა განსაზღვრა ო. ბენდუ-

ქიძემ.

¹⁶ ორმოები №№ 15(105—109), 29(178), 47(202-205), 76(398).

¹⁷ ორმოები №№ 15(110-120), 29(179, 180), 47(197-201), 76(389-397).

ახასიათებს ღია ჩალისფერი ზედაპირი, შიდაპირი და ასეთივე ფერის სქელი კეცი. ჭურჭელი ცულადაა გამოშვარი და ადვილად იშლება. მცენარეულ ჩანარებთან ერთად კეციში შეიმჩნევა სხვა მინარევებიც — სილა, ხეინჯკა, ობსიდიანი. როგორც წესი, ზედაპირი ანგობირებულია (გამონაკლისია ორმო № 29-ის ჭურჭელი № 178). მათი უმეტესობა დიდი ზომისაა და აქვს ცილინდრული ფორმა. არც ერთი მათგანის მთლიანად აღდგენა ვერ მოხერხდა. კარგადაა შენახული მხოლოდ ჭურჭლის ზედა ნაწილი. აღნიშნული კერამიკიდან ცალკე გამოვყავით ერთი დიდი ზომის ჭურჭელი (ნახ. 19 178), რომლის კეცის სისქე 2,5 სმ-ს უახლოვდება. გამოშვარია მოჩალისფროდ, აქვს გადაშლილი ბაკომომრგვალებული პირი, დაბალი ყელი და მომრგვალებული მუცელი¹⁸. ჭურჭელი ახლო მსგავსებას პოულობს მულანის ველზე აღმოჩენილ ენეოლითური ხანის კერამიკასთან¹⁹. ამავე ორმოშია აღმოჩენილი თიხის ჭურჭლის ნატეხები, რომელიც დამზადებულია სილანარევი და მსხვილკენწარევი თიხისაგან და გამოშვარია მორუხო-მოყავისფროდ²⁰. მსხვილკენწარევი, მორუხო-მოყავისფროდ გამოშვარ კერამიკის ჭურჭლის ერთ ნატეხს (ნახ. 19 178) ზედაპირზე შემორჩენილი აქვს კობისებური შვერილი²¹. მსგავსი შვერილი დამახასიათებელია ენეოლითური ხანის კერამიკისათვის, რომელიც აღმოჩენილია მულანის ველზე²², წოფში²³ და დელისის ნასახლარზე²⁴.

აღსანიშნავია № 15 ორმოში აღმოჩენილი დიდი ზომის თიხის ჭურჭელი (ნახ. 11 105)²⁵. იგი გამოშვარია მოჩალისფროდ. გადანატეხს შუაში გასდევს თხელი ნაცრისფერი ფენა. ზედაპირი დაფარულია თხელი ღია ფერის ანგობით. ჭურჭელს აქვს ოდნავ გადაშლილი პირი, მაღალი ყელი და მრგვალი მუცელი. კეცის სისქე 3—4 სმ-ს შორის მერყეობს. მსგავსი ტექნიკითაა დამზადებული სხვა დანარჩენი მცენარეულჩანარებთან თიხის ჭურჭელიც, იმ განსხვავებით, რომ მათ ცილინდრული ფორმა აქვს²⁶. აღნიშნული ტიპის მცენარეულჩანარებთან კერამიკა სქელი კეცითა და ღია ფერის ანგობით დამახასიათებელია თრელის მტკვარ-არაქსის კულტურის დროინდელი ადრეული პერიოდის ორმოებისათვის²⁷ და მულანის ველის ენეოლითური ძეგლებისათვის²⁸.

როგორც ზემოთ აღინიშნა, ადრეული ჯგუფის ორმოებში მცენარეულჩანარებთან ე. წ. ბუნარევი კერამიკასთან ერთად აღმოჩნდა მტკვარ-არაქსის კულტურის ადრეული პერიოდისათვის დამახასიათებელი თიხის ჭურჭელი.

¹⁸ ორმო № 29 (178).

¹⁹ И. Г. Нариманов, Ф. Р. Махмудов. Энеолитические памятники на Мугани, Известия академии наук Азерб. ССР, серия истории, философии и права Баку, 1974 г., с. 90, 91.

²⁰ ორმო № 29 (180).

²¹ ორმო № 29 (179).

²² დასახ. ნაშრ., გვ. 95, 96.

²³ Б. А. Куфтин, Археологические раскопки в Трналетн. Тб., 1941, с. 32.

²⁴ რ. აბრამიშვილი, დელისის ნასახლარი, თბლისი 1, თბ., 1978, გვ. 31, 32. ნახ. 6.

²⁵ ორმო № 15 (105).

²⁶ ორმოები № 15 (106—108), 47 (202-205), 76.

²⁷ რ. აბრამიშვილი, დ. გოცირიძე, თრელის მტკვარ-არაქსის კულტურის ნასახლარი, თბლისი 1, თბ., 1978 წ. ნახ.: 7, 8, 12.

²⁸ И. Г. Нариманов, Ф. Р. Махмудов, დასახ. ნაშრომი, ტაბ. 1.

აღნიშნულ კერამიკას ახასიათებს ლევა-მორუხო ან მორუხო-მოყავისფრო მოკლუვებული ზედაპირი, შიდაპირი და ასეთივე ფერის მქისე კეცი. კეციში შეიმჩნევა ქარსისა და კვარცის მინარევეები. ხშირ შემთხვევაში ურეგია სილაცი. მიუხედავად იმისა, რომ ზემოთ განხილულ კერამიკას არ ახასიათებს ფორმათა მრავალფეროვნება, მათში შეიძლება რამდენიმე ჯგუფის გამოყოფა, რომელთა დახასიათებას ვიძლევიტ ქვემოთ.

ო რ ყ უ რ ა ქ ო თ ა ნ ი — აღმოჩნდა 4 ცალი²⁹ (ნახ 11₁₁₀, 23₁₉₇, 41₃₈₉, 392). მათ ახასიათებთ ოდნავ გადაშლილი ფართო პირი, მაღალი ცილინდრული ყელი, სფეროსებური ფართო მუცელი, ძირისკენ თანდათანობით შევიწროვებული ტანი და ბრტყელი ძირი. ყელისა და მხრის შეერთებასთან დაქრწილია ორ-ორი ყური. ერთ ჭურჭელს შემორჩენილი აქვს ქსოვილის ანაბეჭდი³⁰. აღნიშნული ტიპის ჭურჭელი აღმოჩენილია სხვა ორმოებშიც, რომელთაგან ორს შემორჩენილი აქვს ქსოვილის ანაბეჭდი³¹.

მსგავსი ფორმის ორყურა ქოთნები გვხვდება თრელიგორებზე³², დიდუბეში³³, კიკეთში³⁴, სამშვილდეში³⁵, ხიზანანთ გორის E ღონეზე³⁶ და ლუგოვოს ნაშოსახლარზე ფრაგმენტების სახით³⁷.

ც ა ლ ყ უ რ ა ქ ო თ ა ნ ი — ადრეული ჯგუფის ორმოებში აღმოჩნდა ორი ცალი³⁸. ერთ მათგანს (ნახ. 41₃₉₀)³⁹ აქვს ლევა-მოყავისფრო მოკლუვებული ზედაპირი, შიდაპირი და ასეთივე ფერის მქისე კეცი, მაღალი ცილინდრული ყელი, კვერცხისებური მუცელი, ბრტყელი ძირი და მხრისა და ყელის შეერთების ადგილზე დაქრწილი ყური.

მსგავსი ქოთნები გვხვდება: თრელიგორებზე⁴⁰, დიდუბეში⁴¹, კიკეთში⁴², ქეცხელების C ფენაში⁴³ და ამირანის გორაზე ადრეული ხანის სამარხში (ეს უკანასკნელი შემკულია ამოკაწრული ორნამენტით)⁴⁴. ანალოგიური ქოთნები ნაპოვნია გარნისში, არმავირ-ბლურში და არავაციში⁴⁵.

მეორე ქოთანი პირველთან შედარებით პატარა ზომისაა (ნახ. 41₃₉₁), გამოწვეარია მორუხო-მოყავისფროდ და მხარი შემკული აქვს ამოლარვის ტექნი-

²⁹ ორმოები №№ 15 (110), 47 (197), 76 (389, 392).

³⁰ ორმო № 15 (110).

³¹ ორმოები №№ 26 (168), 53 (245).

³² რ. ა ბ რ ა მ ი შ ვ ი ლ ი, დ. გ ო ც ი რ ი ძ ე, თრელის მტკვარ-არაქსის კულტურის ნასახლარი, თბილისი, 1, 1978 წ., გვ. 38, 39, ნახ. 7₃₃₋₃₃, 8₇₃₋₇₇.

³³ დ. ქ ო რ ი ძ ე, თბილისის არქეოლოგიური ძეგლები 1, თბ., 1955 წ. ტაბ. 1₃₃-IV

³⁴ გ. ფ ხ ა კ ა ძ ე, ქვემო ქართლის ენეოლითი, თბ., 1963, გვ. 87, 88, ტაბ. III ვ, XII₉.

³⁵ გ. მ ი რ ც ხ უ ლ ა ვ ა, საშვილდე, თბ., 1975 წ., გვ. 53, ტაბ. XVI ვ.

³⁶ ი. კ ი კ ე ი ძ ე, ხიზანანთ გორის ადრებრინჯაოს ხანის ნასახლარი, თბ., 1972, ტაბ. XXIII₉.

³⁷ P. M. მ უ ნ ჩ ა ე ვ, Древнейшая культура Северо-Восточного Кавказа, МИА-100 М., 1961, табл. XIV_{1,2}

³⁸ ორმო № 76 (390, 391).

³⁹ ორმო № 76 (390).

⁴⁰ რ. ა ბ რ ა მ ი შ ვ ი ლ ი, დ. გ ო ც ი რ ი ძ ე, დასახ. ნაშრ., გვ. 39, ნახ. 7₃₉, 40, 8₇₃₋₈₁.

⁴¹ დ. ქ ო რ ი ძ ე, დასახ. ნაშრ., ტაბ. 1₄, გ.

⁴² გ. ფ ხ ა კ ა ძ ე, დასახ. ნაშრ., გვ. 82, 83, ტაბ. IV ვ, XII₄, XIIII₉.

⁴³ აღ. ჭ ა ე ა ხ ი შ ვ ი ლ ი, ლ. ლ ლ ო ნ ტ ი, ურბნისი 1, თბ., 1962, ტაბ. IV.

⁴⁴ ტ. ხ უ ბ ი ნ ი შ ვ ი ლ ი, ამირანის გორა, თბ., 1963, გვ. 72, ტაბ. V.

⁴⁵ გ. მ ი რ ც ხ უ ლ ა ვ ა, დასახ. ნაშრ., გვ. 51, 52.

კით შესრულებული გეომეტრიული სახეებით. მსგავსი ჰურჭელი აღმოჩენილია ხიზანაანთ გორის E ფენაში და სამშვილდეში⁴⁶.

ტ ა ფ ის ე ბ უ რ ი ჰ უ რ ჭ ე ლ ი — ადრეული ჯგუფის ორმოებში აღმოჩნდა 1 ცალი⁴⁷. მისი სრული სახით აღდგენა ვერ მოხერხდა (ნახ. 41₃₉₅). გამომწვარია მორუხო-მოყავისფროდ, აქვს სწორი, ერთ მხარეს შიგნით შეწეული საშუალო ზომის გვერდი და ბრტყელი ძირი. ზედაპირი და გარეპირი მოგლუვებული აქვს, ძირის ქვედა ნაწილი უხეშადაა დამუშავებული. აღნიშნულ ჰურჭელს ზუსტი ანალოგები არ ეძებნება. მსგავსი თიხის ჰურჭელი ფრაგმენტების სახით აღმოჩენილია ღრმავისთავის სხვა დანარჩენ ორმოებში და კულტურული ფენის ნაშთებში⁴⁸. ტაფისებური ჰურჭელი ცნობილია მულანის ველის ენეოლითური ძეგლებიდან (ილანლი—თეფეზე⁴⁹). გარდა ამისა ტაფისებური ჰურჭელი აღმოჩენილია ამირანის გორაზე ადრეული ხანის სამარხებში⁵⁰.

დ ის კ ო ს ფ ო რ მ ის ს ა რ ჭ ე ე ლ ი — ადრეული ჯგუფის ორმოებში აღმოჩნდა 1 ცალი⁵¹. აღნიშნული სარქველი საშუალო ზომისაა (ნახ. 11₁₂₀), გამომწვარია ლეგამოშავოდ, აქვს მოგლუვებული ზედაპირი, ქვედაპირი და შუაში დაძვრწილი ოვალურგანიკვეთიანი ყური. მსგავსი ფორმის სარქველი აღმოჩენილია ადრეული ჯგუფის მომდევნო პერიოდის ერთ ორმოში⁵². გარდა ამისა მრავლადაა წარმოდგენილი ორმოებში და კულტურული ფენების ნაშთებზე ფრაგმენტების სახით⁵³. განხილულ ყურიან სარქველებს ანალოგები ეძებნება: თრელიგორებზე⁵⁴, დიღუბეში⁵⁵, კიკეთში⁵⁶, ამირანის გორაზე⁵⁷, ლაიათ-მაშში და დანგრეულ გორაზე⁵⁸.

ფ ი ა ლ ა — ადრეული ჯგუფის ორმოებში აღმოჩნდა 1 ცალი⁵⁹. აღნიშნული ჰურჭელი ძლიერ პატარა ზომისაა, გამომწვარია მორუხო-მოყავისფროდ, აქვს მოგლუვებული ზედაპირი და გარეპირი, ვედაშლილი პირი, მომრგვალებული კალთა და ქუსლამოდარული ძირი. ზედაპირი დაფარული აქვს ამოკაწრული გეომეტრიული სახეებით (ნახ. 11₁₁).

ზემოთ განხილული კერამიკის გარდა ადრეული ჯგუფის ორმოებში აღმოჩნდა მორუხო-მოყავისფროდ გამომწვარი რ ქ ი ს ე ბ უ რ შ ე ე რ ი ლ ი ა ნ ი

⁴⁶ დასახ. ნაშრომი, გვ. 20, ტაბ. IV ვ.

⁴⁷ ორმო №76 (395).

⁴⁸ ორმოები №№ 53 (246, 247), 21 (153), კულტ. ფენა 1 (477).

⁴⁹ თ. კ ი ლ უ რ ა ძ ე, აღმოსავლეთ საქართველოს ადრესაიწიფოპოქემდო კულტურის პერიოდისა, თბ., 1976, გვ. 97.

⁵⁰ ტ. ჩ უ ბ ი ნ ი შ ე ი ლ ი, დასახ. ნაშრ., გვ. 78, სურ. 4₂₀, 6₁, 4₁, 7.

⁵¹ ორმო № 15 (120).

⁵² ორმო № 73 (378).

⁵³ ორმოები №№ 16 (124), 21 (155), 53 (269-271), 64(334), 65, 66, 67 (341), 68, 69 (358); კულტ. ფენის ნაშთები: III (502), IV (510), VIII (534), IX (540), XII (577).

⁵⁴ რ. ა ბ რ ა მ ი შ ე ი ლ ი, დ. გ ო ო რ ი ძ ე, დასახ. ნაშრ., ნახ. 11 ჯგ.

⁵⁵ დ. ქ ო რ ი ძ ე, დასახ. ნაშრ., გვ. 25.

⁵⁶ გ. ფ ხ ა კ ა ძ ე, დასახ. ნაშრ., გვ. 37, ტაბ V ვ.

⁵⁷ ტ. ჩ უ ბ ი ნ ი შ ე ი ლ ი, დასახ. ნაშრ., გვ. 78-80, სურ. 4₂₁, 7₂.

⁵⁸ თთ. ქ ა ფ ა რ ი ძ ე, ქართველ ტომთა ეთნიკური ისტორიის საკითხისათვის, თბ., 1976, სურ. 47 ჯგ, 48₁₄.

⁵⁹ ორმო № 15 (111).

ს ა დ გ ა რ ე ბ ი (ნახ. 23²⁰⁰⁷, 413⁹⁷)⁶⁰. მსგავსი სადგარის ფრაგმენტები აღმოჩენილია სხვა დანარჩენ ორმოებში და კულტურული ფენის ნაშთებში⁶¹. აღნიშნულ რქისებურშვერილიან სადგარებს ანალოგები ეძებნება თრელიგორებზე⁶², დიდუბეში⁶³, ხიზანანთ გორის E ფენაში⁶⁴, ზემო ავქალაში⁶⁵, ქულბაქეზე⁶⁶, ქიულ-თეფეს II ფენაში⁶⁷ და ლუგოვოს ნამოსახლარზე⁶⁸.

ღრმახევისთავის ადრეული ჯგუფის კერამიკასთან განსაკუთრებით დიდ მსგავსებას პოულობს თბილისში, თრელის ნამოსახლარზე გათხრილი ენეოლით-ადრებრინჯაოს ხანის მასალა. ორივე ძეგლზე მტკვარ-არაქსის კულტურის ადრეული ეტაპისათვის დამახასიათებელ კერამიკასთან ერთად აღმოჩენილია ბზენარევი ჭურჭელი, მაგრამ მათ შორის არსებობს გარკვეული სხვაობაც. თრელის ნასახლარზე მცენარეულჩანართებიანი კერამიკა ძირითადად წარმოადგენილია ცილინდრისებური წელშვევიწროებული⁶⁹ და დაბალი პირგადაშლილი ბრტყელიძირა ჭურჭლით⁷⁰, ღრმახევისთავზე კი სხვა ფორმის ჭურჭელიც გვხვდება.

საერთოდ მცენარეულჩანართებიანი ჭურჭელი დამახასიათებელია ენეოლითის ხანისათვის და მტკვარ-არაქსის კულტურის ძეგლებზე ამას არ ვხვდებით. ამ მხრივ თრელის (№№ 1, 2, 3, 5, 6) და ღრმახევისთავის ადრეული ჯგუფის ორმოები გამოიწვევს წარმოადგენს⁷¹. მსგავსი სურათია თეთრიწყაროს ნასოფლარის A ფენაზე, სადაც მტკვარ-არაქსის კულტურის ადრეული საფეხურისათვის დამახასიათებელ კერამიკასთან ერთად გვხვდება ბზენარევი კერამიკა⁷². თრელის ზემოაღნიშნული კერამიკა უახლოესს პარალელებს მტკვარ-არაქსის კულტურის ადრეული ჯგუფის ძეგლებთან პოულობს⁷³.

ჩვენი აზრით, თრელის ნასახლარის ქვედა ფენების მასალა ქრონოლოგიურად წინ უნდა უსწრებდეს მტკვარ-არაქსის კულტურის დღემდე ცნობილ ყველა ძეგლს, რის დამამტკიცებლადაც მიგვაჩინა თრელის ნასახლარზე მტკვარ-არაქსის კულტურის ადრეული ჯგუფის კერამიკასთან ერთად ბზენარევი თიხის ჭურჭლის აღმოჩენა. თრელის ნასახლარის ქვედა ფენები IV ათასწლეულის შუა ხანებით უნდა დათარიღდეს⁷⁴ და ღრმახევისთავის მტკვარ-არაქსის კულტურის ადრეული ქრონოლოგიური ჯგუფის ორმოებიც მისი სინქრონული

⁶⁰ ორმოები №№ 47 (207), 76 (397).

⁶¹ ორმოები №№ 73 (380), კულტ. ფენის ნაშთები: III (501), V (518), VI (531), XII (579), XIII (590).

⁶² რ. ა ბ რ ა მ ი შ ვ ი ლ ი, გ. გ ო ც ი რ ი ძ ე, დასახ. ნაშრ., გვ. 41, სურ. 7⁶⁶.

⁶³ დ. ქ ო რ ი ძ ე, დასახ. ნაშრ.

⁶⁴ ი. კ ი ე ვ ი ძ ე, დასახ. ნაშრ., ტაბ. XXVIII⁶.

⁶⁵ გ. ფ ხ ა კ ა ძ ე, დასახ. ნაშრ., სურ. 114.

⁶⁶ თ. ჭ ა თ ა რ ი ძ ე, ქართველი ტომების ისტორიისათვის ლითონის წარმოების ადრეულ საფეხურზე, თბ., 1961, სურ. 4⁴.

⁶⁷ P. M. M y n a e v. Кавказ на заре бронзового века, М., 1975, рис. 214.

⁶⁸ იქვე, ტაბ. XIX²¹⁴.

⁶⁹ რ. ა ბ რ ა მ ი შ ვ ი ლ ი, დ. გ ო ც ი რ ი ძ ე, დასახ. ნაშრ. გვ. 42, ნახ. 7⁶⁷.

⁷⁰ იქვე, გვ. 42, ნახ. 12⁶⁸¹.

⁷¹ იქვე, გვ. 42.

⁷² გ. გ ო ბ ე ჯ ი შ ვ ი ლ ი, თეთრი წყაროს ნასოფლარი, თბ., 1978, გვ. 55-82.

⁷³ რ. ა ბ რ ა მ ი შ ვ ი ლ ი, დ. გ ო ც ი რ ი ძ ე, დასახ. ნაშრ., გვ. 43.

⁷⁴ იქვე, გვ. 44.

უნდა იყოს⁷⁵. გარდა აღნიშნულისა, ღრმახევისთავის ადრეული ჯგუფის ორ-
მოების ბუნარევი კერამიკა მსგავსებას პოულობს მულანის ველის მცენარეულ-
ჩანარტებიან ქურქელთანაც, რომელიც ენეოლითის ხანას განეკუთვნება. რო-
გორც ზემოთ აღინიშნა, ღრმახევისთავის ერთ-ერთ ორმოში მოპოვებული
შვერილიანი კერამიკაც აღნიშნულ ძეგლს შულავერ-შომუთეფეს კულტურის
ძეგლებთან აახლოებს⁷⁶. ამავე ნიშნით იგი უკავშირდება დელისის ნამოსახ-
ლარს, რომელიც აგრეთვე ახლო დგას შულავერ — შომუ-თეფეს კულტურის
ძეგლებთან⁷⁷. ზემოთ განხილული ორმოების მასალა ახლო დგას დიდუბის, კი-
კეთის, სამშვილდის, ხიზანაანთ გორის E ფენის, თეთრიწყაროს ნასოფლარის
A ფენისა და სხვა მტკვარ-არაქისის კულტურის ადრეული პერიოდის ძეგლე-
ბის კერამიკასთან. ამრიგად, ღრმახევისთავის ადრეული ჯგუფის ორმოები
თრელის სამაროვნის ქვედაფენებთან ერთად შეიძლება გავაერთიანოთ ერთ
ქრონოლოგიურ ჯგუფში, ჩავთვალოთ დიდუბე-კიკეთის ქრონოლოგიური ჯგუ-
ფის ძეგლების წინამორბედად და IV ათასწლეულის შუა ხანით დავთარილოთ.

ღრმახევისთავის ნასახლარზე აღმოჩენილ არქეოლოგიურ მასალაში ცალ-
კე გამოიყოფა ორმოებისა და კულტურული ფენების ნაშთების ის ჯგუფი⁷⁸,
სადაც ბუნარევი კერამიკა არ გვხვდება, მაგრამ მათში აღმოჩენილია მტკვარ-
არაქისის კულტურის ადრეული საფეხურისათვის დამახასიათებელი კერამიკა:
ორყურა⁷⁹ და ცალყურა⁸⁰ ქოთნები, ტაფისებური ქურქელი⁸¹, დისკოსებური
სარქველები⁸² და რქისებურშვერილიანი სადგარები⁸³. ზოგიერთ ქურქელს შე-
მორჩენილი აქვს ქსოვილის ანაბეჭდი⁸⁴. ეს კერამიკა დამზადების ტექნიკითა
და ფორმა-მოყვანილობით თითქმის ანალოგიურია ზემოთგანხილული ადრეუ-
ლი ჯგუფის ორმოებში აღმოჩენილი კერამიკული მასალისა. მასაც, ისევე რო-
გორც ადრეული ჯგუფის ორმოებში აღმოჩენილ კერამიკას, ახასიათებს მო-
რუხო-მოყავისფრო ან ლეგა-მოყავისფრო მოგლუეებული ზედაპირი და შიდა-
პირი და აქვს მინარევებიანი (ქარსი, კვარცი და სილა) მქისვი კეცი. აღსანიშ-
ნავია ის გარემოება, რომ აღნიშნულ ჯგუფში, ბუნარევი თიხის ქურქლის შემ-
ცველ ორმოებისაგან განსხვავებით, აღმოჩენილია სხვადასხვა ზომისა და ფორ-
მის ფიალები. ეს ფიალები წარმოდგენილია ფრაგმენტების სახით, მაგრამ მა-
ინც მოხერხდა მათი ტიპოლოგიური თვალსაზრისით დაჯგუფება. გამოიყო ორი
ჯგუფი: 1) სწორგვერდიანი ცილინდრული ფორმის ჯამები და 2) გადაშლილი
ფიალები. აღნიშნული ქურქელი გამომწვარია მორუხო-მოყავისფროდ ან ლე-

⁷⁵ რ. ა ბ რ ა შ ი შ ვ ი ლ ი, დ. გ ო ო ო რ ი ძ ე, დასახ. ნაშრ., გვ. 44, 14, 21, 22.

⁷⁶ P. M. M y n a e v, Древнейшая культура Северо-Восточного Кавказа, МИА-100, М., 1961, с. 95. 96.

⁷⁷ რ. ა ბ რ ა შ ი შ ვ ი ლ ი, დასახ. ნაშრ.; გვ. 31 32.

⁷⁸ ორმოები №№21 (136, 139, 153, 155), 26 (168), 53 (242, 244-247, 269-271), 54, 55, 56 (277), 65, 66, 67 (341), 73, (375, 379), 81 (423). კულტ. ფენის ნაშთები: 1(477, 482), V(518) IX (540), XII (577, 579), XIII (590).

⁷⁹ ორმოები №№ 21 (136-138), 26 (168), 53 (242, 245), 65, 66, 67 (340), 81 (423).

⁸⁰ ორმოები №№ 54, 55, 56 (277).

⁸¹ ორმოები №№ 21(153), 53(246, 247), 81 (375), კულტ. ფენის ნაშთი 1(477).

⁸² ორმოები №№ 21 (155), 53 (269, 270), 65, 66, 67 (341), 73 (378), კულტ. ფენ. ნაშთი XII (577).

⁸³ კულტ. ფენის ნაშთები: 1(482), V(518), XII (579), XIII (590).

⁸⁴ ორმოები №№21 (148, 151), 53 (273), 54, 55, 56 (292), კულტ. ფენის ნაშთი: IX (539), XII (574) და სხვ.

ვა-მონაცრისფროდ, აქვს მოგლუვებული ზედაპირი და გარეპირი. კეცში ურე-
ვია ქარსი, კვარცი და სილა.

სწორ გვერდიანი ჭამები აღმოჩნდა 3 ცალი⁸⁵, ორი მათგანი პა-
ტარა ფიალაა (ნახ. 62₅₈₀, 585). აქვს სწორი პირი, სწორი გვერდი და ბრტყე-
ლი ბირი⁸⁶, მესამე შედარებით დიდი ზომისაა და მათგან განსხვავდება ბაკო-
მომრგვალებული პირით (ნახ. 63₅₈₂)⁸⁷. ზემოთ განხილულ ჭურჭელს პირდაპი-
რი ანალოგები არ ეძებნება.

გადაშლილი ჭამები აღმოჩენილია 11 ცალი⁸⁸. მათ ახასიათებთ
გადაშლილი სწორი პირი, მომრგვალებული გვერდი და ბრტყელი ძირი. აღნიშ-
ნული ფორმის ჭამებისაგან რამდენადმე განსხვავდება სამი პატარა ზომის ჭამი.
ერთი მათგანი პატარა ფიალას წარმოადგენს (ნახ. 39₅₈₆)⁸⁹, მეორე ჭურჭელს
პირზე დაქრწილი აქვს პატარა შვერილი (ნახ. 62₅₈₁)⁹⁰, მესამე ჭამი ძლიერ
გადაშლილია (ნახ. 46₅₂₀)⁹¹. ზემოთ განხილული ფორმის ჭურჭელი გვხვდება
დიდუბეში⁹², სამშვილდეში⁹³. გარდა ამისა მსგავსი ფორმის ჭამები აღმოჩენი-
ლია პულურში⁹⁴. ამირანის გორაზე ერთ გვიანდელ სამარხში⁹⁵.

როგორც აღინიშნა, ზემოთ განხილულ ორმოებში და კულტურული ფე-
ნების ნაშთებზე აღმოჩენილი კერამიკის ერთი ნაწილი (ორყურა და ცალყურა
ქოთნები, ტაფისებური ჭურჭელი, დისკოსებური ყურიანი სარქველები და
რქისებურშვერილიანი სადგარები) დამახასიათებელია მტკვარ-არაქსის კულ-
ტურის ადრეული საფეხურის ძეგლებისათვის (თრელის ნასახლარი, დიდუბე,
კიკეთი, სამშვილდე და სხვ.). რაც შეეხება ჭამებს, აღნიშნული ჭურჭელიც
ანალოგებს მტკვარ არაქსის კულტურის ადრეული პერიოდის ძეგლებზე პოუ-
ლობს (დიდუბე, სამშვილდე). ამრიგად, სავარაუდოა, რომ ზემოაღნიშნული
ჭგუფის ორმოები და კულტურულ ფენებში მოპოვებული კერამიკა ან ადრე-
ული ქრონოლოგიური ჭგუფის ან დიდუბე-კიკეთის დროინდელი ძეგლების
თანადროულია.

როგორც ზემოთ აღინიშნა, ადრეული ხანის ორმოებში⁹⁶ და კულტურულ
ფენებში აღმოჩნდა ქსოვილიანი კერამიკა⁹⁷. ქსოვილიანი კერამიკა გვხვდება
თრელის მტკვარ-არაქსის კულტურის დროინდელ ნასახლარზეც⁹⁸. აღნიშ-

⁸⁵ კულტ. ფენის ნაშთები: XII (560, 567), XIII (582).

⁸⁶ კულტ. ფენის ნაშთი XII (560, 577).

⁸⁷ კულტ. ფენის ნაშთი. XIII (582).

⁸⁸ ორმოები №№73 (572), 81 (520, 521, 525); კულტ. ფენ. ნაშთები: II(484, 485),
V (512), IX (530), XII (561, 562).

⁸⁹ ორმო №73(572).

⁹⁰ კულტ. ფენ. ნაშთი XII (561).

⁹¹ ორმო № 81 (520).

⁹² დ. ქო რ ი ძ ე, დასახ. ნაშრომი, ტაბ. III.

⁹³ გ. მ ი რ ც ხ ე ლ ა ვ ა, დასახ. ნაშრ., ტაბ. XVII₄, XI₄.

⁹⁴ თ. ჭ ა ფ ა რ ი ძ ე, ქართულ ტომთა ეთნიკური ისტორიის საკითხისათვის, თბ., 1976,
სურ. 71₄.

⁹⁵ ტ. ჩ უ ბ ი ნ ი შ ვ ი ლ ი, ამირანის გორა, თბ., 1963, სურ. 17₄.

⁹⁶ ორმო № 15 (112).

⁹⁷ ორმოები №№ 21 (148, 151), 26 (168), 53 (273), 54, 55, 56 (292), კულტ. ფენის ნაშთ.:
II(494), VII (529), VIII (533), IX (539), X (552), XII (574).

⁹⁸ რ. ა ბ რ ა მ ი შ ვ ი ლ ი, დ. გო ც ი რ ი ძ ე, დასახ. ნაშრ., გვ. 41.

ნული ტიპის თიხის ჭურჭელი გვხვდება მტკვარ-არაქსის კულტურის როგორც ადრეულ (დიდებე, ღრმახევისთავი, სამშვილდე), ასევე გვიანი ხანის ძეგლებზე — ამირანის გორა, ქვაცხელა, სტეპანაკერტი⁹⁹. ქსოვილიანი კერამიკა მტკვარ-არაქსის კულტურის ადრეული საფეხურიდან მის გვიან საფეხურამდის აგრძელებს არსებობას (მაგ. ილტოს ნამოსახლარი). ღრმახევისთავის ნასახლარზე ქსოვილიანი კერამიკა აღმოჩენილია მხოლოდ ადრეული ჯგუფის ორმოებში და კულტურულ ფენების ნაშთებზე, ხოლო გვიანი ჯგუფის ორმოებში არა გვხვდება.

ღრმახევისთავის ნასახლარის გვიანი ჯგუფის მასალას ახასიათებს შავი ნაპრიალები ან მოგლუვებული ზედაპირი, მოვარდისფრო ან მოყავისფრო შიდაპირი და ორფეროვანი მქისე კეცი¹⁰⁰. კეცში შერეულია ქარსი და კვარცი, ზოგ შემთხვევაში სილა და წვრილი კენჭებიც. ადრეული ჯგუფის ორმოების მასალასთან შედარებით ჭურჭელი უფრო მრავალფეროვანია. აქ წარმოდგენილია მსხლის ფორმის ორყურა და სამყურა ქილები, ფართოპირიანი ორყურა ქილები, ცილინდრული ჭურჭელი, მაღალგვერდიანი ბადები და სხვა. ამ ჯგუფში შედის დიდი ზომის დერჯი, რომელსაც მუცლის წიბოზე კოპები შემოუყვება¹⁰¹. გვიანი ჯგუფის მასალაში არ გვხვდება ბუნარევი, ქსოვილიანი, ანგობირებული და ღია ფერის კერამიკა. სამაგიეროდ აქ წარმოდგენილია კოპებით (ნახ. 765, 871)¹⁰², კანელურებითა (ნახ. 330)¹⁰³ და რელიეფური, ე. წ. სათვალისებური ორნამენტით შემკული (ნახ. 10100, 101) თიხის ჭურჭელი¹⁰⁴. სათვალისებური ორნამენტი ცნობილია კიკეთიდან¹⁰⁵. მსგავსი ორნამენტი გვხვდება ამირანის გორაზე¹⁰⁶ და სხვა ძეგლებზე. როგორც ოთ. ჯაფარიძე აღნიშნავს, ორმაგი სპირალის მორტივი საკმაოდ ფართოდაა გავრცელებული მტკვარ-არაქსის კულტურაში. იგი გავრცელებულია, როგორც მტკვარ-არაქსის კულტურის ადრეულ საფეხურზე, ასევე ამ კულტურის აყვავების ხანაში და წამყვან ადგილს იკავებს მის განვითარებულ საფეხურზე¹⁰⁷.

ღრმახევისთავის გვიანი ქრონოლოგიური ჯგუფის კერამიკა დავყავით სამ ჯგუფად, 1) მსხლისებური ტიპის ჭურჭელი, 2) პირფართო ორყურა ქილები და 3) ცილინდრული ფორმის ჭურჭელი.

მსხლისებური ტიპის ჭურჭელი ღრმახევისთავში აღმოჩენილია 6 ცალი¹⁰⁸. მათ ახასიათებთ ოდნავ გადაშლილი ბაკომომრგვალებული პირი, დაბალი ყელი, მსხლის ფორმის წაგრძელებული კორპუსი და ბრტყელი ძირი. მხარზე და მუცელზე დაქერწყნილი აქვს ოვალურგანიკვეთიანი ორ-ორი ყური (ნახ. 766, 867, 69, 10 93, 32300). ერთი ჭურჭელი სამყურაა (ნახ. 867)¹⁰⁹,

⁹⁹ დასახ. ნაშრ., გვ. 41.

¹⁰⁰ ორმოები №№ 6 (30-48), 11(65-82), 14 (93-102).

¹⁰¹ ორმო № 11 (65).

¹⁰² ორმო № 11 (65, 71).

¹⁰³ ორმო №6 (30).

¹⁰⁴ ორმო №14 (100, 101).

¹⁰⁵ გ. ფ. ხ. ა. ძ. ე. დასახ. ნაშრ., ტაბ. 114, 6-9.

¹⁰⁶ ტ. ჩ. უ. ბ. ი. შ. ვ. ი. ლ. დასახ. ნაშრ. გვ. 77-78, სურ. 536, 37, 41.

¹⁰⁷ ო. ჯ. ფ. ა. რ. ი. ძ. ე. ქართველ ტომთა ეთნიკური ისტორიის საკითხისათვის, გვ. 90-92.

¹⁰⁸ ორმოები №№ 6 (30), 11 (66, 67, 69), 14 (93), 58 (300).

¹⁰⁹ ორმო № 11 (67).

ერთ მათგანს მუცელი შემკული აქვს რელიეფური შევრილებით (ნახ. 330)¹¹⁰. მსგავსი ჭურჭელი აღმოჩენილია ქვაცხელაზე¹¹¹ და მარნეულის ველზე გათხრილ მე-9 ყორღანში¹¹².

პირფართო ორყურაქილა აღმოჩნდა 4 ცალი (ნახ. 768, 1095, 32301, 33310)¹¹³. მათ აქვს გადაშლილი ბაკომორგვალბული ფართო პირი, მრგვალი მხარი, ძირისკენ შევიწროვებული ტანი და ბრტყელი ძირი. პირზე და მხარზე დაქერწყილი აქვს ოვალურგანვიკვეთიანი ორ-ორი ყური. მსგავსი ჭურჭელი აღმოჩენილია ქვაცხელაზე¹¹⁴ და ამირანის გორაზე¹¹⁵.

ცილინდრული ფორმის ჭურჭელი ფრაგმენტების სახითაა წარმოდგენილი. მათი მთლიანი ფორმის აღდგენა ვერ მოხერხდა (ნახ. 870-72, 74, 22191)¹¹⁶. აღნიშნული ჭურჭელი გამომწვარია ლეგა-მოშავოდ. არც ერთი მათგანი ერთიმეორის სახეს არ იმეორებს. მათ აქვს სხვადასხვა ზომა და ფორმა. ერთ ჭურჭელს ყური დაქერწყილი აქვს ტანის შუა ნაწილზე (ნახ. 870)¹¹⁷, მეორეს — პირზე და მხარის დასაწყისში (ნახ. 22191)¹¹⁸, მესამე ჭურჭელი ორყურაა და ყურები დაქერწყილი აქვს ყელზე და მხარეზე (ნახ. 872)¹¹⁹, მეოთხე ჭურჭელი მაღალკედლიან ბადიას წარმოადგენს. ტანი შემკული აქვს შევრილებით (ნახ. 871)¹²⁰, მეხუთე ჭურჭელს შემორჩენილი აქვს მხოლოდ ბიკონუსური ძირი და ცილინდრული ტანი (ნახ. 874)¹²¹. აღნიშნული ჭურჭლის ზუსტი ანალოგები ჩვენთვის ცნობილი არ არის.

ღრმავებისთავის ნასახლარის გვიანი ჯგუფის ორმოები, ჩვენი აზრით, მიეკუთვნება მტკვარ-არაქსის კულტურის ყველაზე გვიან ეტაპს¹²². ამის დამადასტურებელია ის გარემოება, რომ № 14 ორმოში აღმოჩენილი ქილისებური ჭურჭლის ფრაგმენტები (ნახ. 10108; 101)¹²³ თავისი ფორმით, კეცით, ზედაპირის დამუშავების ტექნიკითა და შემკობით ახლოს დგას საჩხერის აღრებრინჯაოს ხანის ჭურჭელთან¹²⁴. აღნიშნული ჭურჭელი შემკულია სათვალისებური — რელიეფური ორნამენტით. ამავე ჯგუფშია გაერთიანებული ობსიდიანის ქუსლამოლარული ისრისპირი¹²⁵. ანალოგიური ისრისპირები საჩხერის ტიპის ორნამენ-

¹¹⁰ ორმო № 6(30).

¹¹¹ ტ. ჩ უ ბ ი ნ ი შ ვ ი ლ ი, დასახ. ნაშრ., სურ. 12g.

¹¹² ო. ჯ ა ფ ა რ ი ძ ე, ბრინჯაოს ხანის ყორღანები, ქვემო ქართლის არქეოლოგიური ექსპედიციის შედეგები, თბ., 1975, გვ. 155-158, სურ. 63g, g, ტაბ. XLIV, 2.

¹¹³ ორმოები №№ 11 (68), 14 (95), 58 (301), 59 (310).

¹¹⁴ ო. ჯ ა ფ ა რ ი ძ ე, ქართველ ტომთა ეთნიკური ისტორიის საკითხისათვის, თბ., 1976, სურ. 43.

¹¹⁵ ტ. ჩ უ ბ ი ნ ი შ ვ ი ლ ი, დასახ. ნაშრ., სურ. 7g.

¹¹⁶ ორმოები №№ 11(70, 72, 74), 44 (191).

¹¹⁷ ორმო № 11 (70).

¹¹⁸ ორმო № 44 (191).

¹¹⁹ ორმო № 11 (72).

¹²⁰ ორმო № 11 (71).

¹²¹ ორმო № 6 (51).

¹²² P. А б р а м и ш в и л и, К. К а х и ა ნ ი, Д. Г о ц и რ ი დ з ე, С. Ц и კ ა რ ი - з ე, Г р м ა ხ ე ვ ი ს თ ა ვ ს კ ი ე ს ე ლ ი ა ხ ი მ ი გ ი ლ ი ნ კ ი, Полевые археологические исследования в 1974 году, Тб., 1976, с. 22.

¹²³ ორმო № 14 (100, 101).

¹²⁴ ო. ჯ ა ფ ა რ ი ძ ე, დასახ. ნაშრ., ტაბ. XVII₄, XVIII, XIX.

¹²⁵ ორმო № 6 (51).

ტულ ქურქელთან ერთად გვხვდება ადრებრინჯაოს გვიანი საფეხურისათვის დამახასიათებელ ძეგლებში: თრიალეთის XI ყორანი (ტაბ. VI₁₋₅)¹²⁶, სტეპანაკერტში¹²⁷, მინგეჩაურში¹²⁸. აღნიშნული ძეგლები ძვ. წ. 2500—2300 წლებით თარიღდება¹²⁹.

ამრიგად, ღრმახევისთავის გვიანი ჯგუფის ორმოებში აღმოჩენილი მასალა თავისი დამზადების ტექნიკითა და ფორმებით უახლოვდება მტკვარ-არაქსის კულტურის გვიანი პერიოდის ძეგლებს და თარიღდება III ათასწლეულის მე-სამე მეოთხედით.

როგორც ზემოთ აღინიშნა, ღრმახევისთავის მტკვარ-არაქსის კულტურის დროინდელ ნასახლარზე გამოიყო რამდენიმე ქრონოლოგიური ჯგუფი: ყველაზე ადრეული ჯგუფის ორმოები, მისი თანადროული ან მომდევნო პერიოდის ორმოები და კულტურული ფენების ნაშთები, ყველაზე გვიანდელი ორმოები და ადრეულ ჯგუფებსა და გვიანდელ ჯგუფებს შორის გარდამავალი საფეხური. როგორც ჩანს, ღრმახევისთავის ნასახლარი არსებობდა მტკვარ-არაქსის კულტურის არსებობის მთელ მანძილზე, ძვ. წ. IV ათასწლეულის შუა ხანებიდან ძვ. წ. III ათასწლეულის ბოლო მეოთხედამდე.

ექსპედიციამ ღრმახევისთავზე გათხარა ადრებრინჯაოს ხანის 4 სამარხი (№№ 53, 54, 77, 82). სამარხები ინდივიდუალურებიან. ორმოსამარხების იატაკი მოგებულია ფლეთილი ქვებით, რომლებიც ერთმანეთთან მკიდროდ არის მიწყობილი. № 77 სამარხს ჰქონდა ქვაყრილი, ხოლო № 82 სამარხი გადახურული იყო ქვიშაქვის ფილით. №№ 77 და 82 სამარხები ნაწილობრივ დაზიანებული ჰქონდა მომდევნო ხანის სამარხებს. მიუხედავად იმისა, რომ სამარხში ჩონჩხი უკვდავ იყო დატული, შესაძლებელი გახდა იმის დადგენა, რომ მიცვალებულს მარხავდნენ მოხრილ პოზაში, მარჯვენა (სამარხი № 54) ან მარცხენა (სამარხი № 53, 82) გვერდზე. სამარხები ლარიბულია. მხოლოდ № 77 სამარხში აღმოჩნდა პატარა ზომის თიხის ქურქელი და № 82 სამარხში თიხის ქურქლის რამდენიმე ნატეხი.

ღრმახევისთავის მტკვარ-არაქსის კულტურის დროინდელი ძეგლი ერთ-ერთი საინტერესო და მნიშვნელოვანი ძეგლია მტკვარ-არაქსის კულტურის დღემდე ცნობილ ძეგლებს შორის. აღნიშნული ძეგლის შემდგომი შესწავლა შესაძლებელს გახდის გაირკვეს ურთიერთობა, ერთი მხრივ, ადრესამოწათმოქმედო კულტურებსა და მტკვარ-არაქსის კულტურას შორის, ხოლო, მეორე მხრივ — შუაბრინჯაოს ხანის ძეგლებთან.

როგორც ზემოთ აღინიშნა, ღრმახევისთავზე ენეოლით-ადრებრინჯაოს ხანის ძეგლების გარდა გაითხარა გვიანბრინჯაო-ადრერკინის ხანის ნასოფლარები, სამაროვნები და აქემენიდური პერიოდის სამარხები.

გვიანბრინჯაო-ადრერკინის ხანის სამარხების უმრავლესობა აღმოჩნდა II სექტორის BC და BV ფართობებზე (ნახ. 77), ხოლო ორი¹³⁰—IV სექტორ-

¹²⁶ Б. А. Куфт и н, დასახ. ნაშრ., ტაბ. CVI₁₋₃.

¹²⁷ Я. М. Г у м е л ь, Некоторые памятники раннебронзовой эпохи Азербайджана, КСИИМС, вып. XX, 1948.

¹²⁸ Г. И. А с л а н о в, Р. И. В а н д о в, Г. И. И о н е, Древний Мингечаур, Баку, 1958.

¹²⁹ ვ. გოგაძე, თრიალეთის ყორანული კულტურის პერიოდიზაცია და გენეზისი, თბ., 1972, გვ. 95; ქრონოლოგიური სქემა.

¹³⁰ სამარხები №№ 51, 95.

რის CA ფართობზე. აღნიშნული სამარხებიდან 19 ორმოსამარხია¹³¹, ერთი კი ქვაყუთს წარმოადგენს¹³². ორმოსამარხები ჩაპრილია კირნარეე თიხნარში, რის გამოც კონტური კარგად გამოიყოფა. დასაქრძალავი ორმოები კუთხეებმომრგვალებული სწორკუთხედის¹³³ ან ოვალური¹³⁴ ფორმისაა. ზოგიერთ მათგანს თავსა და ბოლოში შემოწყობილი აქვს ქვები¹³⁵. ორმოსამარხები გადახურულია ქვაყრილით¹³⁶ ან ქვის ფილებით¹³⁷, ერთ შემთხვევაში ქვაყრილითა და ქვის ფილით¹³⁸. ქვაყრილი და ქვის ფილები ჩნდებოდა სამარხის იატაკიდან 0,7×1,6 მ სიმაღლეზე და მათ შორის სივრცე შევსებული იყო მიწით ან მიწითა და ქვებით.

ორმოსამარხები ძირითადად დამხრობილია NW-დან SO-კენ¹³⁹, ხოლო რამდენიმე შემთხვევაში—NWW-დან SOO-კენ¹⁴⁰, NOO-დან SWW-კენ¹⁴¹ ან NO-დან SW-კენ¹⁴². სამარხები უმეტესად ინჰუმაციურია, ერთი კი — კენოტაფია¹⁴³.

ორმოსამარხების დაზიანებისა და ჩონჩხის ცუდად დაცულობის გამო მიცვალებულების პოზის დადგენა თითქმის ვერ მოხერხდა. № 95 სამარხში მიცვალებული მჯდომარე პოზაში იყო დაკრძალული.

თუ გავითვალისწინებთ ზოგიერთი სამარხის დასაქრძალავი ორმოს მოცულობის სიმცირესა და ჩონჩხის ძვლების არაბუნებრივ განლაგებას, შეიძლება დავუშვათ, მათშიც¹⁴⁴ მიცვალებული დაკრძალული უნდა ყოფილიყო მჯდომარე პოზაში.

ამ ფენის სამარხებში აღმოჩენილია კვერცხისებური მოყვანილობის ორყურა ქილები (ნახ. 150, 151, 165, 170—172; ტაბ. XXII, XXVI)¹⁴⁵, სადა და გოფრირებული ქვაბქოთნები (ნახ. 152, 153, 163, 166, 170, 173; ტაბ. XXIII, XXVI, XXVIII)¹⁴⁶, ბიკონუსური და სფერული ფორმის ხელალები (ნახ. 153, 168, 169, 189, 192; ტაბ. XXIII, XXVII, XXXI)¹⁴⁷, მაღალყელიანი ქილები (ნახ. 171, 173; ტაბ. XXVIII)¹⁴⁸, პირმოყრილი ქილა (ნახ. 163, ტაბ. XXVI)¹⁴⁹, წრიული (ნახ. 151, 154, 166, 167, 171—173, 189—192; ტაბ. XXIII, XXXI)¹⁵⁰ და კუთხეებმომრგვალებული სწორკუთხედის ფორმის (ნახ. 150,

¹³¹ სამარხები №№ 51, 81, 83-87, 95-103, 127-130.

¹³² სამარხი № 126.

¹³³ სამარხები №№ 81, 83-87, 97, 98, 100, 102, 103, 127-129.

¹³⁴ სამარხები №№ 99, 101.

¹³⁵ სამარხები №№ 85, 86, 95, 99, 103.

¹³⁶ სამარხები №№ 81, 83, 84, 86, 87, 88, 97, 100-103.

¹³⁷ სამარხები №№ 85, 96, 99, 127, 128.

¹³⁸ სამარხი № 98.

¹³⁹ სამარხები №№ 51, 85, 86, 99, 99-103, 127-129.

¹⁴⁰ სამარხები №№ 81, 83, 84, 87, 98.

¹⁴¹ სამარხი № 97.

¹⁴² სამარხი № 96.

¹⁴³ სამარხი № 99.

¹⁴⁴ სამარხი № 96.

¹⁴⁵ სამარხები №№ 84 (356), 85 (359), 96 (418), 100 (428), 101 (433), 102 (441).

¹⁴⁶ სამარხები №№ 85 (360), 86 (365), 95 (412-414), 97 (419), 100 (429), 103 (445).

¹⁴⁷ სამარხები №№ 86 (364), 98 (423), 99 (427), 126 (507), 129 (518).

¹⁴⁸ სამარხები №№ 101 (433), 103 (444).

¹⁴⁹ სამარხი № 95 (411).

¹⁵⁰ სამარხები №№ 85 (361), 87 (368), 97 (420), 98 (424), 101 (435), 102 (440), 103 (446), 126 (508), 127 (514), 128 (517), 129 (519).

170; ტაბ. XXII, XXVII)¹⁵¹ ლანგრები, ტოლჩა (ნახ. 190, ტაბ. XXXI)¹⁵² და სხვა.

თიხის ქურქელი ძირითადად დამზადებულია ჩარხზე წვრილი და მსხვილი კენკმინარევებიანი მქისე თიხისაგან. გამოშვარია მოშავოდ, მონაცრისფროდ და მორუხოდ. მათი ზედაპირი უმეტესად კარგადაა მოგლუვებული, ზოგიერთი კი ნაპრიალებია.

თიხის ქურქელი ძირითადად შემკულია ამოღარული, ნაპრიალები და რელიეფური ორნამენტით.

გარდა თიხის ქურქლისა სამარხებში აღმოჩნდა ბრინჯაოს ჰედეით დამზადებული შუბისპირი (ნახ. 163, ტაბ. XXVI)¹⁵³, განჯა-ყარაბაღული ტიპის ბრინჯაოსტარიანი რკინის სატევარი (ნახ. 170, ტაბ. XXVII)¹⁵⁴, ბრინჯაოს ორნამენტირებული სარტყლის ფრაგმენტები (ნახ. 189)¹⁵⁵, სამხარიალოე თასმის ბრინჯაოს რგოლი (ნახ. 189)¹⁵⁶, კონუსისებური ფორმის საკინძეები (ნახ. 152, 168, 170, 171, 189; ტაბ. XXIII, XXVII, XXXI)¹⁵⁷, ბრინჯაოს ყუნწჩაკეცილი და ყუნწგახვრეტილი მახათები (ნახ. 123, 152, 171; ტაბ. XVII)¹⁵⁸ და სარდიონისა¹⁵⁹ და მინისებური პასტის¹⁶⁰ მძივები (ნახ. 163, 168, 171, 173; ტაბ. XXVI, XXVIII).

აღნიშნული სამარხებიდან ყველაზე ადრეულია № 95 სამარხი, რომელშიც აღმოჩნდა პირმოყრილი ქილა, სამი ქვაბქოთანა, ბრინჯაოს მასრაგახსნილი ნაქედი შუბისპირი და სარდიონისა და მინისებური პასტის ინკრუსტირებული მძივები. № 95 სამარხი მასში აღმოჩენილი ინვენტარით ძვ. წ. XIV—XIII საუკუნეების მიჯნის ახლო ხანით უნდა დათარიღდეს. საეარაუდოა, რომ მისი ზედა ქრონოლოგიური საზღვარი ძვ. წ. XIII საუკუნეს არ უნდა ცილდებოდეს.

დანარჩენი სამარხები მასში აღმოჩენილი კონუსისებური ფორმის საკინძეებითა და სხვა ინვენტარით ძვ. წ. XIII—XII საუკუნეებით თარიღდება.

მომდევნო ხანის სამარხები, რომელიც ღრმახევისთავის სამაროვანზე გაითხარა, მიეკუთვნება რკინის ფართო ათვისების ხანას. სამარხების უმეტესობა აღმოჩნდა IV სექტორში (ნახ. 76), მცირე ნაწილი — III¹⁶¹ და II¹⁶² სექტორებში.

სამარხები ძირითადად ქვაყუთს წარმოადგენს. დამხრობილია NW-დან SO-კენ, იშვიათ შემთხვევაში კი გადახრილია N-ით ან S-ით. ქვაყუთები სხვადასხვა ზომისაა. მათი ზომები მერყეობს 1,28 X 0,78 მ-დან 0,55 X 0,38 მ-მდე, სიღრმე — 0,6 მ-დან 0,3 მ-მდე. სამარხები შედგენილია ოთხი, ხუთი ან ექვსი თხელი ან სქელი ფილაქვისაგან და გადახურულია უმეტესად ერთი ან

¹⁵¹ სამარხები №№ 84 (358), 100 (430).

¹⁵² სამარხი № 127 (515).

¹⁵³ სამარხი № 95 (415).

¹⁵⁴ სამარხი 100 (431).

¹⁵⁵ სამარხი №126 (510).

¹⁵⁶ სამარხი № 126 (511).

¹⁵⁷ სამარხები №№85 (362), 98 (426), 100 (432), 101 (436, 437), 126 (512).

¹⁵⁸ სამარხები №№ 51 (246), 85 (363), 101 (438).

¹⁵⁹ სამარხები №№ 95 (416), 101 (439), 13 (448).

¹⁶⁰ სამარხები №№ 95 (417), 97 (423).

¹⁶¹ სამარხები №№104, 105, 107-110.

¹⁶² სამარხი № 38.

რამდენიმე ფილაქვით. ქვაყუთების ორმოში გამაგრების მიზნით სამარხის კედლებსა და ორმოს შორის ჩაწყობილია ქვები. სამარხები ინჰუმაციურია. უმეტესად დაკრძალულია ერთი, ორ შემთხვევაში კი — ორ-ორი მიცვალებული¹⁶³. დაკრძალვის პოზა მხოლოდ ექვს სამარხში დადგინდა¹⁶⁴. მიცვალებული დაკრძალულია მოხრილი კიდურებით მარჯვენა¹⁶⁵ ან მარცხენა¹⁶⁶ გვერდზე, თავით N-კენ ან NW-კენ.

ქვაყუთში ინვენტარი ძირითადად განლაგებულია მიცვალებულის სახის, გულმკერდისა და ქვედა კიდურების წინ.

№ 94 სამარხი აღმოჩნდა IV სექტორში მდებარე რკინის ფართო ათვისების ხანის № 4 ნაგებობის მიერ დაზიანებულ მტკვარ-არაქსის ორმოში. ორმოში უწყსრიგოდ ჩაყრილი იყო რამდენიმე მიცვალებულის ჩონჩხის ძვლები, ერთი თიხის ჭურჭელი, რკინის დანა და რკინის ლერაკი.

ქვაყუთების დიდი ნაწილი დანგრეულია ფაბრიკის მშენებლობის დროს ან დაზიანებული და გაძარცვულია ადრევე.

ამ ფენის თიხის ჭურჭელი უმეტესად ხელითაა ნაძერწი წვრილკენჭმინარევებიანი თიხისაგან. აქვს შავი, ნაცრისფერი, ლეგა-მონატრისფრო ან ლეგა-მორუხო ფერის ზედაპირი. გვხვდება მორუხო-მოვარდისფრო ზედაპირიანი¹⁶⁷ და წითლადშეღებილი¹⁶⁸ ჭურჭელიც.

თიხის ჭურჭლის ფორმებიდან გვხვდება: დოქები და ხელალები¹⁶⁹, ცალყურა ქოთნები¹⁷⁰, პირგადაშლილი, პირშენეჭილი და სწორპირიანი ჯამები¹⁷¹, ტოლჩები¹⁷², კოქობები¹⁷³, შვერილიანი ფიალა¹⁷⁴ და სხვ.

თიხის ჭურჭლის გარდა აღმოჩნდა: რკინის სატყელები (105, 116; ტაბ. XIV, XVI)¹⁷⁵, რკინის მასრაგახსნილი შუბისპირები (ნახ. 94, 116, 178, 183, 200, 201; ტაბ. XXXII)¹⁷⁶, ბრინჯაოს ორფრთიანი და სამფრთიანი ისრისპირები (ნახ. 86, 183; ტაბ. IX, XXIX)¹⁷⁷, რკინის დანები (ნახ. 86, 90, 94, 155,

¹⁶³ სამარხები №№12, 18.

¹⁶⁴ სამარხები №№7, 11, 38, 88, 91, 105.

¹⁶⁵ სამარხები №№ 11, 38, 91, 105.

¹⁶⁶ სამარხები №№7, 88.

¹⁶⁷ სამარხი №106 (456).

¹⁶⁸ სამარხები №№ 108 (466), 133 (531), 135 (541).

¹⁶⁹ სამარხები №№ 4(117), 6(127), 7(135), 8(141), 10(147), 11(152), 20(186), 24(187-190), 31(202), 36(217), 38(218), 88(371), 104(449), 106(456), 107(459), 108(466), 109(474), 112(482), 138(551, 552), (554, 556).

¹⁷⁰ სამარხები №№4(118), 6(128), 7(136), 8(142), 9(146), 10(148), 11(153), 12(161), 18(172), 22(185), 38(219), 41(233), 63(296), 88(370), 94(408), 104(450), 106(457), 107(460), 108(467), 112(483), 131(525), 134(535), 135(539, 540), (558-560, 567).

¹⁷¹ სამარხები №№ 3(113), 4(119), 6(129), 7(137), 10(149), 11(154), 12(162), 24(190), 191), 31(203), 32(206), 34(214), 38(220), 41(234), 104(451), 107(461), 108(468), 109(476), 111(479), 134(536), 136(542, 543), 137(547, 571).

¹⁷² სამარხები №№ 10(150), 13(165), 38(221), 104(452).

¹⁷³ სამარხები №№ 6(130), 7(138), 10(151), 11(155), 12(163), 17(170), 18(173, 174), 20(181), 21(184), 22(186), 30(201), 31(204), 88(372), 105(454), 107(462), 108(469), 109(475), 114(479), 133(531), 134(537, 538), 135(541), 136(545, 546), (563).

¹⁷⁴ სამარხი № 104 (453).

¹⁷⁵ სამარხები №№ 24(192), 38(222),

¹⁷⁶ სამარხები №№ 11(156), 38(223), 108(471), 137(550), 138(553).

¹⁷⁷ სამარხები № 6(132), 113(484).

162, 178)¹⁷⁸, რიყის ქვისა და ქვაქვიშის საღესები (ნახ. 106, 155, 178; ტაბ. XV, XXIII¹⁷⁹), ბრინჯაოს ძეწკვი რკინის თავზეა საყინძებით (ნახ. 88, ტაბ. X)¹⁸⁰, ბრინჯაოს ფიბულა (ნახ. 105, ტაბ. XIV)¹⁸¹, ბრინჯაოს მრგვალი, ოვალური და ბრტყელი მავთულისაგან დამზადებული სადა და ორნამენტირებული სამაჭურები¹⁸², ბრტყელი ფირფიტოვანი და მავთულის სპირალურად დახვეული ბეჭდები (ნახ. 94, 174, 181; ტაბ. XXIX)¹⁸³ და სარდიონის, ნიყარის, ძვლის, ალუბასტრის, ქარვის, მინის და მინისებური პასტის მძივები¹⁸⁴.

რკინის ფართო ათვისების ხანის სამარხებიდან ყველაზე ადრეულია და ძვ. წ. VII საუკუნით თარიღდება № 24 და № 38 სამარხები. ამ სამარხებში აღმოჩენილი რკინის სატევრები გავრცელებულია ქვემო ქართლსა და ჩრდილოეთ სომხეთში ძვ. წ. VIII—VII საუკუნეებში¹⁸⁵. ძვ. წ. VI საუკუნით უნდა დათარიღდეს №6 ქვაყუთი, რომელშიც აღმოჩნდა სკვითური ტიპის ბრინჯაოს სამფრთიანი ისრისპირი, რკინის დანა, თიხის ოთხი ქურქული და სარდიონის, მინისა და მინისებური პასტის მძივები. დანარჩენი სამარხები (№№ 2 — 4, 7 — 15, 17, 18, 20—22, 26, 30—32, 34, 36, 41, 50, 88, 94, 104—113, 131, 133—138) მასში მოპოვებული მასალის მიხედვით ძვ. წ. VII საუკუნის ბოლოთი და ძვ. წ. VI საუკუნით უნდა დათარიღდეს. ორმახევისთავის ამ ქრონოლოგიური ჯგუფის სამარხების სინქრონული და ამავე კულტურის წრეში შემავალი ძეგლებია: მუსი-იერის შაითან-დაღის, ახტალის¹⁸⁶, კაზრეთის¹⁸⁷, წოფის (სამარხების ერთი ნაწილი)¹⁸⁸, დმანისის¹⁸⁹, განთიადის (№№ 1—7 სამარხები)¹⁹⁰ და შორის (სამარხების ერთი ნაწილი)¹⁹¹ სამარხოვნები. ორმახევისთავის სამარხების მსგავსი მასალაა აგრეთვე აღმოჩენილი თრელის¹⁹², სამთავროსა¹⁹³ და ცხინანას სამარხოვნებში¹⁹⁴ და სხვ.

ამავე სამარხოვანზე გაითხარა აქემენიდური პერიოდის სამარხები. სამარხები ძირითადად ქვაყუთებითაა წარმოდგენილი, გვხვდება ორმოსამარხებიც.

¹⁷⁸ სამარხები №№ 6 (131), 8 (145), 11 (157), 88 (374), 94 (409), 108 (470).

¹⁷⁹ სამარხები №№ 26 (196), 88 (375, 376), 108 (473).

¹⁸⁰ სამარხი № 7 (139).

¹⁸¹ სამარხი № 24 (193).

¹⁸² სამარხები №№1(116), 4 (120), 8 (144), 11(158), 24 (194), 38 (224), 107 (463), 108 (472), 133 (532-534).

¹⁸³ სამარხები №№ 11(159), 107(464), 111(481).

¹⁸⁴ სამარხები №№ 4 (121), 6 (134), 7 (140), 11 (160), 32 (208), 107 (465), 110 (477).

¹⁸⁵ რ. ა ბ რ ა მ ი შ ვ ი ლ ი, რკინის ათვისების საკითხისათვის აღმოსავლეთ საქართველოს ტერიტორიაზე, სსმ. XXII-B, თბ., 1961, გვ. 369, 371.

¹⁸⁶ J. D e M o r g a n, Mission scientifique Au Caucase, Paris, 1889, გვ. 44-74.

¹⁸⁷ შ. ს ი ნ ა უ რ ი ძ ე, გ. გ ი უ ნ ა შ ვ ი ლ ი, კაზრეთის გვიანბრინჯაო-ადრერკინის ხანის სამარხები, სსმ, XXXII — B, თბ., 1976, გვ. 96-104.

¹⁸⁸ რ. ა ბ რ ა მ ი შ ვ ი ლ ი, წოფის სამაროვანი, ხელნაბეჭდი, გვ. 5, 6.

¹⁸⁹ გ. ნ ი ო რ ა ძ ე, დმანისის ნეკროპოლი და მისიზოგოტრთი თავისებურება, სსმ, XIV-B, თბ., 1947, გვ. 1-56.

¹⁹⁰ გ. ა ვ ა ლ ი შ ვ ი ლ ი, ქვემო ქართლი ძვ. წ. I ათასწლეულის I ნახევარში, თბ., 1974, გვ. 65-74.

¹⁹¹ ო. თ. ტ ე ე შ ე ლ ა შ ვ ი ლ ი, ფოლადურის ხეობა, თბ., 1969, გვ. 26-70.

¹⁹² სამარხი №64.

¹⁹³ სამარხი 213.

¹⁹⁴ A. A. H y u ბ ი დ з e, Археологические раскопки в село Абано, საქართველოს არქეოლოგიის საკითხები, თბ., 1978, გვ. 65-71.

ქვეყნები, ისევე როგორც წინააღმდეგ ხანის სამარხები, შედგენილია ოთხი, ხუთი ან ექვსი ფილაკვებისაგან და უმეტესად გადახურულია ერთი ან რამდენიმე ფილაკვით. ორმოსამარხები¹⁹⁵, სადაც ორმოს კონტურის დაქვერვა მოხერხდა. წარმოადგენს კუთხეებმომრგვალებული სწორკუთხედის ფორმის სამარხებს. სამარხების ნაწილს ქვეები აქვს ირგვლივ შემოწყობილი¹⁹⁶, ხოლო ნაწილი გადახურულია ქვის ფილებით¹⁹⁷ ან ქვაყრილით¹⁹⁸.

სამარხებში უმეტესად დაკრძალულია ერთი, იშვიათად კი ორი ან რამდენიმე¹⁹⁹ მიცვალებული.

სამარხებში მიცვალებულები დაკრძალულია მოხრილი კიდურებით მარჯვენა ან მარცხენა გვერდზე, თავით N-ით ან NW-ით.

აქმენიდური პერიოდით (ძვ. წ. V—IV სს.) თარიღდება №№ 1, 5, 16, 19, 29, 32, 35, 39, 40, 47—50, 55—62, 65—75, 78, 79, 89, 91—93, 114—118, 132 სამარხები.

ამ სამარხებში მოპოვებულია ცალყურა ქოთნები²⁰⁰, სამტუჩა ხელაღები²⁰¹, კოკობები²⁰², ქილები²⁰³, პირმოყრილი ჯამები²⁰⁴, ფიალები (ნახ. 79, 158; ტაბ. VII, XXIV)²⁰⁵, მოხატული ჭურჭელი (ნახ. 158, ტაბ. XXIV)²⁰⁶ და სხვ.

თიხის ჭურჭელი წინა ხანისაგან განსხვავებით გამოიყვარა მორუხო-მონაცრისფროდ, მორუხო-მოწითალოდ, იშვიათ შემთხვევაში გვხვდება მოშავო-მონაცრისფრო ეგზემპლარებიც.

თიხის ჭურჭლის გარდა აღმოჩნდა: რკინის მასრაგახსნილი შუბისპირები²⁰⁷, რკინის მოხრილი დანები²⁰⁸, სალესი ქვები²⁰⁹, ბრინჯაოსა²¹⁰ და რკინის²¹¹ სადა და ორნამენტირებული სამაჯურები, ვერცხლისა და ბრინჯაოს სასაფეთქლე რგოლები²¹², ბრინჯაოს ძეწკვები, რკინისა და ბრინჯაოს საკინძე-

¹⁹⁵ სამარხები №№ 1, 5, 16, 29, 39, 40, 48, 58, 75, 89, 90.

¹⁹⁶ სამარხები №№ 29, 75.

¹⁹⁷ სამარხები №№ 1, 16, 58.

¹⁹⁸ სამარხი № 90.

¹⁹⁹ სამარხები №№ 40, 56, 66, 75, 78.

²⁰⁰ სამარხები №№ 1(101), 39(226), 50(241), 59(273), 61(286), 65(298, 299), 67(303), 69(311), 70(320, 321), 71(325), 73(339), 75(347), 78(351, 352), 91(381), 93(399), 117(505), 118(506), 130(521).

²⁰¹ სამარხები №№ 57(267), 59(272), 62(290), 70(319), 92(390), 114(489, 490), 115(497).

²⁰² სამარხები №№ 1(105), 5(122), 40(229), 50(242), 59(274), 61(287), 69(312), 89(377), 91(383), 93(401).

²⁰³ სამარხები №№ 16(168), 28(198), 56(255), 58(269).

²⁰⁴ სამარხები №№ 62(291), 67(305).

²⁰⁵ სამარხები №№ 1(103), 91(382).

²⁰⁶ სამარხი № 91(384).

²⁰⁷ სამარხები №№ 60(279), 71(327), 74(345), 93(403).

²⁰⁸ სამარხები №№ 40(231), 56(256), 59(275), 60(280), 71(326), 74(344), 75(348), 92(392), 93(402), 115(499).

²⁰⁹ სამარხები №№ 40(232), 60(281).

²¹⁰ სამარხები №№ 56(258-260), 57(267), 65(300), 68(309), 69(314, 315), 73(341), 92(395), 114(493, 494).

²¹¹ სამარხები №№ 1(108, 109), 5(124, 125), 57(266), 58(271), 59(276), 60(282, 283), 61(288), 62(293), 70(323), 71(328, 329), 74(346), 79(354), 89(378), 91(385), 92(394), 93(404), 115(500), 132(527).

²¹² სამარხები №№ 92(396, 397), 114(492), 115(502).

ბით²¹³, ბრინჯაოს ფარაკიანი, სპირალური და დაწნული ბეჭდები (ნახ. 118, 126, 144, 158, 160; ტაბ. XVII, XVIII, XXII, XXIV, XXV)²¹⁴, სარდიონის, გიშრისა და მინისებური პასტის მძივები²¹⁵ და სხვ.

ზემოაღნიშნული პერიოდის ღრმახევისთავის მასალა ახლო პარალელებს პოულობს ახალსოფლის, კუმისის²¹⁶, გომარეთის²¹⁷, კამარახევის²¹⁸, თეთრიწყაროს²¹⁹, დაფნარისა²²⁰ და სხვა მასალებთან.

ამავე ტერიტორიაზე გაითხარა რკინის ფართო ათვისების ხანის 11 ნაგებობა და ნაგებობის ნაშთები.

ნაგებობის ნაწილი დანგრეულია მომდევნო პერიოდის სამარხების აგებისას ან დაზიანებულია ფაბრიკის მშენებლობის დროს.

აღნიშნული ნაგებობებიდან შედარებით კარგადაა დაცული №№ 1, 3, 4 და 5 შენობები (ნახ. 67—74; ტაბ. VI).

ნაგებობები წარმოადგენს ოთხკუთხა ფორმის ერთოთახიან ნახევრადმიწურებს. ძირითადად დამხრობილია NW-დან SO-კენ. კედლები ნაგებია ფლეთილი ქვებით თიხის ხსნარზე. ნაგებობებს ბანური გადახურვა უნდა ჰქონოდა. კედლებში შემორჩენილია გადახურვის დამჭერი ვერტიკალურად მდგარი ძელების ანაბეჭდები²²¹. იატაკი ძირითადად თიხატყეპნილია, ერთ შემთხვევაში კი ლორღნარები მიწითაა მოტყეპნილი²²². თიხატყეპნილი იატაკი ნაწილობრივ მოფენილია ქვის ფილებით²²³. ორ შემთხვევაში ნაგებობას შესასვლელი სამხრეთიდან აქვს²²⁴. ზოგიერთ ნაგებობაში დადასტურდა პურის საცხობი ღუმელი²²⁵, ფლეთილი ქვებით ნაგები სამეურნეო დანიშნულების სათავსო²²⁶, იატაკში ჩადგმული სანაყი²²⁷, ხოლო № 1 ნაგებობაში აღმოჩნდა თიხის მოტყეპნილი ბაქანი, ნაცრით სასვე მცირე ზომის წრიული ფორმის ორმოები და მსხლცებური მოყვანილობის დიდი ზომის სამეურნეო დანიშნულების ორმო.

ნაგებობის ძირითადი მასალა კერამიკაა. თიხის კურკელი დამზადებულია

²¹³ სამარხები №№ 5(126), 56(257), 60(284), 65(301), 73(340), 92(393), 114(491).

²¹⁴ სამარხები №№ 39 (228), 56 (262), 73 (342), 91 (388), 93 (405),

²¹⁵ სამარხები №№ 16 (169), 55(253), 57 (268), 60 (285), 61 (289), 62 (295), 68(310), 69(318), 71 (330), 75 (350), 89(380), 91 (389), 92 (398), 114(496), 115 (503), 132, (530).

²¹⁶ Ц. О. Д а в л а н и д з е, О некоторых неопубликованных материалах раннеантичной эпохи из Юго-вост. Грузии. Античные памятники Колхиды и Иберии, КС 151, М., 1977, с. 122-126.

²¹⁷ უ. დ ა ვ ლ ი ა ნ ი ძ ე, სოფ. გომარეთში ჩატარებული დაზვერვითი არქეოლოგიური გათხრების მოკლე ანგარიში, სმავ, V, თბ., 1977, გვ. 84-102.

²¹⁸ რ. რ ა მ ი შ ვ ი ლ ი, კამარახევის სამაროვანი, მსკა II, თბ., 1959, გვ. 5-52; მეხეთა II, თბ., 1978, გვ. 105, 109.

²¹⁹ ა. ბ ზ ო ჩ ა ძ ე, აღრანტიკური ხანის სამარხები თეთრიწყაროს მახლობლად, მსკა III, თბ., 1963, გვ. 27-37.

²²⁰ Н. К и г у р а д з е, Дапнарский могильник, Тб., 1976, с. 14-60.

²²¹ ნაგებობები №№ 1, 4.

²²² ნაგებობა № 5.

²²³ ნაგებობა № 1.

²²⁴ ნაგებობები №№ 1, 5.

²²⁵ ნაგებობები №№ 1, 3.

²²⁶ ნაგებობები №№ 1, 5.

²²⁷ ნაგებობები №№ 1, 5.

ჩარხზე მქისე წვრილკენჭნარევი თიხისაგან ან ხელითაა ნაძერწი. ჭურჭელი უმეტესად ლეგა-მოშავო ან ნაცრისფერია. გვხვდება წითელზედაპირიანი²²⁸ და წითლადმეღებებილი²²⁹ ნატეხებიც. № 5 ნაგებობაში გამოიყო ოთხმოცდაათამდე თიხის ჭურჭელი. №№ 1, 3, დ 4 ნაგებობებში აღმოჩნდა მცირეოდენი თიხის ჭურჭლის ნატეხები. № 5 ნაგებობის ჭურჭელი უმეტესად დიდი ზომისაა, გვხვდება ქვევრი, ჩაფი, დერგი, ქოთანის, ხელადა, ჯამი და სხვ. მათი დიდი ნაწილი ორნამენტირებულია. ორნამენტი ძირითადად დატანილია ამოღარვის, ჭდევისა და გაპრიალების ტექნიკით.

№ 5 სათავსოში მოპოვებული მასალის ერთი ნაწილი დიდ მსგავსებას იჩენს ამავე ტერიტორიაზე შესწავლილი რკინის ფართო ათვისების ხანის სამარხების მასალასთან და მათი სინქრონული უნდა იყოს. სავარაუდოა, რომ ამ ხანისაა №№ 1, 3 და 4 ნაგებობებიც.

ღრმახევისთავის აღნიშნული ნაგებობები მშენებლობის ტექნიკითა და სხვა ელემენტებით ანალოგებს პოულობს აღმოსავლეთ საქართველოში გამოვლენილ ნამოსახლარი ბორცვების ნაგებობებთან (თრელიგორები²³⁰, ხოვლე²³¹, სამთავრო, ნარეკეავეი²³² და სხვ.), მაგრამ მათგან განსხვავდება დასახლების ტიპით.

²²⁸ ნაგებობა № 1 (1, 2).

²²⁹ ნაგებობა № 5 (82).

²³⁰ რ. ა ბ რ ა მ ი შ ვ ი ლ ი, დიდი თბილისის არქეოლოგიური ექსპედიციის ძირითადი შედეგები, თბილისი 1, თბ., 1978, გვ. 12.

²³¹ გ. ც ქ ი ტ ი შ ვ ი ლ ი, ხოვლეგორელთა საშინაო ყოფა და მეურნეობა, ისტორიის ინსტიტუტის წყაროთმცოდნეობის და ისტორიული გეოგრაფიის განყოფილების II სამეცნიერო სესიის მოხსენებათა ანოტაციები, თბ., 1964.

²³² მცხეთა 11, თბ., 1978, გვ. 109-119.

ორმო № 1 — აღმოჩნდა IV სექტორის AF ფართობის 7/10 კვადრატში. ორმო ოვალური ფორმისაა. მისი დიამეტრი უდრის 3 მ, სიღრმე-1 მ. ორმოში არქეოლოგიური მასალა არ აღმოჩენილა.

ორმო № 2 — აღმოჩნდა IV სექტორის AF ფართობის 6/7,6 კვადრატებში. ორმოს დასავლეთი ნაწილი დაუზიანებია მშენებლების მიერ გავლებულ თხრილს. ორმო წრიული ფორმისაა. მისი დიამეტრი უდრის 0,90 მ, სიღრმე—0,75 მ. მასში არქეოლოგიური მასალა არ აღმოჩნდა.

ორმო № 3—აღმოჩნდა IV სექტორის AF ფართობის 6/3 კვადრატში. ორმოს აღმოსავლეთი ნაწილი დაუზიანებია მშენებლების მიერ გავლებულ თხრილს. მისი დიამეტრი უდრის 0,80 მ, სიღრმე — 0,70 მ. ორმოში არქეოლოგიური მასალა არ აღმოჩნდა.

ორმო № 4 (ნახ. 2). — აღმოჩნდა II სექტორის AF ფართობის 6/7 კვადრატში. ორმოს დასავლეთი ნაწილი დაუზიანებია მშენებლების მიერ გავლებულ თხრილს. მისი დიამეტრი უდრის 0,80 მ, სიღრმე—1 მ. ორმოში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№№ 1—26) და ოხსიდიანის ანატაკეები (№ 27).

1. ჯამის პირ-გვერდის ნატეხი—ლეგა-მორუხო ნაპრიალები ზედაპირით, შავი ნაპრიალები გარეპირითა და ლეგა-მორუხო მქისე კეციტ.

2. ბადიის პირ-გვერდის ნატეხები (3 ცალი) — ლეგა-მორუხო მოგლუვებული ზედაპირით, შავპრიალა გარეპირითა და ლეგა-მორუხო მქისე კეციტ.

3. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდის ნატეხი — შავპრიალა ზედაპირით, ლეგა-მონაცრისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და შავი მქისე კეციტ.

4. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდ-ძირის ნატეხი—ლეგა-მორუხო ხაოიანი ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეციტ.

5. სხვადასხვა ჭურჭლის პირის ნატეხები (5 ცალი) — რუხი ხაოიანი ზედაპირით, ლეგა შიდაპირითა და შავი მქისე კეციტ.

6. თიხის ჭურჭლის პირის ნატეხი — მოყავისფრო ნაპრიალები ზედაპირით, ასეთივე ფერის მოგლუვებული შიდაპირითა და სილანარევი მოყავისფრო კეციტ.

7. თიხის ჭურჭლის პირის ნატეხი — ლეგა-მორუხო მოგლუვებული ზედაპირით, რუხი მოგლუვებული შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეციტ.

8. თიხის ჭურჭლის პირის ნატეხი—მორუხო-მოჩალისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის სილანარევი კეციტ.

9. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდის ნატეხი—შავი მოგლუვებული ზედაპირით,

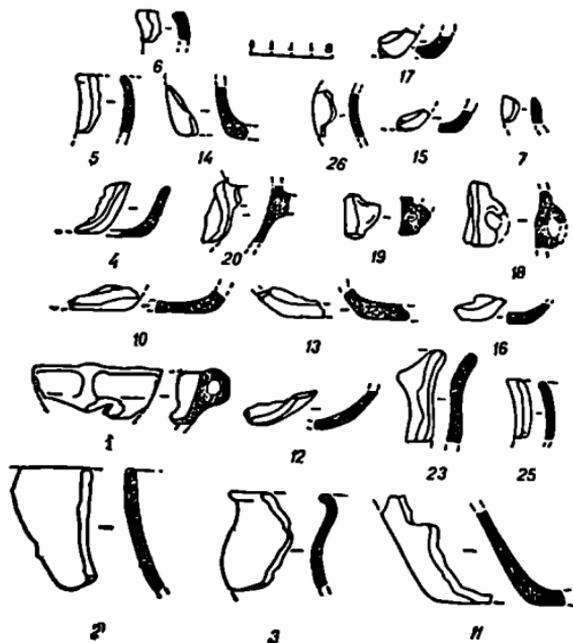
რით, ასეთივე ფერის შიდაპირითა და მოშავო-მოყავისფრო სილანარევი კეცით.

10. თიხის ჭურჭლის ძირის ნატეხი—ლეგა-მოშავო ნაპრიალები ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეცით.

11. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხი—რუხი ხაოიანი ზედაპირით, ლეგა-მორუხო ხაოიანი შიდაპირითა და მოყავისფრო მქისე კეცით.

12. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხი—შავი მოგლუვებული ზედაპირით, ლეგა მოგლუვებული შიდაპირითა და ლეგა-მოშავო მქისე კეცით.

13. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხი—ლეგა-მორუხო ხაოიანი ზედაპირით, შავი ხაოიანი შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეცით.

ნახ. 2.

14. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხი — მორუხო-მოჩალისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეცით.

15. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხები (2 ცალი) — ლეგა-მოშავო მოგლუვებული ზედაპირით, ასეთივე ფერის შიდაპირითა და მოშავო-მოყავისფრო მქისე კეცით.

16. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხი — რუხი მოგლუვებული ზედაპირით, ასეთივე ფერის შიდაპირითა და მოყავისფრო-მონაცრისფრო მქისე კეცით.

17. თიხის კურკლის ძირ-გვერდის ნატეხი — ლეგა მოგლუვებული ზედაპირით, რუხი მოგლუვებული შიდაპირითა და ლეგა-მორუხო მქისე კეციტ.

18—20. თიხის კურკლის ყურის ნატეხები (3 ცალი) — შავი მოგლუვებული ზედაპირით, რუხი მოგლუვებული შიდაპირითა და მორუხო-მოყავისფრო მქისე კეციტ.

21. თიხის კურკლის ნატეხი — ლეგა-მორუხო მოგლუვებული ზედაპირით, ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეციტ.

22. თიხის კურკლის ნატეხები (4 ცალი) — არათანაბრად გამოშვარი, ლეგა მორუხო ხაოიანი ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეციტ.

23. თიხის კურკლის ნატეხები (12 ცალი) — ლეგა ხაოიანი ზედაპირით, ლეგამოყავისფრო შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეციტ.

24. სხვადასხვა კურკლის ნატეხები (10 ცალი) — შავი მოგლუვებული ზედაპირით, მორუხო-მოყავისფრო შიდაპირითა და ლეგა მქისე კეციტ.

25. თიხის კურკლის პიგ-გვერდის ნატეხი—ლეგა მოგლუვებული ზედაპირით, რუხი მოგლუვებული შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეციტ.

26. თიხის კურკლის ნატეხები (5 ცალი) — შავი მოგლუვებული ზედაპირით, ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეციტ.

27. ობსიდიანის ანატკეციები (7 ცალი).

ორ მ ო № 5 — აღმოჩნდა II სექტორის AF ფართობის 9/7,8 კვადრატში. ორმოს აღმოსავლეთი ნაწილი დაუზიანებია მშენებლების მიერ გავლებულ თხრილს. ორმოს გვერდში წრიული ფორმა ჰქონდა, კედლები სწორი. მისი დიამეტრი უდრის—0,9 მ, სიღრმე—0,82 მ. ორმოში აღმოჩნდა თიხის კურკლის ნატეხი (№ 28), ობსიდიანის ანატკეცი (№ 29) და ცხოველის ძვალი.

28. თიხის კურკლის ნატეხი — მორუხო-მონაცრისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, ნაცრისფერი შიდაპირითა და ლეგა მქისე კეციტ.

29. ობსიდიანის ანატკეცი.

ორ მ ო № 6 (ნახ. 3). — აღმოჩნდა II სექტორის AF ფართობის 8/7 კვადრატში. მისი აღმოსავლეთი მხარე დაუზიანებია მშენებლებს მიერ გავლებულ თხრილს. ორმო გვერდში მსხლის ფორმისაა. მისი ძირის დიამეტრი უდრის 1,15 მ, სიღრმე—1,3 მ. ორმოში აღმოჩნდა კერამიკული მასალა (№№ 30—48), ბათქაშის ნატეხები (№ 49), რიყის ქვის სანაყი (№ 50), ობსიდიანის ისრისპირი (№ 51), ობსიდიანის იარაღი (№ 52), ობსიდიანის ანატკეციები (№ 53) და წვრილფეხა რქოსანი საქონლის, ღორის, ძროხისა და კეთილშობილი ირმის ძვლები.

30. ქილა — შავი ნაპრიალები ზედაპირით. ლეგა მოგლუვებული შიდაპირითა და ლეგა-მოყავისფრო მქისე კეციტ.

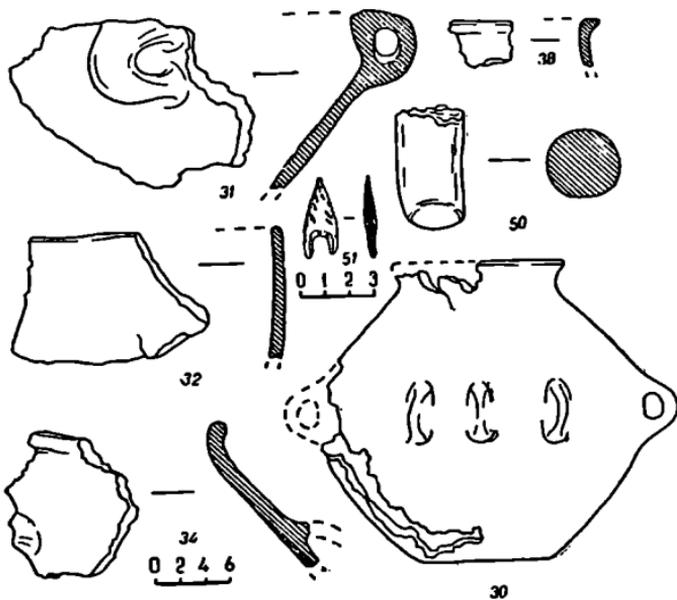
31. ბადის პირ-გვერდის ნატეხი — ლეგა-მორუხო მოგლუვებული ზედაპირით, ასეთივე ფერის გარეპირითა და მოყავისფრო მქისე კეციტ.

32. ბადის პირ-გვერდის ნატეხი—მოვარდისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შავი ნაპრიალები გარეპირითა და მოშავო-მოვარდისფრო მქისე კეციტ.

33. თიხის კურკლის ნატეხები (7 ცალი) — შავი ნაპრიალები ზედაპირით. ლეგა-მორუხო ხაოიანი შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეციტ.

34. თიხის ჭურჭლის პირის ნატეხები (2 ცალი) — შავი შაპრიალები ზედაპირით, რუხი მოგლუვებული შიდაპირითა და ლეგა-მორუხო მქისე კეციტ.

35. თიხის ჭურჭლის პირის ნატეხი — ლეგა-მოშავო მოგლუვებული ზედაპირით, მოყავისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და ასეთივე ფერის სილანარევი კეციტ.

ნახ. 3.

36. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდის ნატეხი — ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეციტ.

37. თიხის ჭურჭლის ყურ-გვერდის ნატეხები (16 ცალი) — შავი მოგლუვებული ზედაპირით, მოყავისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და ლეგა-მქისე კეციტ.

38. თიხის ჭურჭლის ყურის ნატეხი — შავპრიალა ზედაპირით, ლეგა მოგლუვებული შიდაპირითა და ასეთივე ფერის სილანარევი კეციტ.

39. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხი — რუხი მოგლუვებული ზედაპირით, რუხი-მოვარდისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და შავი მქისე კეციტ.

40—42. თიხის ჭურჭლის ნატეხები (24 ცალი) — შავპრიალა ზედაპირით, მონაცრისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და ლეგა-მორუხო მქისე კეციტ.

43. თიხის ჭურჭლის ნატეხები (7 ცალი) — რუხი მოგლუვებული ზედაპირით, ლეგა-მოშავო მოგლუვებული შიდაპირითა და ლეგა-მოშავო მქისე კეციტ.

44—47. თიხის ჭურჭლის ნატეხები (4 ცალი) — ლეგა ხაოიანი ზედაპირით, რუხი მოვარდისფრო შიდაპირითა და მოშავო-მოვარდისფრო მქისე კეციტ.

48. სხვადასხვა კურკლის ნატეხები (20 ცალი) — ლეგა-მორუხო მოგლუ-
ვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეცით.

49. ბათქაშის ნატეხები (9 ცალი) — მორუხო-მოყავისფროდ გამომწვარი.
დამზადებულია მცენარეულჩანართებიანი თიხისაგან.

50. რიყის ქვის სანაყი.

51. ობსიდიანის ისრისპირი.

52. ობსიდიანის იარაღი (6 ცალი).

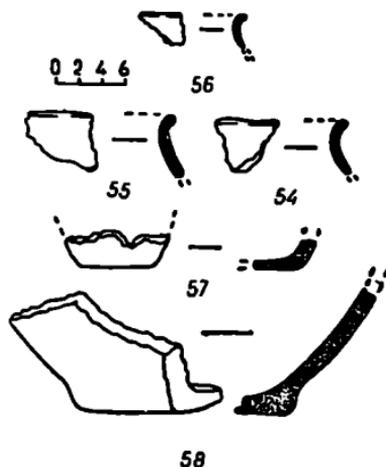
53. ოსიდიანის ანატეყეები (22 ცალი).

ორ მო № 7 (ნახ. 4) — აღმოჩნდა II სექტორის AF ფართობის 6/7 კვად-
რატში, მშენებლების მიერ გავლებულ თხრილში, რომელმაც დააზიანა მისი
დასავლეთი მხარე. ორმოს გეგმაში წრიული ფორმა აქვს, პირისკენ ოღნავ ვიწ-
როვდება. მისი ძირის დიამეტრი უდრის 0,8 მ, სიღრმე — 0,65 მ. ორმოში
აღმოჩნდა თიხის კურკლის ნატეხები (№№ 54—59).

54—56. თიხის კურკლის პირის ნატეხები (3 ცალი) — შავი მოგლუვებუ-
ლი ზედაპირით, ნაცრისფერი მოგლუვებული შიდაპირითა და რუხი მქისე კე-
ცით.

57. პატარა ზომის თიხის კურკლის ძირ-გვერდის ნატეხი — ლეგა-მო-
რუხო ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის სილანარევი კეცით.

58. თიხის კურკლის ძირ-გვერდის ნატეხი—შავი მოგლუვებული ზედაპი-
რით, ლეგა ხაოიანი შიდაპირითა და ლეგა-მორუხო სილანარევი კეცით.

ნახ. 4.

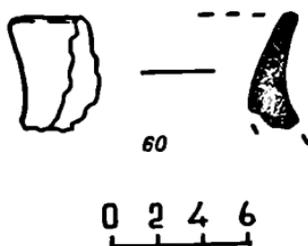
59. თიხის კურკლის ნატეხი — შავპრიალა ზედაპირით, მოვარდისფრო
მოგლუვებული შიდაპირითა და მოშავო-მოვარდისფრო მქისე კეცით.

ორ მო № 8 — აღმოჩნდა II სექტორის AB ფართობის 3/1,2 კვადრა-
ტებში. მშენებლობის მიერ გავლებულ თხრილში, რომელმაც დააზიანა მისი

უდიდესი ნაწილი. დარჩენილი ნაწილის გაუმენდის შემდეგ ორმოში მასალა არ აღმოჩენილა.

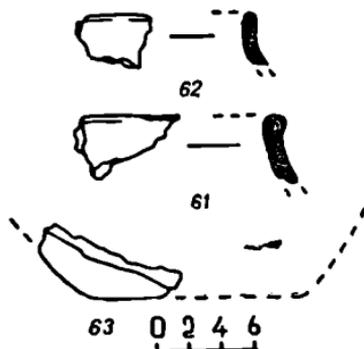
ორ მო № 9 (ნახ. 5) — აღმოჩნდა II სექტორის AB ფართობის 2/3 კვადრატში. ორმო ძლიერ იყო დაზიანებული. მასში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ნატეხი (№ 60) და ცხოველის ძვლები, რომელთა განსაზღვრა ვერ მოხერხდა.

60. თიხის ჭურჭლის ყელ-პირის ნატეხი — რუხი-მოვარდისფრო მოგლუვებული ზედაპირით. მოჩალისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და ლეგა-მოვარდისფრო შქისე კეცით.

ნახ. 5.

ორ მო № 10 (ნახ. 6) — აღმოჩნდა II სექტორის AB ფართობის 6/9, 10 კვადრატებში. ორმო ძლიერ იყო დაზიანებული მშენებლების მიერ გავლებული თხრილით. მასში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№№ 61—64) და ცხოველთა ძვლები, რომელთა განსაზღვრა ვერ მოხერხდა.

ნახ. 6.

61. თიხის ჭურჭლის პირის ნატეხი — შავი მოგლუვებული ზედაპირით, მოვარდისფრო ხაოიანი შიდაპირითა და მოყავისფრო მქისე კეციტ.

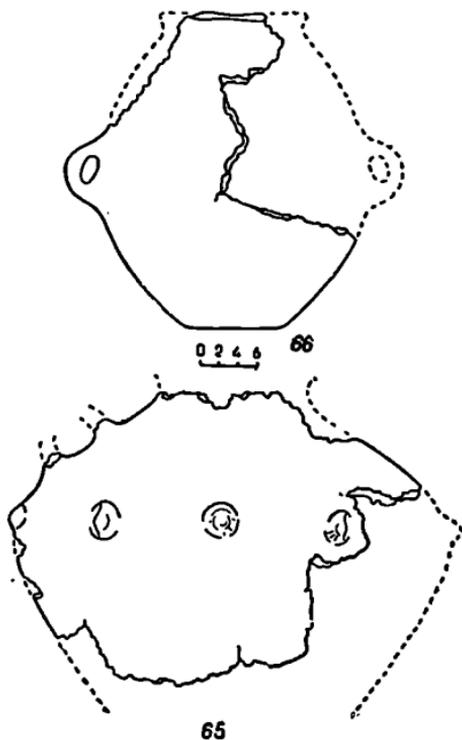
62. თიხის ჭურჭლის პირის ნატეხი — რუხი ხაოიანი ზედაპირით, ნაცრისფერი ხაოიანი შიდაპირითა და ლეგა მქისე კეციტ.

63. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხი — ლეგა-მორუხო მოგლუვებული ზედაპირით, ლეგა მოგლუვებული შიდაპირითა და რუხი-მოყავისფრო მქისე კეციტ.

64. სხედასხვა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (3 ცალი) — შავი მოგლუვებული ზედაპირით. ლეგა მოგლუვებული შიდაპირითა და რუხი მოყავისფრო კეციტ. დამზადებულია სილანარევი თიხისაგან.

ო. რ. მ. ო № 11 (ნახ. 7, 8) აღმოჩნდა II სექტორის AC ფართობის 8/7,8 კვადრატებში. ორმოს შუა ნაწილი დაუზიანებია მშენებლების მიერ გავლებულ თხრილს, მისი ძირის დიამეტრი უდრის 2 მ, სიღრმე — 0,85 მ. ორმოს პირი მიწის თანამედროვე ზედაპირიდან 0,30 მ-ზე მდებარეობდა. ორმოში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ფრაგმენტები (№№ 65—82), ობსიდიანის ანატკეცები (№ 83) და ირმის, ძროხის და ძაღლის ძვლები.

65. დერგი — შავპრიალა ზედაპირით, რუხი მოგლუვებული შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეციტ.

ნახ. 7.

66. ქილა—არათანაბრად გამომწვარი, მოშავო-მორუხო მოგლუვებული ზედაპირით, მოვარდისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქონე კეცით.

67. ქილა—შავი მოგლუვებული ზედაპირით, რუხი მოგლუვებული შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქონე კეცით.

68. ქილა—არათანაბრად გამომწვარი, მოშავო-მორუხო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და სილანარევი ასეთივე ფერის კეცით.

69. ქილა—არათანაბრად გამომწვარი, ლეგა-მოშავო მოგლუვებული ზედაპირით, ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და მოყავისფრო მქონე კეცით. კეცში შეიმჩნევა თეთრი ჩანარები.

70. ქილის შირ-გვერდის ფრაგმენტი—შავი მოგლუვებული ზედაპირით, მორუხო-მოვარდისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქონე კეცით. კეცში შეიმჩნევა თეთრი ჩანარები.

71. თიხის ჭურჭლის ფრაგმენტები (2 ცალი) — შავი მოგლუვებული ზედაპირით, ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და შავი მქონე კეცით. კეცში შეიმჩნევა წვრილი თეთრი ჩანარები.

72. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდ-ყურის ნატეხები (5 ცალი) — შავი მოგლუვებული ზედაპირით, რუხი მოგლუვებული შიდაპირითა და მქონე კეცით. კეცში შეიმჩნევა თეთრი ჩანარები.

73. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ფრაგმენტი — ლეგა-მოშავო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქონე კეცით.

74. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ფრაგმენტი—შავი მოგლუვებული ზედაპირით, რუხი მოგლუვებული შიდაპირითა და მოშავო-მორუხო მქონე კეცით.

75. ჯამის ნატეხები (2 ცალი) — რუხი მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქონე კეცით. კეცში ჩართულია თეთრი ჩანარები.

76. თიხის ჭურჭლის პირის ნატეხები (4 ცალი) — შავპრიალა ზედაპირით, მორუხო-მოვარდისფრო შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქონე კეცით.

77. თიხის ჭურჭლის პირის ნატეხი — რუხი მოგლუვებული ზედაპირით, ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და ყავისფერი მქონე კეცით.

78. თიხის ჭურჭლის პირის ნატეხი — მოვარდისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და შავი მქონე კეცით.

79, 80. თიხის ყურის ნატეხები (2 ცალი) — შავი მოგლუვებული ზედაპირით, რუხი შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქონე კეცით.

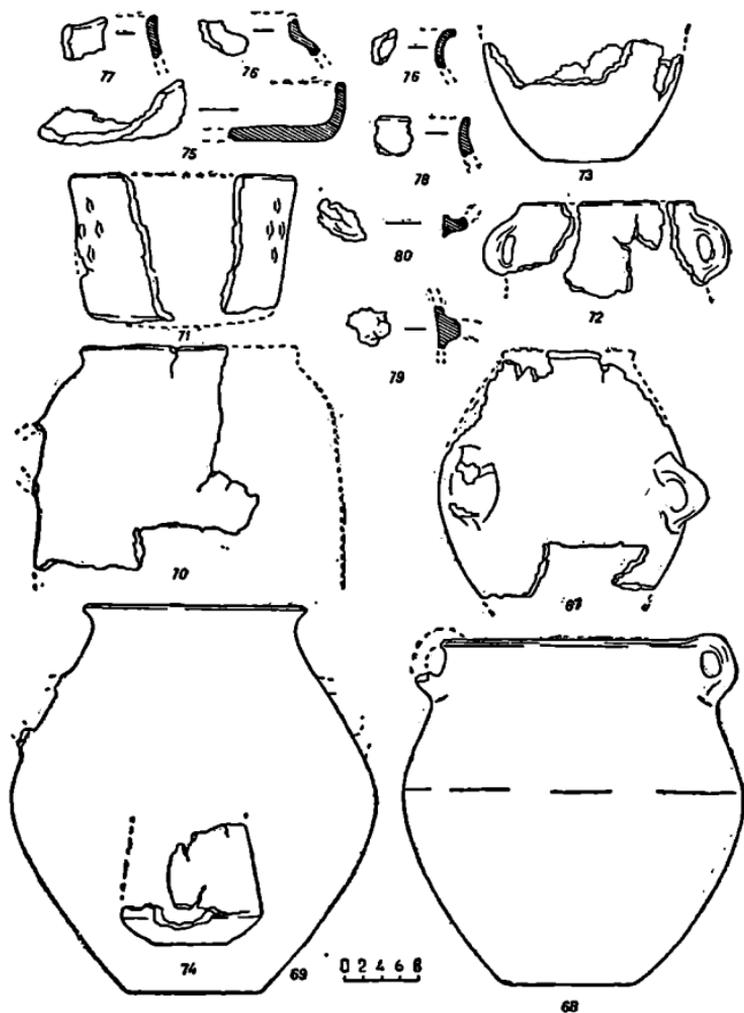
81. თიხის ჭურჭლის ნატეხი — რუხი-ნაპრიალეები ზედაპირით, ნაცრისფერი მოგლუვებული შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქონე კეცით.

82. თიხის ჭურჭლის ნატეხები — შავპრიალა ზედაპირით, მონაცრისფრო-მოყავისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და ნაცრისფერი მქონე კეცით.

83. ობსიდიანის ანატეცები (8 ცალი).

ორმო № 12 — აღმოჩნდა II სექტორის AC ფართობის 9,10/7,8 კვადრატებში. ორმო ძლიერ იყო დაზიანებული. გაწმენდის შემდეგ ორმოში არქეოლოგიური მასალა არ აღმოჩნდა.

ორმო № 13 ნახ. 9 — აღმოჩნდა II სექტორის AC ფართობის 8/10 კვადრატში. ორმოს სამხრეთი ნაწილი დაუზიანებია მშენებლების მიერ გავ-

ნახ. 8.

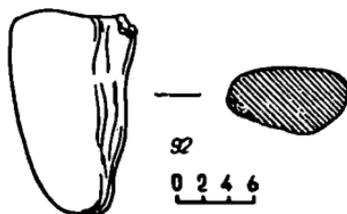
ლებულ თხრილს. მისი დიამეტრი უდრის 0,7 მ, სიღრმე — 0,96 მ. ორმოში აღმოჩნდა თიხის კურკლის ნატეხები (№№ 84—90), ბათქაშის ნატეხი (№ 91), რიყის ქვის სანაყი (№ 92) და ძროხისა და წვრილფეხა რქოსანის ძვლის ფრაგმენტები.

84. თიხის კურკლის პირის ნატეხი—მოვარდისფრო მოგლუვებული ზედა-

პირით, ლევა-მოყავისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და შავი მქისე კეციტ.

85. თიხის ჭურჭლის ნატეხი — მოშავო-მოყავისფრო ნაპრიალები ზედაპირით, ლევა-მონაცრისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეციტ.

86. თიხის ჭურჭლის ნატეხი — რუხი მოგლუვებული ზედაპირით, მოყვარდისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეციტ.

ნახ. 9.

87. თიხის ჭურჭლის ნატეხები (11 ცალი) — მორუხო-მოშავო მოგლუვებული ზედაპირით, რუხი ხაოიანი შიდაპირითა და შავი მქისე კეციტ.

88. თიხის ჭურჭლის ნატეხები (4 ცალი) — ლევა-მორუხო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეციტ.

89. თიხის ჭურჭლის ნატეხი — მორუხო-მოყვარდისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, რუხი ხაოიანი შიდაპირითა და შავი მქისე კეციტ.

90. სხვადასხვა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (12 ცალი) — მორუხო-მოშავო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეციტ.

91. ბათქაშის ნატეხი — მორუხო-მოჩალისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეციტ. დამზადებულია მცენარეულჩანართებიანი თიხისაგან.

92. რიყის ქვის სანაყი.

ორმო № 14 (ნახ. 10). აღმოჩნდა II სექტორის AC ფართობის 9,10/1,2 კვადრატებში. ორმოს ცენტრალური ნაწილი დაუზიანებია მშენებლების მიერ გავლენული თხრილს. მისი დიამეტრი უდრის 1,7 მ, სიღრმე — 0,6 მ. ორმოში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭელი (№№ 93—102), ობსიდიანის ანატეკეი (№ 103) და ირმის რქა (№ 104).

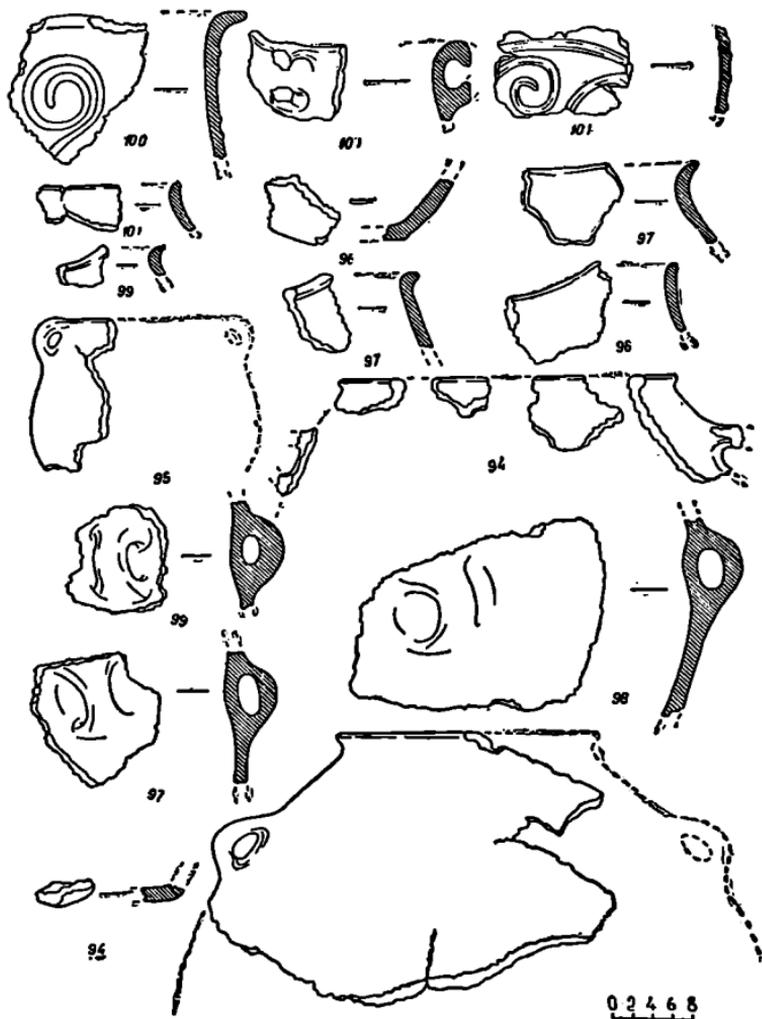
93. დერგის ფრაგმენტები (13 ცალი) — შავპრიალა ზედაპირით, რუხი-მონაცრისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და მოშავო-მორუხო მქისე კეციტ.

94. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდ-ყურისა და ძირის ნატეხები (17 ცალი) — არათანაბრად გამომწვარი ლევა-მონაცრისფრო მოგლუვებული ზედაპირით,

მორუხო-მოვარდისფრო შიდაპირითა და ასეთივე ფერის კეციტ. დამზადებულია სილანარევი თიხისაგან.

95. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდ-ყურის ნატეხები (2 ცალი) — არათანაბრად გამოშწვარი, ლეგა-მორუხო მოგლუვებული ზედაპირით, ასეთივე ფერის შიდაპირითა და ლეგა-მოვარდისფრო მქისე კეციტ.

96. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდ-ყურისა და ძირის ნატეხები (23 ცალი) — შავი მოგლუვებული ზედაპირით, რუხი მოგლუვებული შიდაპირითა და ლეგა-მოყავისფრო მქისე კეციტ.

ნახ. 10.

97. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდ-ყურის ნატეხები (40 ცალი) — შავპრიალა ზედაპირით, მოყავისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და მოშავო-მოყავისფრო მქისე კეციტ.

98. თიხის ჭურჭლის ყურ-გვერდის ნატეხები (9 ცალი) — შავი მოგლუვებული ზედაპირით, მოვარდისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და მოშავო-მოვარდისფრო მქისე კეციტ.

99. თიხის ჭურჭლის ნატეხები (16 ცალი) — ლეგა-მორუხო ხაოიანი ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეციტ.

100. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდის ნატეხები—შავპრიალა ზედაპირით, მორუხო-მოვარდისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეციტ, სათვალისებური ორნამენტით.

101. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდ-ძირის ნატეხები (50 ცალი) — შავი მოგლუვებული ზედაპირით, მოწითალო-მოვარდისფრო შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეციტ.

102. თიხის ჭურჭლის ნატეხები (11 ცალი) — ლეგა-მორუხო მოგლუვებული ზედაპირით, მოვარდისფრო შიდაპირითა და ლეგა-მოვარდისფრო კეციტ. დამზადებულია სილანარევი თიხისაგან.

103. ობსიდიანის ანატეცი.

104. ირმის რქა.

ორ მო № 15 (ნახ. 11). — აღმოჩნდა IV სექტორის AC ფართობის 1,2/4 კვადრატეში. ორმოს ჩრდილოეთი ნაწილი დაუზიანებია მშენებლების მიერ გავლებულ თხრილს. ორმოს პირი მდებარეობდა მიწის თანამედროვე ზედაპირზე, მისი დიამეტრი უდრის 0,6 მ, ძირის — 1,2 მ. სიღრმე — 1,30 მ. ორმოში შეიმჩნეოდა ცეცხლის კვალი. ორმოში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№№ 105—120), ობსიდიანის საფხეკი (№ 121) და ცხოველის ძვლის ფრაგმენტი, რომლის განსაზღვრა ვერ მოხერხდა.

105. დიდი ზომის თიხის ჭურჭლის ყელ-პირ-გვერდის ნატეხები — მოჩალისფრო ხაოიანი ზედაპირით, ასეთივე შიდაპირითა და მოჩალისფრო-მონაცრისფრო კეციტ.

ჭურჭელი დამზადებულია მცენარეულჩანართებიანი თიხისაგან.

106. დიდი ზომის თიხის ჭურჭლის ყელ-პირის ნატეხები—მოჩალისფრო ხაოიანი ზედაპირით, ასეთივე შიდაპირითა და მცენარეულჩანართებიანი მოწითალო კეციტ.

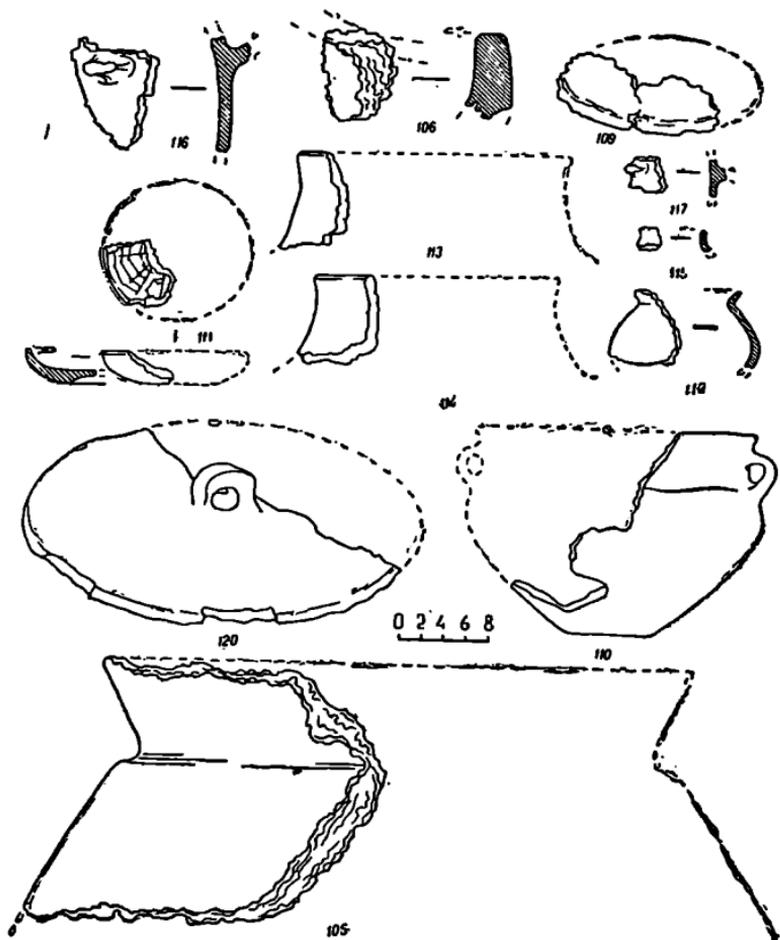
107. დიდი ზომის თიხის ჭურჭლის ნატეხები (3 ცალი) — მოჩალისფროდ გამომწვარი. დამზადებულია მცენარეული და წვრილკენწნარევი თიხისაგან.

108. დიდი ზომის თიხის ჭურჭლის ნატეხები (20 ცალი) — მოჩალისფროდ გამომწვარი. ჭურჭელი დამზადებულია მცენარეულჩანართებიანი თიხისაგან.

109. ხუფის ნატეხები (2 ცალი) — მოჩალისფროდ გამომწვარი მცენარეულჩანართებიანი თიხისაგან. თიხაში შეიმჩნევა პატარა ზომის ობსიდიანის ნატეხი.

110. ქოთანის — არათანაბრად გამომწვარი ლეგა-მორუხო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეციტ. შიდაპირზე სარჩულს ქვემოთ ეტყობა ქსოვილის ანაბეჭდი.

111. ფილა—პატარა ზომის, მოყავისფრო ნაპრიალები ზედაპირით, გარეპირითა და წვრილკენწნარევი ასეთივე ფერის კეციტ.

ნახ. 11.

112. თიხის ჭურჭლის ყელ-გვერდის ნატეხები (5 ცალი)—მოვარდისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეცით. სარჩულის შიგნით შემორჩენილი აქვს ქსოვილის ანაბეჭდი.

113. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდის ნატეხები (4 ცალი) — მორუხო-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, ასეთივე ფერის ხაოიანი შიდაპირითა და მქისე კეცით.

114. თიხის ჭურჭლის პირის ნატეხი — მორუხო-მოწითალო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეცით.

115. თიხის ჭურჭლის პირის ნატეხი — მორუხო-მოყავისფრო მოგლუვე-ბული ზედაპირით, ასეთივე ფერის შიდაპირითა და ლევა მქონე კეციტ.

116. თიხის ჭურჭლის ყურ-გვერდის ნატეხები (11 ცალი) — მორუხო-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, ასეთივე ფერის შიდაპირითა და მსხვილკენწარევი მორუხო კეციტ. შიდაპირზე ანგობირებულია.

117. თიხის ჭურჭლის ყურის ნატეხი — მოჩალისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, ასეთივე შიდაპირითა და ლევა მქონე კეციტ.

118. თიხის ჭურჭლის ნატეხები (2 ცალი) — ლევა-მორუხო მოგლუვე-ბული ზედაპირით, ასეთივე ფერის შიდაპირითა და ლევა მქონე კეციტ.

119. სხვადასხვა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (7 ცალი) — მორუხო-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქონე კეციტ.

120. ხუფი — ლევა-მორუხო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის კეციტ. დამზადებულია კენწარევი თიხისაგან.

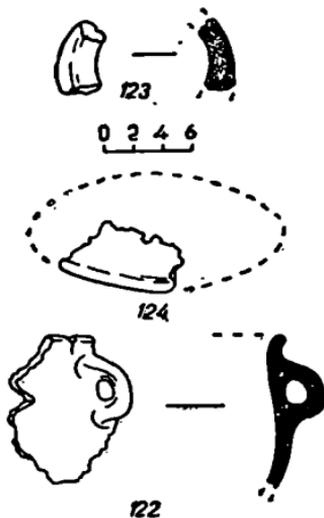
121. ობსიდიანის საფხეკი.

ორმო № 16 (ნახ. 2). — აღმოჩნდა IV სექტორის AC ფართობის 1/5,6 კვადრატებში. ორმოს სამხრეთი ნაწილი დაუზიანებია გვიანი ხანის სამარხსა და მშენებლების მიერ გავლებულ თხრილს, დასაველეთი ნაწილი კი — ხელუხლებელი იყო. ორმოს სიღრმე უდრიდა 0,6 მ. ორმოში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№№ 12—124), ადამიანის ნეკნის ძვალი, ფალანგები (4 ცალი) და ძვლის 5 ნატეხი, რომელთა განსაზღვრა ვერ მოხერხდა.

122. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდ-ყურის ნატეხი — ლევა-მორუხო მოგლუვებული ზედაპირით, რუხი ხაოიანი შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქონე კეციტ.

123. თიხის ჭურჭლის ყურის ნატეხი — ლევა-მოშავოდ გამომწვარი.

124. ხუფის ნატეხი — ლევა-მორუხო მოგლუვებული ზედაპირით, ასეთივე შიდაპირითა და შავი მქონე კეციტ.

ორმო № 17 (ნახ. 13). — აღმოჩნდა IV სექტორის AC ფართობის 2,3/7 კვადრატებში. ორმოს ჩრდილოეთი ნაწილი დაუზიანებია მშენებლების მიერ გავლებულ თხრილს. ორმოში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№№ 125—132), ობსიდიანის ანატეკები (№ 133) და ძროხის ძვლები.

125. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდის ნატეხი — რუხი მოგლუვებული ზედაპირით, ასეთივე ფერის ხაოიანი შიდაპირითა და რუხი მქისე კეციტ.

126. თიხის ჭურჭლის პირის ნატეხი — შავპირილა ზედაპირით, რუხი ხაოიანი შიდაპირითა და მსხვილკენწარევი მოყავისფრო კეციტ.

127. თიხის ჭურჭლის ყელ-პირის ნატეხი—შავი მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეციტ.

128. თიხის ჭურჭლის ყელ-პირის ნატეხები (2 ცალი) — შავი მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეციტ.

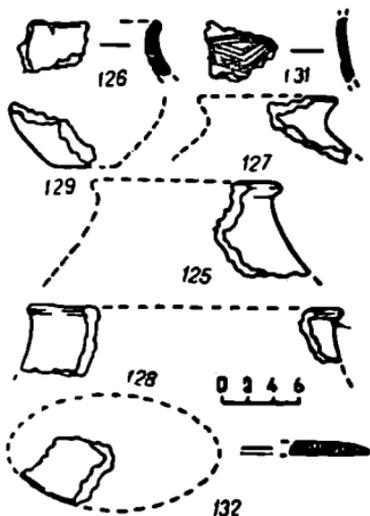
129. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხი — მორუხო-მოვარდისფროდ გამომწვარი.

130. თიხის ჭურჭლის ნატეხები (2 ცალი) — არათანაბრად გამომწვარი რუხი ხაოიანი ზედაპირით, ასეთივე შიდაპირითა და მორუხო-მოყავისფრო მქისე კეციტ.

131. თიხის ჭურჭლის ნატეხი — შავპირილა ზედაპირით, მოვარდისფრო-მოწითალო ნაპრალები შიდაპირითა და მოშავო-მოყავისფრო მქისე კეციტ. ორნამენტი ამოღარულია.

132. ხუფის ნატეხი — ლეგა-მორუხო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეციტ.

133. ობსიდიანის ანატეკები (4 ცალი).

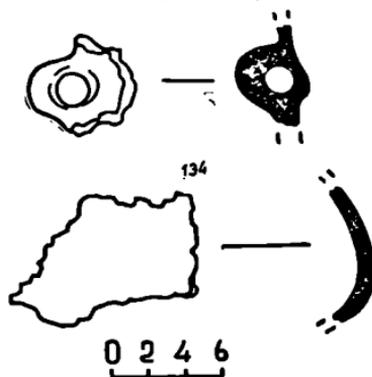

ორმო № 18 — აღმოჩნდა IV სექტორის AC ფართობის 2, 3/9, 10 კვადრატებში, ორმო ძლიერ იყო დაზიანებული. მასში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ერთი ნატეხი (№ 34) და ღორისა და გოქის ძვლები.

134. თიხის ჭურჭლის ნატეხი — შავი მოგლუვებული ზედაპირით, მორუხო-მოჩაღისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეცით.

ორმო № 19 (ნახ. 14) — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 3/2 კვადრატში. ორმოს სამხრეთი ნაწილი დაუზიანებია მშენებლების მიერ გავლებულ თხრილს. მისი ძირის დიამეტრი უდრის 1,1 მ, სიღრმე 1,6 მ. ორმოში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (135).

135. თიხის ჭურჭლის ყურ-გვერდის ნატეხები (4 ცალი) — შავპრიალა ზედაპირით. ლეგა-მოშავო მოგლუვებული შიდაპირითა და შავი მქისე კეცით.

ნახ. 14.

ორმო № 21 (ნახ. 15) — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 3,4/5 კვადრატში. ორმოს ცენტრალური ნაწილი დაუზიანებია მშენებლების მიერ გავლებულ თხრილს. ორმოს პირი მდებარეობს მიწის თანამედროვე ზედაპირიდან 0,5 მ სიღრმეზე. ორმოს ოვალური ფორმა ჰქონდა. მისი დიამეტრი უდრის 1,15 მ, სიღრმე — 0,7 მ. ორმოში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის (№№ 136—157) და ბათქაშის ნატეხები (158) და ძროხისა და წერილფეხა რქოსანი საქონლის ძვლები.

136. ქოთნის ნატეხი — არათანაბრად გამომწვარი ლეგა-მორუხო მოგლუვებული ზედაპირით, ლეგა-მოვარდისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და შავი მქისე კეცით.

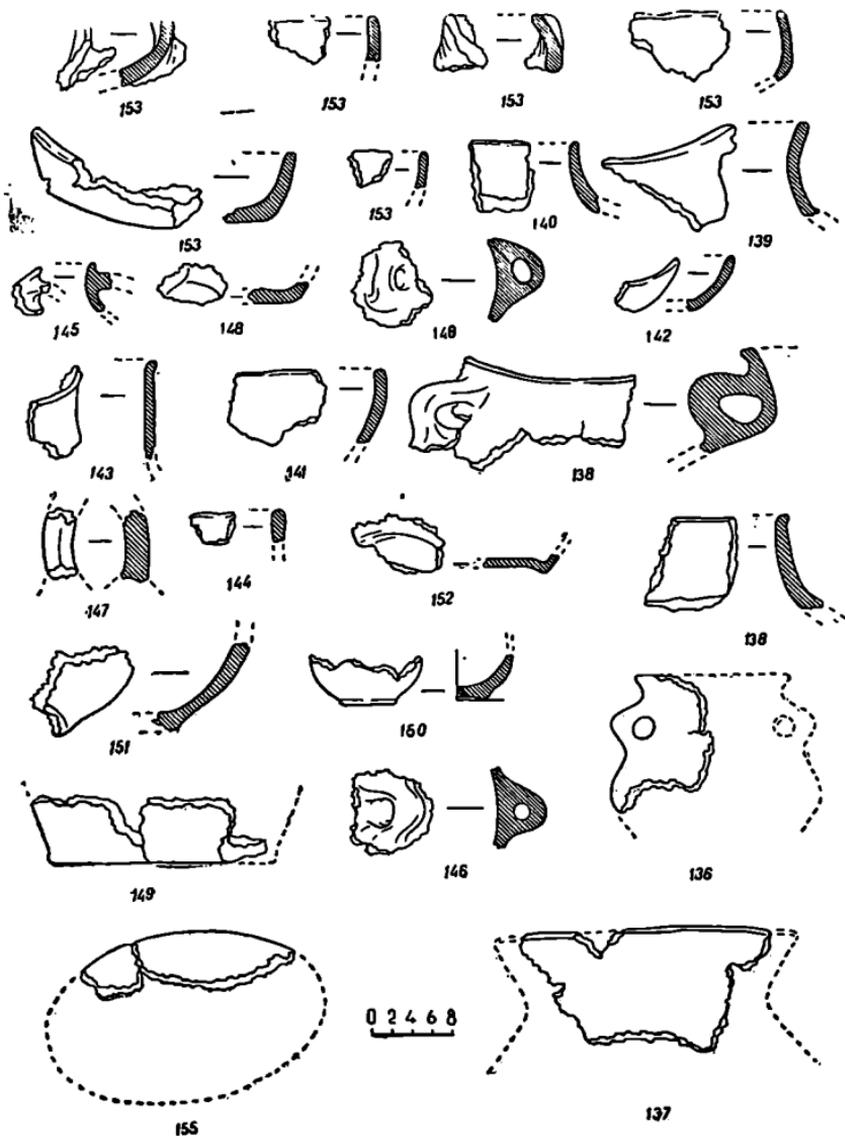
137. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდის ნატეხი—არათანაბრად გამომწვარი ლეგა-მორუხო მოგლუვებული ზედაპირით, ასეთივე შიდაპირითა და ლეგა მქისე კეცით.

138. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდის ნატეხები (2 ცალი) — მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, ასეთივე შიდაპირითა და ლეგა მქისე კეცით.

139. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდის ნატეხი — ლეგა-მორუხო მოგლუვებული ზედაპირით, ასეთივე შიდაპირითა და ლეგა მქისე კეცით.

140. თიხის კურკლის პირის ნატეხი — მოყავისფრო მოგლუვებული ზე-
ლაპირით, ასეთივე შიდაპირითა და ლეგა მქისე კეციტ.

141—145. თიხის კურკლის პირის ნატეხები (5 ცალი) — არათანაბრადა

ნახ. 15.

გამომწვარი ლეგა-მორუხო მოგლუვებული ზედაპირით, ასეთივე შიდაპირითა და მქისე კეციით.

146. თიხის ჭურჭლის ყურის ნატეხი — არათანაბრად გამომწვარი ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, მოვარდისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და ლეგა მქისე კეციით.

147. თიხის ჭურჭლის ყურის ნატეხი — ლეგა-მოშავოდ გამომწვარი.

148. თიხის ჭურჭლის ყურ-გვერდ-ძირის ნატეხები (5 ცალი) — ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, რუხი მოგლუვებული შიდაპირითა და ლეგა მქისე კეციით. სარჩულზე შიდა მხარეს შემორჩენილი აქვს ქსოვილის ანაბეჭდი.

149. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხი — მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, ლეგა-მოყავისფრო შიდაპირითა და ლეგა-მოყავისფრო მქისე კეციით.

150. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხი — ლეგა მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, ასეთივე ფერის ხაოიანი შიდაპირითა და წერილკენწნარევი მოყავისფრო კეციით.

151. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხი — არათანაბრად გამომწვარი, ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შავი მოგლუვებული შიდაპირითა და ასეთივე ფერის კენწნარევი კეციით. შიდაპირზე შემორჩენილი აქვს ქსოვილის ანაბეჭდი.

152. თიხის ჭურჭლის ძირის ნატეხი — რუხი მოგლუვებული ზედაპირით, ასეთივე შიდაპირითა და შავი მქისე კეციით.

153. თიხის ჭურჭლის ნატეხები — ჯამის (13 ცალი) — არათანაბრად გამომწვარი. ლეგა-მოყავისფრო ნაპრიალები ზედაპირით, ასეთივე გარეპირითა და შავი მქისე კეციით.

154. თიხის ჭურჭლის ნატეხი — ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, მოყავისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და ლეგა-მოყავისფრო მქისე კეციით.

155. ხუფის ნატეხები (2 ცალი) — ლეგა-მორუხო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და შავი მქისე კეციით.

156. ხუფის ნატეხი — ლეგა-მორუხო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეციით.

157. სხვადასხვა ჭურჭლის ნატეხები (40 ცალი, — ლეგა-მოყავისფროდ გამომწვარი.

158. ბათქაშის ნატეხები (3 ცალი) — მორუხო-მოჩაღისფროდ გამომწვარი, მცენარეულჩანარებთან — კეციით.

ორმო № 22 — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 1,2/5,6 კვადრატებში. ორმო ძლიერ იყო დაზიანებული მშენებლების მიერ გავლებული თხრილით. ორმოში მასალა არ აღმოჩენილა.

ორმო № 23 — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 1,2/8 კვადრატებში. ორმო წრიული ფორმისაა, მისი სიღრმე მიწის თანამედროვე ზედაპირიდან 80 სმ-ია, დიამეტრი 1,3 მ. ორმოში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№ 159), ბათქაშის ნატეხი (№ 160), ობსიდიანის ანატაკეები (№ 161) და ცხოველის ძვლები, რომელთა განსაზღვრა ვერ მოხერხდა.

159. სხვადასხვა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (10 ცალი) — მორუხო-მო-

ყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, ასეთივე ფერის ხაოიანი შიდაპირითა და ლეგა მქისე კეციით.

160. ბათქაშის ნატეხი.

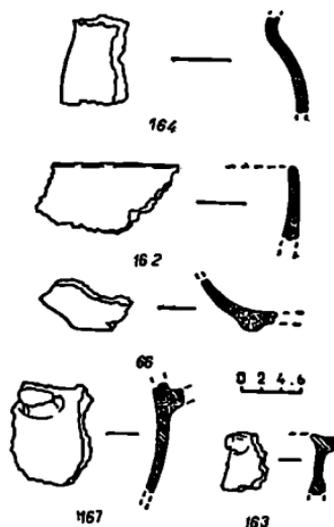
161. ობსიდიანის ანატკეცები (4 ცალი).

ორ მო № 24 (ნახ. 16). — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 1,2/9,10 კვადრატებში. მშენებლების მიერ გავლულ თხრილს დაუზიანებია ორმოს სამხრეთი ნაწილი. ორმოს აქვს წაგრძელებული ოთხკუთხედის ფორმა. მისი სიღრმეა 70 სმ, სიგრძე — 1,10 მ, სიგანე — 60 სმ. ორმოში აღმოჩნდა: თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№№ 162—167) და ცხოველის ძვლები, რომელთა განსაზღვრა ვერ მოხერხდა.

162. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდის ნატეხი—რუხი მოგლუვებული ზედაპირით, ლეგა-მორუხო მოგლუვებული შიდაპირითა და მორუხო-მოშავო მქისე კეციით.

163. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდის ნატეხი — მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, ასეთივე შიდაპირითა და შავი მქისე კეციით.

164. თიხის ჭურჭლის ყურ-გვერდის ნატეხები (5 ცალი) — არათანაბრად გამომწვარი ლეგა-მორუხო მოგლუვებული ზედაპირით, ასეთივე შიდაპირითა და მოშავო მქისე კეციით.

ნახ. 16.

165. თიხის ჭურჭლის ყურ-გვერდის ნატეხი — ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, ლეგა-მოგლუვებული შიდაპირითა და ლეგა მქისე კეციით.

166. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხი — არათანაბრად გამომწვარი, ლეგა-მორუხო მოგლუვებული ზედაპირით, ასეთივე შიდაპირითა და შავი მქისე კეციით.

167. ხუფის ნატეხები (2 ცალი) — ლეგა-მორუხო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეცით.

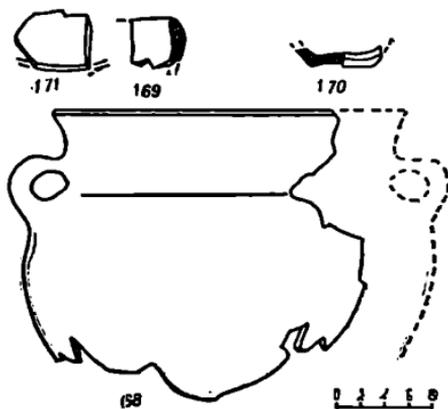
ორმო № 25 — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 2/6,7 კვადრატებში. მშენებლების მიერ გავლებულ თხრილს დაუზიანებია ორმოს ჩრდილოეთი ნაწილი. ორმოში მასალა არ აღმოჩნდა.

ორმო № 26 (ნახ. 17) — აღმოჩნდა IV სექტორის AA ფართობის 1/5 კვადრატში. ორმოს ცენტრალური ნაწილი დაუზიანებია მშენებლების მიერ გავლებულ თხრილს. ორმო წრიული ფორმისაა. მისი პირი მდებარეობს მიწის თანამედროვე ზედაპირზე. ორმოს დიამეტრი უდრის 1,80 მ; სიღრმე — 0,80 მ. მასში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№№ 168—172), ობსიდიანის ანატეკეები (№ 189) და ძროხის ძვლები.

168. თიხის ჭურჭლის ნატეხები — მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, ლეგა ხაოიანი შიდაპირითა და კენჭნარევი შავი კეცით. სარჩულის შიგნით ეტყობა ქსოვილის ანაბეჭდი.

169. თიხის ჭურჭლის პირის ნატეხი — მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირით და ასეთივე ფერის მქისე კეცით.

170. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხი — რუხი მოგლუვებული ზედაპირით, ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეცით.

ნახ. 17.

171. ხუფის ნატეხი — ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეცით.

172. სხვადასხვა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (8 ცალი) — ლეგა-მოყავისფროდ გამომწვარი.

173. ობსიდიანის ანატეკეები (2 ცალი).

ორმო № 27 (ნახ. 18), — აღმოჩნდა II სექტორის AA ფართობის 7,8/5 კვადრატებში, ორმო წრიული ფორმისაა. ორმოს პირი მიწის თანამედ-

როვე ზედაპირზე მდებარეობს, მისი სიღრმეა 1,50 მ, დიამეტრი — 1,20 მ. ორმოში აღმოჩნდა: თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№№ 174, 175), ობსიდიანის ანატკეები (№ 176) და ძროხის ძვლები.

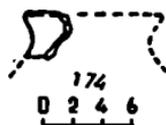
174. თიხის ჭურჭლის პირის ნატეხი — მოყავისფრო ზედაპირით. ასეთივე შიდაპირითა და მოყავისფრო-მოშავო მქისე კეციტ.

175. სხვადასხვა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (8 ცალი) — მოშავო-მოყავისფროდ გამომწვარი.

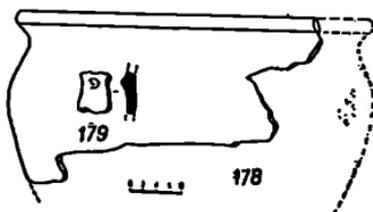
176. თიხის ჭურჭლის ნატეხები — მოშავო-მოყავისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეციტ.

177. ობსიდიანის ანატკეები (4 ცალი).

ორმო № 28 — აღმოჩნდა III სექტორის AC ფართობის 8/3 კვადრატში. ორმოს აქვს წაგრძელებული ოთხკუთხედის ფორმა. მისი სიგრძეა — 2 მ, სიგანე 60 სმ. ორმოში მასალა არ აღმოჩნდა.

ნახ. 18.

ნახ. 19.

ორმო № 29 (ნახ. 19) — აღმოჩნდა III სექტორის AC ფართობის 9/4 კვადრატში. ორმოს სამხრეთი ნაწილი დაუზიანებია მშენებლების მიერ გავლებულ თხრილს, ორმოს პირი მდებარეობდა მიწის თანამედროვე ზედაპირზე. მისი დიამეტრი უდრის 1,3 მ, სიღრმე—0,2 მ. ორმოში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№№ 178—180).

178. დიდი ზომის თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდის ნატეხები — მოჩალისფრო ხაოიანი ზედაპირით, შიდაპირითა და მონაცრისფრო კეციტ. დამზადებულია მცენარეული და ქვიშანარევი თიხისაგან.

179. თიხის ჭურჭლის ნატეხები (2 ცალი) — რუხი მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეციტ. ზედაპირზე შემორჩენილი აქვს კოპისებური შვერილი.

180. თიხის ჭურჭლის ნატეხები (24 ცალი) — ლეგა-მოყავისფრო ხაოიანი ზედაპირით, შიდაპირითა და სილანარევი ასეთივე ფერის კეციტ.

ორმო № 30 — აღმოჩნდა III სექტორის BC ფართობის 2/1 კვადრატში. ორმო ძლიერ იყო დაზიანებული მშენებლების მიერ გავლებული თხრილით. ორმოში მასალა არ აღმოჩნდა.

ორმო № 31 — აღმოჩნდა III სექტორის BB ფართობის 3,4/10 კვადრატში. ორმო ძლიერ იყო დაზიანებული მშენებლების მიერ გავლებულ თხრილით. ორმოში მასალა არ აღმოჩნდა.

ორმო № 32 — აღმოჩნდა III სექტორის BC ფართობის 5/1 კვადრა-

ტში. მშენებლების მიერ გავლებულ თხრილს დაუზიანებია ორმოს დასავლეთი ნაწილი. ორმოს სიღრმე მიწის თანამედროვე ზედაპირიდან 80 სმ-ია. ორმოში აღმოჩნდა თიხის კურკლის ნატეხი (№ 181) და ობსიდიანის ანატკეცები (№ 182).

181. თიხის კურკლის ნატეხი — მოვარდისფრო ხაოიანი ზედაპირით, შიდაპირით, ასეთივე ფერის მქონე კეცით.

182. ობსიდიანის ანატკეცი.

ორ მო № 33 — აღმოჩნდა III სექტორის BC ფართობის 7/2 კვადრატში. მშენებლების მიერ გავლებულ თხრილს დაუზიანებია ორმოს აღმოსავლეთი ნაწილი. ორმო წრიული ფორმისაა. მისი სიღრმეა 60 სმ, დიამეტრი — 90 სმ. ორმოში მასალა არ აღმოჩნდა.

ორ მო № 34 — აღმოჩნდა III სექტორის BC ფართობის 9/12, კვადრატებში. მშენებლების მიერ გავლებულ თხრილს დაუზიანებია ორმოს ცენტრალური ნაწილი. ორმო ოვალური ფორმისაა. მისი სიღრმეა 80 სმ, სიგანე — 1,50 სმ, სიგანე—1,10 სმ. ორმოში მასალა არ აღმოჩნდა.

ორ მო № 35 — აღმოჩნდა III სექტორის BC ფართობის 10/3 კვადრატში. მშენებლების მიერ გავლებულ თხრილს დაუზიანებია ორმოს აღმოსავლეთი ნაწილი. ორმო წრიული ფორმისაა. მისი სიღრმე მიწის თანამედროვე ზედაპირიდან 70 სმ-ია, დიამეტრი—90 სმ. ორმოში მასალა არ აღმოჩნდა.

ორ მო № 36 (ნახ. 20) — აღმოჩნდა III სექტორის BC ფართობის 9/9,10 კვადრატებში. მშენებლების მიერ გავლებულ თხრილს დაუზიანებია ორმოს დასავლეთი ნაწილი. ორმო წრიული ფორმისაა. მისი სიღრმე მიწის თანამედროვე ზედაპირიდან 80 სმ-ია. ორმოში აღმოჩნდა თიხის კურკლის ნატეხები (№№ 183—185) და ობსიდიანის ანატკეცები (186).

183. თიხის კურკლის პირის ნატეხი — შავპირალა ზედაპირით, ასეთივე ფერის შიდაპირითა და შავი მქონე კეცით.

ნახ. 20

184. თიხის კურკლის პირ-გვერდ-ძირის ნატეხი—მოყავისფრო მოგლუვე-ბული ზედაპირით, ასეთივე გარეპირითა და ლევა მქონე კეცით.

185. დიდი ზომის თიხის კურკლის ნატეხები (5 ცალი) — მორუხო-მოვარდისფრო ხაოიანი ზედაპირით. ასეთივე ფერის შიდაპირითა და კენჭნარევი ლევა-მოყავისფრო კეცით.

186. ობსიდიანის ანატექეები (5 ცალი).

ორმო № 37 — აღმოჩნდა III სექტორის CC ფართობის 3/3, კვადრატში. ორმო ძლიერ იყო დაზიანებული მშენებლების მიერ გავლებული თხრილით. ორმოში მასალა არ აღმოჩნდა.

ორმო № 38 — აღმოჩნდა III სექტორის BD ფართობის 9/1 კვადრატში. ორმო ძლიერ იყო დაზიანებული მშენებლების მიერ გავლებული თხრილით. ორმოში მასალა არ აღმოჩნდა.

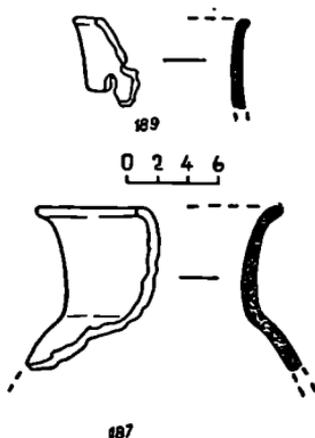
ორმო № 39 — აღმოჩნდა III სექტორის BC ფართობის 10/3 კვადრატში. მშენებლების მიერ გავლებულ თხრილს დაუზიანებია ორმოს დასავლეთი ნაწილი. ორმოს აქვს ოთხკუთხედის ფორმა. მისი სიგრძეა 2.20 მ, სიგანე — 1,70 მ, სიღრმე — 45 სმ. ორმოში მასალა არ აღმოჩნდა.

ორმო № 40 — აღმოჩნდა II სექტორის BC ფართობის 10/1 კვადრატში, მშენებლების მიერ გავლებულ თხრილს დაუზიანებია ორმოს სამხრეთი ნაწილი, ორმოს აქვს წრიული ფორმა. მისი სიღრმეა — 80 სმ. ორმოში მასალა არ აღმოჩნდა.

ორმო № 41 — აღმოჩნდა I სექტორის AB ფართობის 8/3 კვადრატში. მშენებლების მიერ გავლებულ თხრილს დაუზიანებია ორმოს შუა ნაწილი, ორმოს პირი მდებარეობს მიწის თანამედროვე ზედაპირზე, მისი სიღრმეა — 30 სმ. ორმოში მასალა არ აღმოჩნდა.

ორმო № 42 (ნახ. 21) — აღმოჩნდა I სექტორის BD ფართობის 7/4 კვადრატში. მშენებლების მიერ გავლებული თხრილს დაუზიანებია ორმოს აღმოსავლეთი ნაწილი. ორმო წრიული ფორმისაა. მისი სიღრმეა — 50 სმ, დიამეტრი — 1,25 სმ. ორმოში აღმოჩნდა თიხის კურკლის ნატეხები (№№ 183—189), ობსიდიანის ანატექეები (№ 190) და ძროხისა და წვრილფეხა რქოსანი საქონლის ძვლები.

187. თიხის კურკლის ძირ-გვერდის ნატეხები (8 ცალი) — რუხი მოგლუვებული ზედაპირით, მორუხო-მოწითალო ხაოიანი შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქონე კეციით.

ნახ. 21.

188. თიხის კურკლის ნატეხები — რუხი ხაოიანი ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის კენჭნარევი კეციით.

189. თიხის კურკლის პირ-გვერდის ნატეხები (6 ცალი) — მორუხო-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით. შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეციით.

190. ობსიდიანის ანატეცი.

ორმო № 43. აღმოჩნდა IV სექტორის AF ფართობის 6/4 კვადრატში. მშენებლების მიერ გავლებულ თხრილს დაუზიანებია მისი დასავლეთი ნაწილი. ორმოს აქვს ოთხკუთხედის ფორმა. მისი სიგრძეა — 1,60 მ, სიგანე — 70 სმ, სიღრმე—80 სმ. ორმოში მასალა არ აღმოჩნდა.

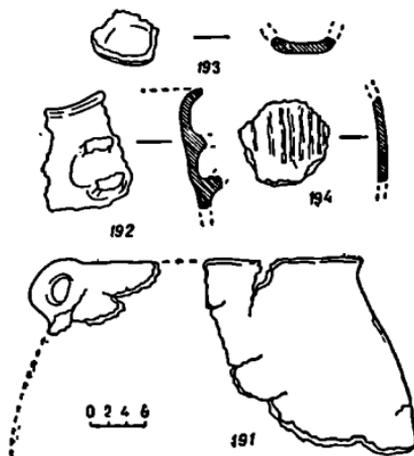
ორმო № 44 (ნახ. 22) აღმოჩნდა II სექტორის AF ფართობის 1/5 კვადრატში. მშენებლების მიერ გავლებულ თხრილს დაუზიანებია მისი დასავლეთი ნაწილი. ორმო წრიული ფორმისაა, მისი სიღრმეა — 55 სმ, დიამეტრი — 1,40 მ. ორმოში აღმოჩნდა თიხის კურკლის ნატეხები (№№ 191—196) და ძროხის ძვლები.

191. თიხის კურკლის პირ-გვერდ-ყურის ნატეხები—არათანაბრად გამომწვარი, ლეგა-მორუხო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის კეციით. დამზადებულია კენჭნარევი თიხისაგან.

192. თიხის კურკლის პირ-გვერდ-ყურის ნატეხები (2 ცალი) — შავი მოგლუვებული ზედაპირით, ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და მოშავო-მოყავისფრო მქისე კეციით.

193. თიხის კურკლის ძირის ნატეხი — ლეგა ხაოიანი ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის კეციით. დამზადებულია კენჭნარევი თიხისაგან.

194. თიხის კურკლის ნატეხები (2 ცალი) — ლეგა-მოყავისფრო ხაოიანი ზედაპირით, ლეგა მოგლუვებული შიდაპირითა და ლეგა-მონაცრისფრო მქისე კეციით. დაღარული ზედაპირით.

ნახ. 22.

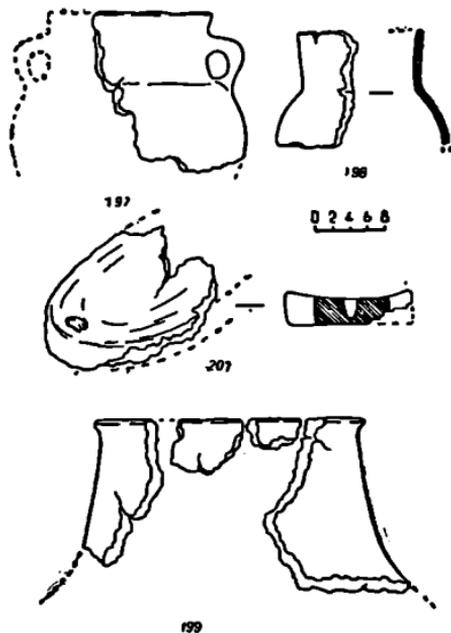
195. თიხის ჭურჭლის ნატეხი — შავპირილა ზედაპირით, მოყავისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და კენჭნარევი ასეთივე ფერის კეციტ.

196. თიხის ჭურჭლის ნატეხი—შავი მოგლუვებული ზედაპირით, ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და ლეგა-მოყავისფრო მქისე კეციტ.

ორმო № 45 — აღმოჩნდა II სექტორის AF ფართობის 5/8,9 კვადრატებში. მშენებლების მიერ გავლებულ თხრილს დაუზიანებია ორმოს ჩრდილო-დასავლეთი ნაწილი. ორმო წრიული ფორმისაა, მისი სიღრმეა 1 მ. ორმოში მასალა არ აღმოჩნდა.

ორმო № 46 — აღმოჩნდა IV სექტორის AF ფართობის 3/9 კვადრატში. მშენებლების მიერ გავლებულ თხრილს დაუზიანებია ორმოს აღმოსავლეთი ნაწილი. ორმო წრიული ფორმისაა, მისი სიღრმეა 85 სმ, დიამეტრი — 1,20 მ. ორმოში მასალა არ აღმოჩნდა.

ორმო № 47 (ნახ. 23). აღმოჩნდა II სექტორის AE ფართობის 4/5 კვადრატში. ორმოს პირი იწყება მშენებლების მიერ გავლებული თხრილის ძირიდან, რომლის სიმაღლე უდრის 0,70 მ, სიგანე — 1,50 მ. ორმოს სიღრმეა — 2 მ. ორმო დაუზიანებია № 53-ე სამარხს. ორმოში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№№ 197 — 209) და ბაზალტის ქვები (210).

ნახ. 23.

197. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდ-ყურის ნატეხი—რუხი მოგლუვებული ზედაპირით, მორუხო-მოვარდისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და მოწითალო მქისე კეციტ. ზედაპირზე შემორჩენილი აქვს მოთეთრო ანგობის კვალი.

198. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდის ნატეხი — მორუხო-მოწითალო მოგ-
ლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეცით.

199. თიხის ჭურჭლის ყელ-პირის ნატეხები (9 ცალი)—არათანაბრად
გამომწვარი ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და
ასეთივე ფერის კეცით. დამზადებულია ენკუნარევი თიხისაგან.

200. სხვადასხვა ჭურჭლის პირის ნატეხები (3 ცალი) — მორუხო-მოყა-
ვისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე
კეცით.

201. თიხის ჭურჭლის ძირის ნატეხი — მოყავისფრო მოგლუვებული ზე-
დაპირით, ლეგა-მოყავისფრო შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეცით.

202. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდ-ძირის ნატეხები (14 ცალი) — მოჩა-
ლისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის კეცით. დამზადებულია
მცენარეულჩანართებიანი თიხისაგან.

203. თიხის ჭურჭლის ძირის ნატეხები (12 ცალი) — მოჩალისფრო ზედა-
პირით, შიდაპირითა და მცენარეულჩანართებიანი ასეთივე ფერის კეცით.

204. თიხის ჭურჭლის ნატეხები (14 ცალი) — მორუხო-მოჩალისფრო
ზედაპირით, შიდაპირითა და მცენარეულჩანართებიანი ასეთივე ფერის კეცით.

205, 206. თიხის ჭურჭლის ნატეხები (50 ცალი) — მოვარდისფრო ზედა-
პირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეცით.

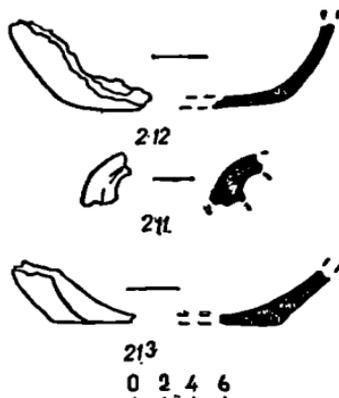
207. საღვარის ნატეხები (4 ცალი) — ლეგა-მოყავისფრო ზედაპირით,
შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეცით.

208. სხვადასხვა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (7 ცალი) — მორუხო-მოყა-
ვისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეცით.

209. ბათქაშის ნატეხები (70 ცალი) — ლეგა-მოყავისფროდ გამომწვარი.

210. ბაზალტის ქვები (2 ცალი).

ორ მო № 48 (ნახ. 24) — აღმოჩნდა II სექტორის AF ფართობის 3/5,6
კვადრატებში. მშენებლების მიერ გავლებულ თხრილს დაუზიანებია ორმოს
დასავლეთი ნაწილი, ორმო ოთხკუთხედის ფორმისაა, მისი სიგრძეა — 1,20 მ,

ნახ. 24.

სიგანე — 90 სმ, სიღრმე — 1,40 მ. ორმოში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№№ 211—214), ობსიდიანის ანატკეცები (№ 215) და ძროხის ძვლები.

211. თიხის ჭურჭლის ყურის ნატეხი — ლეგა-მოყავისფროდ გამომწვარი.

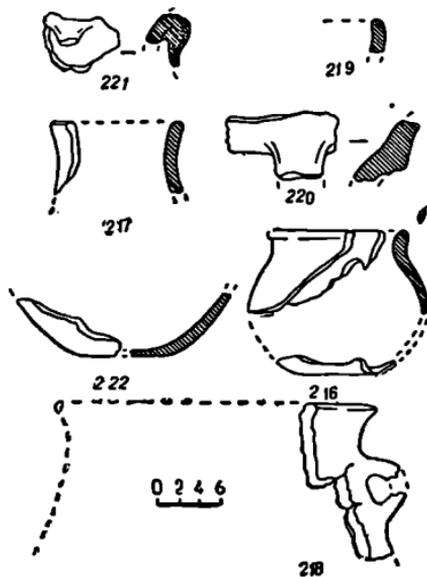
212. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხი — არათანაბრად გამომწვარი, რუხი ხაოიანი ზედაპირით, ლეგა-მორუხო შიდაპირითა და ასეთივე ფერის კეციით. დამზადებულია კენჭნარევი თიხისაგან.

213. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხები (3 ცალი) — შავი მოგლუვებული ზედაპირით, ლეგა მოგლუვებული შიდაპირითა და შავი მქისე კეციით.

214. სხვადასხვა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (10 ცალი) — ლეგა-მოყავისფროდ გამომწვარი.

215. ობსიდიანის ანატკეცები (10 ცალი).

ორმო № 49 (ნახ. 25)—აღმოჩნდა II სექტორის ფართობის 9,5/6 კვადრატებში.

ნახ. 25.

ორმოს აღმოსავლეთი ნაწილი დაუზიანებია მშენებლების მიერ გავლებულ თხრილს. მისი სიღრმე უდრის 0,80 მ. ორმოში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№№ 216—222), ობსიდიანის ანატკეცები (№ 223) და ცხოვე-

ლის ძელები (წერილფეხა რქოსანი საქონლის ზედა კბილი, II და III ფაღან-
გა; ძროხის ორი ზედა კბილი და კარპალური ძელები).

216. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდ-ძირის ნატეხები (8 ცალი) — შავპირი-
ალა ზედაპირით, ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და ასეთივე
ფერის მქისე კეციით.

217. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდის ნატეხი — მორუხო-მოწითალო ხაო-
იანი ზედაპირით, ლეგა შიდაპირითა და კენჭნარევი მორუხო-მოწითალო კე-
ციით.

218. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდ-ყურის ნატეხი — შავი მოგლუვებული
ზედაპირით, შიდაპირითა და კენჭნარევი მოყავისფრო კეციით.

219. თიხის ჭურჭლის პირის ნატეხი — ლეგა-მოყავისფრო ხაოიანი ზედა-
პირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეციით.

220. თიხის ჭურჭლის ყურის ნატეხი — რუხი მოგლუვებული ზედაპირით,
შიდაპირითა და ლეგა მქისე კეციით.

221. თიხის ჭურჭლის ყურ-გვერდის ნატეხები (6 ცალი) — ლეგა-მოშავოდ
გამომწვარი. დამზადებულია კენჭნარევი თიხისაგან.

222. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხი — შავპირიალა ზედაპირით,
ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კე-
ციით.

223. ობსიდიანის ანატკეცები (8 ცალი).

ო რ მ ო № 50 — აღმოჩნდა IV სექტორის AF ფართობის 3,4/5,6 კვადრატ-
ებში. მშენებლების მიერ გავლებულ თხრილს დაუზიანებია ორმოს აღმოსავე-
ლეთი ნაწილი: ორმოს აქვს წრიული ფორმა. მისი სიღრმეა — 1,10 მ, დიამეტ-
რი — 1,40 მ. ორმოში მასალა არ აღმოჩნდა.

ო რ მ ო № 51 (ნახ. 26) — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის
3,4/8,9 კვადრატებში. იგი შედის ორმოების II ჯგუფში, მაგრამ ამ ჯგუფში გა-
ერთიანებული ორმოებისაგან განცალკევებით მდებარეობს. ორმო ქვაყრილი-
ანია. აქვს მრგვალი პირი, რომლის დიამეტრი უდრის 1,15 მ, ძირის დიამეტ-
რი — 2,50 მ. სიღრმე მიწის თანამედროვე ზედაპირიდან 2,2 მ-ია. ორმოში აღ-
მოჩნდა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№№ 224—227) და ობსიდიანის ანატკე-
ცები (№ 228).

224, 225. თიხის ჭურჭლის პირის ნატეხები (2 ცალი) — რუხი მოგლუვე-
ბული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეციით.

226. თიხის ჭურჭლის ყურის ნატეხები (3 ცალი) — ლეგა-მორუხოდ გა-
მომწვარი.

227. სხვადასხვა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (3 ცალი) — ლეგა-მოყავის-
ფროდ გამომწვარი.

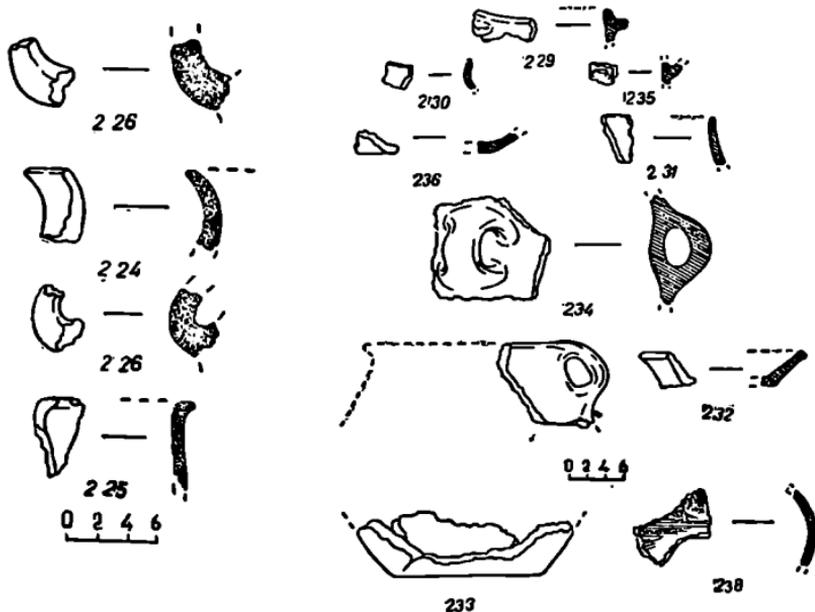
228. ობსიდიანის ანატკეცები (2 ცალი).

ო რ მ ო № 52 (ნახ. 27) — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 3/9
კვადრატში. შედის ორმოების II ჯგუფში და № 53-ე ორმოს უკავშირდება
ოვალური ხვრელით. ორმო წრიული ფორმისაა; ზემოდან შემოუყვება მცირე
ქვაყრილი. მისი სიღრმე მიწის თანამედროვე ზედაპირიდან 1,45 მ-ია, ძირის
დიამეტრი — 3,30 მ. ორმოში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№№ 229—
240). ობსიდიანის ანატკეცები (8 241) და ძროხისა და წერილფეხა რქოსანი სა-
ქონლის ძელები.

229. თიხის კურკლის პირ-გვერდის ნატეხი — ლეგა-მორუხო მოგლუე-ბული ზედაპირით, ასეთივე გარეპირითა და ლეგა-მორუხო მქისე კეციტ.

230. თიხის კურკლის პირ-გვერდის (ჯამის?) ნატეხი — ლეგა მოგლუე-ბული ზედაპირით, მოყავისფრო შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეციტ.

231. თიხის კურკლის პირის ნატეხი — რუხი მოგლუეებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ლეგა მქისე კეციტ.

ნახ. 26.

ნახ. 27.

232. თიხის კურკლის პირ-გვერდის ნატეხი — არათანაბრად გამომწვარი ლეგა-მორუხო მოგლუეებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეციტ.

233. თიხის კურკლის პირ-გვერდ-ყურის და ძირის ნატეხები (31 ცალი) — შავი მოგლუეებული ზედაპირით, მოყავისფრო შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეციტ.

234. თიხის კურკლის ყურ-გვერდის ნატეხები (11 ცალი) — შავი მოგლუეებული ზედაპირით, მორუხო-მოყავისფრო შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეციტ.

235. თიხის კურკლის ყურ-გვერდის ნატეხი — შავი მოგლუეებული ზედაპირით, მორუხო-მოყავისფრო მოგლუეებული შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეციტ.

236. თიხის კურკლის ძირ-გვერდის ნატეხი — მორუხო-მოყავისფრო მოგლუეებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეციტ.

237. თიხის ჭურჭლის ნატეხი — შავი მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეცით. შიდაპირზე შემორჩენილი აქვს ქსოვილის ანაბეჭდი.

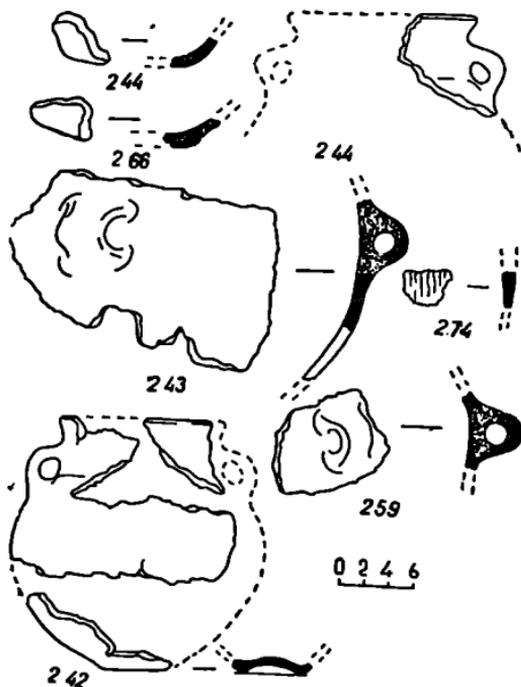
238. თიხის ჭურჭლის ნატეხები (2 ცალი) — მოშავო-მოყავისფრო ხაოიანი ზედაპირით, შავი მოგლუვებული შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეცით. ორნამენტი ამოღარულია.

239—240. თიხის ჭურჭლის ნატეხები (2 ცალი) — რუხი მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეცით.

241. ობსიდიანის ანატეცეები (15 ცალი).

ორ მო № 53 (ნახ. 28—30) — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 3/10 კვადრატში. იგი შედის ორმოების II ჯგუფში და № 52-ე ორმოს უკავშირდება ოვალური ზერელით. ორმოს პირი მდებარეობს ადრერკინის ხანის ქვაყუთის ქვეშ. მისი დიამეტრია — 1,20 მ, სიღრმე — 1,20 მ. ორმოში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№№ 242—275), ობსიდიანის ანატეცეები (№ 276) და ძროხისა და წერილფეხა რქოსანი საქონლის ძვლები.

242. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდ-ყურის და ძირის ნატეხები (36 ცალი) — ლევა-მოშავო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეცით.

ნახ. 28.

243. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდ-ყურისა და ძირის ნატეხები (48 ცალი) — ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, რუხი მოგლუვებული შიდაპირითა და შავი მქისე კეციით. შიდაპირზე შემორჩენილი აქვს ქსოვილის ანებეჭილი.

244. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდ-ყურისა და ძირის ნატეხები (6 ცალი) — ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, ასეთივე შიდაპირითა და მოშავო-მოყავისფრო მქისე კეციით.

245. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდ-ყურისა და ძირის ნატეხები (3 ცალი) — ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და შავი მქისე კეციით.

246. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდის ნატეხები (15 ცალი) — ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეციით.

247. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდ-ძირის ნატეხები (ჯამის?) 24 ცალი — ლეგა მოგლუვებული ზედაპირით, ასეთივე გარეპირითა და მოშავო-მოყავისფრო მქისე კეციით.

248. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდ-ძირის ნატეხები — ჯამის? (24 ცალი) — ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, ასეთივე ფერის გარეპირითა და ლეგა მქისე კეციით.

249. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდის ნატეხები (4 ცალი) — მოწითალო მოგლუვებული შიდაპირითა და მოშავო მქისე კეციით.

250. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდ-ყურის ნატეხები (3 ცალი) — ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, ასეთივე შიდაპირითა და ლეგა მქისე კეციით.

251. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხი — ლეგა მოგლუვებული ზედაპირით, ლეგა-მორუხო ხაოიანი შიდაპირითა და შავი მქისე კეციით.

252—254. სხვადასხვა თიხის ჭურჭლის პირის ნატეხები (3 ცალი) — ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეციით.

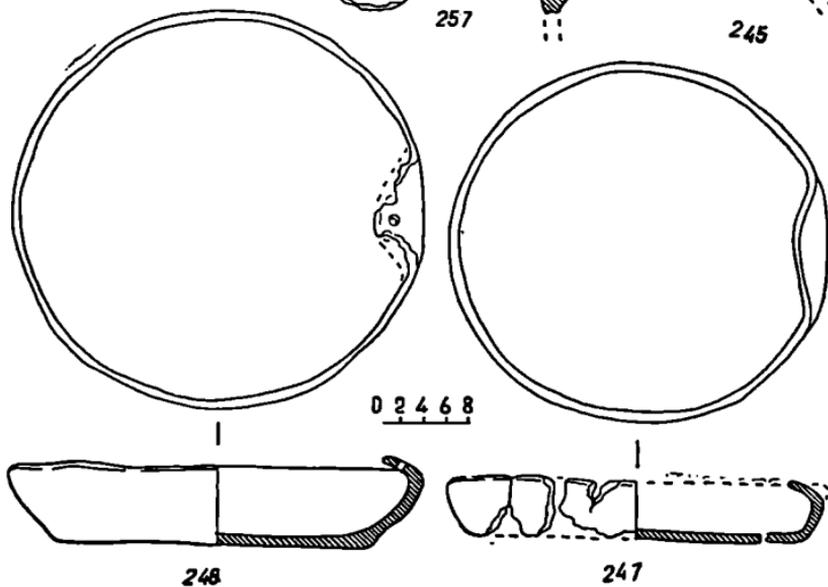
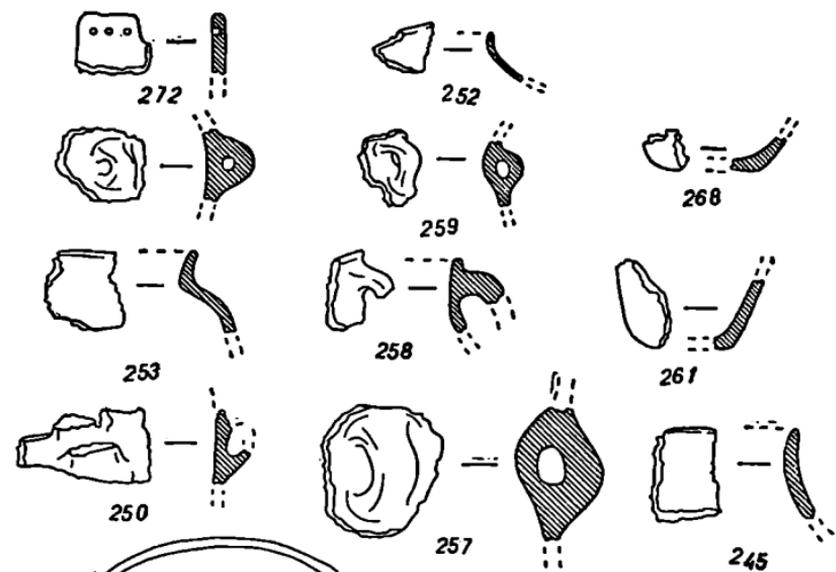
255—259. სხვადასხვა თიხის ჭურჭლის ყურის ნატეხები (5 ცალი) — ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, ასეთივე ფერის შიდაპირითა და შავი მქისე კეციით.

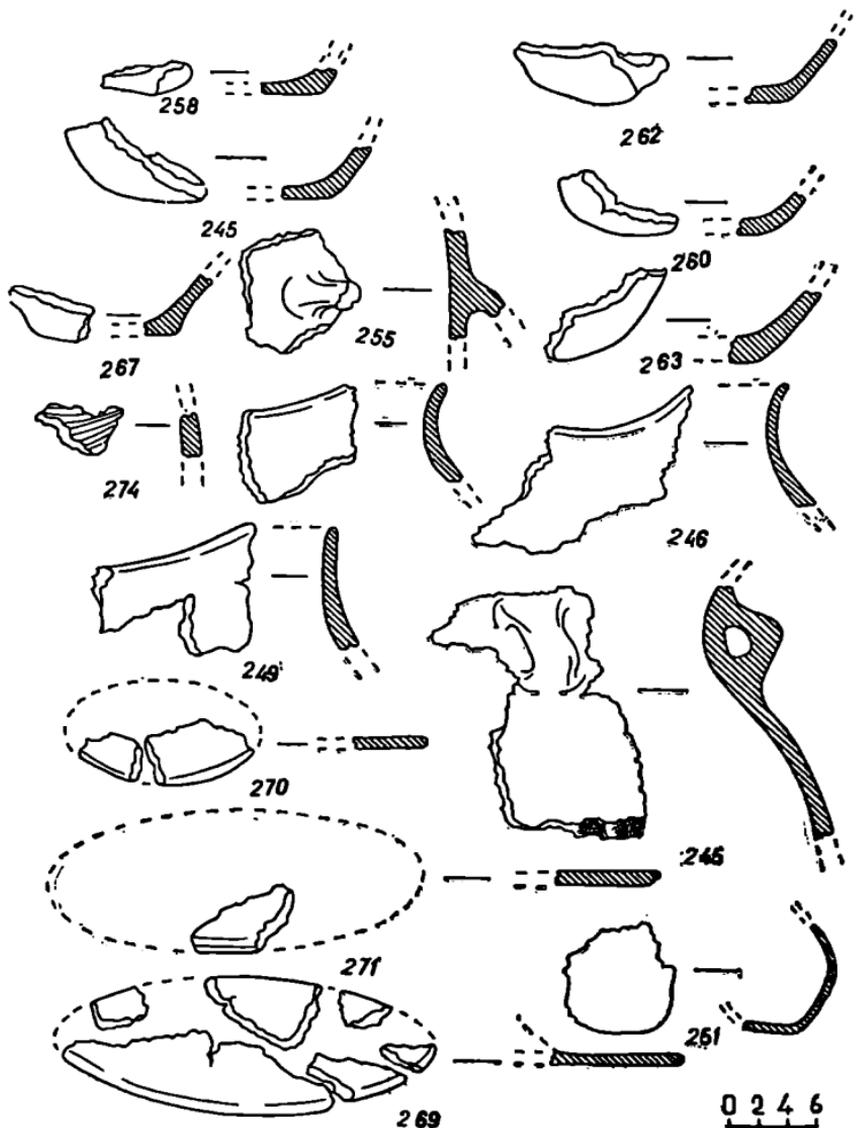
260—268. სხვადასხვა თიხის ჭურჭლის ძირის ნატეხები (9 ცალი) — მორუხო-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შავი შიდაპირითა და ასეთივე ფერის კეციით.

269. თიხის ჭურჭლის ნატეხები — ხუფის (17 ცალი) — ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, ასეთივე ფერის შიდაპირითა და შავი მქისე კეციით.

270. თიხის ჭურჭლის ნატეხები — ხუფის (2 ცალი) — ლეგა-მორუხო მოგლუვებული ზედაპირით, ასეთივე ფერის შიდაპირითა და ლეგა მქისე კეციით.

271. თიხის ჭურჭლის ნატეხი (ხუფის) — რუხი მოგლუვებული ზედაპირით, ასეთივე ფერის მოგლუვებული შიდაპირითა და ლეგა-მორუხო მქისე კეციით.

ნახ. 30.

272. თიხის ჭურჭლის ნატეხი — ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, ასეთივე ფერის ხაოიანი გარეპირითა და შავი მქისე კეციით.

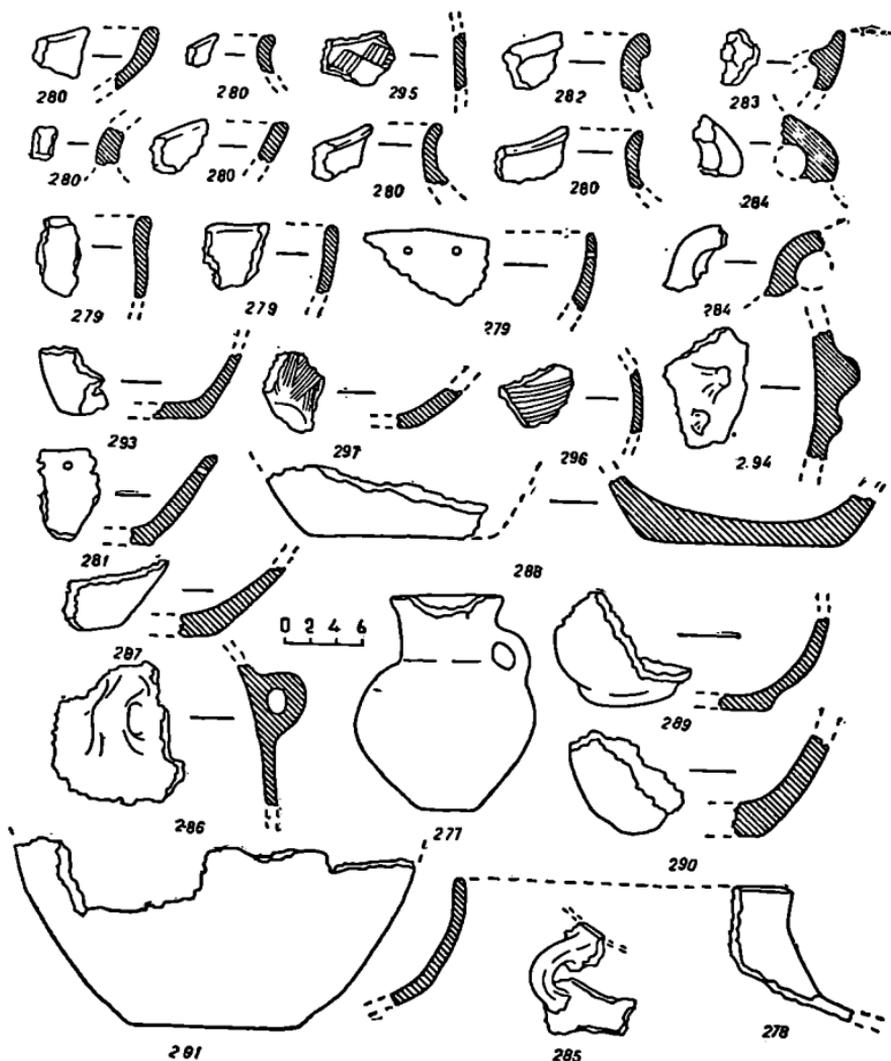
273. თიხის ჭურჭლის ნატეხები (5 ცალი) — ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შავი შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეციით. შიდაპირზე შემორჩენილი აქვს ქსოვილის ანაბეჭდი.

274. თიხის ჭურჭლის ნატეხები (2 ცალი) — ლეგა-მოყავისფრო ხაოიანი ზედაპირით, ყავისფერი შიდაპირითა და კენჭნარევი ლეგა-მოყავისფრო კეცით. ზედაპირზე აქვს ღარები.

275. სხვადასხვა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (12 ცალი) — ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, ასეთივე შიდაპირითა და შავი მქისე კეცით.

276. ობსიდიანის ანატეხეები (6 ცალი).

ორმო 54, 55, 56 (ნახ. 31)—აღმოჩნდა IV სექტორის ფართობის 3/1,

3/2, 3,4/2,4 კვადრატებში. ორმოები შედის II ჯგუფში. მათ ამოთხრის დროს ერთმანეთი დაუზიანებიათ. ორმო № 54-ის დიამეტრია — 1,4 მ, სიღრმე — 1,05 მ. ორმო № 55 დიამეტრია 1,6 მ, სიღრმე—0,6 მ. ორმო № 56 დიამეტრია — 1,7 მ, სიღრმე—0,3 მ. აღნიშნული ორმოების მასალა გაერთიანებულია. მათში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№№ 277—298), ობსიდიანის ანატეკები (№ 299) და ძროხის, წერილფეხა რქოსანი საქონლისა და გოჭის ძვლები.

277. თიხის ჭურჭელი — ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეცით.

278. თიხის ჭურჭლის პირის ნატეხები (2 ცალი) — ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეცით.

279. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდ-ძირის ნატეხები (6 ცალი) — ლეგა-მოყავისფრო ხაოიანი ზედაპირით, ასეთივე შიდაპირითა და ლეგა მქისე კეცით.

280. სხვადასხვა თიხის ჭურჭლის პირის ნატეხები (6 ცალი) — ლეგა-მორუხო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეცით.

281. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდ-ძირის ნატეხი — ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, ხაოიანი გარეპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეცით.

282. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდის ნატეხი — მორუხო-მოყავისფრო ხაოიანი ზედაპირით, შიდაპირითა და ლეგა მქისე კეცით.

283. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდის ნატეხი — ლეგა-მოშავო ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეცით.

284. თიხის ჭურჭლის ყურის ნატეხები (2 ცალი) — მორუხო-მოყავისფროდ გამომწვარი.

285. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდ-ყურის ნატეხები — მორუხო-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და შავი მქისე კეცით.

286. თიხის ჭურჭლის ყურ-გვერდის ნატეხები (3 ცალი) — ლეგა-მორუხო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და მოშავო მქისე კეცით.

287. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხები (3 ცალი) — რუხი მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ლეგა-მორუხო მქისე კეცით.

288—291. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხები (3 ცალი) — არათანაბრად გამომწვარი, ლეგა-მორუხო მოგლუვებული ზედაპირით, რუხი შიდაპირითა და ლეგა მქისე კეცით.

292. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხი — მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ლეგა მქისე კეცით. შიდაპირზე ეტყობა ქსოვილის ანაბეჭდი.

293. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხი — ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, რუხი მოგლუვებული შიდაპირითა და ლეგა მქისე კეცით.

294. თიხის ჭურჭლის გვერდის ნატეხი — შავპირილა ზედაპირით, რუხი მოგლუვებული შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეცით.

295. თიხის ჭურჭლის გვერდის ნატეხი—ლეგა-მოშავო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეცით. ორნამენტი ამოლარულია.

296. თიხის კურკლის გვერდის ნატეხი — ლეგა-მოგლუეებული ზედაპირით, ლეგა-მონაცრისფრო ხაოიანი შიდაპირითა და შავი ქისე კეცით. ორნამენტი ამოღარულია.

297. თიხის კურკლის გვერდის ნატეხი — ლეგა-მოყავისფრო ხაოიანი ზედაპირით, ასეთივე ფერის მოგლუეებული შიდაპირითა და შავი მქისე კეცით. ორნამენტი ამოღარულია.

298. ხუფის ნატეხი — ლეგა-მოშავო მოგლუეებული ზედაპირით, ასეთივე ფერის ხაოიანი შიდაპირითა და შავი მქისე კეცით.

299. ობსიდიანის ანატკეცები (17 ცალი).

ორ მო № 57 — აღმოჩნდა II სექტორის AE ფართობის 8/8 კვადრატში. ორმო ძლიერ იყო დაზიანებული მშენებლების მიერ გავლებული თხრილით. ორმოში მასალა არ აღმოჩნდა.

ორ მო № 58 (ნახ. 32) — აღმოჩნდა II სექტორის AE ფართობის 10/7,8 კვადრატებში. ორმოს სამხრეთი ნაწილი დაუზიანებია მშენებლების მიერ გავლებულ თხრილს. ორმო მრგვალი ფორმისაა. მისი დიამეტრია — 2 მ, სიღრმე — 0,8 მ. ორმოში აღმოჩნდა თიხის კურკლის ნატეხები (№№ 300—308), ობსიდიანის ანატკეცები (№ 309) და ირმისა და ძროხის ძვლები.

300. თიხის კურკლის პირ-გვერდ-ყურისა და ძირის ნატეხები (25 ცალი) — შავი მოგლუეებული ზედაპირით, მოყავისფრო მოგლუეებული შიდაპირითა და ასეთივე ფერის კენჭნარევი კეცით.

301. თიხის კურკლის პირ-გვერდ-ყურის ნატეხები (20 ცალი) — არათანაბრად გამოშვარი, ლეგა-მოყავისფრო მოგლუეებული ზედაპირით. შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეცით.

302. თიხის კურკლის პირ-გვერდის ნატეხი — ლეგა მოგლუეებული ზედაპირით, მოყავისფრო მოგლუეებული შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეცით.

303—305. სხვადასხვა თიხის კურკლის ნატეხები (3 ცალი) — ლეგა მოგლუეებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეცით.

306. თიხის კურკლის ყურ-გვერდის ნატეხი — მონაცრისფრო მოგლუეებული ზედაპირით, მორუხო-მონაცრისფრო მოგლუეებული შიდაპირითა და შავი მქისე კეცით.

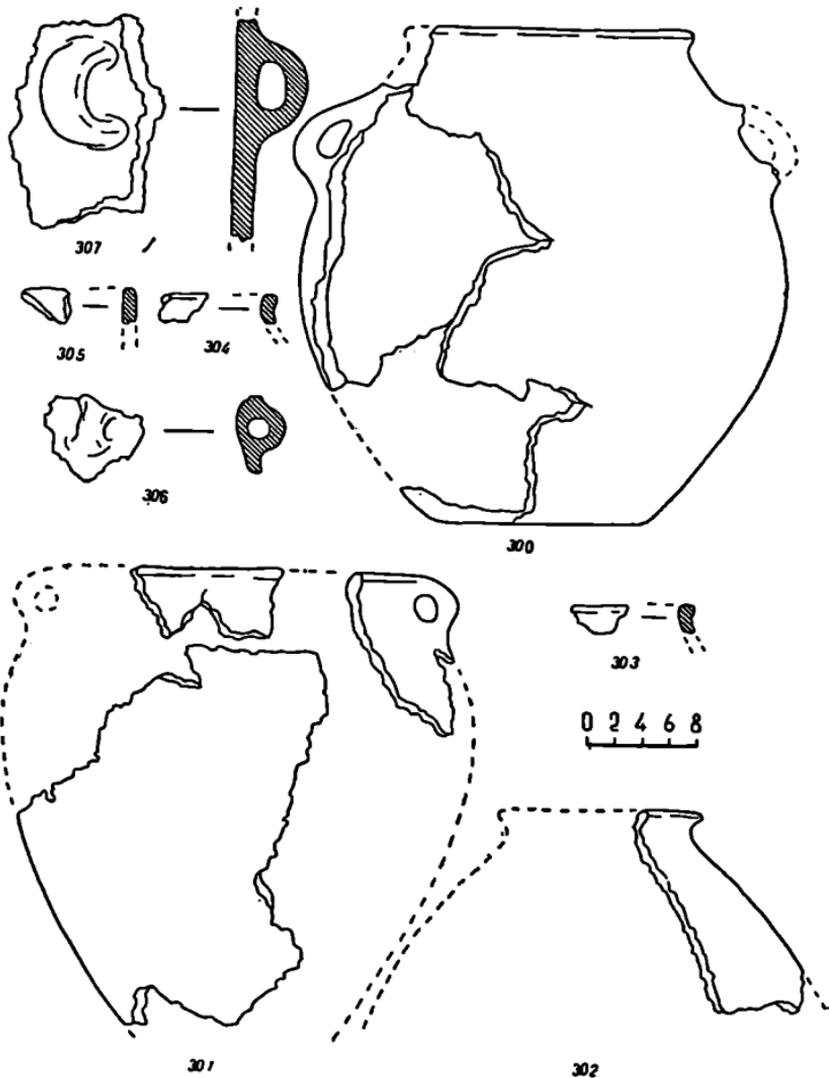
307. თიხის კურკლის გვერდ-ყურის ნატეხი — შავი მოგლუეებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ყავისფერი მქისე კეცით.

308. სხვადასხვა თიხის კურკლის გვერდის ნატეხები (5 ცალი) — შავი მოგლუეებული ზედაპირით, მორუხო-მონაცრისფრო მოგლუეებული შიდაპირითა და მოყავისფრო მქისე კეცით.

309. ობსიდიანის ანატკეცები (11 ცალი).

ორ მო № 59 (ნახ. 33) — აღმოჩნდა IV სექტორის AE ფართობის 2/8 კვადრატში. ორმოს აღმოსავლეთი ნაწილი დაუზიანებია მშენებლების მიერ გავლებულ თხრილს. ორმოს აქვს მრგვალი პირი და სწორი კედლები. მისი დიამეტრია 1,40 მ, სიღრმე — 1,20 მ. ორმოში აღმოჩნდა თიხის კურკლის ნატეხები (№№ 310—317) და ცხოველის ძვლები.

310. თიხის კურკელი (ქილა) — მოყავისფრო მოგლუეებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის კეცით. დამზადებულია კენჭნარევი თიხისაგან.

ნახ. 32.

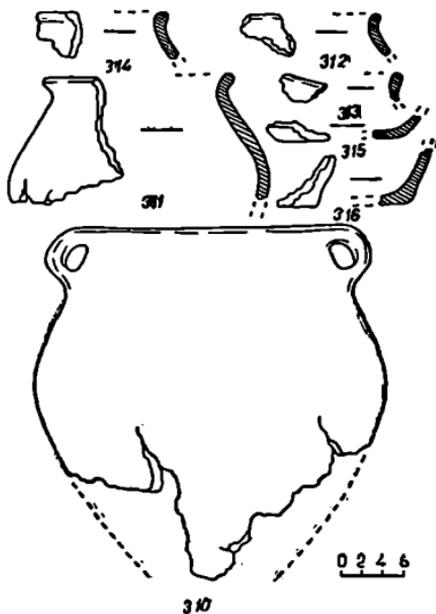
311. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდის ნატეხი—ლეგა მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის შქისე კეცით.

312—314. სხვადასხვა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (3 ცალი) — ლეგა-მორუხო მოგლუვებული ზედაპირით, რუხი მოგლუვებული შიდაპირითა და ასეთივე ფერის შქისე კეცით.

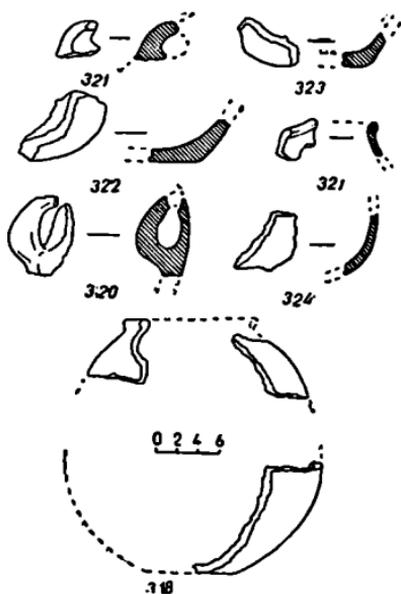
315—316. სხვადასხვა თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხები (2 ცალი)— შავი მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეცით.

317. სხვადასხვა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (7 ცალი) — ლეგა-მორუხოდ გამომწვარი.

ორმო № 60 (ნახ. 34) — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 1/9,10 კვადრატებში. მშენებლების მიერ გავლებულ თხრილში, რომელსაც დაუზიანებია ორმოს ცენტრალური ნაწილი. ორმო გეგმაში ოვალური ფორმისაა. მისი დიამეტრია — 2,90 მ, სიღრმე — 0,60 მ. ორმოს აღმოსავლეთი ნაწილი უკავია გვიანბრინჯაოს ხანის ქვაყუთს. ორმოში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№№ 318 — 324), ობსიდიანის ანატეკეები (№ 325) და წვრილფეხა რქოსანი საქონლის ზედა კბილი.

ნახ. 33.

ნახ. 34.

318. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდ-ძირის ნატეხები (8 ცალი) — არათანაბრად გამომწვარი, ლეგა-მორუხო მოგლუვებული ზედაპირით, ასეთივე ფერის შიდაპირითა და მოყავისფრო მქისე კეცით.

320. თიხის ჭურჭლის ყურ-გვერდის ნატეხი — არათანაბრად გამომწვარი, ლეგა-მორუხო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეცით.

321. თიხის ჭურჭლის გვერდის ნატეხი — ლეგა-მოყავისფროდ გამომწვარი.

322. თიხის კურკლის ძირ-გვერდის ნატეხები (2 ცალი) — რუხი მოგლუვებული ზედაპირით, შავი შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეცით.

323. თიხის კურკლის ძირ-გვერდის ნატეხი — რუხი მოგლუვებული ზედაპირით, ლეგა-მოგლუვებული შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეცით.

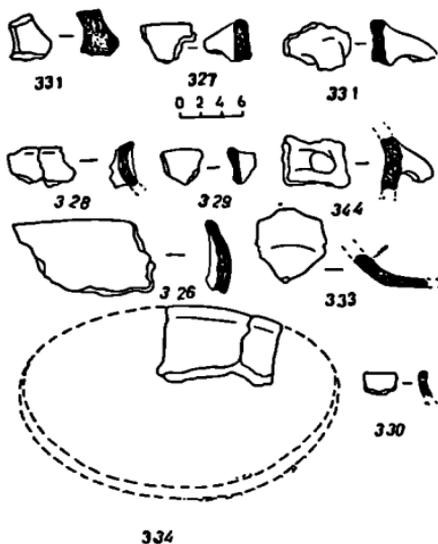
324. თიხის კურკლის გვერდის ნატეხი — ლეგა-მორუხოდ გამომწვარი.

325. ობსიდიანის ანატეკები (6 ცალი).

ორმო № 61, 62, 63—აღმოჩნდა II და IV სექტორების AB ფართობის 9, 10/6, 9, 10/7,8 და 1/6 კვადრატებში. ისინი გაერთიანებული იყო ორმოების 1 ჯგუფში, განლაგებული ფენებად და ძლიერ დაზიანებული.

ორმოებში მასალა არ აღმოჩნდა.

ორმო № 64 (ნახ. 35) — აღმოჩნდა II სექტორის AE ფართობის 10/8 კვადრატში. გაერთიანებული იყო ორმოების I ჯგუფში. ორმოში აღმოჩნდა თიხის კურკლის ნატეხები (№№ 326—335), ობსიდიანის ანატეკები (№ 336) ძროხის, თხის, ბატკნისა და ადამიანის ძვლები.

ნახ. 35.

326. თიხის კურკლის ნატეხი — ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, მოყავისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეცით.

327. თიხის კურკლის პირის ნატეხი — ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ლეგა მქისე კეცით.

328. თიხის კურკლის პირის ნატეხი — ლეგა ხაოიანი ზედაპირით, ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და შავი მქისე კეცით.

329, 330. სხვადასხვა თიხის კურკლის პირის ნატეხები — ლეგა-მოყავის-

ფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქონე კე-
ცით.

331. თიხის ჭურჭლის ყურის ნატეხები (4 ცალი) — ლეგა-მორუხო მოგ-
ლუვებული ზედაპირით, შავი შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქონე კეცით.

332. თიხის ჭურჭლის ყურის ნატეხი — რუხი ხაოიანი ზედაპირით, შიდა-
პირითა და ასეთივე ფერის მქონე კეცით.

333. თიხის ჭურჭლის ძირის ნატეხები (2 ცალი) — რუხი მოგლუვებული
ზედაპირით, შავი ხაოიანი შიდაპირითა და შავი მქონე კეცით.

334. ხუფის ნატეხები — მორუხო-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპი-
რით, შიდაპირითა და მორუხო-მოწითალო მქონე კეცით.

335. სხვადასხვა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (10 ცალი) — შავი მოგლუ-
ვებული ზედაპირით, რუხი შიდაპირითა და მოშავო-მოყავისფრო მქონე კე-
ცით.

336. ობსიდიანის ანატეკეები (13 ცალი).

ორმო № 65, 66, 67 (ნახ. 36) — აღმოჩნდა II სექტორის AB და AA ფარ-
თობების 9,10/9, 1/10, 10/1 კვადრატებში. გავრთიანებული იყო ორმო-
ების I ჯგუფში. ორმოში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№№ 337—
342) და ძროხის ძვლები.

337. თიხის ჭურჭლის (ჯამის) პირ-გვერდის ნატეხები (49 ცალი) — მო-
რუხო-მოჩაღისფრო ხაოიანი ზედაპირით, მორუხო-მონაცრისფრო ხაოი-
ანი შიდაპირითა და ასეთივე ფერის კეცით.

338. თიხის ჭურჭლის ნატეხი—შავპრიალა ზედაპირით, შიდაპირითა და შა-
ვი მქონე კეცით.

339. თიხის ჭურჭლის პირის ნატეხები—შავპრიალა ზედაპირით, შიდაპი-
რითა და ასეთივე ფერის მქონე კეცით.

340. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდ-ყურის ნატეხები (10 ცალი) — ლეგა-
მოშავო ნაპრიალები ზედაპირით, მორუხო-მოყავისფრო მოგლუვებული შიდა-
პირითა და შავი მქონე კეცით. შიდაპირზე ეტყობა ქსოვილის ანაბეჭდი.

341. ხუფის ნატეხი — რუხი მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და
ლეგა მქონე კეცით.

342. სხვადასხვა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (25 ცალი) — ლეგა-მოყავის-
ფროდ გამომწვარი.

ორმო № 67 (ნახ. 37) გაფართოების შემდეგ აკრეფილი მასალა —
თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№№ 343—351).

343. თიხის ჭურჭლის პირის ნატეხი — მოყავისფრო მოგლუვებული ზე-
დაპირით, შიდაპირითა და ლეგა-მორუხო მქონე კეცით.

344. თიხის ჭურჭლის პირის ნატეხი — ლეგა-მონაცრისფრო მოგლუვებუ-
ლი ზედაპირით, შავი შიდაპირითა და კენწნარევი ასეთივე ფერის კეცით.

346—350. საღვარის ნატეხები (5 ცალი) მორუხო-მოჩაღისფრო მოგლუ-
ვებული ზეპირით, შიდაპირითა და მორუხო-მონაცრისფრო მქონე კეცით.

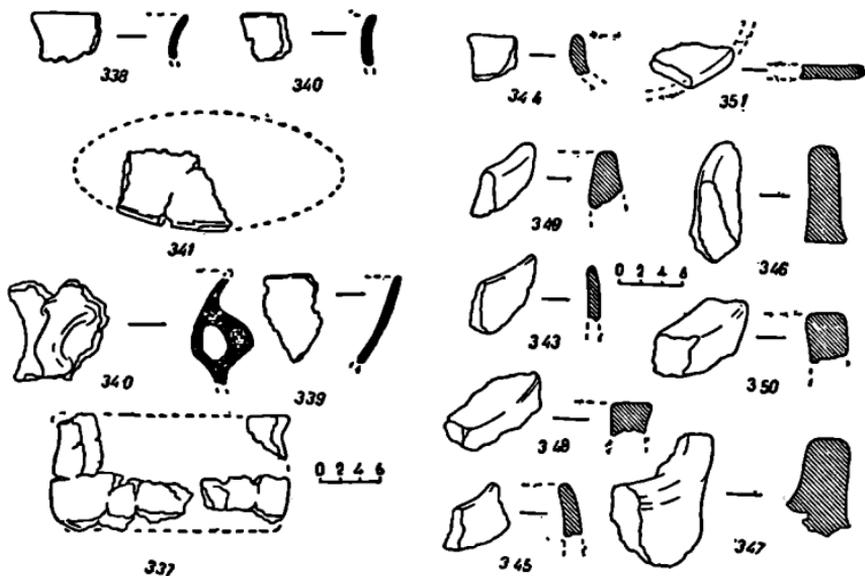
351. ხუფის ნატეხი — ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით,
შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქონე კეცით.

ორმო № 68, 69 (ნახ. 38) — აღმოჩნდა II სექტორის AB და AA ფარ-
თობების 7/9,10, 9/1 კვადრატებში. გავრთიანებული იყო ორმოების I ჯგუფ-
ში. ორმოში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (352—359), ობსიდიანის

ანატკეცები (№ 36) და ცხოველის ძვლები (ძროხის და კეთილშობილი ირმის).

352—354. თიხის ჭურჭლის პირის ნატეხები (3 ცალი) — ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და შავი მქისე კეციტ.

355. თიხის ჭურჭლის ძირის ნატეხები (ჯამის) — ლეგა-მორუხოდ გამომწვარი.

ნახ. 36.

ნახ. 37.

356. თიხის ჭურჭლის ნატეხი (ტაფა) — მოვარდისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და შავი კეციტ.

357. თიხის ჭურჭლის გვერდის ნატეხები (3 ცალი) — არათანაბრად გამოშვარი, ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეციტ.

358. ხუფის ნატეხები (2 ცალი) — რუხი მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ლეგა მქისე კეციტ.

359. სადგარის ნატეხი — რუხი მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და შავი მქისე კეციტ.

360. ობსიდიანის ანატკეცი.

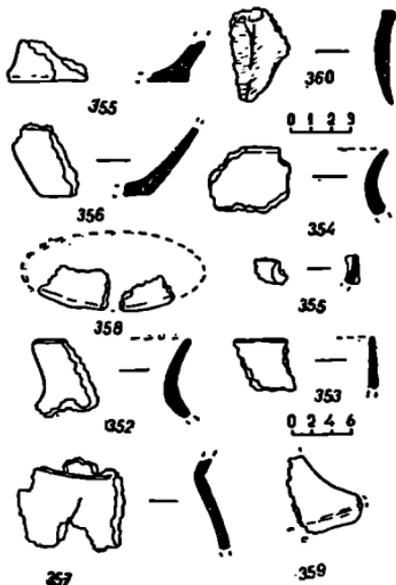
ორმო № 71 — აღმოჩნდა II სექტორის CB ფართობის 7/7 კვადრატში. ორმო წრიული ფორმისაა. მისი სიღრმე მიწის თანამედროვე ზედაპირიდან 1,70 მ-ია, დიამეტრი — 85 სმ. ორმოში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№№ 361—365), ობსიდიანის ანატკეცები (№ 366) და ხელსაფეკავის ნატეხი (№ 367).

361, 362. თიხის ჭურჭლის ძირის ნატეხები (2 ცალი) — ლეგა-მოყავის-

ფრო მოგლუვებული ზედაპირით, მოყავისფრო ხაოიანი შიდაპირითა და შავი მქისე კეციტ.

363. თიხის კურკლის გვერდის ნატეხი — მორუხო-მოყავისფრო მოგლუ-
ვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეციტ.

364. თიხის კურკლის გვერდის ნატეხები (5 ცალი) — მორუხო-მოყავის-
ფრო მოგლუვებული ზედაპირით, ასეთივე ფერის ხაოიანი შიდაპირითა და
მორუხო-მოწითალო მქისე კეციტ.

ნახ. 38.

365. ბათქაშის ნატეხი — ლეგა-მორუხოდ გამომწვარი.

366. ოხსიდიანის ანატკეციები (8 ცალი).

367. ხელსაფქვავის ნატეხი.

ორმო № 72 — აღმოჩნდა IV სექტორის BA ფართობის 3/4 კვადრატ-
ში (4 სათავსოს ტერიტორიაზე, მის დასავლეთ კედელთან) ორმო წრიული
ფორმისაა. ორმოს პირი მდებარეობს სათავსოს თიხატკეპნილი იატაკის დონე-
ზე. ორმოს სიღრმეა — 1,10 მ, პირის დიამეტრი — 65 სმ, ძირის—1 მ. ორ-
მოში აღმოჩნდა თიხის კურკლის ნატეხები (№№ 368—370) და ოხსიდიანის
ანატკეცი (№ 371).

368. თიხის კურკლის ნატეხი — ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედა-
პირით, შავი შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეციტ.

369. თიხის კურკლის ნატეხი — ლეგა-მოშავო მოგლუვებული ზედაპი-
რით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეციტ.

370. თიხის კურკლის ნატეხები (4 ცალი) — ლეგა-მოშავოდ გამომ-
წვარი.

371. ობსიდიანის ანატკეცი.

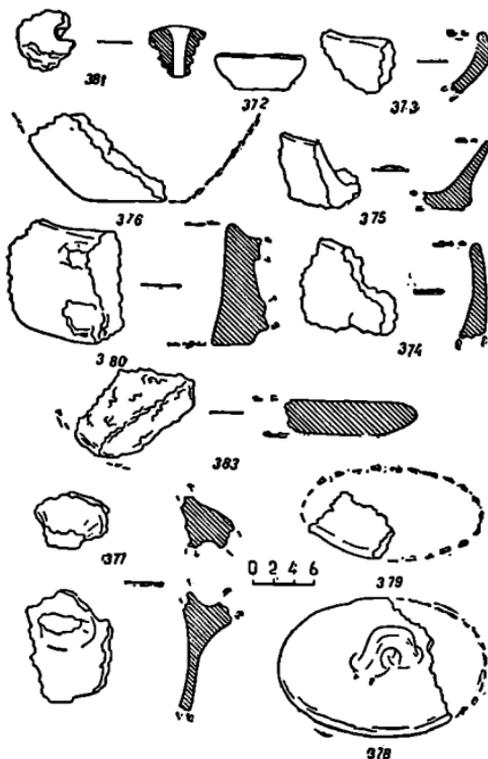
ორმო № 73 (ნახ. 39) — აღმოჩნდა IV სექტორის BA ფართობის 2/2 კვადრატში, ბრინჯაოს ხანის № 4 სათაესოში, თიხატკეპნილი იატაკის დონეზე. ორმო მრგვალი ფორმისაა, ძირისაკენ გაფართოებული. ორმოს პირის დიამეტრია 0,85 მ, ძირის დიამეტრი — 1,10 მ, სიღრმე—1,70 მ. ორმოში აღმოჩნდა თიხის კურკლის ნატეხები (№№ 372—381), ბატქაშის ნატეხები (№ 382), ობსიდიანის ანატკეცები (№ 383), ხელაფუკეავის ნატეხი (№ 384) და წერილფეხა რქოსანი საქონლის თავის ქალის ფრაგმენტი.

372. ფიალა — მორუხო-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, გარე-პირითა და ლეგა მქისე კეცით.

373. თიხის კურკლის პირის ნატეხი — ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და შავი მქისე კეცით.

374. თიხის კურკლის პირ-გვერდის ნატეხი — ლეგა მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ყავისფერი მქისე კეცით.

375. თიხის კურკლის პირ-გვერდ-ძირის ნატეხი (ჯამის) — მოშავო-ლეგა მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ყავისფერი მქისე კეცით.

376. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხი — რუხი მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ლეგა-მორუხო მქისე კეციტ.

377. თიხის ჭურჭლის ყურის ნატეხები (2 ცალი) — ყავისფერი მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და კენჭნარევი ლეგა-მოყავისფრო კეციტ.

378. ხუფის ნატეხი — ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეციტ.

379. ხუფის ნატეხი — ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, ლეგა-მოშავო შიდაპირითა და ასეთივე ფერის კეციტ.

380. სადგარის ნატეხი — რუხი მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და მორუხო-მონაცრისფრო მქისე კეციტ.

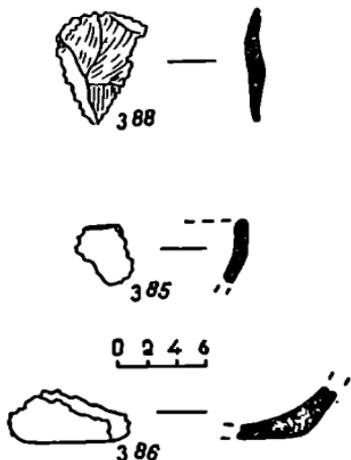
381. თიხის ჭურჭლის ნატეხები (2 ცალი) — მოყავისფროდ გამომწვარი.

382. ბათქაშის ნატეხები (4 ცალი) — მორუხო-მოჩალისფროდ გამომწვარი.

383. ობსიდიანის ანატეციები (5 ცალი).

384. ხელსაფეკვის ნატეხი.

ორ მთ № 74 (ნახ. 40) — აღმოჩნდა IV სექტორის BA ფართობის 3/3 კვადრატში, გვიანბრინჯაოს ხანის № 4 სათავსოს ცენტრში. ორმოს პირი მდებარეობდა სათავსოს იატაკის ღონეზე. მისი დიამეტრია 1,10 მ, ძირის — 1,18 მ, სიღრმე — 2,20 მ. ორმოს აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№№ 385 — 387), ობსიდიანის ანატეციები (№ 389) და წვრილფეხა რქოსანი საქონლის ზედა კბილი.

ნახ. 40.

385. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდის ნატეხი — მორუხო-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეციტ.

386. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხი — ლეგა მოგლუვებული ზედაპირით, ლეგა-მონაცრისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეციტ.

387. თიხის კურკლის გვერდის ნატეხი — ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებულ-ლი ზედაპირით, მოყავისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და ლეგა-მოყავის-ფრო მქისე კეცით.

388. ობსიდიანის ანატკეცები (3 ცალი).

ორმო № 75 — აღმოჩნდა IV სექტორის BA ფართობის 3,4/1,2 კვადრატებში, გვიანბრინჯაოს ხანის № 4 სათავსოს ცენტრში, № 74 ორმოს გვერდით. ორმოს პირი მდებარეობდა სათავსოს იატაკის დონეზე. ორმო გამოუყენებით გვიანი ხანის სამარხისათვის. აქ გამოვლინდა ადრერკინის ხანისათვის დამახასიათებელი არქეოლოგიური მასალა.

ორმო № 76 (ნახ. 41) — აღმოჩნდა IV სექტორის BB ფართობის 2,3:9,10 კვადრატში, № 4 სათავსოს აღმოსავლეთით. ორმო ქვაყრილიანია, აქვს მრგვალი ფორმა. მისი დიამეტრია 1,6 მ, სიღრმე—1,50. ორმოში აღმოჩნდა თიხის კურკლის ნატეხები (№№ 389—397), ბათქაშის ნატეხები (№ 398), ობსიდიანის ანატკეცები (№ 399) და ხელსაფქვეავის ნატეხი (№ 400).

389. ქოთანი — ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და მოყავისფრო მქისე კეცით.

390. ქილა—ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ლეგა მქისე კეცით.

391. სასმისი — მორუხო-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და შავი მქისე კეცით. ორნამენტი ამოკაწრულია.

392. თიხის კურკლის პირ-გვერდ-ყურის ნატეხი — მოწითალო-მოყავისფრო საპრაილები ზედაპირით, ლეგა-მორუხო მოგლუვებული შიდაპირითა და შავი მქისე კეცით.

393. თიხის კურკლის (დერგის?) ნატეხები (3 ცალი) — არათანაბრად გამოშვარი, ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეცით.

394. თიხის კურკლის ნატეხი — შავი მოგლუვებული ზედაპირით, მოყავისფრო შიდაპირითა და ლეგა-მოყავისფრო მქისე კეცით.

395. თიხის კურკლის (ჩამის) ნატეხი — მოგლუვებული ზედაპირით, გარეპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეცით.

396. თიხის კურკლის (ჩამის?) ნატეხი — რუხი მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეცით.

397. საღვარი — რუხი მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეცით.

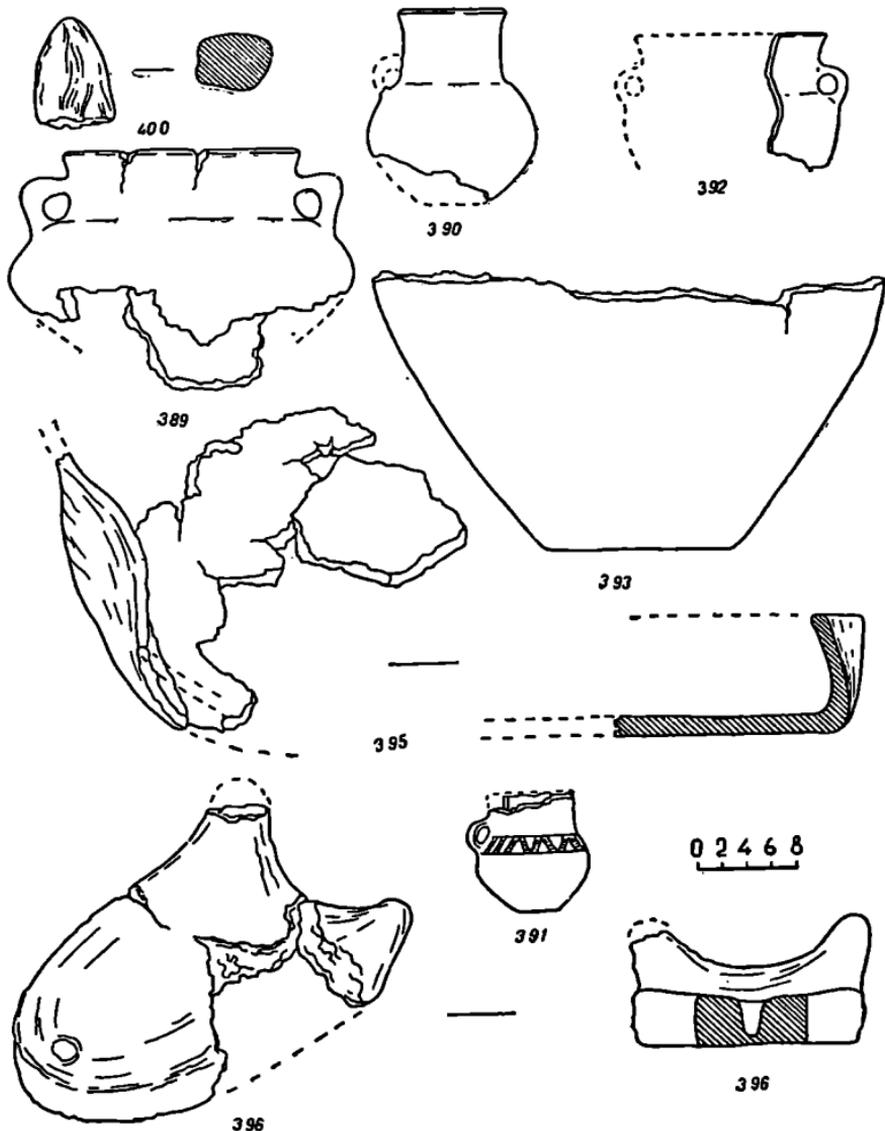
398. ბათქაშის ნატეხები (8 ცალი) — ლეგა-მორუხოდ გამოშვარი.

399. ობსიდიანის ანატკეცები (4 ცალი).

400. ხელსაფქვეავის ნატეხი.

ორმო № 77 (ნახ. 42) — აღმოჩნდა IV სექტორის BA ფართობის 3/3 კვადრატში. ორმო ქვაყრილიანია. გეგმაში აქვს წრიული ფორმა, ძირისაკენ თანდათან ფართოვდება. მისი დიამეტრია 1,25 მ, სიღრმე მიწის თანამედროვე ზედაპირიდან — 1,30 მ. ორმოში აღმოჩნდა თიხის კურკლის ნატეხები (№№ 401—404), ობსიდიანის საფხეკები (№№ 405, 406) და ობსიდიანის ანატკეცები (№ 407).

401. თიხის კურკლის პირის ნატეხი — ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და შავი მქისე კეცით.

ნახ. 41.

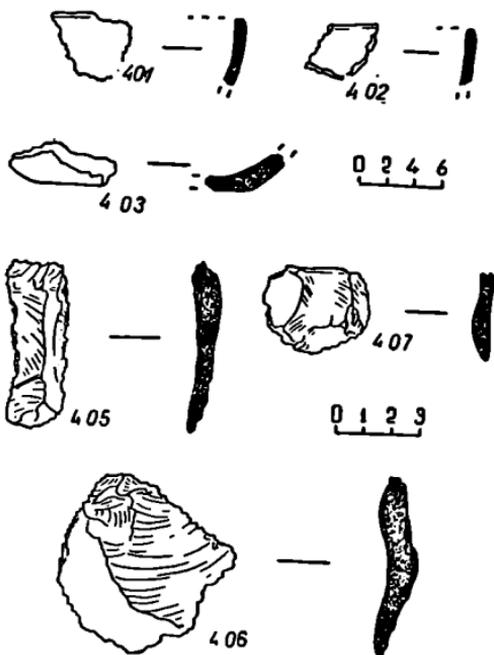
402. თიხის ქურჭლის პირის ნატეხი — მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და შავი მქისე კეციით.

403. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხები (8 ცალი) — ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, მორუხო-მოყავისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და შავი მქისე კეცით.

404. სხვადასხვა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (5 ცალი) — ლეგა-მორუხოდ გამომწვარი.

405. ობსიდიანის იარაღი (საფხეკი).

406. ობსიდიანის იარაღი (საფხეკი).

ნახ. 42.

407. ობსიდიანის ანატეცები (21 ცალი).

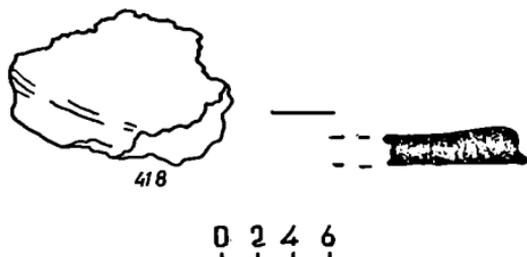
ორმო № 78 (ნახ. 43) — აღმოჩნდა II სექტორის BA ფართობის 2/2 კვადრატში. ორმო წრიული ფორმისაა, ძირისაკენ ფართოვდება. მისი სიღრმეა 2 მ, პირის დიამეტრი—1,0 მ, ძირის—2 მ. ორმოში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№ 409), ხუფის ნატეხი (408) და ძვლის ნატეხი, რომლის განსაზღვრა ვერ მოხერხდა.

408. ხუფის (?) ნატეხი — ლეგა-მორუხო მოგლუვებული ზედაპირით შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეცით.

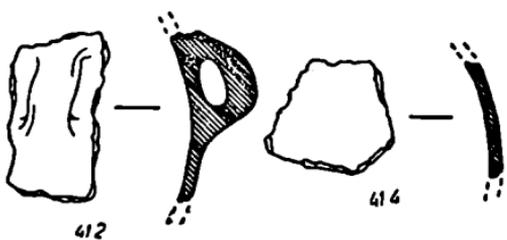
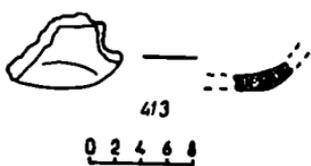
409. სხვადასხვა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (5 ცალი) — მორუხო-მონაცრისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეცით.

ორმო № 79 (ნახ. 44) — აღმოჩნდა II სექტორის AD ფართობის 7/1,2 კვადრატებში. ორმოს აღმოსავლეთი ნაწილი დაუზიანებია მშენებლების მიერ გავლებულ თხრილს. ორმო გეგმაში მრგვალი ფორმისაა, ძირისკენ თანდათან ფართოვდება. მისი დიამეტრია 1,20 მ, სიღრმე—0,80 მ. ორმოში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№№ 410—415), ობსიდიანის ანატეცები (№ 416) წვრილფეხა რქოსანი საქონლის ძვლები.

410. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდის ნატეხი — შავი მოვლუვებული ზედაპირით, მოყავისფრო მოვლუვებული შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეციოთ.

ნახ. 43.

ნახ. 44

411. თიხის ჭურჭლის პირის ნატეხი — რუხი მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეცით.

412. თიხის ჭურჭლის ყურ-გვერდის ნატეხი — მორუხო-მოჩალისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეცით.

413. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხი—რუხი მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ლევა მქისე კეცით.

414. თიხის ჭურჭლის გვერდის ნატეხი — ლევა მოგლუვებული ზედაპირით, ლევა-მოყავისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეცით.

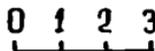
415. სხვადასხვა თიხის ჭურჭლის გვერდის ნატეხები (5 ცალი) — ლევა-მოყავისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეცით.

416. ობსიდიანის ანატეკეები (3 ცალი).

ორმო № 80. (ნახ. 45) — აღმოჩნდა II სექტორის BD ფართობის 6,7/3 კვადრატებში. ორმოს დასავლეთი ნაწილი დაუზიანებია მშენებლების მიერ გავლებულ თხრილს. ორმო გეგმაში ოთხკუთხედის ფორმისაა. მისი სიგრძეა 2,20 მ, სიგანე — 1,70 მ, სიღრმე — 0,45 მ. ორმოში აღმოჩნდა კაყის იარაღი (№ 417), კაყის ანატეკეები (№ 418) და ობსიდიანის ანატეკეები (№ 419).

417. კაყის იარაღი.

418. კაყის ანატეკეცი.

ნახ. 45.

419. ობსიდიანის ანატეკეები (2 ცალი).

ორმო № 81. (ნახ. 46) — აღმოჩნდა II სექტორის AD ფართობის 7,8/5,6 კვადრატებში. ორმოს სამხრეთი ნაწილი დაუზიანებია მშენებლების მიერ გავლებულ თხრილს. ორმოს დიამეტრია 1,25 მ, სიღრმე — 1 მ. ორმოში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№№ 420—437), ობსიდიანის ანატეკეები (№ 438) და ცხოველის ძვლის ნატეხი (წვრილფეხა რქოსანი საქონლის სხივის ძვლის).

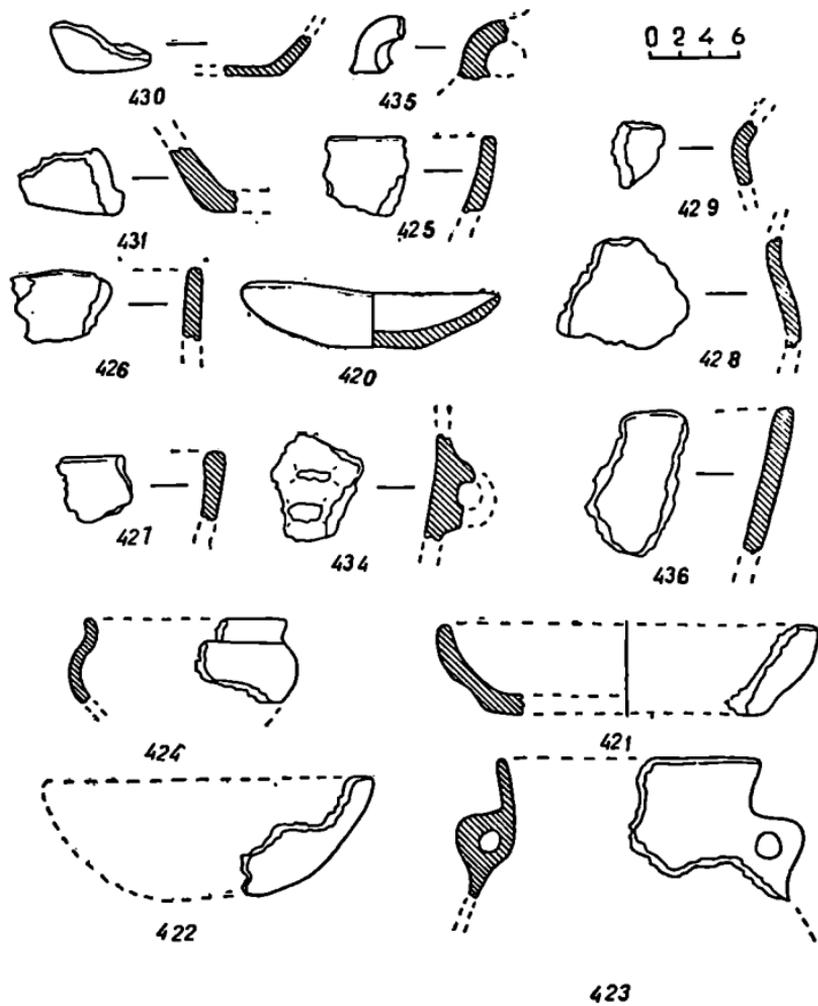
420. ჯამის პირ-გვერდ-ძირის ნატეხი—ლევა მოგლუვებული ზედაპირით, ლევა-მოყავისფრო მოგლუვებული გარეპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეცით.

421. თიხის ჭურჭლის (ჯამის) პირ-გვერდ-ძირის ნატეხი—მორუხო-მოყა-

ვისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, ასეთივე გარეპირითა და შავი მქისე კეცით.

422. თიხის კურკლის პირ-გვერდ-ყურისა და ძირის ნატეხები (3 ცალი)— ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, მოყავისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და შავი მქისე კეცით.

423. თიხის კურკლის (ჯამის) პირ-გვერდ-ძირის ნატეხი — ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, ასეთივე გარეპირითა და მქისე კეცით.

424. თიხის კურკლის პირ-გვერდის ნატეხი — ლეგა-მოყავისფრო ნაპრი-
ალები ზედაპირით, ლეგა მოგლუვებული შიდაპირითა და შავი მქისე კეციტ.

425—427. თიხის კურკლის პირის ნატეხები (3 ცალი) — ლეგა-მოყავის-
ფრო მოგლუვებული ზედაპირით, ლეგა მოგლუვებული შიდაპირითა და ასე-
თივე ფერის მქისე კეციტ.

428. თიხის კურკლის ყელ-გვერდის ნატეხი — ლეგა-მოყავისფრო მოგ-
ლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ლეგა მქისე კეციტ.

429. თიხის კურკლის ყელ-გვერდის ნატეხი — ლეგა მოგლუვებული ზე-
დაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეციტ.

430. თიხის კურკლის ძირ-გვერდის ნატეხი — ლეგა-მოყავისფრო მოგ-
ლუვებული ზედაპირით, რუხი ხაოიანი შიდაპირითა და ლეგა მქისე კეციტ.

431. თიხის კურკლის ძირ-გვერდის ნატეხი — ლეგა მოგლუვებული ზედა-
პირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეციტ.

432. თიხის კურკლის გვერდის ნატეხი — ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვე-
ბული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეციტ.

433. თიხის კურკლის გვერდის ნატეხი — ლეგა-მონაცრისფრო მოგლუვე-
ბული ზედაპირით, რუხი-მოყავისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და
ლეგა მქისე კეციტ.

434. თიხის კურკლის ყურ-გვერდის ნატეხი — ლეგა-მოყავისფრო მოგ-
ლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეციტ.

435. თიხის კურკლის ყურის ნატეხი — ლეგა-მოყავისფროდ გამომწვარი.

436. ხუფის ნატეხი — ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით,
შიდაპირითა და შავი მქისე კეციტ.

437. სხვადასხვა თიხის კურკლის ნატეხები (15 ცალი) — ლეგა-მოყავის-
ფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კე-
ციტ.

438. ობსიდიანის ანატეკეები (2 ცალი).

ორმო № 82. (ნახ. 47) — აღმოჩნდა II სექტორის AC ფართობის 7,8/1
კვადრატბში. ორმო ძლიერაა დაზიანებული მშენებლების მიერ გავლებული
თხრილით. ორმო წრიული ფორმისაა. ორმოში აღმოჩნდა თიხის კურკლის ნა-
ტეხები (№№ 439—442) და ობსიდიანის ანატეკეები (№ 443).

439. თიხის კურკლის პირ-გვერდის ნატეხი — მორუხო-მოყავისფრო მო-
გლუვებული ზედაპირით, გარეპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეციტ.

440. თიხის კურკლის ყურის ნატეხი — ლეგა-მოყავისფროდ გამომწვარი.

441. თიხის კურკლის ძირ-გვერდის ნატეხები (3 ცალი) — შავი მოგლუვე-
ბული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეციტ.

442. თიხის კურკლის ნატეხები (8 ცალი) — ლეგა-მონაცრისფრო მოგ-
ლუვებული ზედაპირით, რუხი შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეციტ.

443. ობსიდიანის ანატეკეები (1 ცალი).

ორმო № 83. (ნახ. 48). — აღმოჩნდა II სექტორის AC ფართობის 8/3
კვადრატში. მშენებლების მიერ გავლებულ თხრილს დაუზიანებია ორმოს სამხ-
რეთ ნაწილი. ორმო წრიული ფორმისაა, მისი სიღრმე 1,10 მ, დიამეტ-
რი — 1,20 მ. ორმოში აღმოჩნდა თიხის კურკლის ნატეხები (№№ 444—450),
ობსიდიანის ანატეკეები (451) და ძროხისა და ცხენის ძვლები.

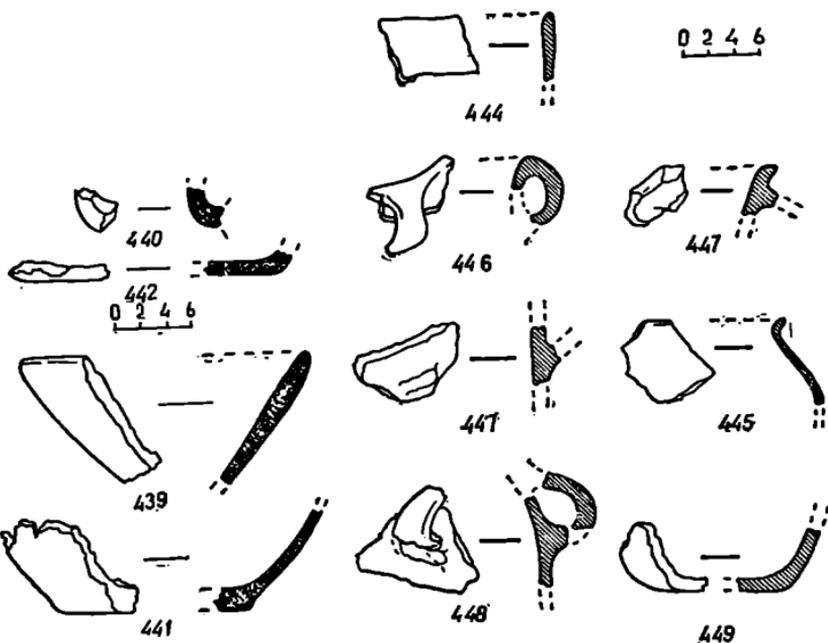
444. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდის ნატეხი—შავი მოგლუვებული ზედაპირით, ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და შავი მქისე კეციტ.

445. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდის ნატეხები (2 ცალი) — შავი მოგლუვებული ზედაპირით, ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეციტ.

446. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდ-ყურის ნატეხი — მორუხო-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეციტ.

447. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდ-ყურის ნატეხი — ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეციტ.

448. თიხის ჭურჭლის ყურ-გვერდის ნატეხები (2 ცალი) — შავი მოგლუვებული ზედაპირით, შავი მოგლუვებული შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეციტ.

ნახ. 47.

ნახ. 48.

449. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხი — ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შავი მოგლუვებული შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეციტ.

450. სხედასხვა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (7 ცალი) — ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეციტ.

451. ობსიდიანის ანატეკეები (5 ცალი).

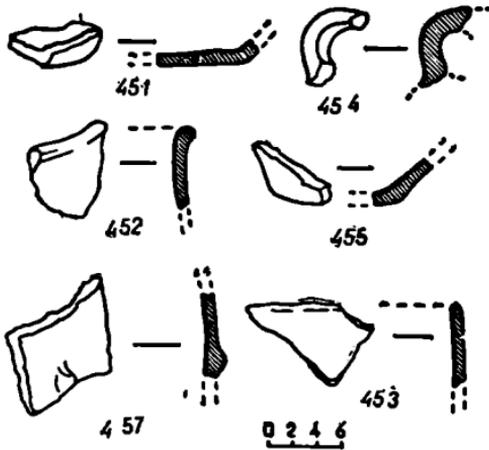
ორმო № 84 (ნახ. 49) — აღმოჩნდა IV სექტორის AC ფართობის 1/7 კვადრატში. ორმოს აქვს ოთხკუთხედის ფორმა; მისი სიღრმეა 80 სმ. შემორჩენილი ნაწილის სიგრძე — 2,10 მ, სიგანე — 70 სმ. ორმოში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№№ 452—459), ობსიდიანის ანატეკეები (№ 460) და ძროხის, წვრილფეხა რქოსანი საქონლისა და ირმის ძვლები.

452. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდის ნატეხი — შავი მოგლუვებული ზედაპირით, მორუხო-მოყავისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეციტ.

453. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდის ნატეხი — შავი მოგლუვებული ზედაპირით, ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და ლეგა-მოყავისფრო მქისე კეციტ.

454. თიხის ჭურჭლის ყურის ნატეხი — ლეგა-მონაცრისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ლეგა მქისე კეციტ.

455. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხი — ლეგა-მონაცრისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ლეგა მქისე კეციტ.

ნახ. 49.

456. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხი — რუხი მოგლუვებული ზედაპირით, შავი მოგლუვებული შიდაპირითა და შავი მქისე კეციტ.

457. თიხის ჭურჭლის გვერდის ნატეხი — შავპირილა ზედაპირით, რუხი მოგლუვებული შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეციტ. შემორჩენილი აქვს პატარა კოპი.

458. თიხის ჭურჭლის გვერდის ნატეხი — მორუხო-მოყავისფროდ გამომწვარი. დამზადებულია მცენარეულჩანარებიანი თიხისაგან.

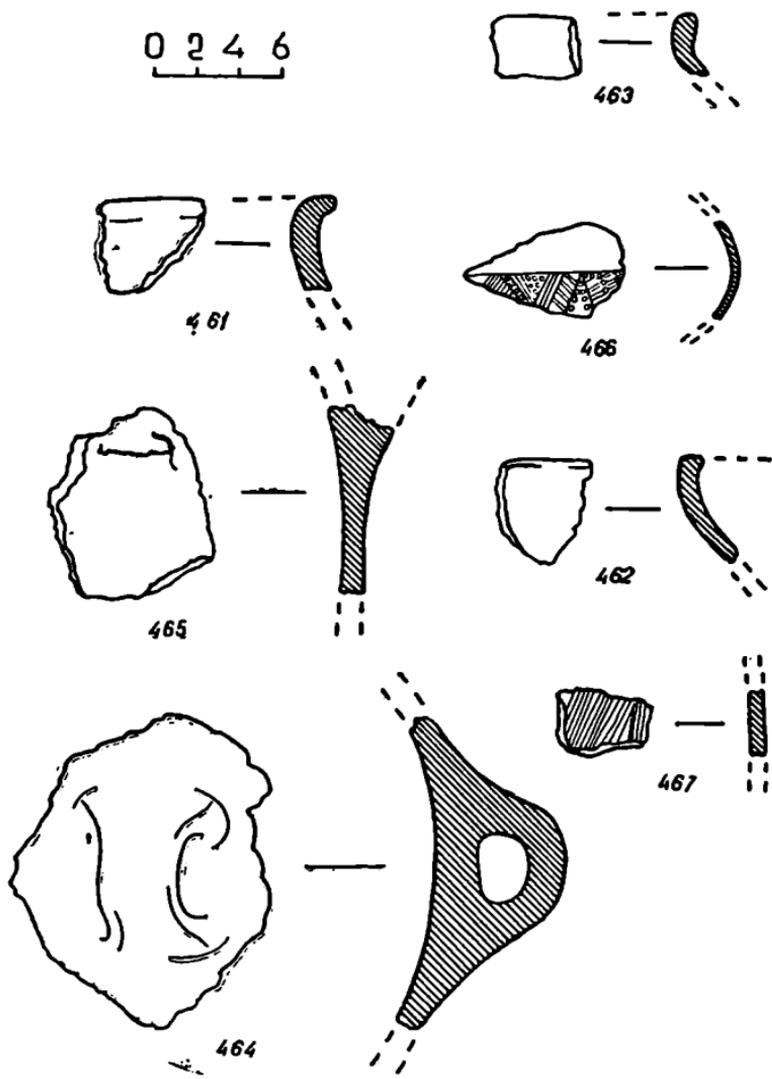
459. სხვადასხვა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (28 ცალი) — ლეგა-მოყავისფროდ გამომწვარი.

460. ობსიდიანის ანატეკეი.

ორმო № 85 (ნახ. 50) — აღმოჩნდა II სექტორის AC ფართობის

9,10/8,9 კვადრატებში. ორმოს აქვს ოთხკუთხედის ფორმა, მისი აღმოსავლეთი ნაწილი დაუზიანებია გვიანი ხანის სამარხს. ორმოში აღმოჩნდა თიხის კურკლის ნატეხები (№№ 461—467), ობსიდიანის ანატეკეები (№ 468) და წვრილფეხა რქოსანი საქონლის ძვლები.

461—463. თიხის კურკლის პირის ნატეხები (3 ცალი) — ლეგა მოგლუვე-

ნახ. 50.

ბული ზედაპირით, რუხი მოგლუვებული შიდაპირითა და მოყავისფრო მქისე კეციტ.

464. თიხის ჭურჭლის ყურ-გვერდის ნატეხი — ლეგა-მოგლუვებული ზედაპირით, რუხი მოგლუვებული შიდაპირითა და მოყავისფრო-მორუხო მქისე კეციტ.

465. თიხის ჭურჭლის ყურ-გვერდის ნატეხები (2 ცალი) — შავი მოგლუვებული ზედაპირით, ლეგა-მონაცრისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და მოშავო-მოყავისფრო კეციტ. დამზადებულია კენქნარევი თიხისაგან.

466. თიხის ჭურჭლის ნატეხი — შავპრიალა ზედაპირით, შიდაპირითა და შავი კეციტ. ორნამენტი აღმოლარულია და დაქდებული.

467. თიხის ჭურჭლის ნატეხი — ლეგა ხაოიანი ზედაპირით, ლეგა მოგლუვებული შიდაპირითა და შავი მქისე კეციტ. ორნამენტი ამოლარულია.

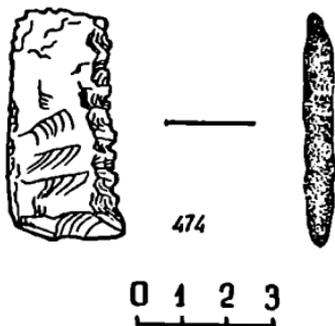
468. ობსიდიანის ანატეცი (4 ცალი).

ორმო № 86 — აღმოჩნდა IV სექტორის AC ფართობის 3/10 კვადრატში. ორმო ძლიერ იყო დაზიანებული მშენებლების მიერ გავლებული თხრილით. ორმოში მასალა არ აღმოჩნდა.

ორმო № 87 — აღმოჩნდა II სექტორის BD ფართობის 7,8/5,6 კვადრატებში. მშენებლების მიერ გავლებულ თხრილს დაუზიანებია ორმოს სამხრეთი ნაწილი. ორმო წრიული ფორმისაა, მისი სიღრმეა 60 სმ, დიამეტრი — 90 სმ. ორმოში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№№ 469, 470).

469. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდის ნატეხები (2 ც.) — ლეგა-მოშავო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და შავი მქისე კეციტ.

470. თიხის ჭურჭლის გვერდის ნატეხი — მორუხო-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, მორუხო-მოწითალო ხაოიანი შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეციტ.

ნახ. 51.

ორმო № 88 — აღმოჩნდა II სექტორის BD ფართობის 8/3 კვადრატში. ორმო წრიული ფორმისაა. მისი სიღრმე — 45 სმ. ორმოში მასალა არ აღმოჩნდა.

ორმო № 89 — აღმოჩნდა II სექტორის BF ფართობის 8/9,10 კვადრატებში. ორმო წლიური ფორმისაა. მისი სიღრმეა 95 სმ, დიამეტრი —

1,40 მ. ორმოში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№№ 471, 472) და ობსიდიანის ანატეკეები (№ 473).

471. თიხის ჭურჭლის გვერდის ნატეხები (3 ცალი) — შავი ნაპრიალები ზედაპირით, მორუხო-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირითა და ასეთივე ფერის მქონე კეციტ.

472. სხვადასხვა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (10 ცალი) — ლევა-მოყავისფროდ გამომწვარი.

473. ობსიდიანის ანატეკეები (2 ცალი).

ორმო № 90 (ნახ. 51) — აღმოჩნდა II სექტორის BE ფართობის 8/1,2 კვადრატებში. მუხნებლების მიერ გავლებულ თხრილს დაუზიანებია ორმოს სამხრეთი ნაწილი. ორმოს აქვს კუთხეებში მოგვალეებული ოთხკუთხედის ფორმა. მისი სიღრმეა 85 სმ, დიამეტრი—90 სმ. ორმოში აღმოჩნდა კაეის ნამგლის ჩასართი (№ 474).

474. კაეის ნამგლის ჩასართი.

კულტურული ფენების ნაშთები

ნაშთი I (ნახ. 52)—შეიცავდა თიხის ჭურჭლის ნატეხებს (№№ 475—483).

ნაშთი II (ნახ. 53) — აღმოჩნდა IV სექტორის BB ფართობის 1/1 კვადრატში (№ 4 სათავსოს ჩრდილოეთით), შეიცავდა თიხის ჭურჭლის ნატეხებს (№№ 484—495).

ნაშთი III (ნახ. 54). — შეიცავდა თიხის ჭურჭლის ნატეხებს (№№ 496—502), ბათქაშის ნატეხებს (№ 503), ობსიდიანის ანატეკეებს (№ 504), ხელსაფქვეის ნატეხს (№ 505) და წვრილფეხა რქოსანი საქონლის ძვლებს.

ნაშთი IV (ნახ. 55) აღმოჩნდა IV სექტორის AA ფართობის 8/8 კვადრატში (№ 17 და 30 სამარხებს შორის). შეიცავდა თიხის ჭურჭლის ნატეხებს (№№ 506—511).

ნაშთი V (ნახ. 56)—აღმოჩნდა IV სექტორის AA ფართობის 9/8 კვადრატში (№ 88 სამარხის ზემოთ). შეიცავდა თიხის ჭურჭლის ნატეხებს (№№ 512 — 517) სადგარის ნატეხს (518) და ობსიდიანის ანატეკეებს (519).

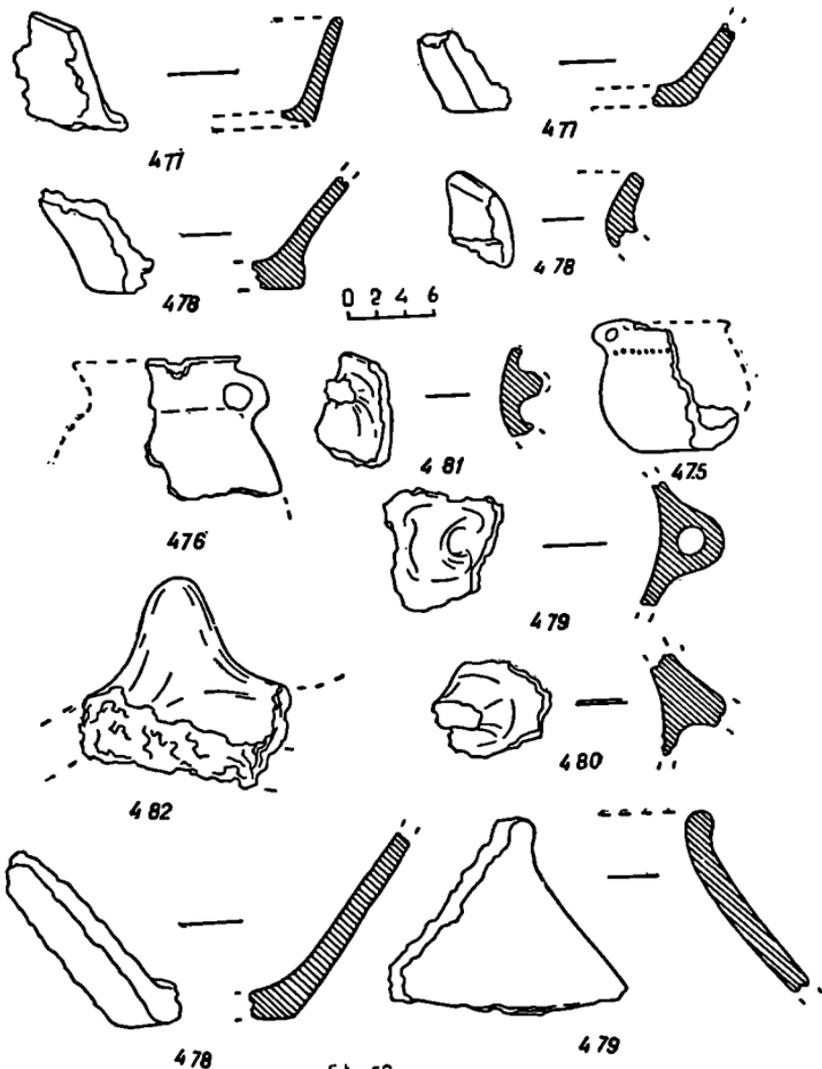
ნაშთი VI — (ნახ. 57) აღმოჩნდა II სექტორის AA ფართობის 4/10 კვადრატში (№ 15 სამარხის მახლობლად). შეიცავდა თიხის ჭურჭლის ნატეხებს (№№ 520 — 522) და ობსიდიანის ანატეკეებს (№ 523).

ნაშთი VII (ნახ. 58) — აღმოჩნდა IV სექტორის BA ფართობის 7/1 კვადრატში (№ 32 სამარხის მახლობლად). შეიცავდა თიხის ჭურჭლის ნატეხებს (№№ 524—530), სადგარის ნატეხს (№ 531) და ობსიდიანის ანატეკეებს (№ 532).

ნაშთი VIII (ნახ. 59) — აღმოჩნდა IV სექტორის BA ფართობის 8,9/1 კვადრატებში (№№ 63 და 3 სამარხებს შორის) შეიცავდა თიხის ჭურჭლის ნატეხებს (№№ 533—535).

ნაშთი IX (ნახ. 60) — აღმოჩნდა IV სექტორის BA ფართობის 1/4 კვადრატში (წყლის მილისათვის გაყვანილ თხრილში). შეიცავდა თიხის ჭურჭლის ნატეხებს (№№ 536—540).

ნაშთი X (ნახ. 61)—შეიცავდა თიხის ჭურჭლის ნატეხებს (№№ 541)—

ნახ. 52.

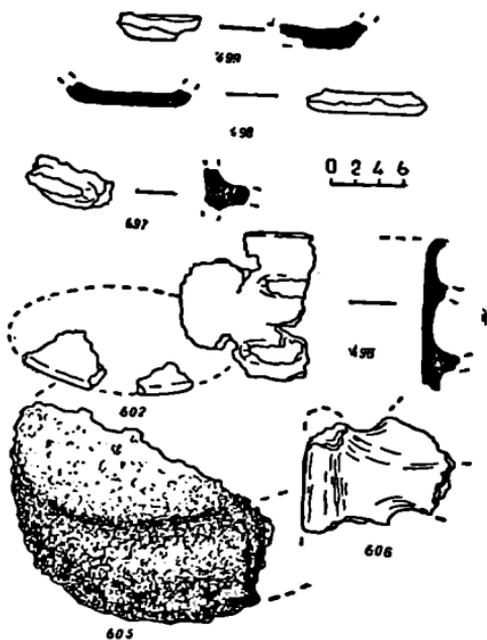
555), ობსიდიანის ანატეკებს (№ 556) და ძროხისა და წვრილფეხა რქოსანი საქონლის ძვლებს.

ნაშთი XI — აღმოჩნდა IV სექტორის BB ფართობის 2/1 კვადრატში (№ 4 სათავსოს N კუთხესთან, სათავსოს მიერ გადაკეცილი სამარხის აღმოსავლეთ მხარეს). შეიცავდა თიხის ჭურჭლის ნატეხებს (№ 557), ბათქამის ნატეხებს (№ 558) და ობსიდიანის ანატეკებს (№ 559).

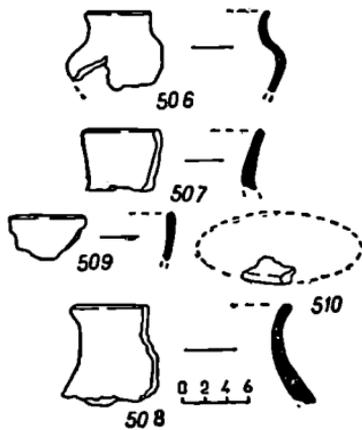
ნაშთი XII (ნახ. 62) — აღმოჩნდა IV სექტორის AA ფართობის 5/10

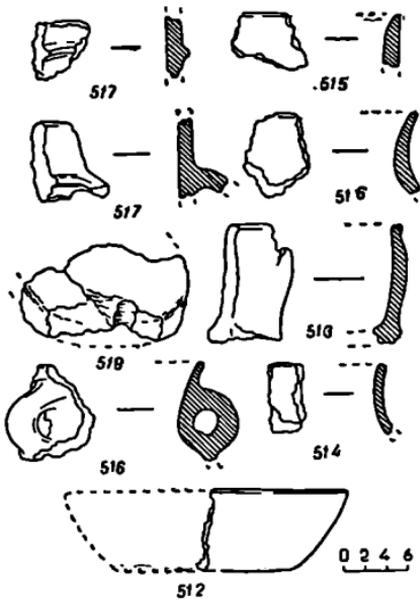
Tab. 53

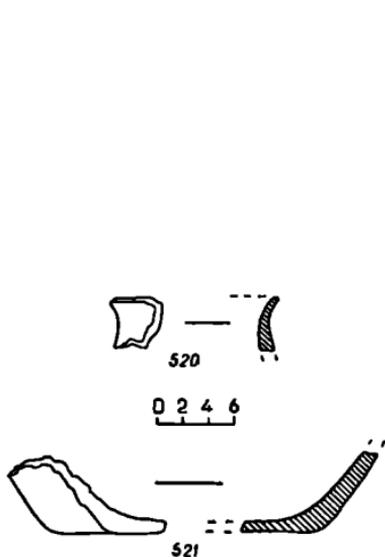
Tab. 54.

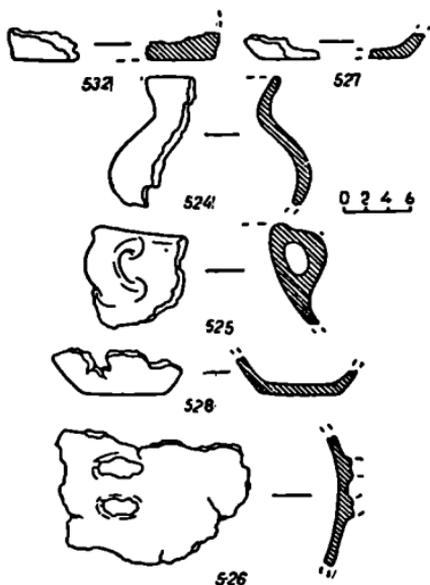
Tab. 55.

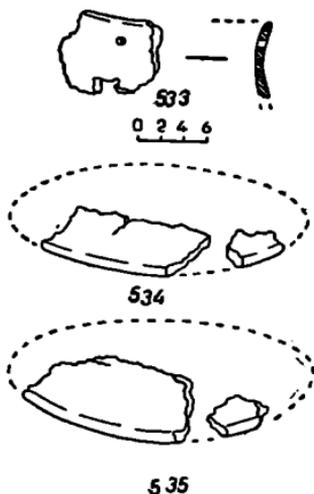
Tab. 56.

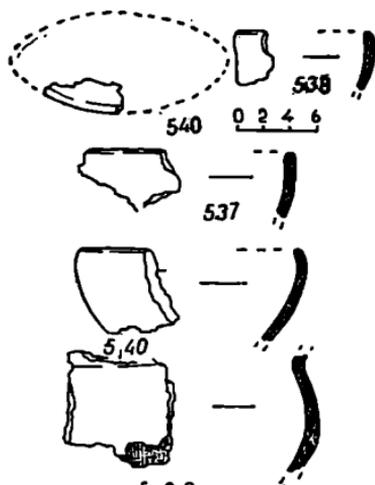
ნახ. 57.

ნახ. 58.

ნახ. 59.

ნახ. 60.

კვადრატში (№ 15 ქვაყუთის N კუთხესთან). შეიცავდა თიხის ჭურჭლის ნატეხებს (№№ 560 — 579), ოსიდიანის ანატეხეებს (№ 580), რიყის ქვებსა (№ 581) და წვრილფეხა რქოსანი საქონლის ძვლებს.

ნაშთი XIII (ნახ. 63)—შეიცავდა თიხის კურკლის ნატეხებს (№№ 582—589), საღვარის ნატეხს (№ 590), ბათქაშის ნატეხებს (№ 591), ობსიდიანის ანატეკებს (№ 592) და ძროხის, წვრილფეხა რქოსანი საქონლის და ირმის ძვლებს.

ნაშთი XIV (ნახ. 64) — აღმოჩნდა IV სექტორის BA ფართობში № 63 და № 6 სამარხებს შორის. შეიცავდა თიხის კურკლის ნატეხებს (№№ 593—596) ობსიდიანის ანატეკებს (№ 597).

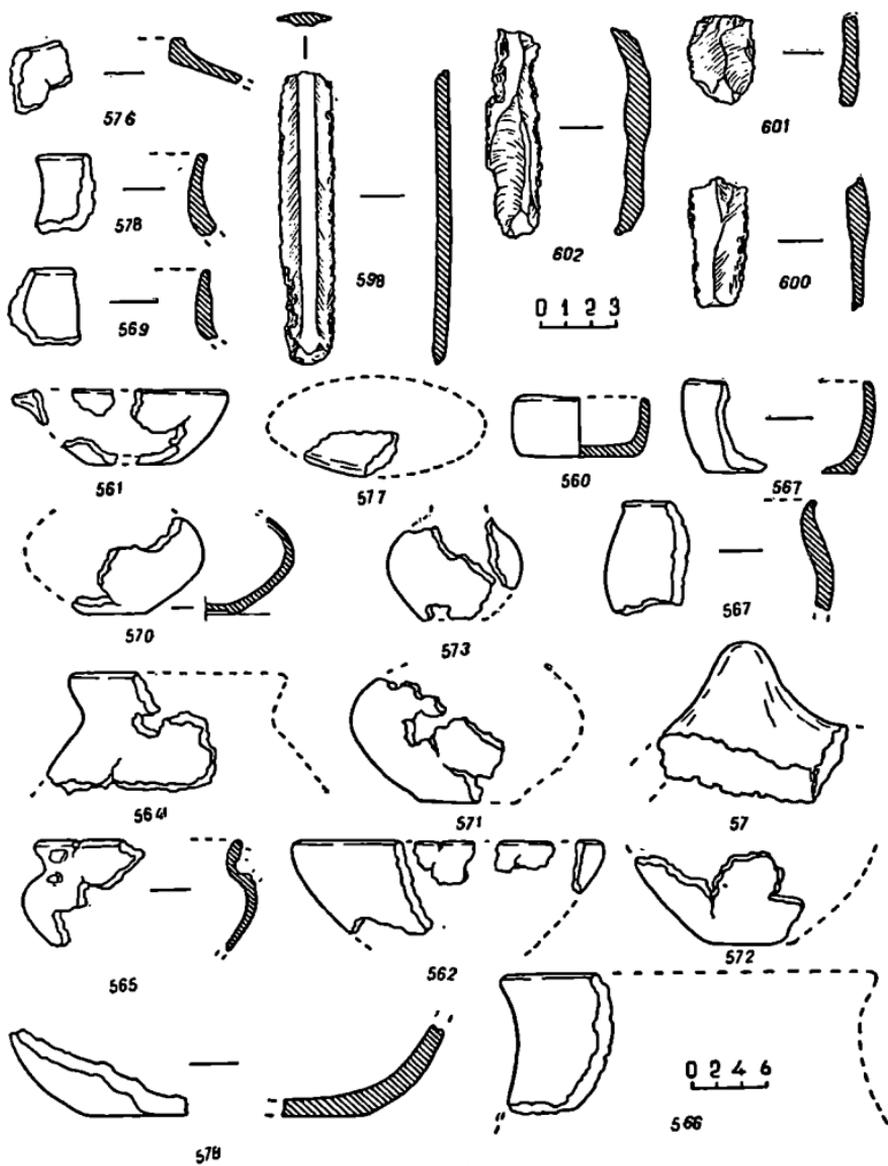
ნახ. 61.

ნაშთი XV — შეიცავდა ობსიდიანის იარაღს (№№ 598 — 601).

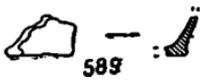
ნაშთი XVI — აღმოჩნდა IV სექტორის AA ფართობის 8/8 კვადრატში № 30-ე სამარხის ჩრდილოეთით გაჭრილ თხრილში. შეიცავდა ობსიდიანის იარაღს (№ 602).

სამარხი № 53 — აღმოჩნდა II სექტორის AF ფართობის 3/5,6 კვადრატებში, მიწის თანამედროვე ზედაპირიდან 0,2 მ სიღრმეზე. სამარხი ჩაშვებული იყო ადრებრინჯაოს ხანის ორმოში (ორმო № 47). ორმოს ძირის აღმოსავლეთი ნაწილი მოგებული იყო ქვის ფილებით. ქვის ფილებზე 0,1 მ უფრო მალა მარცხენა გვერდზე, მოხრილი კიდეებით, თავით სამხრეთისაკენ დაკრძალული იყო მიცვალებული. თავის ქალა დაზიანებულია. უშუალოდ ჩონჩხზე იღო რამდენიმე ქვა. ჩონჩხის ადების შემდეგ გაიკევა, რომ იატაკი ფილების გარდა (ჩრდილოეთ ნაწილში) შედგებოდა ლოდებისაგან, რომელთაც ემჩნეოდათ ძლიერი ცეცხლის კვალი. სამარხში ინვენტარი არ აღმოჩენილა.

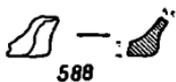
სამარხი № 54 (ნახ. 65) — აღმოჩნდა II სექტორის AE ფართობის 10/7,8 კვადრატებში, მიწის თანამედროვე ზედაპირიდან 0,7 მ სიღრმეზე. იგი წარმოადგენს ფილაქვებით მოგებულ ორმოსამარხს. მიცვალებული დასვენებულია მარჯვენა გვერდზე, მოხრილი კიდეებით, თავით სამხრეთისაკენ. ძვლები ცუდად არის დაცული. პრეპარაცია მოხერხდა თავის ქალისა და წვივის ძვლის ერთი ნატეხის. დამარხვის წესისა და პოზის მიხედვით სამარხი მტკვარ-

566. 62.

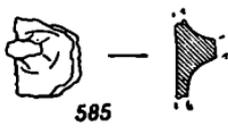
589

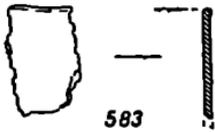
588

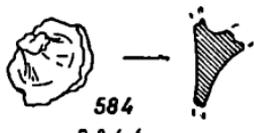
590

585

583

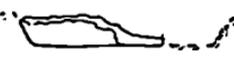

584

0 2 4 6

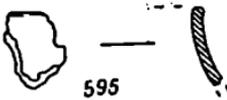

582

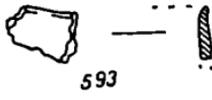

587

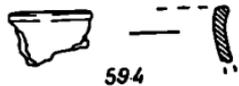
6.б. 63.

595

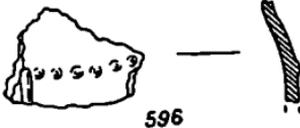

593

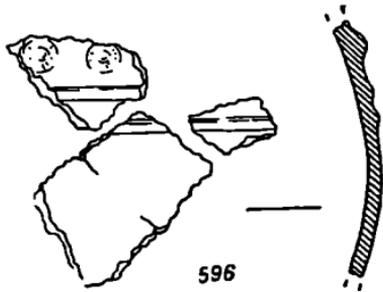

594

0 2 4 6

596

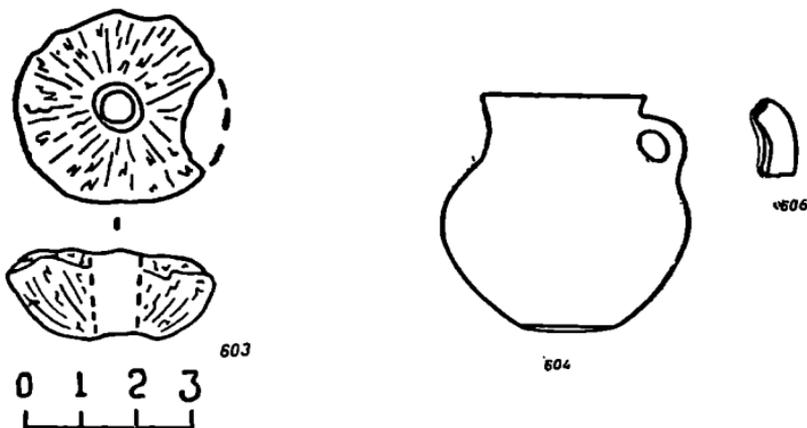
596

6.б. 64.

არაქსის კულტურის დროინდელი უნდა იყოს. სამარხში აღმოჩნდა ძვლის ერთი კვირისტავი (№ 603).

603. კვირისტავი. ს ა მ ა რ ხ ი № 77 (ნახ. 66) — აღმოჩნდა IV სექტორის AA ფართობის 9/9 კვადრატში, მიწის თანამედროვე ზედაპირიდან 0,65 მ სიღრმეზე (იატაკი). სამარხი წარმოადგენს აღრებრინჯაოს ხანის ორმოსამარხს, რომელსაც გეგმაში ჰქონდა ოდნავ წაგრძელებული წრის ფორმა. მისი დიამეტრი 1,6 მ-ია. ორმოს იატაკის ნახევარი მოფენილია მცირე ზომის ფილებით. სამხრეთ ნაწილში ფილებზე აღმოჩნდა თავის ქალის ფრაგმენტები. იქვე იყო მცირე ზომის კოჭობი და თიხის ჭურჭლის ყურის ნატეხი. ორმოს SO ნაწილი ჩაპრილი აქვს ადრეკინის ხანის ქვაყუთს.

604. კოჭობი — არათანაბრად გამომწვარი შავი ნაპრიალები ზედაპირით, ასეთივე ფერის მოგლუვებული შიდაპირითა და შავი კეცით.

ნახ. 65.

ნახ. 66

605. თიხის ჭურჭლის ყურის ნატეხი.

606. ხელსაფეკავის ნატეხი.

ს ა მ ა რ ხ ი № 82—აღმოჩნდა IV სექტორის BC ფართობის 6/3 კვადრატში, მიწის თანამედროვე ზედაპირიდან 1,5 მ სიღრმეზე. იგი წარმოადგენს კირნარევე თიხნარში ჩაპრილ ორმოსამარხს, რომლის ძირიც მოგებული იყო ქვის ფილებით. იატაკიდან 0,5 მ სიმაღლეზე სამარხს ეფარა დიდი ზომის ფილაქვა. სამარხის ზომებია: 1,2 მ × 1,2 მ-ზე.

სამარხის იატაკზე, ქვის ფილების სამხრეთ ნაწილში აღმოჩნდა ადამიანის თავის ქალის ფრაგმენტები. აღნიშნული ორმოსამარხი დაუზიანებია გვიანბრინჯაო-ადრეკინის ხანის № 83 სამარხს. სამარხის იატაკზე უფრო მაღლა აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ორი ნატეხი (№№ 607, 608).

607. თიხის ჭურჭლის ნატეხი — ყავისფერი მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ნაცრისფერი მქისე კეცით.

608. თიხის ჭურჭლის ნატეხი — ყავისფერი მოგლუვებული ზედაპირით, მოშავო შიდაპირითა და ყავისფერი მქისე კეცით.

რკინის ფართო ათვისების ხანის ნამოსახლარი

ნ ა გ ე ბ ო ბ ა № 1 (ნახ. 67, 68; ტაბ. VI₁) — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 4/4; 3—5/5,6 კვადრატებში, O ხაზიდან 0,67 მ (იატაკი) სიმაღლეზე. წარმოადგენს ერთოთახიან სწორკუთხედის ფორმის ნახევრად მიწურს. დამხრობილია NW-დან O-კენ. კედლები ნაგებია ფლეთილი ქვებით თიხის ხსნარზე. კედლების მაქსიმალური სიმაღლე 1,05 მ-ია, სისქე — 0,25-0,3 მ. შენობა შედარებით კარგადაა დაცული, შემორჩენილია მისი ოთხივე კედელი. ოთახი ფართოვდება სამხრეთ-აღმოსავლეთიდან ჩრდილო-დასავლეთისაკენ, რის გამოც ოდნავ ასიმეტრიულია. გრძივი კედლების სიგრძე 7 მ-ია, განივი კედლების — 5,8 მ. საერთო ფართი 37 კვადრატულ მეტრს შეადგენს. კედლების კუთხეებსა და შუა ნაწილში შემორჩენილია ბანური გადახურვის დამკვირვებელი, ვერტიკალურად მდგარი 12 ძელის ანაბეჭდი. შენობას სამხრეთი მხრიდან აქვს შესასვლელი, სამხრეთიდან ჩრდილოეთისაკენ — ოდნავ დაქანებული თიხატყეპნილი იატაკი, რომელიც აღმოსავლეთ ნაწილში მოფენილია ქვის ფილებით.

შენობის ჩრდილო-დასავლეთ კედელზე მიდგმულია ფლეთილი ქვებით ნაშენი 1,2 მ სიგრძის, 0,65 მ სიგანისა და 0,45 მ სიმაღლის სათავსო, რომელსაც უშუალოდ ეკვრის 1 მ სიგრძის, 0,77 მ სიგანისა და 0,2 მ სიმაღლის თიხით მოტყეპნილი ბაქანი (სამხსვერპლო?).

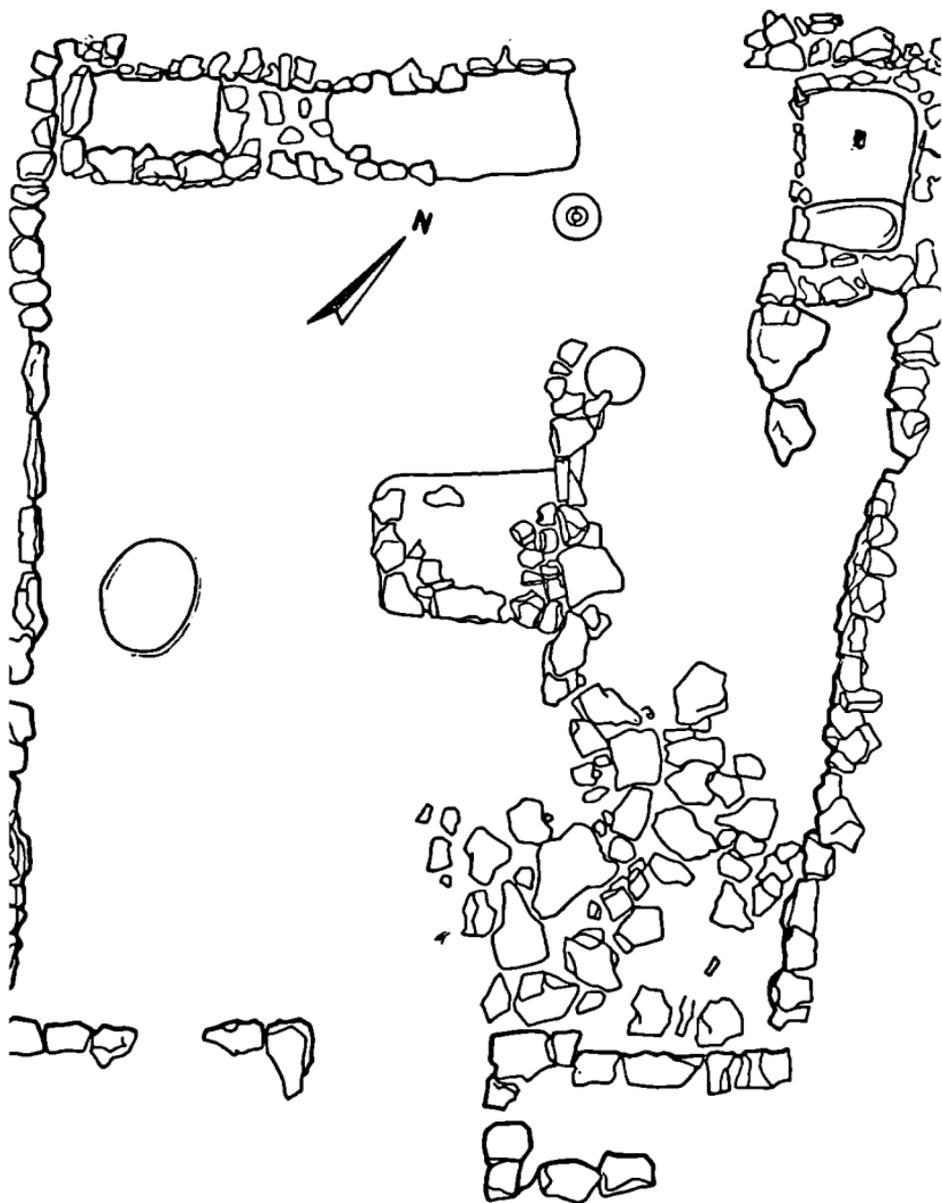
ოთახის ჩრდილო-აღმოსავლეთი კედლის კუთხეში აღმოჩნდა 0,8 მ სიგრძისა და 0,7 მ სიმაღლის პურის საცხობი ღუმელი სანაცრეთი. ღუმელს ეტყობოდა რამდენჯერმე შეკეთების კვალი.

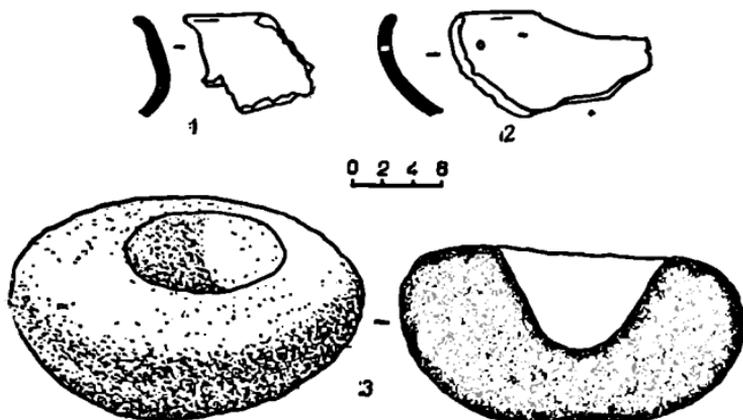
შენობის შუა ნაწილში, იატაკიდან ოდნავ შემალღებულ ადგილზე აღმოჩნდა ცეცხლისაგან გაწითლებულ-დახეთქილი ქვები, ნაცარი და ნახშირი (კერა?). იქვე გაითხარა ნაცრით სავსე მცირე მოცულობის წრიული მოყვანილობის ორმო. „კერასა“ და თიხით მოტყეპნილ ბაქანს შორის, იატაკიდან 0,1 მ სიღრმეზე აღმოჩნდა ირგვლივ წვრილი კენჭებით გამაგრებული სანაყი.

შენობის დასავლეთ კედელთან დადასტურდა 1,5 მ სიღრმის მსხლისებური მოყვანილობის სამეურნეო დანიშნულების ორმო.

ინვენტარიდან ოთახში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ყელ-პირის ნატეხი (№ 1), ჭამის პირ-გვერდის ნატეხი (№ 2) და ქვის სანაყი (№ 3).

ნ ა გ ე ბ ო ბ ა № 3 (ნახ. 69, 70) — აღმოჩნდა II სექტორის CD ფართობის 1/1, 2; 2/1 კვადრატებში და BD ფართობის 10/1,2 კვადრატებში, O ხაზიდან (იატაკი) 4,44 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს სამი მხრიდან გრუნტში ჩაქროლ ოთახს, რომლის კედლები ნაგებია ფლეთილი ქვებით თიხის ხსნარზე. ნა-

ნახ. 68.

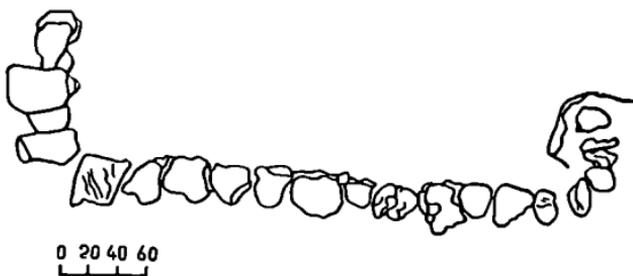
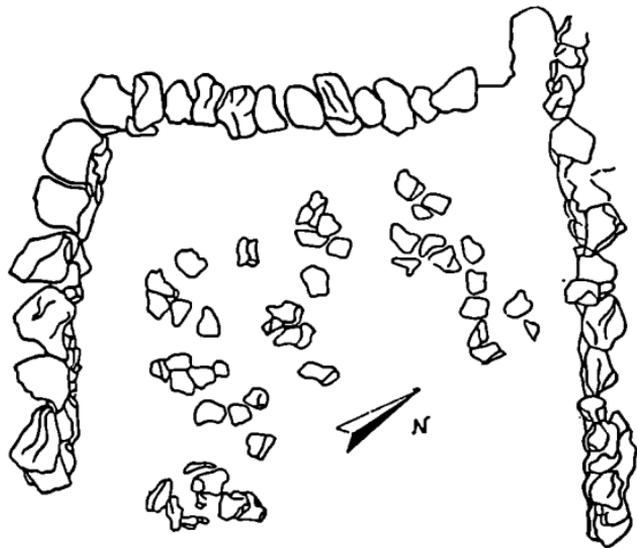
გებობა დაზიანებულია ფაბრიკის მშენებლობის დროს. ჩაქრილია შენობის SW და NO კედლების ნაწილი. შემორჩენილი კედლების მაქსიმალური სიმაღლე 0,8 მ-ია. ოთახის ზომებია 4,6 X 3,5 მ-ზე. იატაკი თიხატკეპნილია. ნაგებობაში აღმოჩნდა სხვადასხვა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№№ 4—11).

ნ ა გ ე ბ ო ბ ა № 4 (ნახ. 71) — აღმოჩნდა IV სექტორის BB ფართობის 1/2,3 კვადრატებში და AB ფართობის 10/2,3 კვადრატებში, O ხაზიდან (იატაკი) 0,68 მ სიმაღლეზე. დამხრობილია NW-დან SO-კენ. ნაგებობა დაზიანებულია ფაბრიკის მშენებლობის დროს. შემორჩენილია მისი SW და NW კედლები და NO კედლის ნაწილი. კედლები ნაგებია ფლეთილი ქვებით თიხის ხსნარზე. იატაკი თიხატკეპნილია. კედლებზე შემორჩენილია ბანური გადახურვის დამპყერი ვერტიკალურად მდგარი 8 ძელის ანაბეჭდი. შენობის აგებისას დაუზიანებიათ მტკვარ-არაქსის კულტურის დროინდელი ორმოები. ერთ-ერთ ორმოში აღმოჩნდა რკინის ფართო ათვისების ხანის № 94 სამარხი, ნაგებობის ჩრდილო-დასავლეთ კედელზე მიდგმული იყო № 50 სამარხი.

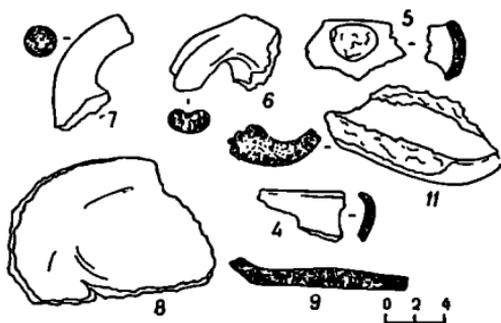
ნაგებობაში აღმოჩნდა რკინის ფართო ათვისების ხანის იერის მქონე თიხის ჭურჭლის რამდენიმე ნატეხი.

ნ ა გ ე ბ ო ბ ა № 5 (ნახ. 72—75, ტაბ. VI₂) — აღმოჩნდა IV სექტორის BB ფართობის 1,2/6,7 კვადრატებში, O ხაზზე (იატაკი). დამხრობილია NNW-დან SSO-კენ. ნაგებობა დაზიანებულია. შემორჩენილია შენობის O და N კედლები და W კედლის ნაწილი. შემორჩენილი კედლების მაქსიმალური სიმაღლე 0,7 მ-ია. კედლები ნაგებია ფლეთილი ქვებით თიხის ხსნარზე. იატაკი ლორღნარევი მიწითაა მოტკეპნილი.

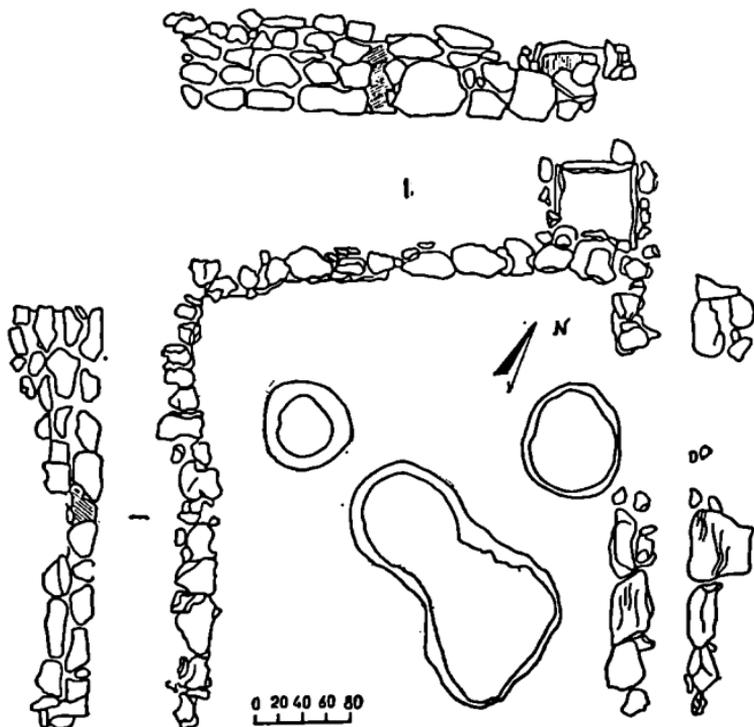
ნაგებობის ჩრდილო და დასავლეთ კედლების კუთხეში მიდგმულია მცირე ზომის სამეურნეო დანიშნულების სათავსო. შენობის შუა ნაწილში, იატაკში ჩადგმული იყო ირგვლივ წვრილი ქვებით გამაგრებული ქვის დიდი ზომის სანაყი, რომელზედაც პირქვე დამხობილი იყო ნაკლები ღერგი. ნაგებო-

Tab. 69.

Tab. 70.

ნახ. 71.

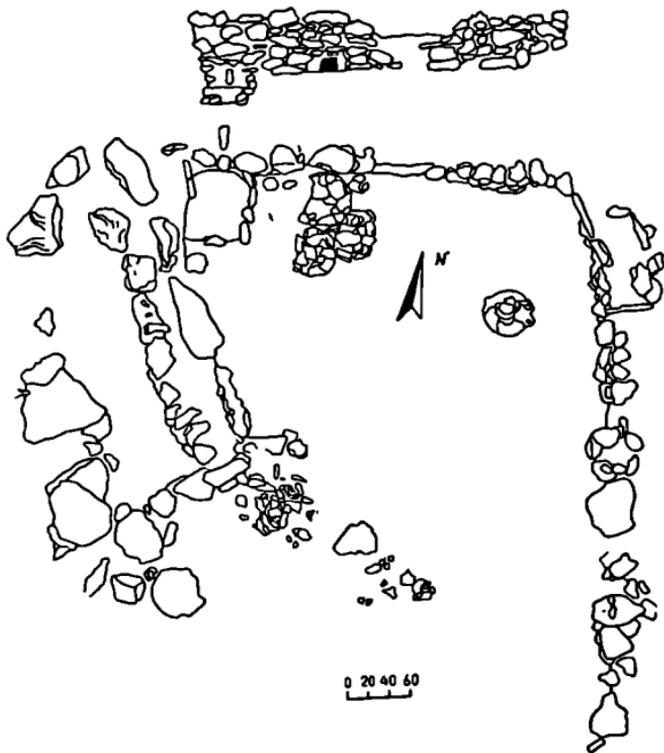
ბის გაწმენდის დროს იატაკიდან სხვადასხვა სიმაღლეზე ჩნდებოდა თიხის ჭურჭლის ნატეხები, ნაცარი და ნახშირი. იატაკზე, ჩრდილო და დასავლეთ კედლებთან წვეუ-წვეუფად გეხედებოდა თიხის ჭურჭლის ნატეხები. ზოგიერთ მათგანს მაღალი ტემპერატურის ზემოქმედების შედეგად შეცვლილი ჰქონდა თავდაპირველი ფერი. შენობა დაზიანებულია ძლიერი ხანძრისაგან. ნაგებობაში მოპოვებული მასალის დამუშავებისას გამოიყო ოთხმოცდაათამდე თიხის ჭურჭელი და თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№№ 12—97), ქვის სანაყი (№ 98), რკინის სოლი (№ 99) და ორნამენტირებული ძელის ფრაგმენტები (№ 100).

12. ჩაფი — მოშავო-მონაცრისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შავი შიდაპირითა და მოშავო-მონაცრისფრო მქისე კეციტ. ორნამენტი ამოღარული და რელიეფურია.

13. დერგი — მოშავო-მონაცრისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, ასეთივე ფერის შიდაპირითა და შავი მქისე კეციტ. ორნამენტი ამოღარულია.

14. დერგი — მოშავო-მონაცრისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, ასეთივე ფერის შიდაპირითა და მქისე კეციტ.

15. ქოთანა — ნაცრისფერი ზედაპირით, შიდაპირითა და მოშავო-მონაცრისფრო მქისე კეციტ. ორნამენტი ამოღარულია.

ნახ. 72.

16. ქოთნის ფრაგმენტი — შავი მოგლუვებული ნაცრისფერლავიანი ზედაპირით, ასეთივე ფერის შიდაპირითა და მქისე კეციტ.

17. ქვევრის პირ-გვერდის ფრაგმენტი — მოშავო-მონაცრისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შავი შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეციტ. ორნამენტი ამოღარული და ნაჭდევია.

18. ქვევრის პირის ნატეხი — ნაცრისფერი მოგლუვებული ზედაპირით, შავი შიდაპირითა და ასეთივე ფერის კეციტ. ორნამენტი ნაჭდევია.

19. ქვევრის პირის ნატეხი — მოშავო-მონაცრისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და რუხი მქისე კეციტ. ორნამენტი ნაჭდევია.

20. ქვევრის პირის ნატეხი — მოშავო-მონაცრისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და ნაცრისფერი მქისე კეციტ.

21. ქვევრის პირის ნატეხი — შავი ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე, ფერის მქისე კეციტ.

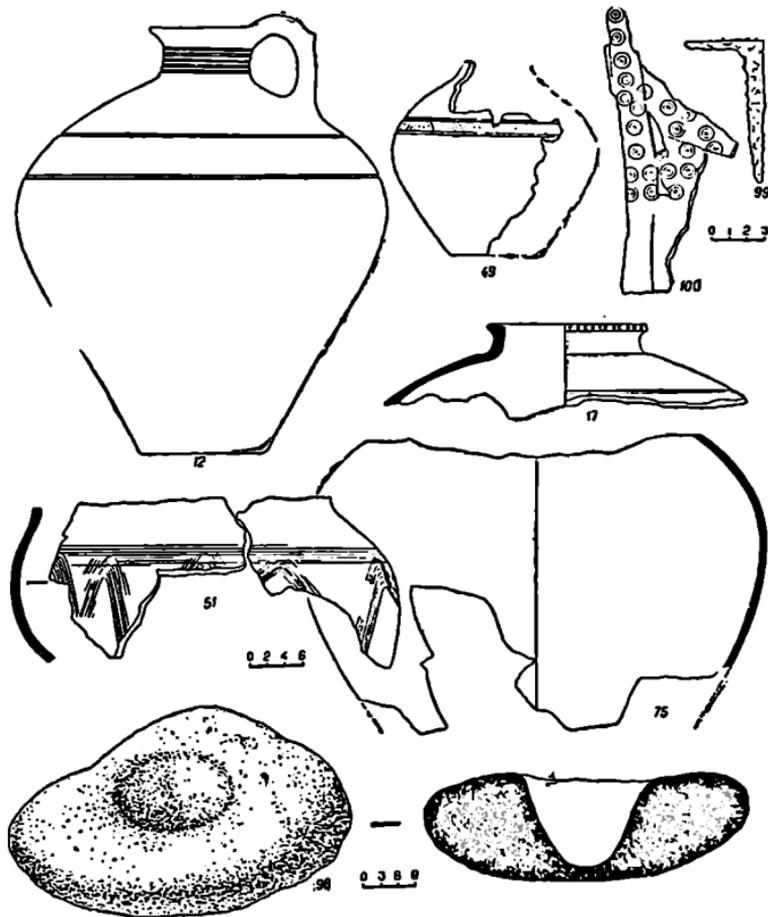
22. ქვევრის პირის ნატეხი — მონაცრისფრო-მორუხო ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის კვეცით.

23. ქვევრის პირის ნატეხი — შავი ზედაპირით, შიდაპირითა და მონაცრისფრო-მორუხო მქცხე კვეცით.

24. ქვევრის პირის ნატეხი — მოშავო-მონაცრისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და შავი კვეცით.

25. ქვევრის პირის ნატეხი — ნაცრისფერი ზედაპირით, მორუხო-მონაცრისფრო შიდაპირითა და მოშავო-მორუხო კვეცით.

26. ქვევრის პირის ნატეხი — ნაცრისფერი ზედაპირით, მორუხო-მონაცრისფრო შიდაპირითა და ნაცრისფერი კვეცით.

ნახ. 73.

27. ქვევრის პირის ნატეხი — მოშავო-მონაცრისფრო ზედაპირით, შიდა-პირითა და ასეთივე ფერის მქონე კეცით.

28. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდის ნატეხი — რუხი ზედაპირით, მოშავო-მორუხო შიდაპირითა და რუხი მქონე კეცით. ორნამენტი ამოღარულა.

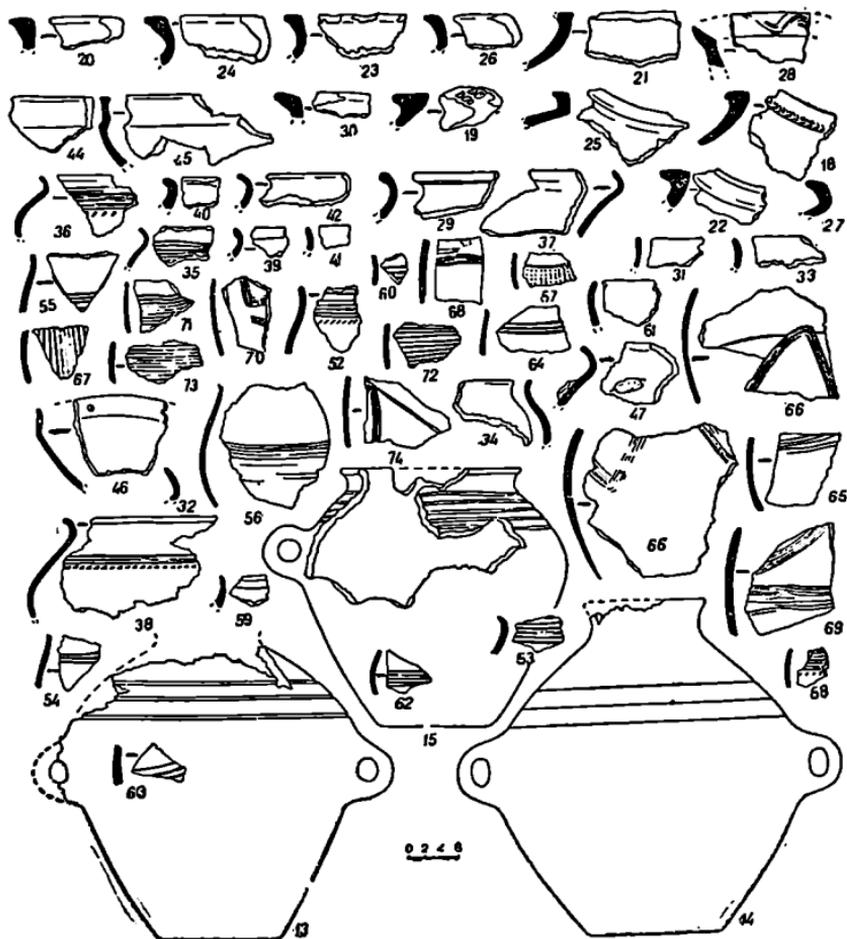
29. თიხის ჭურჭლის პირის ნატეხი — მოშავო-მონაცრისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქონე კეცით.

30. თიხის ჭურჭლის პირის ნატეხი — მოწითალო-მოვარდისფრო ზედა-პირით. მოშავო შიდაპირითა და რუხი ხაოიანი კეცით.

31. თიხის ჭურჭლის პირის ნატეხი — მოშავო-მონაცრისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და შავი მქონე კეცით.

32. თიხის ჭურჭლის პირის ნატეხი — რუხი ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქონე კეცით.

33. თიხის ჭურჭლის პირის ნატეხი — მორუხო-მონაცრისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და შავი მქონე კეცით.

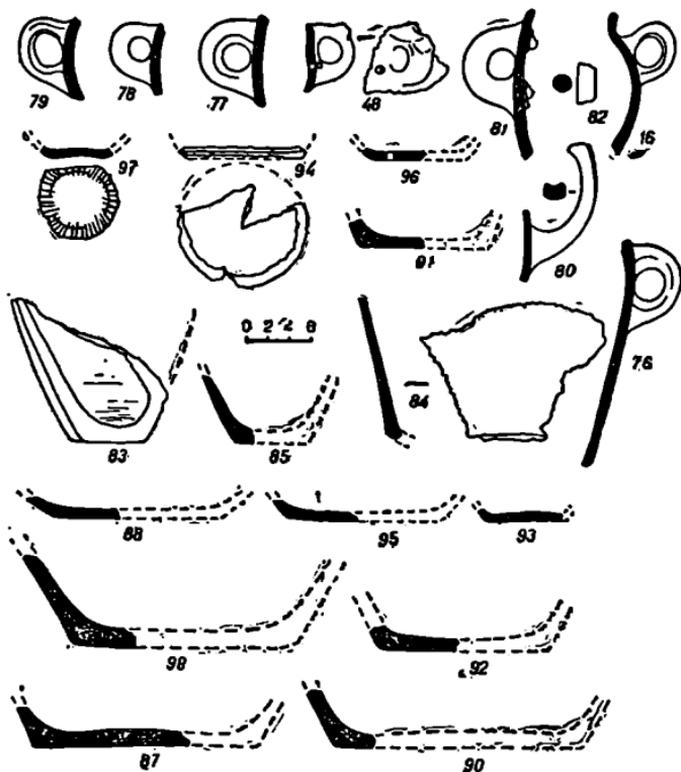

ნახ. 74.

53. თიხის ჭურჭლის ყურ-გვერდის ნატეხი — შავი ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეცით.

54. თიხის ჭურჭლის ყელ-გვერდის ნატეხი — მოშავო-მონაცრისფრო ზედაპირით, შავი შიდაპირითა და მოშავო-მონაცრისფრო კეცით. ორნამენტი ამოღარულია.

55. თიხის ჭურჭლის ყელ-გვერდის ნატეხი — შავი ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის კეცით. ორნამენტი ამოღარულია.

ნახ. 75.

56. თიხის ჭურჭლის ყელ-გვერდის ნატეხი — შავი ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის კეცით. ორნამენტი ამოღარულია.

57. თიხის ჭურჭლის ყელ-პირის ნატეხი — მოშავო-მონაცრისფრო ზედაპირით, მორუხო შიდაპირითა და რუხი კეცით. ორნამენტი ამოღარული და ნაკლევია.

79. თიხის ჭურჭლის ყურის ნატეხი მოშავო-მორუხო ზედაპირით, შავი შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეცით.

80. თიხის ჭურჭლის ყურ-გვერდის ნატეხი — შავი ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეცით.

81. თიხის ჭურჭლის ყურ-გვერდის ნატეხი — რუხი მოგლუვებული ზედაპირით, მოშავო-მორუხო შიდაპირითა და შავი მქისე კეცით.

82. თიხის ჭურჭლის ყურის ნატეხი — წითლად შეღებილი ზედაპირითა და რუხი მქისე კეცით.

83. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხი — რუხი ზედაპირით, შიდაპირითა და მორუხო-მონაცრისფრო მქისე კეცით. შიდაპირზე ეტყობა ჩარხის კვალი.

84. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხი — შავი ზედაპირით, ნაცრისფერი შიდაპირითა და მორუხო-მონაცრისფრო მქისე კენჭნარევი კეცით.

85. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხი — მოშავო-მონაცრისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შავი შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეცით.

86. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხი — ნაცრისფერი ზედაპირით, მორუხო-მონაცრისფრო შიდაპირითა და ნაცრისფერი კეცით.

87. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხი — მორუხო-მონაცრისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და რუხი მქისე კეცით.

88. თიხის ჭურჭლის ძირის ნატეხი — ნაცრისფერი ზედაპირით, შავი შიდაპირითა და ნაცრისფერი მქისე კეცით.

89. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხი — ნაცრისფერი ზედაპირით, მორუხო-მონაცრისფრო შიდაპირითა და შავი მქისე კეცით.

90. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხი — შავი ზედაპირით, შიდაპირითა და ნაცრისფერი მქისე კეცით.

91. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხი — ნაცრისფერი ზედაპირით, რუხი შიდაპირითა და ნაცრისფერი მქისე კეცით.

92. თიხის ჭურჭლის ძირის ნატეხი — ნაცრისფერი ზედაპირით, მორუხო-მონაცრისფრო შიდაპირითა და რუხი მქისე კეცით.

93. თიხის ჭურჭლის ძირის ნატეხი — რუხი ზედაპირით, ნაცრისფერი შიდაპირითა და მოშავო-მონაცრისფრო მქისე კეცით.

94. თიხის ჭურჭლის ძირის ნატეხი — შავი ზედაპირით, მოშავო-მორუხო შიდაპირითა და ნაცრისფერი მქისე კეცით.

95. თიხის ჭურჭლის ძირის ნატეხი — ნაცრისფერი ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეცით.

96. თიხის ჭურჭლის ძირის ნატეხი — მოშავო-მონაცრისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და ნაცრისფერი მქისე კეცით.

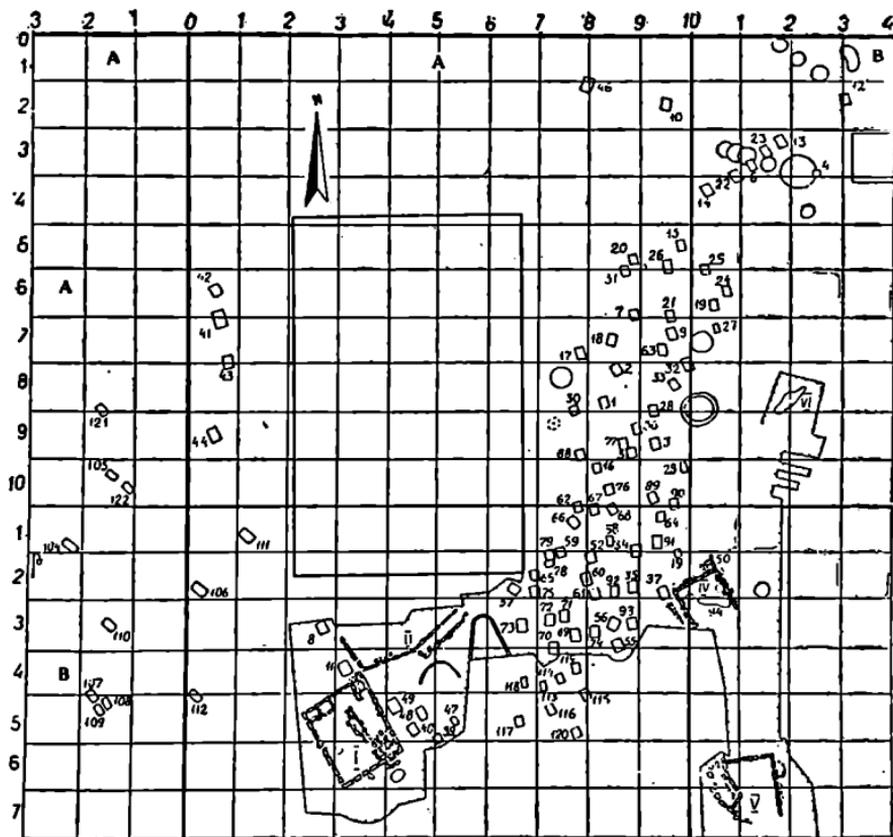
97. თიხის ჭურჭლის ძირის ნატეხი — შავი ზედაპირით, შიდაპირითა და მოშავო-მორუხო მქისე კეცით.

98. ქვის სანაყი.

99. რკინის სოლი.

100. ძელის ორნამენტირებული ნივთის ფრაგმენტი.

სამარხი № 1 (ნახ. 78, 79; ტაბ. VII) — აღმოჩნდა IV სექტორის AA ფართობის 9/8 კვადრატში, O ხაზიდან 1,96 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ქვის ფილებით გადახურულ კუთხეებმომრგვალებული სწორკუთხედის ფორმის ორმოსამარხს. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი ზომებია: 1,16 X 0,83 მ-ზე. ორმოსამარხში მიცვალებული დაკრძალულია მარჯვენა გვერდზე, მოხრილი ქველა და ზედა კიდურებით, თავით N-კენ.

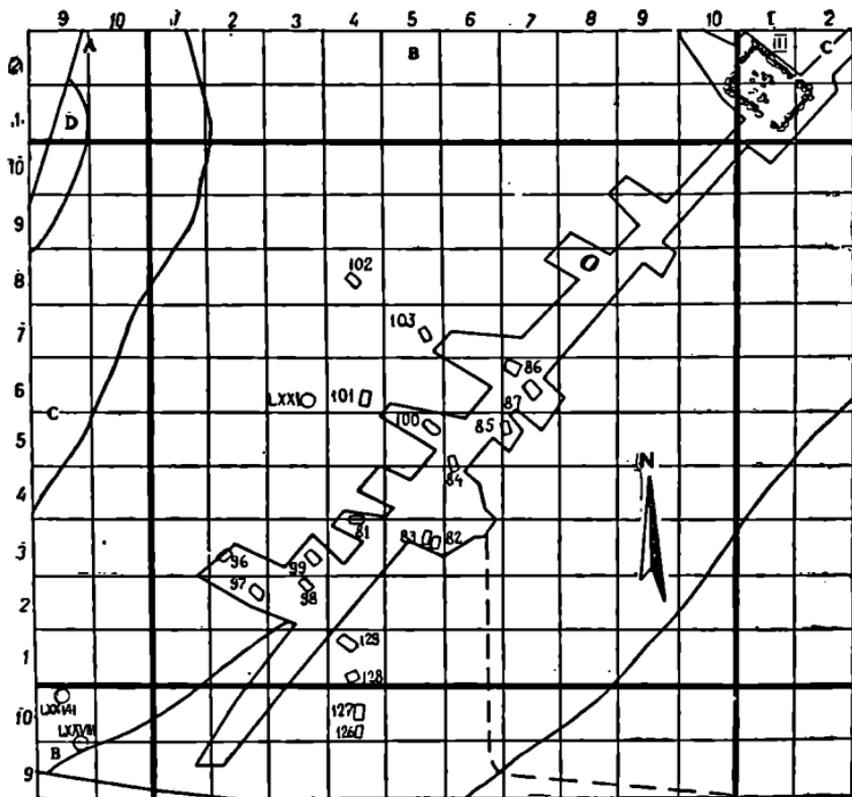

ნახ. 76.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის 5 კურკელი, რკინის დანა, რკინის დანის ფრაგმენტი, რკინის ორი სამაჯური და ბრინჯაოს ორი რგოლის ფრაგმენტები.

ამათგან: თიხის კურკელი (№№ 101—105) აღმოჩნდა მიცვალებულის სა-

ხისა და გულმკერდის წინ, რკინის დანა და დანის ფრაგმენტი (№№ 106, 107) მიცვალბულის ზურგს უკან, სამაჭურები (№№ 108, 109) — მარცხენა და მარჯვენა მაჯებზე, ბრინჯაოს ორი რგოლის ფრაგმენტები (№№ 110, 111) — მიცვალბულის თავის ქალასთან.

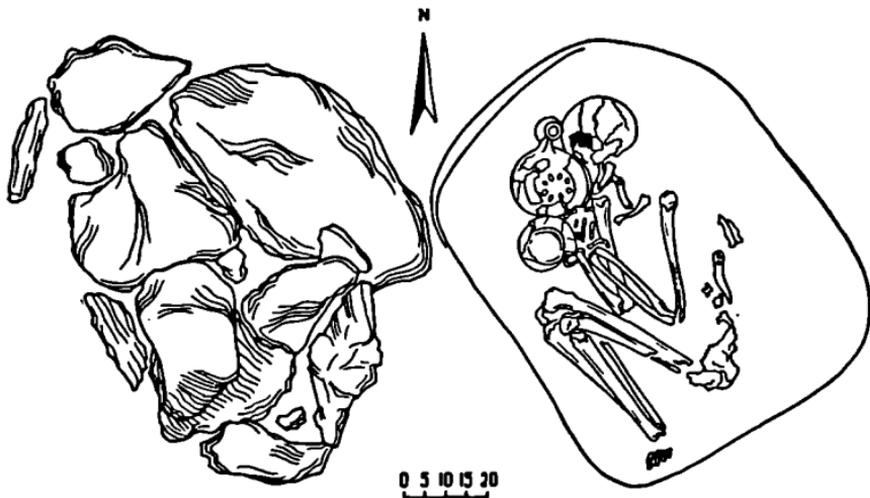
ნახ. 77.

101. ქოთანის — მოშავო-მონაცრისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და შავი მქისე კეციტ.

102. ქოთანის — მორუხო-მონაცრისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და ლევა მქისე კეციტ.

103. ფილა — ნაცრისფერი ზედაპირით, მონაცრისფრო-მოვარდისფრო ვარპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეციტ. ორნამენტი ნაჭლევია.

104. ქუსლიანი სასპისი — ნაცრისფერი ზედაპირით, მონაცრისფრო-მოვარდისფრო ვარპირითა და მორუხო-მონაცრისფრო მქისე კეციტ. სასპისი ნაბერწია ხელით.

ნახ. 78.

105. კოჭობი — მორუხო-მოწითალო ზედაპირით, მოყავისფრო შიდაპირით. ნაძერწია ხელით.

106. რკინის მოხრილი დანა.

107. რკინის დანის ფრაგმენტი.

108, 109. რკინის სამაჯურები.

110, 111. ბრინჯაოს რგოლების ნატეხები.

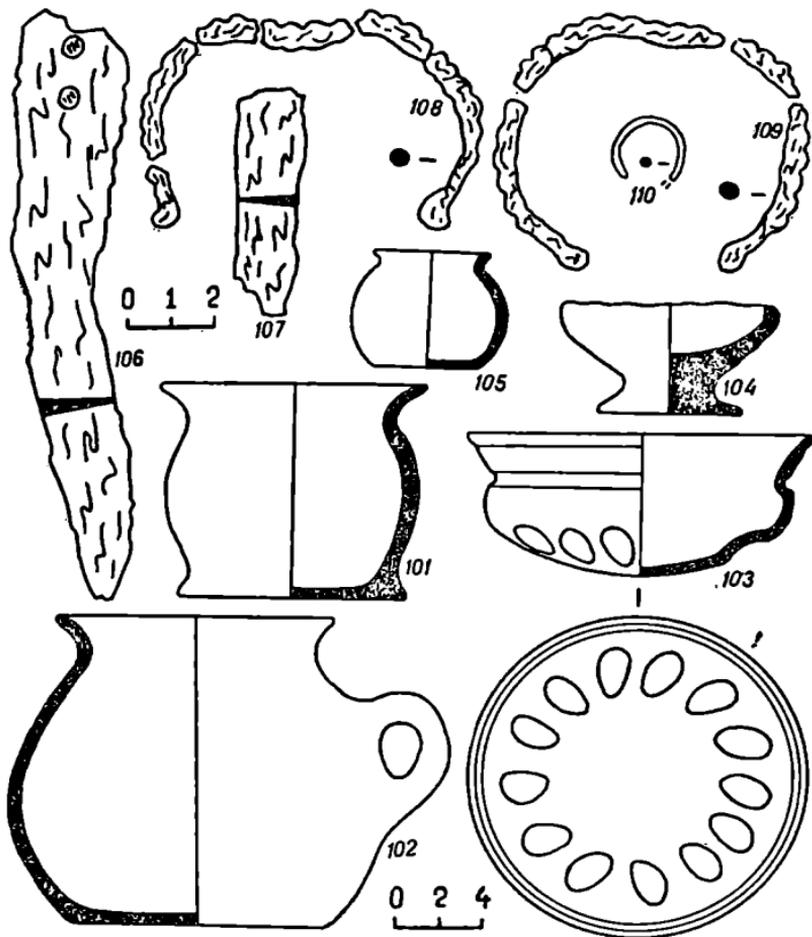
სამარხი № 2 (ნახ. 80) — აღმოჩნდა IV სექტორის AA ფართობის 9/8 კვადრატში, 0 ხაზიდან 2,07 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ოთხი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი ზომებია: $0,8 \times 0,65$ მ-ზე.

სამარხი გაძარცულია. ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა მხოლოდ თიხის ჭურჭლის ერთი ნატეხი (№ 112).

112. თიხის ჭურჭლის ყელ-გვერდის ნატეხი — მოშავო-მონაცრისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის კეციტ. ორნამენტი ამოღარულია.

სამარხი № 3 (ნახ. 81, ტაბ. VIII) — აღმოჩნდა IV სექტორის AA ფართობის 10/9 კვადრატში, 0 ხაზიდან 2,02 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს სამი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს, რომელსაც აკლია სახურავისა და NW კედლის ქვაყუთი, დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: $0,75 \times 0,55$ მ-ზე, სიღრმე — 0,44 მ. სამარხში მიცვალებულის ჩონჩხი არ აღმოჩნდა. სამარხი დაზიანებული და გაძარცულია.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ნატეხები, ჯამი, თიხის ჭურჭლის გვერდის ნატეხი და ბრინჯაოს სამაჯური. ამთავან: თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№ 115) აღმოჩნდა ქვაყუთის კედლის პირის ღონეზე, ჯამი

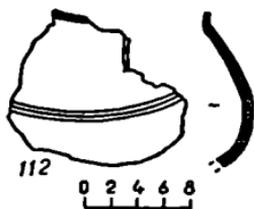
ნახ. 79.

(№ 113) და თიხის ჭურჭლის გვერდის ნატეხი (№ 114) — იატაკიდან 0,15 მ სიმაღლეზე, ბრინჯაოს სამაჯური (№ 116) კი — იატაკზე.

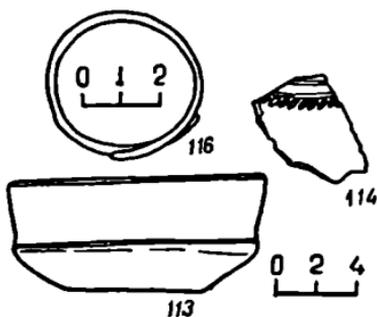
113. ჭამი — მოშავო-მორუხო ზედაპირით, ლეგა ვარდისფერლაქებანი გარეპირითა და მორუხო-მოშავო კეცით.

114. თიხის ჭურჭლის გვერდის ნატეხი — მოშავო-მონაცრისფრო ზედაპირით, შავი შიდაპირითა და ასეთივე ფერის კეცით. ორნამენტი ამოღარული და ნაკლევია.

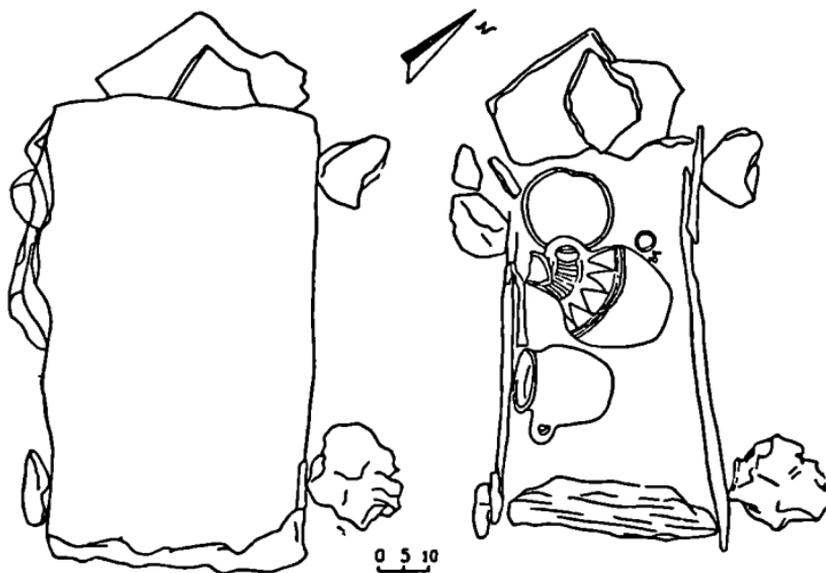
115. თიხის ჭურჭლის ნატეხები — შავი ფერითა და შლადი კეცით.

ნახ. 80.

ნახ. 81.

ნახ. 82.

116. ბრინჯაოს სამაჯური.

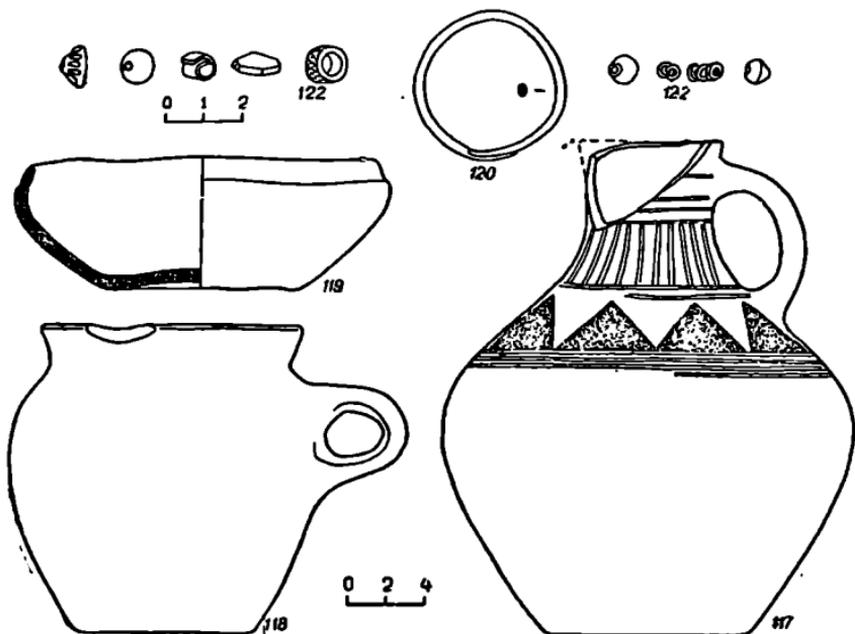
ს ა მ ა რ ხ ი № 4 (ნახ. 82, 83; ტაბ. VIII) — აღმოჩნდა IV სექტორის BA ფართობის 3/3 კვადრატში, O ხაზიდან 2,44 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ოთხი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს, რომელიც გადახურულია ერთი ფილაქვით. სამარხი დამზრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია 0,7 × 0,4 მ-ზე, სიღრმე — 0,4 მ. ქვაყუთში აღმოჩნდა ბაეშვის კბილი და წინამხრის ძვალი. მიცვალებულის დაკრძალვის პოზის დადგენა ვერ მოხერხდა.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის სამი კურქელი (№№ 117—119),

ბრინჯაოს სამაჯური (№ 120), მძივები (№ 121) და წვრილფეხა საქონლის კი-
დურის ძვალი და კოჭი.

117. ხელადა — მოშავო-მონაცრისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და ასე-
თივე ფერის კეციით. ორნამენტი ამოღარული და ნაპრიალეზია.

118. ქოთანა — მორუხო-მონაცრისფრო ზედაპირით, მოშავო-მონაცრის-
ფრო შიდაპირითა და კეციით.

ნახ. 83.

119. ჯამი — ლეგა-მოშავო ზედაპირით, მოშავო-მონაცრისფრო გარეპი-
რითა და შავი კეციით. ჭურჭელი ნაძერწია ხელით.

120. ბრინჯაოს სამაჯური.

121. მძივები (23 ცალი) — სარდიონის 1 ც., ძვლის 1 ც., მინის 5 ც.,
მინისებური პასტის 15 ც. და ბრინჯაოს ფირფიტის 1 ც.

სამარხი № 5 (ნახ. 84) — აღმოჩნდა IV სექტორის AA ფართობის 9/9
კვადრატში, O ხაზიდან 1,87 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ორმოსამარხს, რომ-
ლის ორმოს კონტურის დადგენა ვერ მოხერხდა. სამარხი დამხრობილია NW-
დან SO-კენ. მისი ზომებია (ჩონჩხისა და ინვენტარის მიხედვით): 0,75×0,5 მ-
ზე.

სამარხში მიცვალებული დაკრძალულია მოხრილი კიდურებით, მარჯვენა
გვერდზე, თავით N-კენ.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭელი (№ 122), რკინის და-

ნის ფრაგმენტი (№ 123), რკინის ორი სამაჯური (№№ 124, 125, მარჯვენა მა-
ჯაზე) და რკინის ღერაკის ორი ნატეხი (№ 126).

122. ქილა — მორუხო-მოვარდისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და ასე-
თივე ფერის კეციტ. ჭურჭელი ნაძერწია ხელით.

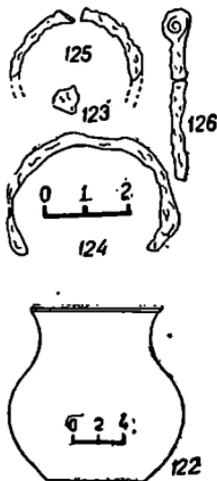
123. რკინის დანის წვერის ფრაგმენტი.

124. რკინის სამაჯური.

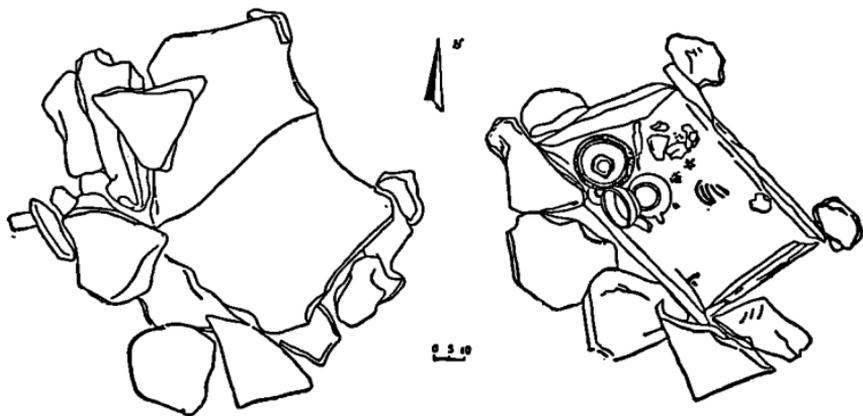
125. რკინის სამაჯურის ორი ნატეხი.

126. რკინის მრგვალგანივკვეთიანი ღეროს ორი ნატეხი.

ს ა მ ა რ ხ ი № 6 (ნახ. 85, 86; ტაბ. IX) — აღმოჩნდა IV სექტორის BA

ნახ. 84.

ნახ. 85.

ფართობის 2/3 კვადრატში, O ზაზიდან 2,49 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს მცირე ზომის ოთხი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს, რომელიც გადახურულია ერთი მთლიანი ფილაქვით. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 0,78×0,48 მ-ზე, სიღრმე — 0,4 მ.

ქვაყუთში აღმოჩნდა ბავშვის თავის ქალისა და ნეკნების ფრაგმენტები. მიცვალებულის პოზის დადგენა ვერ მოხერხდა.

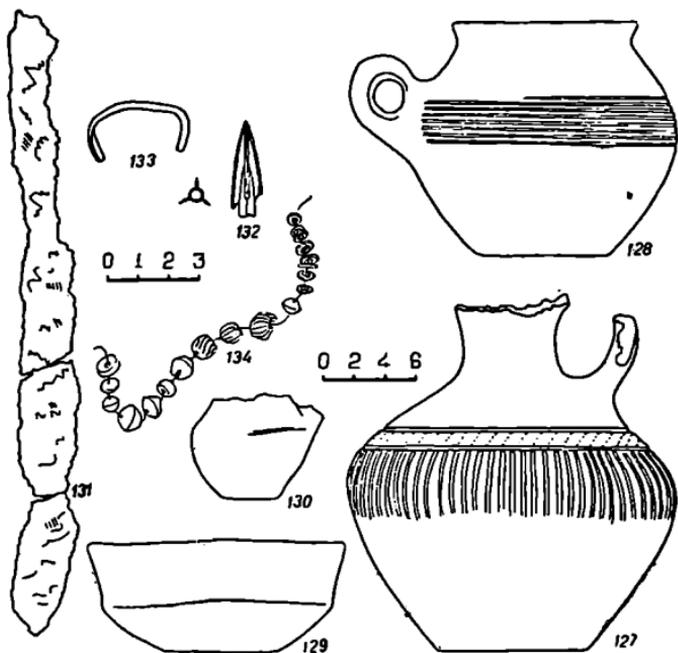
ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის ოთხი ჭურჭელი (№№ 127—130), რკინის დანა (№ 131), ბრინჯაოს ისრისპირი (№ 132), ბრინჯაოს ლერაკი (№ 133) და მძივები (№ 134).

127. ხელადა — მორუხო-მოშავო ზედაპირით, მოშავო-მონაცრისფრო შიდაპირითა და მოყავისფრო-მოშავო კეცით. ორნამენტი ამოღარული, ნაკლებიც და ნაპრიალებია.

128. ქოთანი — მოშავო-მონაცრისფრო ზედაპირითა და შიდაპირით. ორნამენტი ამოღარულია.

129. ჯამი — შავი ზედაპირითა და მოშავო-მონაცრისფრო გარეპირით.

130. კოჭობი — არათანაბრად გამომწვარი ლეგა-მოშავო ზედაპირითა და რუხი-მონაცრისფრო შიდაპირით. ჭურჭელი ნაკლულია. ნაძერწია ხელით.

ნახ. 65.

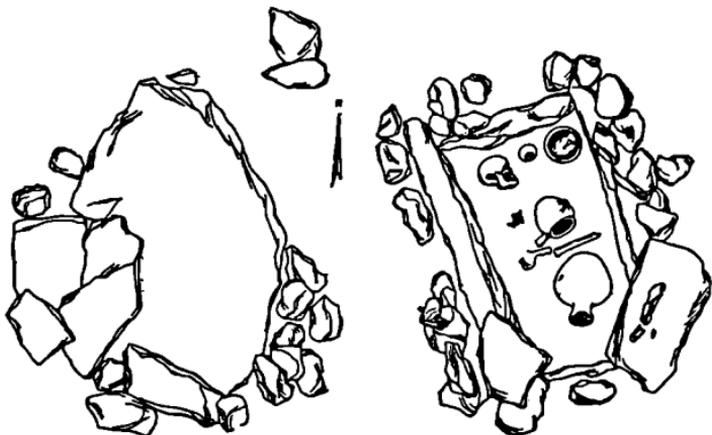
131. რკინის დანის ფრაგმენტები.

132. ბრინჯაოს სამფრთიანი ისრისპირი.

133. ბრინჯაოს ლერაკი — ბოლოებმოხრილი.

134. მძივები (215 ც.) — სარდიონის 2 ც., მინის 28 ც. და მინისებური პასტის 185 ც.

სამარხი № 7 (ნახ: 87, 88; ტაბ. X) — აღმოჩნდა IV სექტორის AA ფართობის 9/6 და 9/7 კვადრატებში, 0 ხაზიდან 2,12 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ოთხი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს, რომელიც გადახურულია მოზრდილი ფილაქვით. გადასახურავ ფილაქვას SW ნაწილში ზემოდან ეფარა მცირე ზომის ორი ფილა. ქვაყუთი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 1,25×0,83 მ-ზე, სიღრმე — 0,6 მ. გადასახურავი ფილაქვის SO ნაწილში აღმოჩნდა ადამიანის კიდურის ძვალი, ხოლო SW კედლის ზემოთ 15—17 სმ-ზე კი — ადამიანის თავის ქალის ფრაგმენტები.

ნახ. 87.

ქვაყუთში აღმოჩნდა ადამიანის ძალზე დაზიანებული ჩონჩხის ნაწილები. შემორჩენილი თავის ქალის, წინამხრისა და ქვედა კიდურის ძვლების მიხედვით მიცვალებული დაკრძალულია მარცხენა გვერდზე მოხრილი კიდურებით, თავით NW-კენ.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის ოთხი ჭურჭელი (№№ 135—138), ბრინჯაოს ძეწკვიანი რკინის ორი საკინძი (№ 139) და მძივები (№ 140).

135. ხელადა — ლეგა-მოშავო ზედაპირით, შიდაპირითა და ნაცრისფერი კეციტით. ორნამენტი ამოღარული და ნაპრიალებია.

136. ქოთანის — მოშავო-მორუხი ზედაპირით, მოშავო შიდაპირითა და ასეთივე ფერის კეციტით.

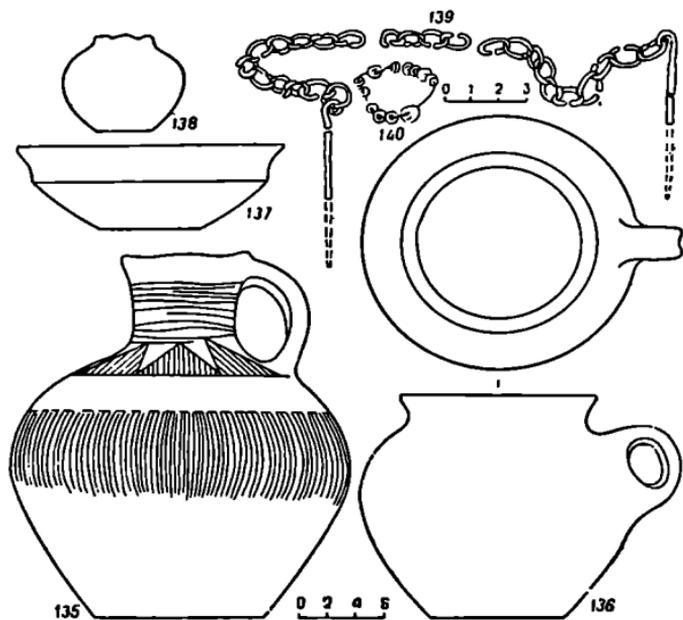
137. ჯამი — შავი ზედაპირითა და მოშავო-მონაცრისფრო გარეპირით.

138. კოჭობი — მოშავო-მონაცრისფრო ზედაპირითა და შიდაპირით. ნაძერწია ხელით.

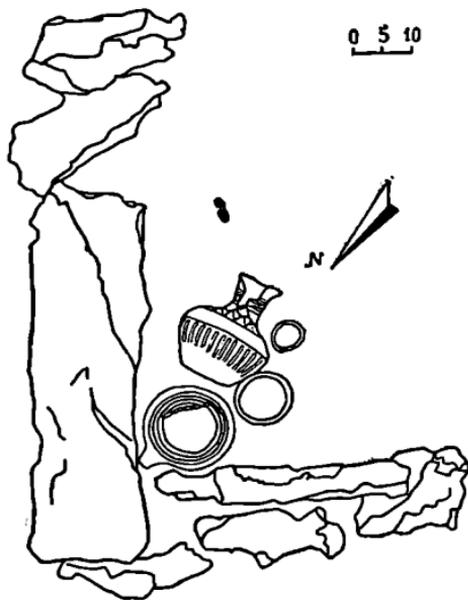
139. რკინის ორი საკინძი ბრინჯაოს ძეწკვით.

140. მძივები (13 ცალი) — სარდიონის.

სამარხი № 8 (ნახ. 89, 90; ტაბ. XI) — აღმოჩნდა IV სექტორის AB

Биб. 88.

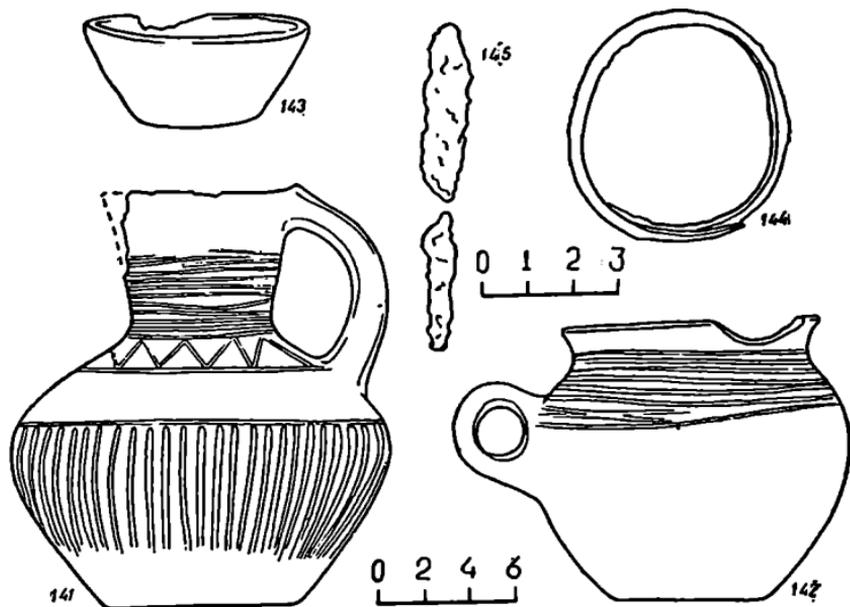
Биб. 89.

ფართობის 3/3 კვადრატში, O ხაზიდან 1,59 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს დაზიანებულ მცირე ზომის ქვაყუთს. შემორჩენილია ქვაყუთის NW და NO კედლები. სამარხში აღმოჩნდა მცირეწლოვანი მიცვალებულის ლულოვანი ძელის ფრაგმენტები. მიცვალებულის დაკრძალვის პოზის დადგენა ვერ მოხერხდა.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის 3 ჭურჭელი (№№ 141—143), ბრინჯაოს სამაჯური (№ 144) და რკინის ლერაკის ორი ფრაგმენტი (№ 145).

141. ხელადა — მოშავო-მონაცრისფრო ზედაპირით, შავი შიდაპირითა და ასეთივე ფერის კეციტ. ორნამენტი ამოღარული და ნაპრიალებია.

142. ქოთანის — მოშავო-მონაცრისფრო ზედაპირით, ნაცრისფერი შიდაპირითა და ასეთივე ფერის კეციტ. ორნამენტი ამოღარულია.

ნახ. 90.

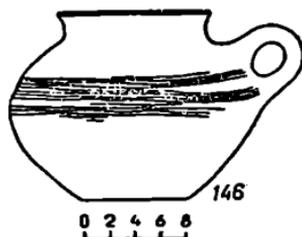
143 ფილა — მოშავო-მონაცრისფრო ზედაპირით, გარეპირითა და რუხი კეციტ. ნაძერწია ხელით.

144. ბრინჯაოს სამაჯური.

145. რკინის ლერაკის ფრაგმენტები.

სამარხი № 9 (ნახ. 91) — აღმოჩნდა IV სექტორის AA ფართობის 10/7 კვადრატში, O ხაზიდან 2,1 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ოთხი ქვისაგან შედგენილ დაზიანებულ ქვაყუთს. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი ზომებია: 0,67×0,37 მ-ზე, სიღრმე — 0,36 მ.

სამარხში აღმოჩნდა მხოლოდ თიხის ერთი ჭურჭელი (№ 146).

ნახ. 91.

146. ქოთანა — ნაცრისფერი ზედაპირით, შიდაპირითა და კეცით. ორნამენტი ამოღარულია.

სამარხი № 10 (ნახ. 92, ტაბ. XI) — აღმოჩნდა IV სექტორის AA ფართობის 10/2 კვადრატში, 0 ხაზიდან 2,64 მ სიმაღლეზე. წარმოდგენს ოთხი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს, რომელიც გადახურულია ფილაქვით. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი ზომებია: 0,93×0,46 მ-ზე, სიღრმე -- 0,46 მ.

სამარხი დაზიანებულია მშენებლობის დროს. მშენებლებმა გადმოგვეცხადამიანის თავის ქალა და თიხის ხუთი ჭურჭელი (№№ 147—151).

147. ხელადა — შავი ნაცრისფერლაქებიანი ზედაპირით, შიდაპირითა და ნაცრისფერი კეცით. მხარსა და მუცელზე ორნამენტი ამოღარული და ნაჭღევია, ყურზე კი — რელიეფური.

148. ქოთანა — შავი და ნაცრისფერი ზედაპირით, შავი შიდაპირითა და შავი კეცით. მუცელზე დაჭერწილია ვერტიკალურად გახვრეტილი რვა შვერილი. ორნამენტი ამოღარულია.

149. ჯამი — ლეგა-მოშავო ზედაპირითა და მოშავო-მონაცრისფრო გარეპირით.

150. ტოლჩა — მოშავო-მორუხო ზედაპირით, ნაცრისფერი შიდაპირითა და მოშავო-მორუხო კეცით. ორნამენტი ამოღარული და ნაჭღევია.

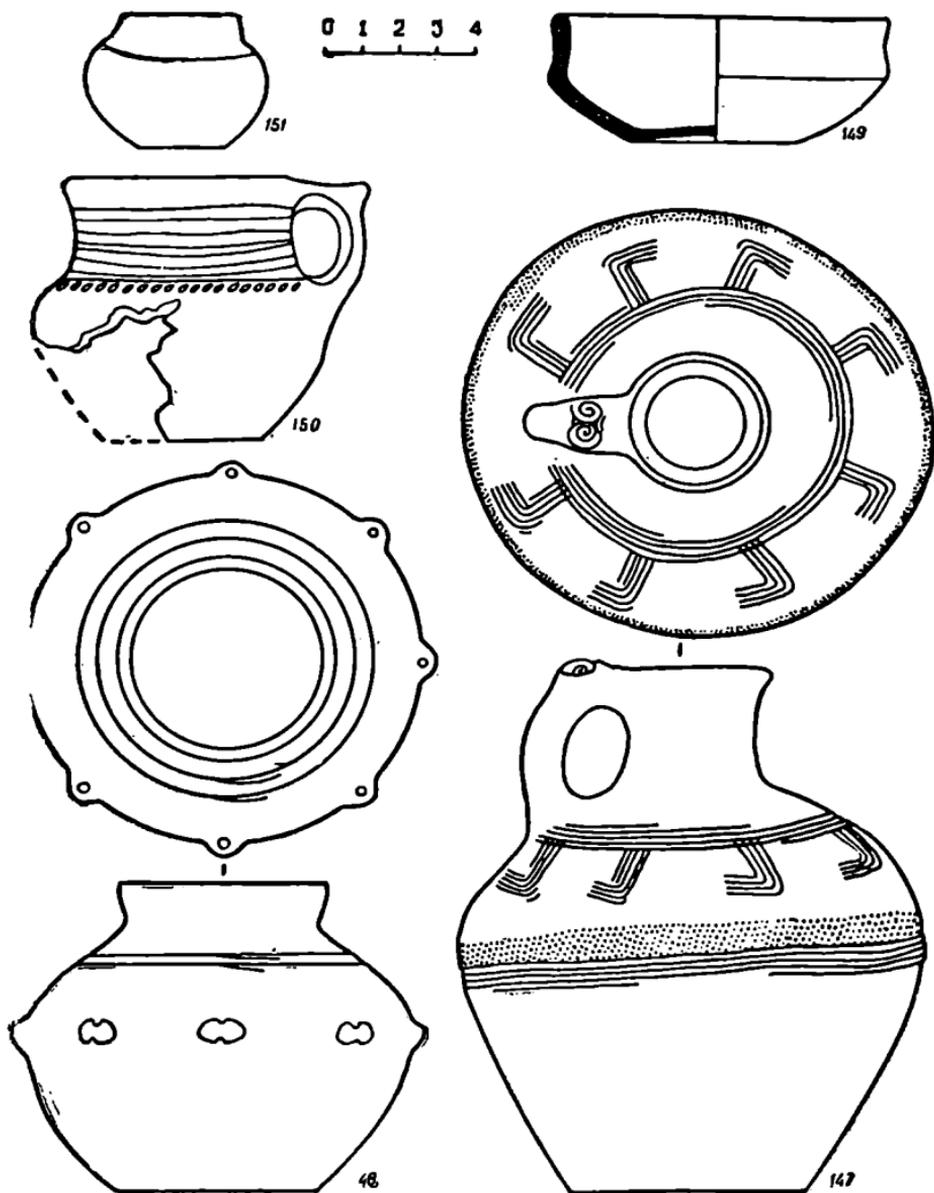
151. კოჭობი — მოშავო-მორუხო ზედაპირით, შიდაპირითა და ნაცრისფერი კეცით. ხელითაა ნაჭერწი.

სამარხი № 11 (ნახ. 93, 94; ტაბ. XII) — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 4/4 კვადრატში, 0 ხაზიდან 1,47 მ სიმაღლეზე. წარმოდგენს ოთხი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს, რომელიც გადახურულია ერთი ფილაქვით. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ.

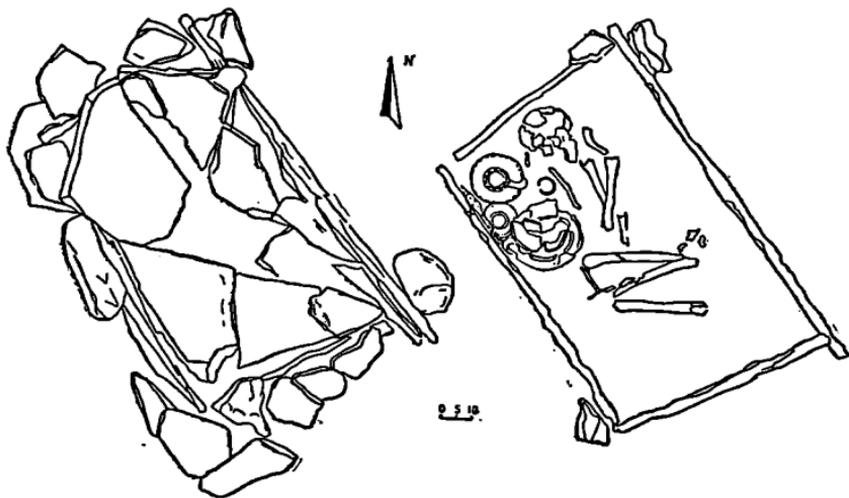
ქვაყუთში მიცვალებული დაკრძალულია მარჯვენა გვერდზე მოხრილი კიდურებით, თავით NW-კენ.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის 4 ჭურჭელი (№№ 152—155), რკინის შუბისპირი (№ 156), რკინის მოხრილი დანა (№ 157), ბრინჯაოს სამაჯური (№ 158), ბრინჯაოს ბეჭედი (თითის ფალანგაზე, № 159) და მძივები (№ 160).

152. ხელადა — ლეგა-მოშავო ზედაპირით, ნაცრისფერი შიდაპირითა და რუხი კეცით. ორნამენტი ნაპრიალები, ნაჭღევი და რელიეფურია.

ნახ. 92.

ნახ. 93.

153. ქოთანნი — რუხი-მონაცრისფრო ვარდისფერლაქებიანი ზედაპირით, ლეგა-მოშავო შიდაპირითა და მორუხო-მოშავო კეციტ. ორნამენტი ამოღარულია.

154. ჯამი — მოშავო-მონაცრისფრო ზედაპირით, ლეგა-მოშავო გარეპირითა და შავი კეციტ.

155. კოჭობი — ლეგა-მორუხო ზედაპირით, ნაცრისფერი შიდაპირითა და რუხი კეციტ. მუცელზე დაძვრწილია პორიზონტალურად გახვრეტილი ოთხი შვერილი.

156. რკინის მასრაგახსნილი შუბისპირის ფრაგმენტები.

157. რკინის მოხრილი დანა.

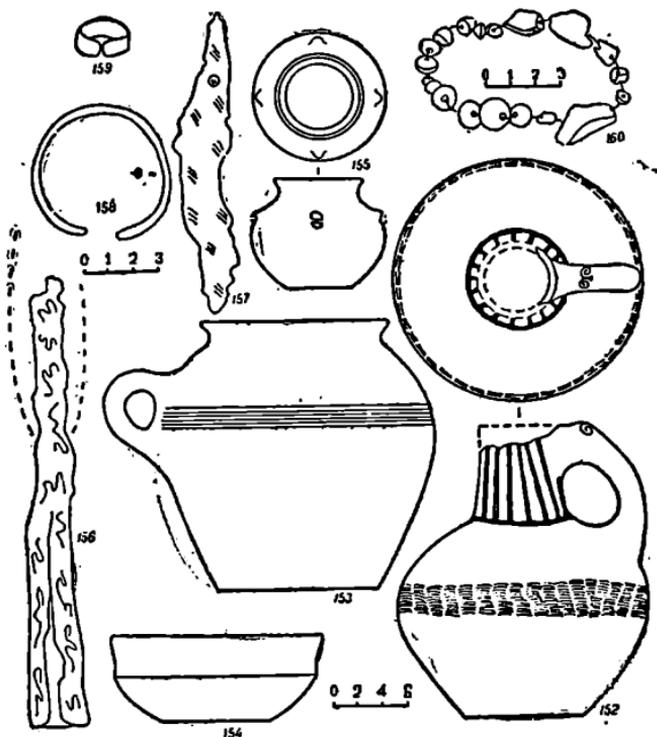
158. ბრინჯაოს სამაჯური.

159. ბრინჯაოს ფირფიტის ბეჭედი.

160. მძივები (20 ცალი) — სარდიონის 7 ც., ქარვის 5 ც., მინის 7 ც. და მინისებური პასტის 1 ც.

ს ა მ ა რ ხ ი № 12 (ნახ. 95, ტაბ. XIII) — აღმოჩნდა IV სექტორის BA ფართობის 3/2 და 4/2 კვადრატებში, 0 ხაზიდან 1,88 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს მშენებლობის დროს დაზიანებულ ქვაყუთს. შემორჩენილია სამარხის SO კედელი, SO და SW კედლების ორმოში გასამაგრებელი ქვები. სამარხში მიცვალებულის ჩონჩხიდან აღმოჩნდა ბარძაყის, წინამხრის, მენჯისა და წვივის ძვლები. სამარხში დაკრძალულია ორი მიცვალებული. მეორე მიცვალებულის დაკრძალვის დროს დაუზიანებიათ პირველი მიცვალებულის ჩონჩხი. სამარხის დაზიანების გამო მიცვალებულების დაკრძალვის პოზის დადგენა ვერ მოხერხდა.

სამარხში აღმოჩნდა თიხის ორი ჭურჭელი (№№ 161, 163) და თიხის ჭურ-

ნახ. 94.

ქლის პირის ნატეხი (№ 164), ხოლო სამარხის გარეთ, SO კედელთან კი — ჯამი (№ 162).

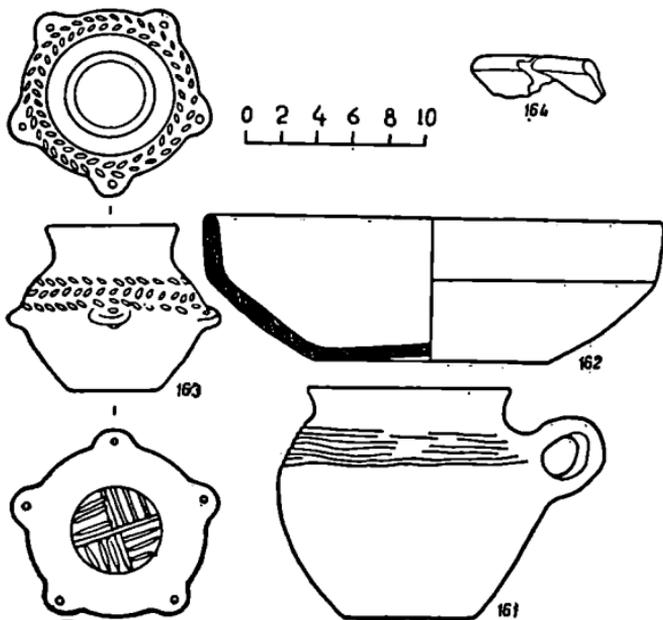
161. ქოთანის — ლეგა-მოვარდისფრო ზედაპირით, ნაცრისფერი შიდაპირითა და შავი კეციტით. ორნამენტი ამოღარულია.

162. ჯამი — შავი ზედაპირით, მოშავო-მონაცრისფრო გარეპირითა და ნაცრისფერი კეციტით.

163. კოკობი — ნაცრისფერი ზედაპირითა და შიდაპირით. ტანზე დაძვრწილია ხუთი ვერტიკალურად გახვრეტილი შვერილი. მხარზე ორნამენტი ნაკედევია, ძირზე კი — ამოღარული.

164. თიხის ჭურჭლის პირის ნატეხი — ნაცრისფერი ზედაპირით, შიდაპირითა და შავი კეციტით.

სამარხი № 13 (ნახ. 96, ტაბ. XIII) — აღმოჩნდა IV სექტორის BA ფართობის 2/3 კვადრატში, 0 ხაზიდან 2,1 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ოთხი თხელი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს, რომელიც გადახურულია გატეხილი ფილაქვით. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 0,78×0,6 მ-ზე, სიღრმე — 0,36 მ. სამარხში აღმოჩნდა ადამიანის თავის ქალა და თიხის ჭურჭელი.

ნახ. 95.

ნახ. 96.

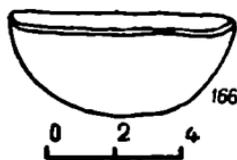
165. ტოლჩა — ლეგა-მონატრისფრო ზედაპირით, შავი შიდაპირითა და ასეთივე ფერის კეციტ. ორნამენტი ნაპრიალებია.

სამარხი № 14 (ნახ. 97, ტაბ. XIII) — აღმოჩნდა IV სექტორის BA ფართობის 1/4 კვადრატში, 0 ხაზიდან 2,12 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს სამი სქელი და ერთი თხელი ფილაქვებისაგან შედგენილ ქვაყუთს, რომელიც N ნა-

წილში გადახურულია რამდენიმე სქელი ქვით. ქვაყუთი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი ზომებია: $0,7 \times 0,45$ მ-ზე, სიღრმე — $0,4$ მ.

სამარხში აღმოჩნდა მხოლოდ თიხის ერთი ჭურჭელი (№ 166).

სამარხი დაზიანებული და გაძარცულია.

ნახ. 97.

166. ფილა — მოშავო-მონაცრისფრო ზედაპირით, მოშავო-მორუხო გარეპირითა და მონაცრისფრო-მორუხო კეცით. ჭურჭელი ნაძერწია ხელით.

სამარხი № 15 — აღმოჩნდა IV სექტორის AA ფართობის 10/5 კვადრატში, 0 ხაზიდან $2,16$ მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ოთხი სქელი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს, რომელსაც არ ჰქონდა სახურავი. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია $0,55 \times 0,38$ მ-ზე, სიღრმე — $0,35$ მ. ქვაყუთის S კუთხეში აღმოჩნდა ადამიანის თავის ქალა. ინვენტარის სამარხში არ აღმოჩენილა.

სამარხის გარეთ, ქვაყუთის პირის დონეზე აღმოჩნდა ქოთანი (№ 167).

167. ქოთანი — მორუხო-მონაცრისფრო ზედაპირით, რუხი ზედაპირითა და ასეთივე ფერის კეცით.

სამარხი № 16 (ნახ. 98, 99; ტაბ. XIII) — აღმოჩნდა IV სექტორის AA ფართობის 9/10 კვადრატში, 0 ხაზიდან $0,7$ მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ქვის ფილით გადახურულ ორმოსამარხს. სამარხის კონტურის გამოყოფა ვერ მოხერხდა. ჩონჩხისა და ინვენტარის მიხედვით მისი ზომებია: $1,2 \times 0,5$ მ-ზე. სამარხში აღმოჩნდა ზრდადასრულებული მიცვალებული დაკრძალული მარჯვენა გვერდზე მოხრილი კიდურებით, თავით NW-კენ.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის ერთი ჭურჭელი (№ 168) და მინისა და მინისებური პასტის მძივები (№ 169).

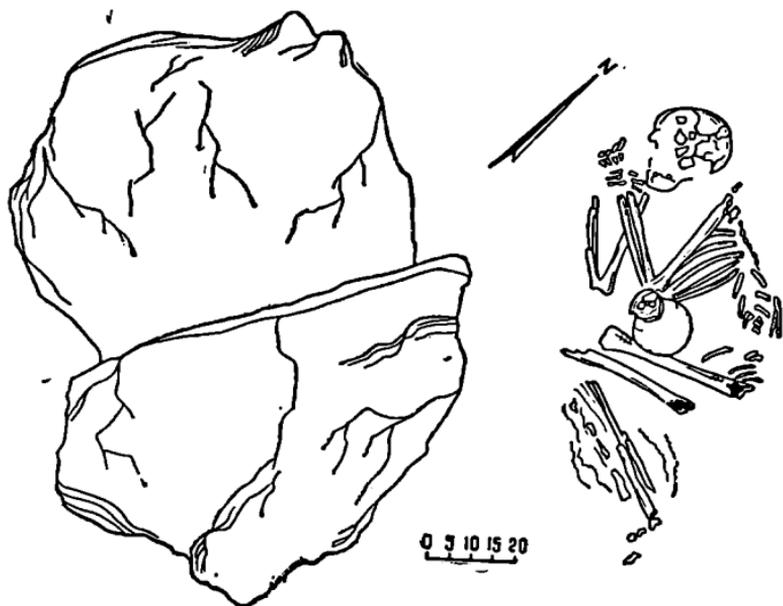
168. ქილა — ვარდისფერი ზედაპირით, შიდაპირითა და კეცით.

169. მძივები (27 ც.) — მინის 19 ც. და მინისებური პასტის 8 ც.

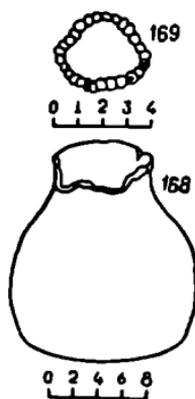
სამარხი № 17 (ნახ. 100, ტაბ. XIII) — აღმოჩნდა IV სექტორის AA ფართობის 8/7 კვადრატში, 0 ხაზიდან $2,05$ მ. სიმაღლეზე. წარმოადგენს ექვსი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს (გრძივი კედლები შედგენილია ორ-ორი ქვისაგან), რომელიც გადახურულია დამტვრეული ფილაქვით. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი ზომებია: $1 \times 0,75$ მ-ზე, სიღრმე — $0,5$ მ.

ქვაყუთში მიცვალებულის ჩონჩხი ნაკლული და არეულია. დაკრძალვის პოზის დადგენა ვერ მოხერხდა.

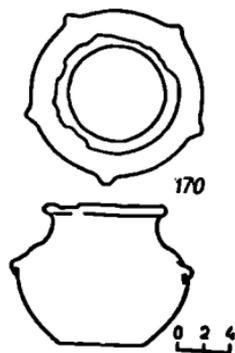
ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის ერთი ჭურჭელი (№ 170), ირმის რქა (№ 171) და წვრილფეხა საქონლის კბილები.

ნახ. 98.

ნახ. 99.

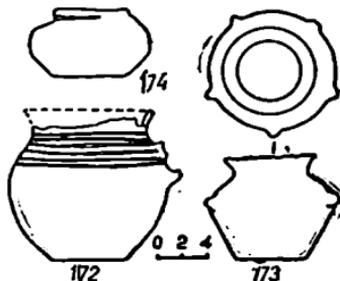
ნახ. 100.

170. კოჭობი — მოშავო-მონაცრისფრო ზედაპირით, შავი შიდაპირითა და ასეთივე ფერის კეციტ. ტანზე დაქერწყილი აქვს ხუთი კოპი.

171. ირმის რქა.

სამარხი № 18 (ნახ. 101, ტაბ. XIV) — აღმოჩნდა IV სექტორის AA

ფართობის 9/7 კვადრატში, 0 ხაზიდან 1,93 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ოთხი ოხელი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს, რომელსაც დაზიანებული ჰქონდა სახურავი. ქვაყუთი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: $0,95 \times 0,55$ მ-ზე, სიღრმე — 0,53 მ.

ნახ. 101.

სამარხში აღმოჩნდა ორი მიცვალებულის ჩონჩხი. № 1 მიცვალებულის თავის ქალა აღმოჩნდა S კუთხესთან, მასვე უნდა ეკუთვნოდეს ბარძაყისა და ზედა კიდურების ძვლები. № 1 მიცვალებულის ძვლები არეულია. სავარაუდოა, რომ ის დაზიანებულია № 2 მიცვალებულის დაკრძალვისას. № 2 მიცვალებული დაკრძალულია სამარხის № მხარეს. თავის ქალა და ნეკნები მიხვტილია სამარხის NO კედელთან, ხოლო ბარძაყის ძვლები აღმოჩნდა სამარხის SW კედელთან. № 2 მიცვალებულის დაკრძალვის პოზაც ვერ გაირკვა. როგორც ჩანს, სამარხი დაზიანებული და გაძარცვულია.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის სამი ჭურჭელი (№№ 172-174), რკინის ღერო (№ 175) და წვრილფეხა საქონლის კოჭი და ქვედა ყბის ფრაგმენტები.

172. ქოთანა — მონაცრისფრო-მოშავი ზედაპირით, შიდაპირითა და შავი კეციით. ორნამენტი ამოღარულია.

173. კოჭობი — ნაცრისფერი ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის კეციით. ორნამენტი რელიეფურია. ხელითაა ნაძერწი.

174. კოჭობი — შავი ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეციით. ნაძერწია ხელით.

175. რკინის ღერო.

სამარხი № 19 — აღმოჩნდა IV სექტორის BA ფართობის 1/6 კვადრატში, 0 ხაზიდან 1,73 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ოთხი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს, რომელიც გადახურულია ორი ფილაქვით. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: $0,86 \times 0,64$ მ-ზე, სიღრმე — 0,4 მ. სამარხი გაძარცვულია. მიცვალებულის ჩონჩხიდან ჩვენამდე მოაღწია თავის ქალის, ლავიწის, წინა მხრის, ხერხემლის ძვლებისა და ქვედა ყბის ფრაგმენტებმა. ჩონჩხის ძვლები არეული და მიმოფანტულია სამარხის მთელ ფართობზე. დაკრძალვის პოზის დადგენა ვერ მოხერხდა.

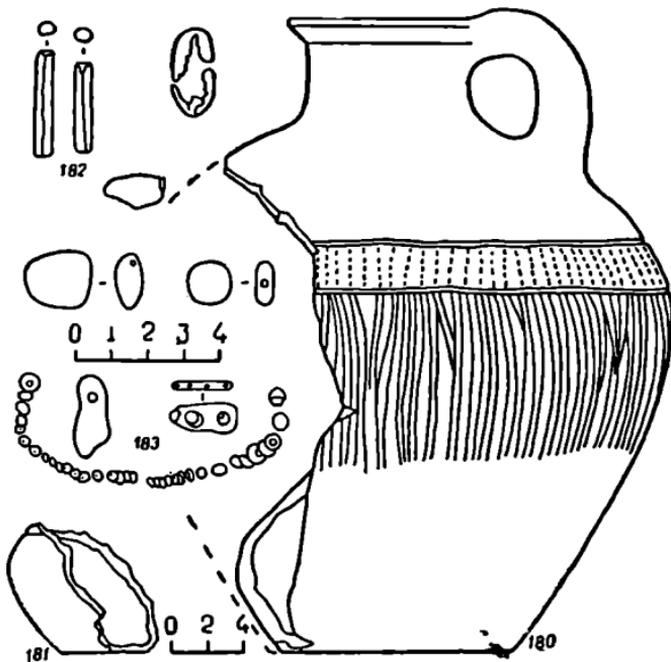
ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა რკინის ფრაგმენტირებული დანა

(№ 176), რკინის ღერო (№ 177), ვერცხლის რგოლის ფრაგმენტი (№ 178) და მინისებური პასტის მძივი (№ 179).

ს ა მ ა რ ხ ი № 20 (ნახ. 102) — აღმოჩნდა IV სექტორის AA ფართობის 9/5 კვადრატში, 0 ხაზიდან 2,08 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ოთხი თხელი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს, რომელიც გადახურულია გატეხილი ფილაქვით. ფილაქვის N კუთხე დაზიანებული და ნაკლულია. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 1,28 X 0,35 მ-ზე, სიღრმე — 0,54 მ.

ქვაყუთში, NO კედელთან აღმოჩნდა ადამიანის ნაკლული ჩონჩხი (თავის ქალის, მენჯისა და ლულოვანი ძვლის ფრაგმენტები). დაკრძალვის პოზის დადგენა ვერ მოხერხდა. სამარხი გაძარცვულია.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის ორი ჭურჭლის ნატეხები (№№ 180, 181), ბრინჯაოს ორი მილაკი (№ 182), და მძივები (№ 183).

ნახ. 102.

180. ღოჭი — მორუხო-მონაცრისფრო ზედაპირით, მოშავო-მონაცრისფრო შიდაპირითა და ნაცრისფერი კეცით. ორნამენტი ამოღარული, ნაქდევია და ნაპრიალებია.

181. კოკობის ძირ-ვევრდის ნატეხი — შავი ზედაპირით, ასეთივე ფერის შიდაპირითა და მოშავო-მონაცრისფრო კეცით.

182. ბრინჯაოს მალაქები (2 ც.).

183. მიწვები (40 ც.) — სარდიონის 36 ც., ქარვის 2 ც., კაური 2 ც.,
შვლის 1 ც., ალუბასტრის 1 ც. და მინის 1 ც.

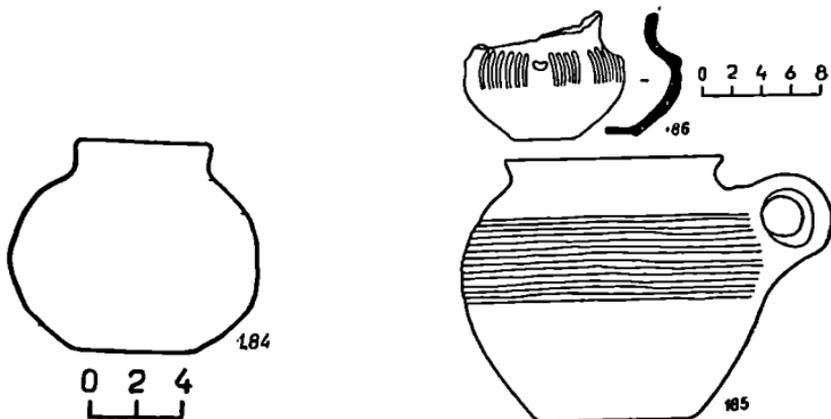
სამარხი № 21 (ნახ. 103, ტაბ. XIV) — აღმოჩნდა IV სექტორის AA ფართობის 10/6 და 10/7 კვადრატებში, 0 ხაზიდან 1,91 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ოთხი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს (SO კედელი სქელი ფილაქვისაა), რომელიც გადახურულია დამტვრეული ფილაქვით. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 1,18×0,65 მ-ზე, სიღრმე—0,5 მ.

სამარხში მიცვალებულის ჩონჩხის ძვლები უწესრიგადაა მიყრილი: თავის ქალა დევს N კედელთან; აქვეა წინა მხრის ძვლებიც. ბარძაყის თითო-თითო ძვალი აღმოჩნდა SW და NO კედლებთან. სამარხის S ნაწილში აღმოჩნდა ხერხემლის რამდენიმე მალა. მიცვალებულის დაკრძალვის პოზის დადგენა ვერ მოხერხდა. სამარხი დაზიანებული და გაძარცვულია.

ქვაყუთის გარეთ, პირის ღონეზე, მის SO მხარეს აღმოჩნდა კოჭობი (№ 184).

184. კოჭობი — შავი ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის კეციით. ნაძერწია ხელით.

სამარხი № 22 (ნახ. 104) — აღმოჩნდა IV სექტორის BA ფართობის 1/3 და 1/4 კვადრატებში, 0 ხაზიდან 2,17 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ოთხი სქელი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 0,95×0,7 მ-ზე, სიღრმე 0,5 მ.

ნახ. 103.

ნახ. 104

სამარხი დაზიანებულია ფაბრიკის მშენებლობის დროს. მიცვალებულის ჩონჩხი არეულია. ძვლების უმეტესობა აღმოჩნდა სამარხის S ნაწილში, კიდურის ძვლები კი — N ნაწილში. მიცვალებულის დაკრძალვის პოზის დადგენა ვერ მოხერხდა.

სამარხში აღმოჩნდა თიხის ორი ჭურჭლის ნატეხები (№№ 185, 186) და წვრილფეხა საქონლის კოჭი.

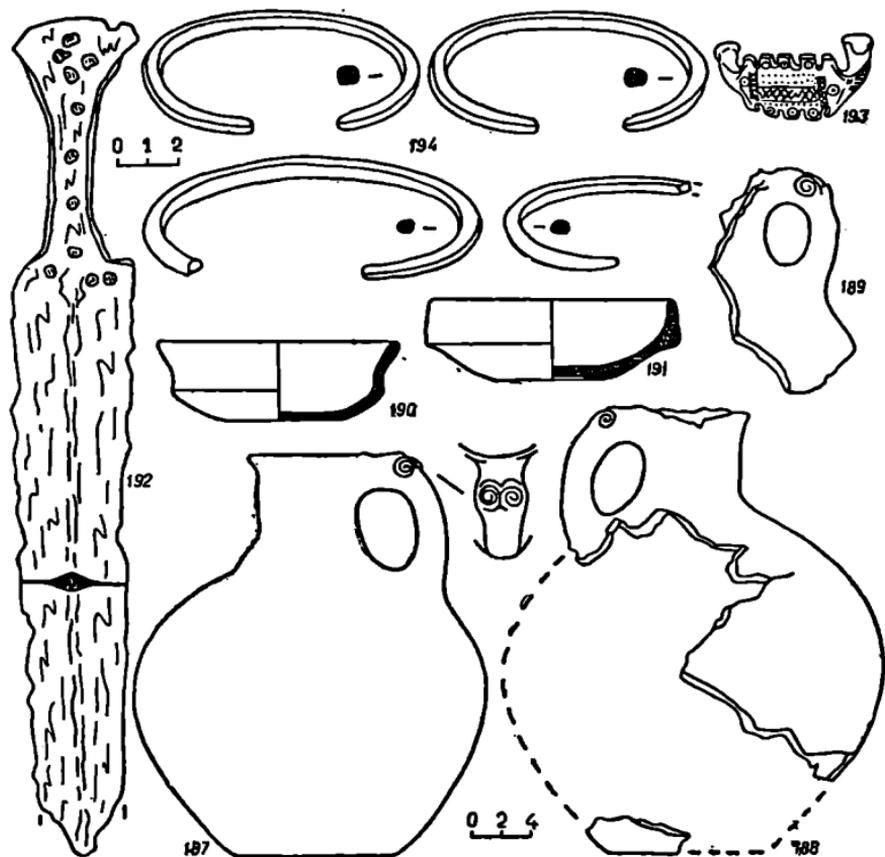
185. ქოთანნი — მოშავო-მონაცრისფრო ზედაპირით, შავი შიდაპირითა და ნაცრისფერი კეციტ.

186. კოქობის ნატეხები — მოშავო ზედაპირით, ასეთივე ფერის შიდაპირითა და კეციტ. მხარეზე დაქერწყილია ორი კოპი. ორნამენტი ამოღარულია.

სამარხი № 23 — აღმოჩნდა IV სექტორის BA ფართობის 2/3 კვადრატში, 0 ხაზიდან 2,03 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ოთხი სქელი ქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს, სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 1,28×0,68 მ-ზე, სიღრმე — 0,65 მ.

სამარხი დაზიანებულია. მიცვალებულის დაკრძალვის პოზის დადგენა ვერ მოხერხდა.

სამარხი № 24 (ნახ. 105, ტაბ. XIV) — აღმოჩნდა IV სექტორის BA ფართობის 1/6 კვადრატში, 0 ხაზიდან 1,94 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ოთხი სქელი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 1,05×0,55 მ-ზე, სიღრმე — 0,45 მ.

ნახ. 105.

ქვაყუთი გათხრილია მშენებლების მიერ.

სამარხში აღმოჩნდა მხოლოდ თიხის ჭურჭლის ყურის ნატეხი¹.

ამავე სამარხს უნდა ეკუთვნოდეს: თიხის ხუთი ჭურჭელი (№№ 187—191), რკინის სატევარი (№ 192), ბრინჯაოს ფიბულა (№ 193) და ბრინჯაოს ოთხი სამაჯური (№ 194).

187. ხელადა — მონაცრისფრო-მოშავო ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის კეციტ. ორნამენტი რელიეფურია.

188. ხელადის ნატეხები — მოშავო-მონაცრისფრო ზედაპირით, შავი შიდაპირითა და მორუხო-მონაცრისფრო კეციტ.

189. ხელადის პირ-გვერდის ნატეხები — ნაცრისფერი ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის კეციტ. სახელურზე ორნამენტი ჩაძერწილია.

190. ჯამი — შავი ზედაპირით, გარეპირითა და ასეთივე ფერის კეციტ.

191. ჯამი — ვარდისფერი ზედაპირით, მოშავო-მონაცრისფრო გარეპირითა და ყავისფერი კეციტ.

192. რკინის სატევარი — ქედიანი, სატარეზე 11 მანკვლით.

193. ბრინჯაოს ფიბულა — დაქდეული და ამოღარული ორნამენტით.

194. ბრინჯაოს სამაჯურები (4 ცალი).

ს ა მ ა რ ხ ი № 25 — აღმოჩნდა IV სექტორის BA ფართობის 1/5 და 1/6 კვადრატებში, 0 ხაზიდან 2,1 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ოთხი თხელი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 1,2 × 0,75 მ-ზე, სიღრმე — 0,6 მ.

ქვაყუთი დაზიანებულია ფაბრიკის მშენებლობის დროს. შიგ აღმოჩნდა მხოლოდ თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№ 195).

195. თიხის ჭურჭლის ნატეხები — ლეგა-მოშავოდ გამომწვარი.

ს ა მ ა რ ხ ი № 26 (ნახ. 106, ტაბ. XV) — აღმოჩნდა IV სექტორის AA ფართობის 10/5 და 10/6 კვადრატებში, 0 ხაზიდან 2,12 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ოთხი სქელი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 1,1 × 0,55 მ-ზე, სიღრმე — 0,55 მ.

ქვაყუთი დაზიანებულია ფაბრიკის მშენებლობის დროს, შიგ აღმოჩნდა მხოლოდ სალესი ქვა (№ 196).

196. რიყის სალესი ქვა ბრინჯაოს რგოლით.

ს ა მ ა რ ხ ი № 27 — აღმოჩნდა IV სექტორის BA ფართობის 1/7 კვადრატში, 0 ხაზიდან 1,85 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ოთხი ქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 0,65 × 0,6 მ-ზე, სიღრმე — 0,4 მ.

სამარხში აღმოჩნდა მიცვალებულის ლულოვანი ძვლის ფრაგმენტები და თიხის ჭურჭლის ნატეხი (№ 197).

197. თიხის ჭურჭლის პირის ნატეხი — ნაცრისფერი ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის კეციტ.

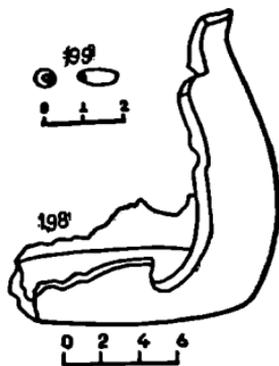
ს ა მ ა რ ხ ი № 28 (ნახ. 107) — აღმოჩნდა IV სექტორის AA ფართობის

¹ მასლის დამუშავების დროს № 24 სამარხში აღმოჩენილი თიხის ჭურჭლის ყურის ნატეხი მიუღდა 1979 წ. მშენებლობის დროს დაზიანებულ ერთ-ერთი სამარხის თიხის ჭურჭელს. ყოველივე ამის გამო, ჩვენ შესაძლებლად მივიჩნით № 24 სამარხის კომპლექსის აღდგენა.

10/8 და 10/9 კვადრატებში, 0 ხაზიდან 1,52 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ოთხი თხელი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს, რომელიც გადახურული იყო დამტვრეული ფილაქვით. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: $1,1 \times 0,75$ მ-ზე, სიღრმე — 0,55 მ.

ნახ. 106.

ნახ. 107.

ქვაყუთში მიცვალეხულის ჩონჩხიდან უძრავ მდგომარეობაში უნდა იყოს ბარძაყისა და მენჯის ძვლები. დანარჩენი ძვლები უწესრიგოდაა მიმოხრეული სამარხის მთელ ფართობზე. უძრავ მდგომარეობაში შემორჩენილი ძვლების მიხედვით შეიძლება ვივარაუდოთ, რომ მიცვალეხული ესვენა მარჯვენა გვერდზე მოხრილი კიდურებით, თავით N-კენ.

სამარხის სახურავზე აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№ 198), ქვაყუთში კი — ამავე თიხის ჭურჭლის ერთი ნატეხი და ორი მძივი (№ 199).

სამარხი გაძარცვულია.

198. ქილის ნატეხები — მორუხბო-მოყავისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის კეცით.

199. მძივები (2 ცალი) — მინისებური პასტის.

სამარხი № 29 — აღმოჩნდა IV სექტორის AA ფართობის 10/10 კვადრატში, 0 ხაზიდან 1,9 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ქვებით შემოწყობილ ორმოსამარხს. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: $0,95 \times 0,65$ მ-ზე.

სამარხში აღმოჩნდა ზრდადასრულებული ადამიანის ჩონჩხის ფრავმენტები და რკინის სამაჯურის ნატეხები (№ 200). მიცვალეხულის დაკრძალვის პოზის დადგენა ვერ მოხერხდა. სამარხი დაზიანებული და გაძარცვულია.

200. რკინის სამაჯურის ნატეხები.

სამარხი № 30 (ნახ. 108, ტაბ. XV) — აღმოჩნდა IV სექტორის AA ფართობის 8/8 და 8/9 კვადრატებში, 0 ხაზიდან 0,9 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ოთხი თხელი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს, რომელიც გადახურული იყო დამტვრეული ფილაქვით. სახურავის SO ნაწილი დაზიანებული და

ნაკლულია. ქვაყუთი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: $0,85 \times 0,55$ მ-ზე, სიღრმე — $0,45$ მ.

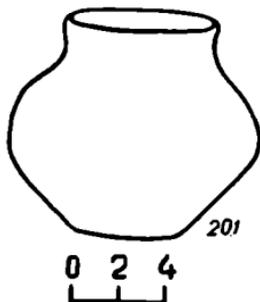
სამარხში აღმოჩნდა ადამიანის ფრაგმენტირებული იდაყვის ძვალი და თავის ქალა. მიცვალებულის დაკრძალვის პოზის დადგენა ვერ მოხერხდა.

ინვენტარიდან ქვაყუთში აღმოჩნდა თიხის ერთი ჭურჭელი (№ 201).

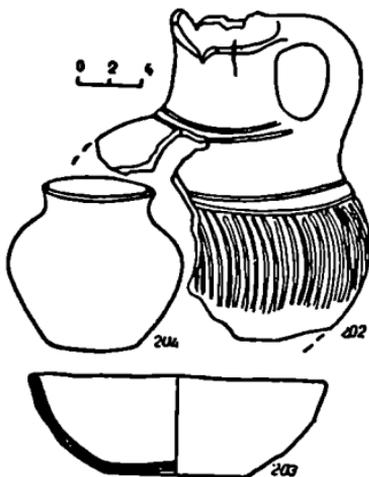
სამარხი გაძარცვულია.

201. კოჭობი — შავი ზედაპირით, შიდაპირითა და რუხი ფერის კეცით. ნაძერწია ხელით.

ს ა მ ა რ ხ ი № 31 (ნახ. 109, ტაბ. XV) — აღმოჩნდა IV სექტორის AA ფართობის 9/6 და 9/5 კვადრატებში, 0 ხაზიდან 2,01 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ოთხი სქელი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს, რომელიც გადახურულია ორი ფილაქვით. სახურავის S და SO მხარე ნაწილობრივ დაზიანებული და ნაკლულია. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: $1 \times 0,65$ მ-ზე, სიღრმე — $0,5$ მ.

ნახ. 108.

ნახ. 109.

ქვაყუთში აღმოჩნდა მიცვალებულის ძალზე დაზიანებული და არეული ძვლები: თავის ქალა იდო სამარხის N კუთხეში, თიხის ჯამზე, ბარძაყისა და ხერხემლის ძვლები მიხვეტილი იყო SO კუთხესთან. მიცვალებულის დაკრძალვის პოზის დადგენა ვერ მოხერხდა.

ინვენტარიდან აღმოჩნდა თიხის სამი ჭურჭელი (№№ 202—204) და რკინის ლეროს ფრაგმენტი (№ 205).

სამარხი გაძარცვულია.

202. ხელადა — შავი ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის კეცით. ორნამენტი ამოღარული და ნაპრიალებია.

203. ჯამი — მოშავო-მორუხო ზედაპირით, გარეპირითა და რუხი კეცით. ნაძერწია ხელით.

204. კოქობი — შავი ზედაპირით, შიდაპირითა და რუხი კეციით.

205. რკინის ღეროს ფრაგმენტი.

ს ა მ ა რ ხ ი № 32 (ნახ. * 110, ტაბ. XV) — აღმოჩნდა IV სექტორის AA ფართობის 10/7 და 10/8 კვადრატში, აგრეთვე BA ფართობის 1/8 კვადრატშიც, 0 ხაზიდან 1,87 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ოთხი სქელი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს, რომელიც გადახურულია ორი ფილაქვით. სახურავის შუა ნაწილი დაზიანებული და ნაკლულია. ქვაყუთი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 0,6×0,38 მ-ზე, სიღრმე — 0,3 მ.

ქვაყუთში მიცვალეზულის ჩონჩხიდან აღმოჩნდა მხოლოდ თავის ქალის ფრაგმენტები.

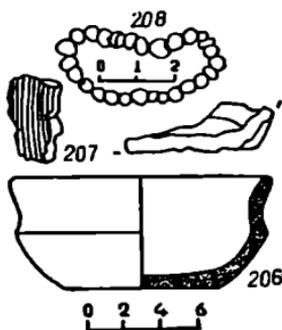
ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა ჯამის ნატეხები (ქვაყუთის კედლის პირის ღონეზე, № 206), თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№ 207) და მინის მძივები (№ 208).

206. ჯამი — შავი ზედაპირით, გარეპირითა და ასეთივე ფერის კეციით.

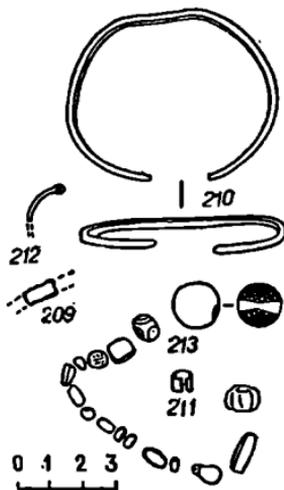
207. თიხის ჭურჭლის ნატეხები — მოშავო-მორუხო ზედაპირით, შიდაპირითა და რუხი კეციით.

208. მინის მძივები (13 ც.).

ს ა მ ა რ ხ ი № 33 (ნახ. * 111, ტაბ. XV) — აღმოჩნდა IV სექტორის AA

ნახ. 110.

ნახ. 111.

ფართობის 10/8 კვადრატში. წარმოადგენს ხუთი ქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს (NO მხარეს აკლია კედლის ქვა). სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 0,9×0,5 მ-ზე, სიღრმე — 0,27 მ.

მიცვალეზულის ჩონჩხიდან სამარხში აღმოჩნდა თავის ქალის, იდაყვის, ბარძაყისა და მენჯის ძვლის ფრაგმენტები. დაკრძალვის პოზის დადგენა ვერ მოხერხდა. სამარხი დაზიანებული და გაძარცვულია.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა: რკინის ღეროს ნატეხები (№ 209),

ბრინჯაოს სამაჯური (№ 210), ფირფიტა (№ 211), ნახევარკალი (№ 212) და მძივები (№ 213).

209. რკინის ღეროს ნატეხი.

210. ბრინჯაოს სამაჯური.

211. ბრინჯაოს მომრგვალებული ფირფიტა.

212. ბრინჯაოს ბოლოგახვრეტილი ნახევარკალი.

213. მძივები (17 ც.) — სარდიონის 3 ც., მინის 8 ც. და მინისებური პასტის 6 ც.

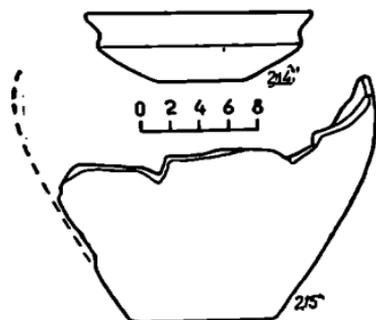
სამარხი № 34 (ნახ. 112, ტაბ. XV) — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 9/1 და 9/2 კვადრატში, 0 ხაზიდან 1,63 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ოთხი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 0,63×0,36 მ-ზე, სიღრმე—0,4 მ.

ქვაყუთში მიცვალეხულის ჩონჩხიდან აღმოჩნდა თავის ქალის, ლავიწისა და ნეკნების ძვლების ფრაგმენტები. მიცვალეხულის დაკრძალვის პოზა ვერ დადგინდა. სამარხი გაძარცულია.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის ფილა (№ 214) და თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№ 215).

214. ფილა — მოშავო-მონაცრისფრო ზედაპირით, გარეპირითა და ნაცრისფერი კეციით.

215. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხი — მორუხო-მონაცრისფრო ზედაპირით, შავი შიდაპირითა და ასეთივე ფერის კეციით.

ნახ. 112.

ნახ. 113.

სამარხი № 35 (ნახ. 113, ტაბ. XV) — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 9/2 კვადრატში, 0 ხაზიდან 1,66 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს მცირე ზომის დაზიანებულ ქვაყუთს. შემორჩენილია ქვაყუთის NW და NO კედლები. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი სავარაუდო ზომებია: 0,5×0,3 მ-ზე, სიღრმე — 0,25 მ.

სამარხში აღმოჩნდა მხოლოდ თიხის ერთი ჭურჭლის ნატეხები (№ 216).

216. სასმისი — მონაცრისფრო-მორუხო ზედაპირით, რუხი შიდაპირითა და ასეთივე ფერის კეციით.

სამარხი № 36 (ნახ. 114, ტაბ. XV) — აღმოჩნდა IV სექტორის AA ფართობის 9/9 კვადრატში, 0 ხაზიდან 1,8 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს დანგრეულ ქვაყუთს. შემორჩენილია ქვაყუთის ორი ქვა.

სამარხში აღმოჩნდა ბავშვის ცუდად დაცული და ნაკლული ძვლები. დაკრძალვის პოზის დადგენა ვერ მოხერხდა.

სამარხში აღმოჩნდა მხოლოდ ერთი თიხის ჭურჭელი (№ 217).

217. ხელადა — მოშავო-მონაცრისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის კეციტ. შემკულია კონცენტრული და შეეული ამოღარული ხაზებით.

ს ა მ ა რ ხ ი № 37 — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 10/2 და 10/3 კვადრატებში, 0 ხაზიდან 1,39 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ხუთი ქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს (ქვაყუთის SO კედლად გამოყენებულია ორი ქვა), რომელიც გადახურულია ორი სქელი ქვით. სახურავი NO მხარეს დაზიანებული და ნაკლულია. ქვაყუთი დამხრობილია NNW-დან SSO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 0,93×0,55 მ-ზე, სიღრმე—0,55 მ.

სამარხში თავის ქალა, ქვედა ყბა და ზედა კიდურის ძვლები არეულია. თავდაპირველ მდგომარეობაში შემორჩენილია ქვედა კიდურის ძვლები, რომლის მიხედვითაც მიცვალებული დაკრძალულია მარჯვენა გვერდზე მოხრილი კიდურებით.

სამარხში ინვენტარი არ აღმოჩნდა. მიცვალებულის სხივანა ძვალზე შემორჩენილია ბრინჯაოს ეანგის კვალი.

სამარხი გაძარცვულია.

ს ა მ ა რ ხ ი № 38 (ნახ. 115, 116; ტაბ. XVI) — აღმოჩნდა II სექტორის

ნახ. 114.

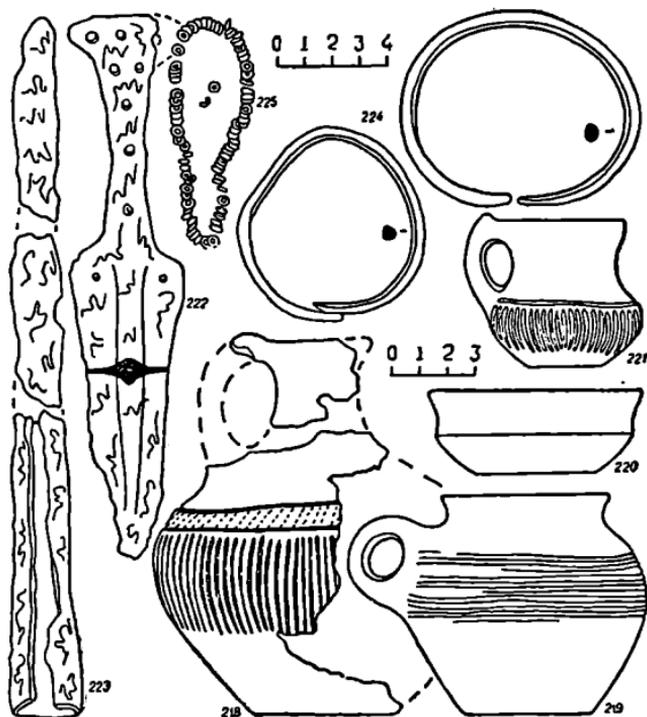

ნახ. 115.

AA ფართობის 6/5 კვადრატში, 0 ხაზიდან 4,07 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს სქელი ფილაქვეებისაგან შედგენილ ქვაყუთს, რომელიც გადახურული იყო ორად გატეხილი ფილაქვეით. სახურავს ზემოთ, მის NW ნაწილში იდო რამდენიმე ჭკა და ხელსაფქვევის ნატეხი.

ქვაყუთი დაზიანდა ფაბრიკის მშენებლობის დროს. დაინგრა მისი SO კედელი და NO კედლის ნაწილი. სამარხი დაშრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 0,1 X 0,65 მ-ზე, სიღრმე — 0,5 მ.

სამარხში აღმოჩნდა ზრდადასრულებული ადამიანის ჩონჩხი დაკრძალული მარჯვენა გვერდზე მოხრილი კიდურებით. თავით NW-კენ.

ნახ. 116.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის ოთხი ქურჭელი (№№ 218—221), რკინის სატეყარი (№ 222), შუბისპირი (№ 223), ბრინჯაოს ორი სამაჯური (№ 224) და შიშვები (№ 225). აქვე აღმოჩნდა წვრილფეხა ცხოველის კოჭი და ფრინველის ლულოვანი ძვალი (№№ 218—225).

თიხის ქურჭელი № 219 აღმოჩნდა მიცვალებულის ფეხებთან, სამაჯურები (№ 224) — მარჯვენა და მარცხენა მკერდზე. დანარჩენი ინვენტარი, წვრილფეხა საქონლის კოჭი და ფრინველის ლულოვანი ძვალი აღმოჩნდა მიცვალებულის სახისა და გულ-მკერდის წინ.

218. ხელადა — მოშავო-მონაცრისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და მო-
რუხო მქისე კეციტ. ორნამენტი ამოღარულია.

219. ქოთანი — მოშავო-მონაცრისფრო ზედაპირით, შავი შიდაპირითა და
ასეთივე ფერის მქისე კეციტ. ორნამენტი ამოღარულია.

220. ჭამი — მოშავო-მორუხო ზედაპირით, გარეპირითა და რუხი მქი-
სე კეციტ. ნაძერწია ხელით.

221. ტოლჩა — შავი რუხლაქებიანი ზედაპირით, შავი შიდაპირითა და
ასეთივე ფერის მქისე კეციტ. ორნამენტი ამოღარულია.

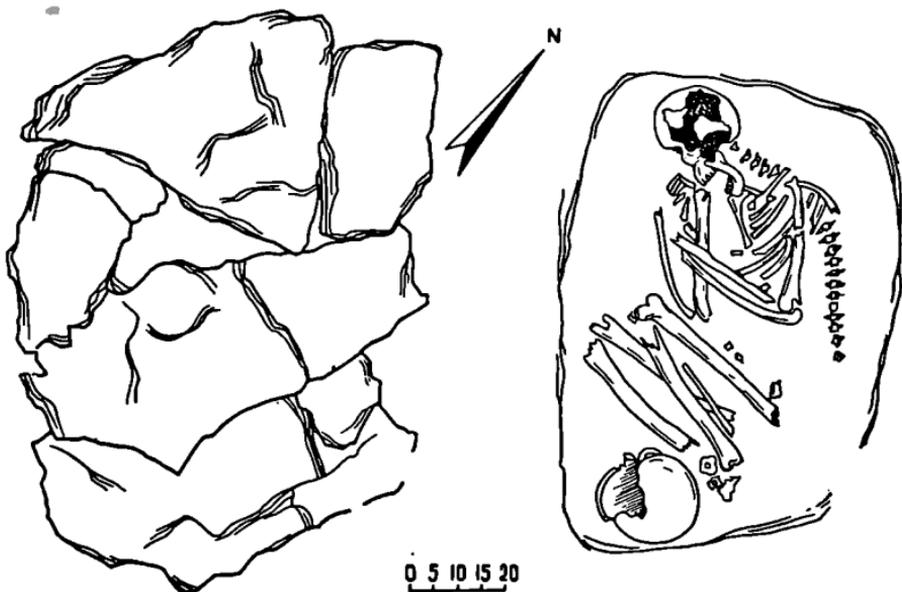
222. რკინის სატევარი — ქელიანი, ტარზე ცხრა სამანქველ ნახვრეტითა
და ერთი მანქველით.

223. რკინის მასრაგახსნილი შუბისპირი.

224. ბრინჯაოს სამაჯურები (2ც.).

225. მინისებური პასტის მძივები (87 ც.) — ბრტყელი წრიული ფორმის.

ს ა მ ა რ ხ ი № 39 (ნახ. 117, 118; ტაბ. XVII) — აღმოჩნდა IV სექტორის
AB ფართობის 6/5 და 6/6 კვადრატებში, O ხაზიდან 1,03 მ სიმაღლეზე. წარ-
მოადგენს ქვის ფილებით გადახურულ კუთხეებმომრგვალებული მართკუთხე-
ლის ფორმის ორმოსამარხს. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი ზო-
მებია: $1 \times 0,8$ მ-ზე.

ნახ. 117.

სამარხში მიცვალბულის ჩონჩხი დაკრძალულია მარჯვენა გვერდზე მოხ-
რილი კიდურებით, თავით NW-კენ.

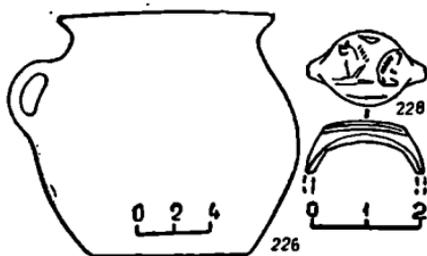
ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის ერთი კურკელი (№ 226), ბრინ-

ჯაოს ფარაკიანი ბეჭედი (№ 228) და ბრინჯაოს გაზვრეტილი ფირფიტა (№ 227).

226. ქოთანანი — ნაცრისფერი ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეციით. ნაძერწია ხელით.

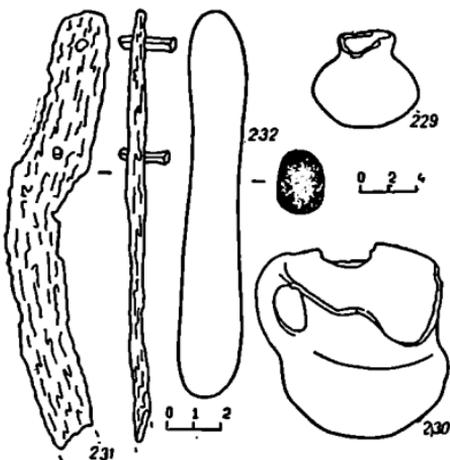
227. ბრინჯაოს გაზვრეტილი ფირფიტა.

228. ბრინჯაოს ფარაკიანი ბეჭედი.

ნახ. 118.

სამარხი № 40 (ნახ. 119, ტაბ. XVII.) — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 5/5 კვადრატში, 0 ხაზიდან 1,09 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ქვის ფილებით გადახურულ ორმოსამარხს. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი ზომებია: 1,44×1,08 მ-ზე.

ნახ. 119.

სამარხში აღმოჩნდა ორი მიცვალებულის ჩონჩხი. № 1 მიცვალებულის ჩონჩხი მდებარეობს სამარხის S ნაწილში, № 2 კი — მის N-ით. № 1 მიცვალებული დაკრძალულია მარჯვენა გვერდზე მოხრილი კიდურებით, თავით — NW-კენ. ჩონჩხის მარჯვენა ქვედა კიდურის ძვალი დაშორებულია მენჯის ძვალს და მის N-ით არის გაწეული. არ ჩანს მიცვალებულის თავის ქალა, აღ-

მოხნდა მხოლოდ ქვედა ყბა. № 2 მიცვალებულის ჩონჩხი დაზიანებულია. დაკრძალვის პოზის დადგენა ვერ მოხერხდა.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის ორი ქურტყელი (№№ 229, 230), რკინის დანა (№ 231) და სალესი ქვა (№ 232).

ტოლჩა აღმოჩნდა № 1 მიცვალებულის მუცლის არის წინ, კოჭობი—№ 2 მიცვალებულის ზურგს უკან, რკინის სასხლავი დანა და სალესი ქვა — № 2 მიცვალებულის ხერხემალზე.

229. კოჭობი — რუხი-მონაცრისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და ნაცრისფერი კეციტ. ნაძერწია ხელით.

230. ტოლჩა — მორუხო-მოვარდისფრო ზედაპირით, მოშავო-მონაცრისფრო შიდაპირითა და რუხი კეციტ. ნაძერწია ხელით.

231. რკინის მოხრილი დანა — ტარზე ორი მანქვლით.

232. რიყის სალესი ქვა.

ს ა მ ა რ ხ ი № 41 (ნახ. 120, ტაბ. XVII) — აღმოჩნდა IV სექტორის AA ფართობის 1/7 და 1/6 კვადრატებში. წარმოადგენს ოთხი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს. სამარხი გადახურული ყოფილა ფილაქვით, ჩვენამდის მოაღწია მისმა მხოლოდ NW ნაწილმა. ქვაყუთი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 1,05×0,69 მ-ზე, სიღრმე — 0,55 მ.

ქვაყუთში მიცვალებულის ჩონჩხიდან შემორჩენილია ქვედა კიდეურის ძვლები. დაკრძალვის პოზის დადგენა ვერ მოხერხდა.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის ორი ქურტყელი (№№ 233, 234). სამარხი გაძარცვულია.

233. ქოთანა — მორუხო-მონაცრისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და რუხი მქისე კეციტ.

234. ჭამი — მორუხო-მონაცრისფრო ზედაპირით, შავი ვარდისფერლაქებიანი გარეპირითა და მოშავო-მონაცრისფრო მქისე კეციტ. ნაძერწია ხელით.

ს ა მ ა რ ხ ი № 42 — აღმოჩნდა IV სექტორის AA ფართობის 1/6 კვადრატში. წარმოადგენს ოთხი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 1,05×0,75 მ-ზე, სიღრმე — 0,35 მ.

ქვაყუთში ჩონჩხი და ინვენტარი არ აღმოჩენილა.

სამარხი დაზიანებულია ფაბრიკის მშენებლობის დროს.

ს ა მ ა რ ხ ი № 43 — აღმოჩნდა IV სექტორი AA ფართობის 1/7 და 1/8 კვადრატებში. წარმოადგენს დაზიანებულ ქვაყუთს. შემორჩენილია ქვაყუთის SW, SO და O კედლების ნაწილი. ქვაყუთის მიახლოებითი ზომებია: 1×0,6 მ-ზე, სიღრმე — 0,45 მ.

სამარხში ჩონჩხი და ინვენტარი არ აღმოჩენილა.

სამარხი დაზიანებულია ფაბრიკის მშენებლობის დროს.

ს ა მ ა რ ხ ი № 44 (ნახ. 121) — აღმოჩნდა IV სექტორი AA ფართობის 1/9 კვადრატში. წარმოადგენს ოთხი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 1×0,65 მ-ზე, სიღრმე—0,6 მ.

ქვაყუთში აღმოჩნდა მიცვალებულის ქვედა კიდეურის ძვლები და თიხის ქურტყლის ნატეხები (№ 235).

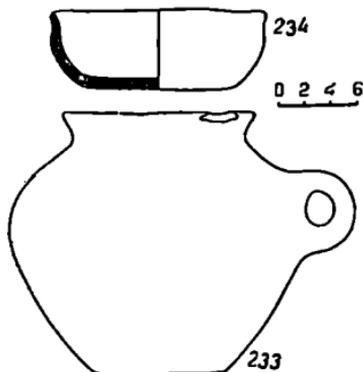
სამარხი დაზიანებულია ფაბრიკის მშენებლობის დროს.

235. სასმისი — შავი ზედაპირით, მოშავო-მორუხო გარეპირითა და შავი კეცით. ნაძერწია ხელით. შევრილი მოტეხილია.

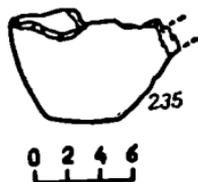
ს ა მ ა რ ხ ი № 45 — აღმოჩნდა II სექტორის AA ფართობის 7/1 კვადრატში. წარმოადგენს მშენებლების მიერ დაზიანებულ ქვაყუთს. შემორჩენილია ქვაყუთის N და W კედლები. N კედლის სიგრძეა — 0,8 მ, W კედლისა კი — 0,5 მ, სიღრმე — 0,4 მ.

სამარხში მიცვალებულის ჩონჩხი და ინვენტარი არ აღმოჩნდა.

ს ა მ ა რ ხ ი № 46 — აღმოჩნდა IV სექტორის AA ფართობის 8/1, 8/2, 9/1, 9/ კვადრატებში. წარმოადგენს მშენებლების მიერ დაზიანებულ ქვაყუთს. შემორჩენილია ქვაყუთის NO და NW კედლები და SW კედლის ნაწილი. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი სავარაუდო ზომებია: 1×0,6 მ-ზე, სიღრმე — 0,6 მ.

ნახ. 120.

ნახ. 121.

ქვაყუთში მიცვალებულის ჩონჩხი და ინვენტარი არ აღმოჩნდა.

ს ა მ ა რ ხ ი № 47 — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 6/5 კვადრატში, 0 ხაზიდან 0,6 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ხუთი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს (SO კედლად გამოყენებულია ორი ფილაქვა), რომელიც გადახურული იყო ერთი ფილაქვით.

ქვაყუთი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 0,63×0,45 მ-ზე, სიღრმე — 0,23 მ.

სამარხში აღმოჩნდა მოზარდის ცუდად დაცული ჩონჩხის ძვლები. თავის ძალა აღმოჩნდა SO კედელთან, ზედა კიდურის ძვლები — სამარხის შუა ნაწილში, ქვედა კიდურის ძვლები კი — სამარხის N კედელთან. შემორჩენილი ძვლების მიხედვით შეიძლება ვივარაუდოთ, რომ მიცვალებული დაუკრძალავთ მარჯვენა გვერდზე მოხრილი კიდურებით.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა რკინის სამაჯური (№ 236) და ბრინჯაოს რგოლი (№ 237).

236. რკინის სამაჯურის ფრაგმენტები.

237. ბრინჯაოს რგოლი.

ს ა მ ა რ ხ ი № 48 — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 5/5 კვადრატში. წარმოადგენს გრუნტში ჩაპრილ ორმოსამარხს. სამარხი დაზიანებულია.

მიცვალებულის ჩონჩხს აკლია თავის ქალისა და ხერხემლის ნაწილი. უძრავ მდგომარეობაში შემორჩენილი ძვლების მიხედვით მიცვალებული დაუკრძალავთ მარჯვენა გვერდზე მოხრილი კიდურებით, თავით NW-კენ. მიცვალებულის მარჯვენა მჯაჭვზე აღმოჩნდა რკინის სამაჯური (№ 238), ყელთან კი — მინისებური პასტის მძივები (№ 239).

238. რკინის სამაჯური.

239. მინისებური პასტის მძივები (10 ც.).

ს ა მ ა რ ხ ი № 49 — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 5/5 კვადრატში. წარმოადგენს მშენებლობის დროს დაზიანებულ ქვაყუთს. შემორჩენილია ქვაყუთის მხოლოდ SW კედლის ორი ფილაქვა, რომლის სიგრძე 1,3 მია, სიმაღლე კი — 0,5 მ.

მიცვალებულის ჩონჩხი დაზიანებული და ფრაგმენტირებულია. დაკრძალვის პოზის დადგენა ვერ მოხერხდა.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა მხოლოდ თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№ 240).

240. ქოთნის პირ-გვერდის ნატეხი — შავი ზედაპირით, შიდაპირითა და მიწაგო-მორუხო მქისე კეცით.

ს ა მ ა რ ხ ი № 50 (ნახ. 122, ტაბ. XVI) — აღმოჩნდა IV სექტორის BB ფართობის 1/2 კვადრატში. წარმოადგენს ქვაყუთს, რომლის სამი კედელი შედგენილია ფილაქვებისაგან, ხოლო მეოთხე, SO კედლად გამოყენებულია № 4 ნაგებობის NW კედელი. ქვაყუთი გადახურულია მოზრდილი ფილაქვით, რომელიც SO და SW მხარეს ნაკლულია. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 0,6 X 0,65 მ-ზე, სიღრმე—0,6 მ.

ქვაყუთში აღმოჩნდა მიცვალებულის დაზიანებული და არეული ჩონჩხი. დაკრძალვის პოზის დადგენა ვერ მოხერხდა.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის ორი ჭურჭელი (№№ 241—242).

241. ქოთანი — მორუხო-მოვარდისფრო ზედაპირით, რუხი შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეცით.

242. კოჭობი — მოშავო-მორუხო ზედაპირით, შიდაპირითა და რუხი მქისე კეცით. ნაძერწია ხელით.

ს ა მ ა რ ხ ი № 51 (ნახ. 123, ტაბ. XVII) — აღმოჩნდა IV სექტორის CA ფართობის 3/3 კვადრატში, 0 ხაზიდან 0,7 მ სიმაღლეზე (სამარხის იატაკი). წარმოადგენს ადრებრინჯაოს ხანის ორმოს (№ 16) NO კუთხეში ჩაჭრილ ორმოსამარხს. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი სიგრძეა — 1,2 მ.

სამარხში აღმოჩნდა ზრდადასრულებული მიცვალებულის დაზიანებული და არეული ძვლები. დაკრძალვის პოზა ვერ დადგინდა.

სამარხი დაზიანებული და გაძარცვულია.

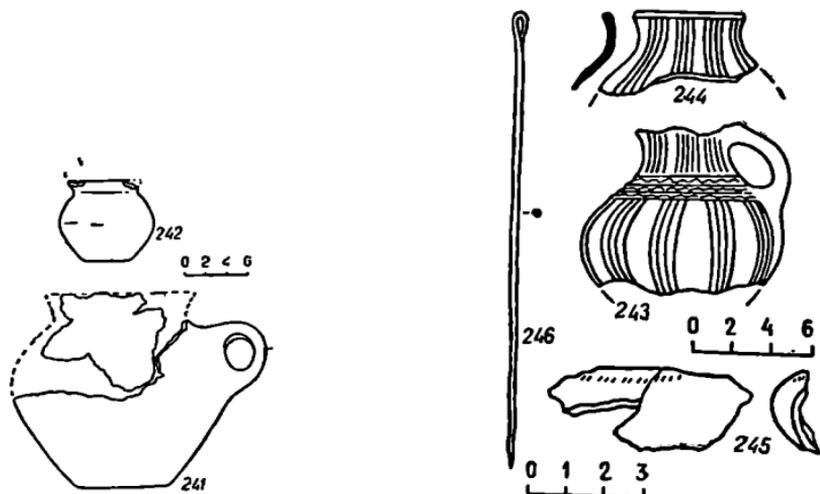
ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის სამი ჭურჭლის ნატეხები (№№ 243—245), ბრინჯაოს მახათი (№ 246) და სარდიონის მცირე ზომის ბიკონუსური მძივი.

243. სასმისი — შავპირილა ზედაპირით, მორუხო-მონაცრისფრო შიდაპირითა და შავი კეცით. ორნამენტი ამოღარული და ნაპრიალებია.

244. სასმისის პირ-გვერდის ნატეხი — შავი ზედაპირით, შიდაპირითა და მორუხო-მოშავო მქისე კეცით. ორნამენტი ნაპრიალებია.

245. სასმისის პირ-გვერდის ორი ნატეხი — შავი ზედაპირით, რუხი შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქონე კეციტ. ორნამენტი ნაქდევია.

246. ბრინჯაოს ყუნწჩაკეცილი მახათი.

ნახ. 122.

ნახ. 123.

სამარხი № 52 (ნახ. 124) — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 8/2 და 9/2 კვადრატებში, 0 ხაზიდან 0,6 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ქვის ფილებით გადახურულ ქვაყუთს. გადასახურავ ქვის ფილებზე დევს ორი მიცვალებულის არეული და ნაკლული ჩონჩხი. ფილების S ნაწილში აღმოჩნდა მენჯის, ბარძაყისა და ზედა კიდურის ძვლები. მენჯის ძვლის ქვეშ აღმოჩნდა ადამიანის ქვედა ყბის ფრაგმენტები. აქვე უწესრიგოდაა გაბნეული რამდენიმე წვრილი ძვალი.

ფილების SO კუთხეში დევს ადამიანის ფრაგმენტირებული თავის ქალა. ასევე ფრაგმენტირებულია NW კუთხეში აღმოჩენილი ადამიანის № 2 თავის ქალაც. ფილებზე აღმოჩნდა აგრეთვე თიხის ორი ჭურჭლის ნატეხები და მინის მძივები.

ქვაყუთი შედგენილია ოთხი ფილაქვისაგან. დამხრობილია NW-დან SO-კენ, მისი შიდა ზომებია: 0,77×0,6 მ-ზე, სიღრმე — 0,55 მ.

ქვაყუთში აღმოჩნდა ორი ადამიანის არეული და ნაკლული ჩონჩხი. SW კედლის გარეთ აღმოჩნდა მენჯის და ქვედა და ზედა კიდურების ძვლები. მიცვალებულების დაკრძალვის პოზის დადგენა ვერ მოხერხდა.

სამარხში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ნატეხები, ხოლო სამარხის SO კედლის გარეთ — რკინის სამაჯური.

სამარხი დაზიანებული და გაძარცვულია.

247. თიხის ჭურჭლის (ხელადა?) ნატეხები — რუხი ზედაპირით, მორუხო-მონაცრისფრო შიდაპირითა და რუხი მქონე კეციტ.

248. თიხის კურკლის ნატეხები — მონაცრისფრო ზედაპირით, მორუხო-მოვარდისფრო შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქონე კეციტ.

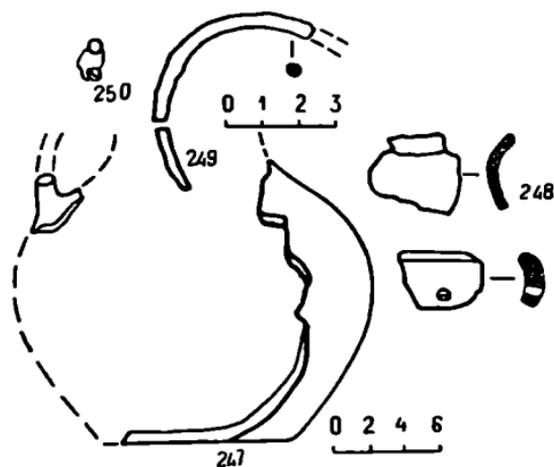
249. რკინის სამაჭურის ნატეხი.

250. მინის მძივი (2 ც.).

ს ა მ ა რ ხ ი № 55 (ნახ. 125) — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 5/3 და 9/4 კვადრატებში, 0 ხაზიდან 0,4 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ხუთი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს (SW კედლად გამოყენებულია ორი ფილაქვა), რომელსაც არ ჰქონდა სახურავი. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 1,2×0,6 მ-ზე, სიღრმე—0,45 მ.

ქვაყუთში მიცვალებულის ჩონჩხი დაზიანებული და არეულია. შემორჩენილია მენჯის, ბარძაყის, წვილისა და ზედა კიდურის ძვლები.

ქვაყუთის კედლის პირთან, რამდენადმე უფრო დაბლა აღმოჩნდა თიხის ორი კურკლის ნატეხები (№№ 251, 252) და მინისებური პასტის მძივები (№ 253).

ნახ. 124.

ნახ. 125.

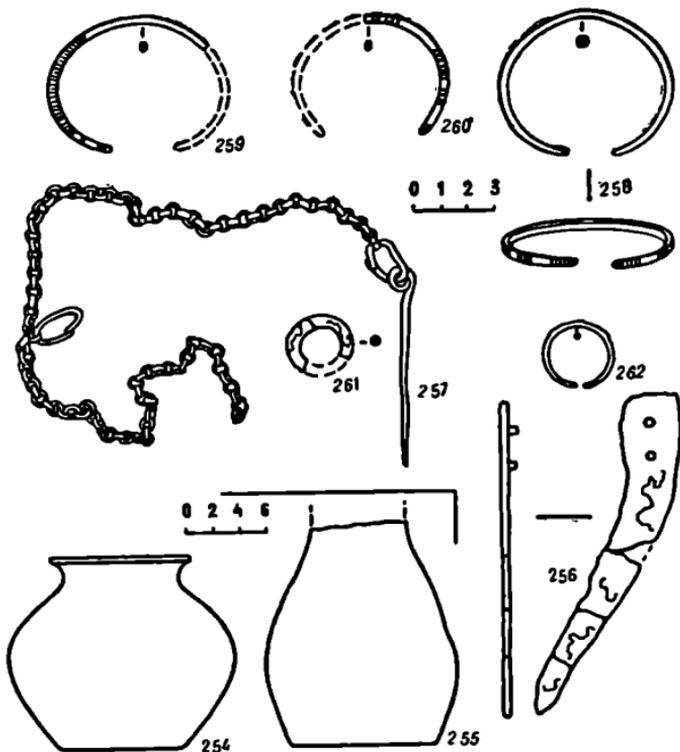
სამარხი გაძარცვულია.

251. თიხის კურკლის ნატეხები — შავი ზედაპირით, ნაცრისფერი შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქონე კეციტ.

252. თიხის კურკლის ყელ-გვერდ-ყურის ნატეხი — წითლად შეღებილი ზედაპირით, შიდაპირითა და ვარდისფერი კეციტ.

253. მინისებური პასტის მძივები (2 ც.).

ს ა მ ა რ ხ ი № 56 (ნახ. 126, ტაბ. XVIII) — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 9/3 კვადრატში. წარმოადგენს ხუთი თხელი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს (SW კედელი შედგენილია ორი ფილაქვისაგან), რომელსაც არ ჰქონდა სახურავი. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 1,8×0,65 მ-ზე, სიღრმე—0,5 მ.

ნახ. 126.

ქვაყუთში დაკრძალულია ორი მიცვალებული. № 1 მიცვალებული დაკრძალულია მარჯვენა გვერდზე მოხრილი კიდურებით. № 2 მიცვალებულის ძვლები უწესრიგოდაა მიწული ქვაყუთის SO კუთხეში. მისი დაკრძალვის პოზა ვერ დადგინდა. როგორც ჩანს, № 1 მიცვალებულის დაკრძალვის დროს დააზიანეს და ქვაყუთის კუთხეში მისწიეს № 2 მიცვალებულის ძვლები.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის ორი ჭურჭელი (№№ 254, 255), რკინის მოხრილი დანა (№ 256), რკინის რგოლი (№ 261), ბრინჯაოს ძეწკვიანი ბრინჯაოს საკინძი (257), ბრინჯაოს სამი სამაჯური (№№ 258—260) და ვერცხლის რგოლი (№ 262).

254. ქოთანა — მორუხო-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ყავისფერი მქისე კეციტ. ჭურჭელი ხელით ნაძერწია.

255. თიხის ჭურჭელი (ქილა?) — მორუხო-მონაცრისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და რუხი მქისე კეციტ. ჭურჭელი ხელით ნაძერწია.

256. რკინის მოხრილი დანა — ტარზე აქვს ორი მანქველი.

257. ბრინჯაოს საკინძი ბრინჯაოს ძეწკვით.

258. ბრინჯაოს სამაჯური — დაყენილი ზედაპირით.

259. ბრინჯაოს სამაჯურის ნატეხი — დაკეპნილი ზედაპირით.

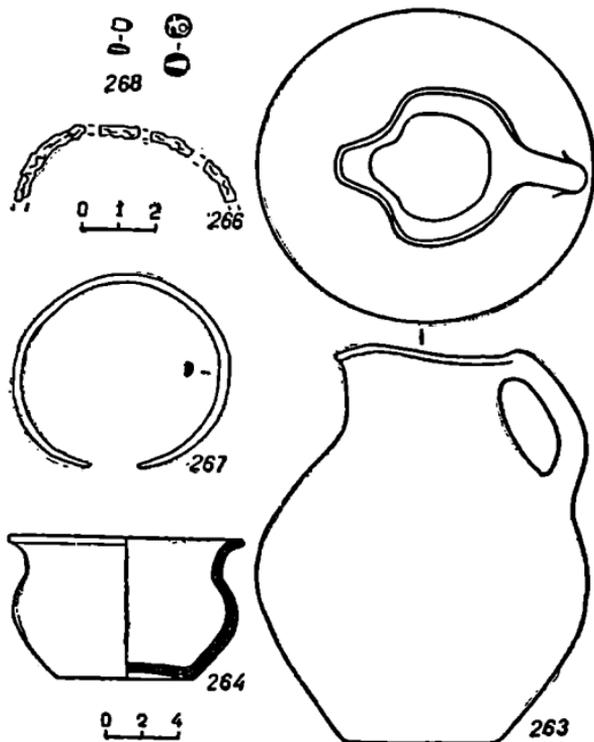
260. ბრინჯაოს სამაჯურის ნატეხი — დაკეპნილი ზედაპირით.

261. რკინის რგოლი.

262. ვერცხლის რგოლი — თავგახსნილი.

ს ა მ ა რ ხ ი № 57 (ნახ. 127, ტაბ. XVIII) — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 7/2 კვადრატში, 0 ხაზიდან 0,70 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ექვსი სქელი ქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს. სამარხი დამზრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 1×0,7 მ-ზე, სიღრმე — 0,55 მ.

ქვაყუთში მიცვალეებული დაკრძალულია მარჯვენა გვერდზე მოხრილი კიდურებით, თავით NW-კენ.

ნახ. 127.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის ორი ჭურჭელი (№№ 263, 264), ბრინჯაოს სამაჯური (მარჯვენა მაჯაზე, № 267), ბრინჯაოს ბრტყელი ბეჭედი (მარცხენა ხელის ფალანგზე), რკინის სამაჯურის ნატეხები (№ 266), რკინის ნიეთის ფრაგმენტები (№ 265) და მინის ორი მძივი (№ 268).

263. სამტუჩა ხელადა — რუხი შავლაქებიანი ზედაპირით, მორუხო-მოწითალო შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეცით.

264. ქვაბქოთანა — მოშავო-მორუხო ზედაპირით, რუხი შიდაპირითა და ასეთივე ფერის კეციით.

265. რკინის ნივთის ფრაგმენტი.

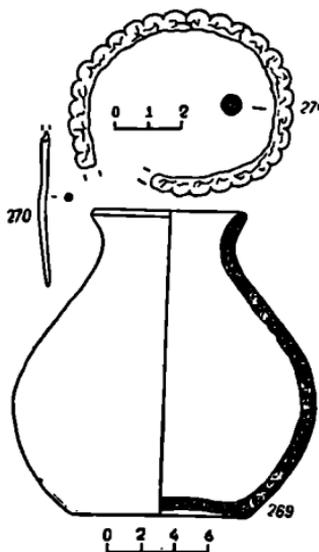
266. რკინის სამაჯურის ნატეხები.

267. ბრინჯაოს სამაჯური.

268. მინის მძივები (2 ც.).

ს ა მ ა რ ხ ი № 58 (ნახ. 128, ტაბ. XVIII) — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 9/1 კვადრატში, 0 ხაზიდან 0,7 მ სიმაღლეზე (იატაკი). წარმოადგენს სამი ფილაქვეთი გადახურულ ორმოსამარხს. ფილაქვეები სამარხის იატაკიდან 0,3 მ სიმაღლეზე აღმოჩნდა. ორმოსამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი ზომებია: 0,8×0,5 მ-ზე.

სამარხში მიცვალებულის ჩონჩხი არეულია. დაკრძალვის პოზის დადგენა ვერ მოხერხდა.

ნახ. 128.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის ერთი ჭურჭელი (№ 269), ბრინჯაოს მახათის ფრაგმენტი (№ 270) და რკინის სამაჯური (№ 271).

269. ქოთანა — რუხი ზედაპირით, შიდაპირითა და მორუხო-მოწითალო მქისე კეციით.

270. ბრინჯაოს მახათის ნატეხი.

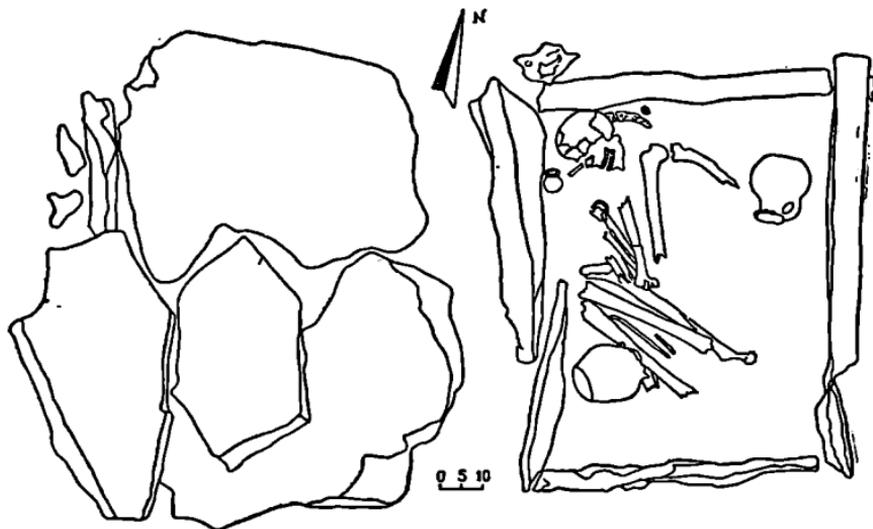
271. რკინის სამაჯური.

ს ა მ ა რ ხ ი № 59 (ნახ. 129, 130; ტაბ. XIX) — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 8/1 და 8/2 კვადრატებში. 0 ხაზიდან 0,6 მ სიმაღლეზე. წარმო-

აღგენს ექვსი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს, რომელიც გადახურული იყო ოთხი ფილაქვით. ქვაყუთი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომები: 0,95×0,7 მ-ზე, სიღრმე — 0,55 მ.

სამარხში მიცვალბული დაკრძალულია მარჯვენა გვერდზე, მოხრილი კიდურებით, თავით NW-კენ.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის სამი ქურჭელი (№№ 272—274), რკინის მოხრილი დანა (№ 275), რკინის სამაჯური (№ 276) და ბრინჯაოს მძივსაკიდი (№ 277).

ნახ. 129.

272. სამტუჩა ხელადა — რუხი, შველაქებიანი ზედაპირით, შიდაპირითა და რუხი შქისე კეციტ. ხელით ნაძერწია.

273. ქოთანა — მორუხო-მოწითალო ზედაპირით, რუხი შიდაპირითა და ყავისფერი კეციტ. ხელით ნაძერწია.

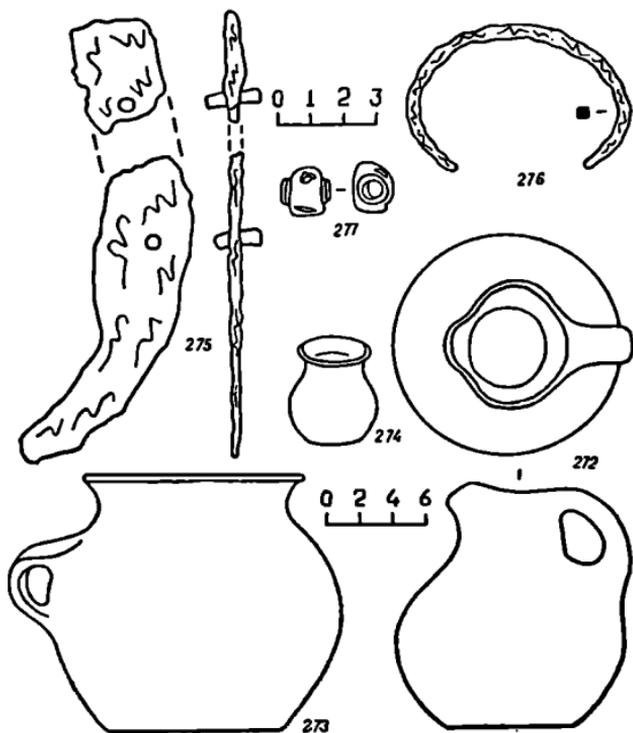
274. კოკობი — ყავისფერი ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის შქისე კეციტ. ხელით ნაძერწია.

275. რკინის მოხრილი დანა — ტარზე ორი მანჭვლით.

276. რკინის სამაჯური.

277. ბრინჯაოს მძივსაკიდი.

სამარხი № 60 (ნახ. 131, ტაბ. XIX) — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 8/2 და 9/3 კვადრატებში, 0 ხაზიდან 0,5 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ექვსი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს, რომელიც გადახურულია ორი ფილაქვით (გადახურვის N და S კუთხეები დაზიანებული და ნაკლულია). ქვა-

ნ.ხ. 130.

ყუთი დამზრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 1,15×0,68 მ-ზე, სიღრმე—0,5 მ.

ქვაყუთში აღმოჩნდა ზრდადასრულებული ადამიანის ჩონჩხის ძვლები. თავის ქალა დევს ქვაყუთის NO კედლის შუა ნაწილში, დანარჩენი ძვლები აწევიან ქვაყუთის SO და O კედლებთან. მიცვალებულის დაკრძალვის პოზის დადგენა ვერ მოხერხდა.

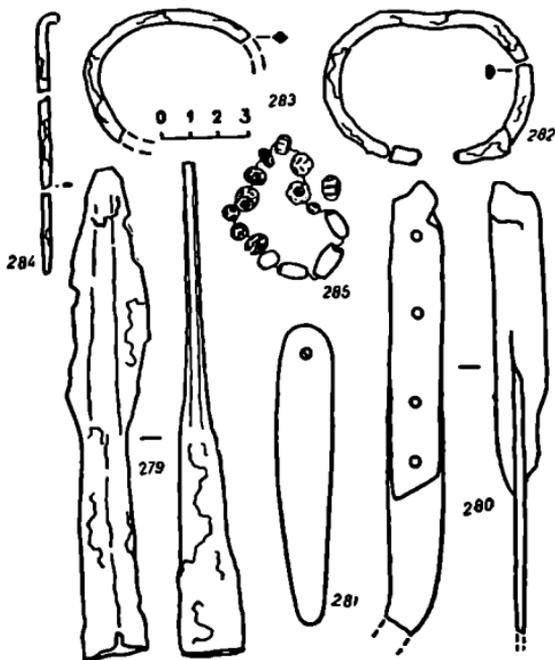
ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№ 278), რკინის შუბისპირი (№ 279), რკინის დანა (№ 280), რკინის ლეროს ნატეხი (№ 284), რკინის ორი სამაჯური (№№ 282, 283), სალესი ქვა (№ 281) და მძივები (№ 285).

საეარაულოა, რომ სამარხი გაძარცვულია.

278. თიხის ჭურჭლის ნატეხები — ნაცრისფერი ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეციტ.

279. რკინის მასრაგახსნილი შუბისპირი.

280. რკინის დანა — ძვლის ტარით და ოთხი მანჭვლით.

ნახ. 131.

281. რიყის ქვის სალესი.

282. რკინის ზურგშენეჭილი სამაჯური.

283. რკინის სამაჯური.

284. რკინის ღეროს ნატეხები.

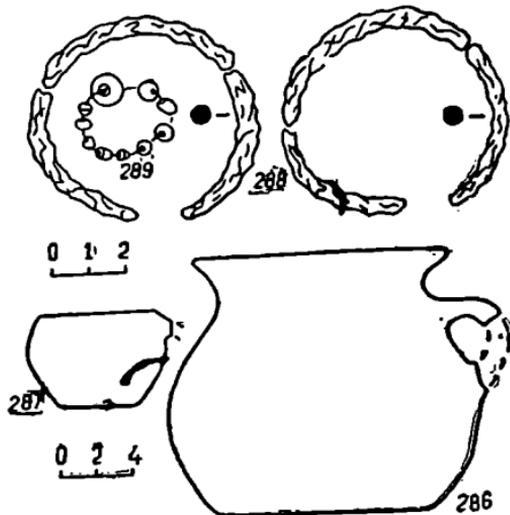
285. მძივები (16 ცალი) — სარდონის 4 ც. და მინისებური პასტის 12 ც. სამარხი № 61 (ნახ. 132, ტაბ. XIX) — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 9/2 და 9/3 კვადრატებში, 0 ხაზიდან 1,5 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ოთხი ფილაქვისაგან შედგენილ მცირე ზომის ქვაყუთს, რომელსაც არ ჰქონდა სახურავი. სამარხი დამხრობილია NNW-დან SSO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 0,53×0,33 მ-ზე, სიღრმე — 0,33 მ.

ქვაყუთში აღმოჩნდა მცირეწლოვანი ბავშვის ჩონჩხის ფრაგმენტები და კბილი.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის ორი ჭურჭელი (№№ 286, 287), რკინის ორი სამაჯური (№ 288) და მძივები (№ 289).

286. ქოთანის — მოშავო-მორუხო ზედაპირით, შიდაპირითა და მოშავო-მონაცრისფრო კეციტ. ხელით ნაძერწია.

287. ფინჯანი — მოყავისფრო-მოვარდისფრო ზედაპირითა და ასეთივე ფერის შიდაპირით.

ნახ. 132.

288. რკინის ორი სამაჯურის ნატეხები.

289. მინისებური პასტის მძივები (10 ც.).

სამარხი № 62 (ნახ. 133, ტაბ. XIX) — აღმოჩნდა IV სექტორის AA და AB ფართობების 8/10 და 8/1 კვადრატებში, 0 ხაზიდან 0,35 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ოთხი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს, რომელიც გადახურული იყო ფილაქვის ორი ნატეხით.

სამარხში აღმოჩნდა მიცვალებულის ქვედა კიდურები, ქვედა ყბის ორი ფრაგმენტი და ხელის ფალანგები. უძრავად შემორჩენილი ქვედა კიდურების მიხედვით, სავარაუდოა, რომ მიცვალებული დაუკრძალავთ მარჯვენა გვერდზე, მოხრილი კიდურებით.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის სამი ჭურჭელი (№№ 290—292), რკინის სამაჯურის ნატეხები (№ 293), ბრინჯაოს რგოლის ნატეხები (№ 294) და მძივები (№ 295).

სამარხი დაზიანებული და გაძარცვულია. დაზიანებულია სახურავი. არ ჩანს მიცვალებულის ყველა ძვალი. ქვედა ყბის ძვალსა და თითის ფალანგას ემჩნევა ბრინჯაოს ყანგის კვალი. თიხის ჭურჭელი დამტვრეული და ნაკლულია.

290. სამტუჩა ხელადა—მორუხო-მოწითალო ზედაპირით, შიდაპირითა და რუხი შქისე კეცით. ხელით ნაძერწია.

291. ჯამი — მორუხო-მონაცრისფრო ზედაპირით, რუხი გარეპირითა და ყავისფერი შქისე კეცით. ხელით ნაძერწია.

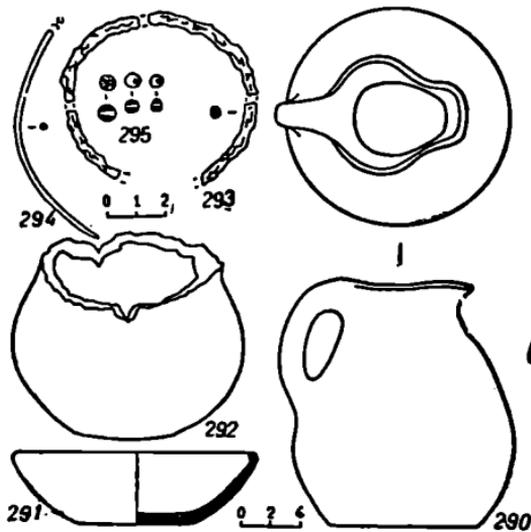
292. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ფრაგმენტი — რუხი-მოწითალო შავლაქებიანი ზედაპირით, რუხი შიდაპირითა და მორუხო-მონაცრისფრო შქისე კეცით.

293. რკინის სამაჯურის ნატეხები.

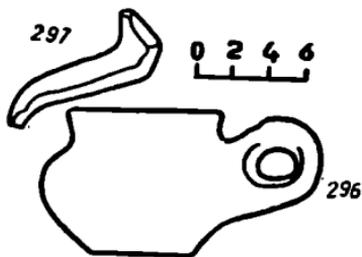
294. ბრინჯაოს რგოლის ნატეხები.

295. მინისებური პასტის მძივები (3 ც.).

ს ა მ ა რ ხ ი № 63 (ნახ. 134) — აღმოჩნდა IV სექტორის AA ფართობის 10/7 კვადრატში, 0 ხაზიდან 0,4 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ოთხი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს, რომელიც გადახურულია დამტვრეული ფილაქვით. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 1,1×0,65 მ-ზე, სიღრმე — 0,4 მ.

ნახ. 133.

ნახ. 134.

ქვაყუთში მიცვალეხულის ჩონჩხის ძვლები არეულია. დაკრძალვის პოზის დადგენა ვერ მოხერხდა.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა ქოთანი (№ 296), თიხის ქურჭლის ნატეხი (№ 297), წვრილფეხა საქონლის კოჭი და ფრინველის ძვალი.

სამარხი გაძარცვულია.

296. ქოთანი — მოშავო-მორუხო ზედაპირით, მოშავო-მონაცრისფრო შიდაპირითა და ნაცრისფერი მქისე კეცით. ხელით ნაძერწია.

297. ქოთნის პირ-გვერდის ნატეხი — მოშავო-მონაცრისფრო მოგლუფებული ზედაპირით, ლეგა შიდაპირითა და ნაცრისფერი მქისე კეცით.

ს ა მ ა რ ხ ი № 64 — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 10/1 კვადრატში, 0 ხაზიდან 0,4 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს მცირე ზომის, ოთხი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს, რომელსაც არ ჰქონდა სახურავი.

სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 0,67×0,4 მ-ზე, სიღრმე—0,34 მ.

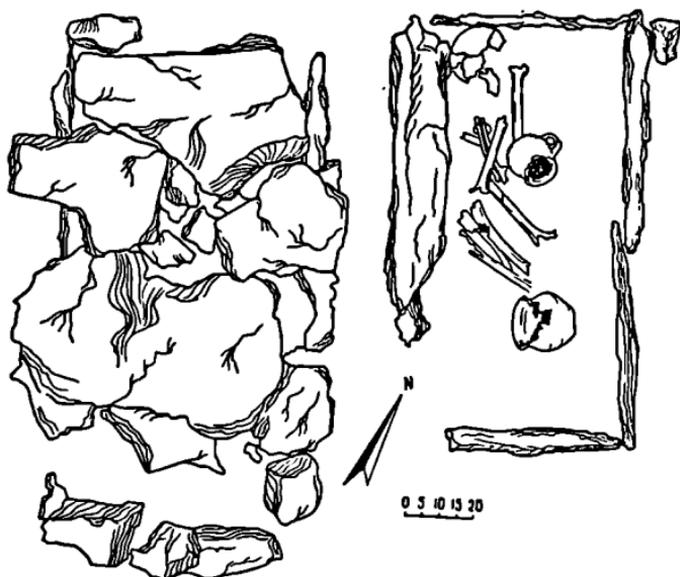
ქვაყუთში აღმოჩნდა მხოლოდ მიცვალეხულის ლულოვანი ძვალი.

სამარხი გაძარცვულია.

ს ა მ ა რ ხ ი № 65 (ნახ. 135, 136; ტაბ. XX) — აღმოჩნდა IV სექტორის

AB ფართობის 7/2 კვადრატში, 0 ხაზიდან 0,6 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ხუთი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს, რომელიც გადახურული იყო რამდენიმე ფილაქვით (სახურავის S და SO ნაწილები დაზიანებულია). სამარხი დამხრობილია SW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 1,23×0,6 მ-ზე, სიღრმე — 0,5 მ.

სამარხში აღმოჩნდა ზრდადასრულებული ადამიანის ცუდად დაცული ჩონჩხი, დაკრძალული მარჯვენა გვერდზე, მოხრილი კიდურებით, თავით NW-კენ.

ნახ. 135.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის ორი ქურქელი (№№ 298, 299), ბრინჯაოს სამაჯური (მარცხენა მაჯაზე, № 300) და რკინის ორი საკინძი ბრინჯაოს ძეწკვით (№ 301).

სამარხი გაძარცვულია.

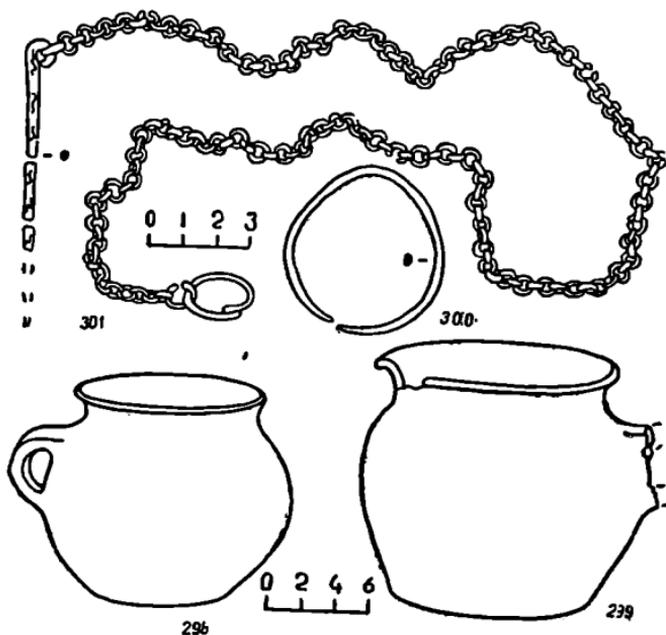
298. ქოთანის — მორუხო-მონაცრისფრო ზედაპირით, ლევა-მონაცრისფრო შიდაპირითა და მორუხო-მონაცრისფრო მქისე კეციტ. ხელით ნაძერწია.

299. ქოთანის — მოშავო-მონაცრისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და ნაცრისფერი მქისე კეციტ. ხელით ნაძერწია.

300. ბრინჯაოს სამაჯური.

301. რკინის ორი საკინძი — ბრინჯაოს ძეწკვით.

სამარხი № 66 — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 8/1 კვადრატში, 0 ხაზიდან 0,4 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ოთხი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს. ქვაყუთის სახურავი დაზიანებულია. შემორჩენილია მისი ფრაგმენტები. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 0,9×0,6 მ-ზე სიღრმე—0,4 მ.

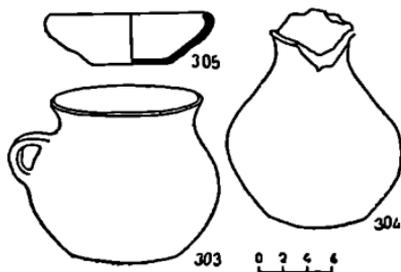
ნახ. 136.

ქვაყუთში აღმოჩნდა ადამიანის ორი თავის ქალა და ერთი მიცვალებულის დაზიანებული ჩონჩხის ნაწილები. დაკრძალვის პოზის დადგენა ვერ მოხერხდა. ინვენტარიდან აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ორი ნატეხი (№ 302).

სამარხი გაძარცვულია.

302. ქოთნის ძირ-გვერდის ნატეხები — მონაცრისფრო-მორუხო მოგლუვებული ზედაპირით, მორუხო-მოყავისფრო შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეცით. ხელით ნაძერწია.

ს ა მ ა რ ხ ი № 67 (ნახ. 137, ტაბ. XX) — აღმოჩნდა IV სექტორის AA

ნახ. 137.

და AB ფართობების 9/10 და 9/1 კვადრატებში, 0 ხაზიდან 0,5 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ოთხი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს, რომელსაც არ ჰქონდა სახურავი. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: $0,94 \times 0,51$ მ-ზე, სიღრმე — 0,43 მ.

სამარხში აღმოჩნდა ზრდადასრულებული ადამიანის ნაკლული ქვედა და ზედა კიდეურები (თავის ქალა და სხვა ძვლები სამარხში არ აღმოჩენილა). შემორჩენილი ძვლების მიხედვით მიცვალებული დაკრძალულია მარცხენა გვერდზე მოხრილი კიდეურებით, თავით NW-კენ.

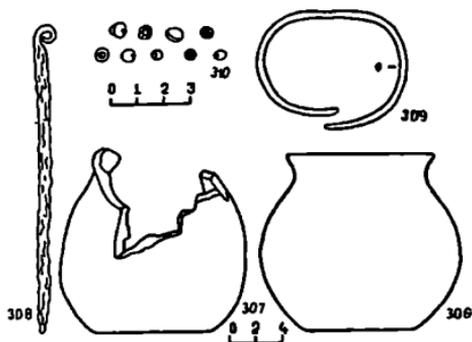
ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის სამი ქურქელი (№№ 303—305). სავარაუდოა, რომ სამარხი გაძარცვულია.

303. ქოთანა — მონაცრისფრო-მოვარდისფრო მოგლუვებული ზედაპირით და მორუხო-მოვარდისფრო შიდაპირით. ხელით ნაძერწია.

304. ქილა — მორუხო-მოვარდისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და ყავისფერი მქისე კეცით. ხელით ნაძერწია.

305. ჯამი — ყავისფერი ზედაპირით, მორუხო-მოვარდისფრო გარეპირითა და ყავისფერი კეცით. ხელით ნაძერწია.

სამარხი № 68 (ნახ. 138, ტაბ. XX) — აღმოჩნდა IV სექტორის AA და AB ფართობების 9/10 და 9/1 კვადრატებში, 0 ხაზიდან 0,4 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ექვსი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს, რომელსაც აკლია SW კედლის ნაწილი. სამარხი ნაწილობრივ გადახურული იყო ფილაქვის ორი ნატეხით. ქვაყუთი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: $0,9 \times 0,5$ მ-ზე, სიღრმე—0,4 მ.

ნახ. 138.

სამარხში აღმოჩნდა ზრდადასრულებული ადამიანის ცუდად დაცული ჩონჩხი დაკრძალული მარჯვენა გვერდზე, მოხრილი კიდეურებით, თავით NW-კენ.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის ორი ქურქელი (№№ 306, 307), რკინის საკინძის ნატეხები (№ 308), ბრინჯაოს სამაჯური (მარცხენა მაჯაზე, № 309) და მძივები (№ 310).

306. ქოთანა — მორუხო-მოვარდისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და რუხი მქისე კეცით. ხელით ნაძერწია.

307. ქილა — ლეგა ზედაპირით, შიდაპირითა და მორუხო-მონაცრისფრო მქისე კეცით.

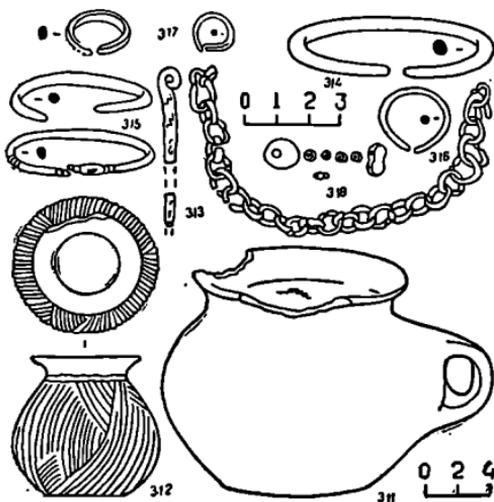
308. რკინის საკინძის ნატეხები.

309. ბრინჯაოს სამაჯური.

310. მძივები (33 ც.)—მინის 31 ც., მინისებური პასტის 2 ც.

სამარხი № 69 (ნახ. 139, ტაბ. XXI) — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 8/3 კვადრატში, 0 ხაზიდან 0,4 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს დაზიანებულ ქვაყუთს, რომელსაც არ ჰქონდა SW კედელი და სახურავი. სამარხი დამსრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 0,6×0,5 მ-ზე, სიღრმე—0,35 მ.

სამარხში მიცვალებულის ჩონჩხიდან აღმოჩნდა მხოლოდ თავის ქალის ფრაგმენტები.

ნახ. 139.

ინვენტარიდან აღმოჩნდა თიხის ორი ჭურჭელი (№№ 311, 312), ბრინჯაოს ძეწკვი რკინის საკინძით (№ 313), ბრინჯაოს სამი სამაჯური (№№ 314, 315), ბრინჯაოს სამი რგოლი (№№ 316, 317) და მძივები (№ 318).

311. ქოთანა — მონაცრისფრო-მორუხო ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეცით. ხელით ნაძერწია.

312. კოჭობი — მორუხო-მოვარდისფრო ზედაპირით, რუხი შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეცით. ორნამენტი ამოღარულია.

313. ბრინჯაოს ძეწკვი რკინის საკინძით.

314. ბრინჯაოს სამაჯური.

315. ბრინჯაოს სამაჯურები (2 ც.) — ორნამენტი ამოღარულია.

316. ბრინჯაოს თავგახსნილი რგოლი.

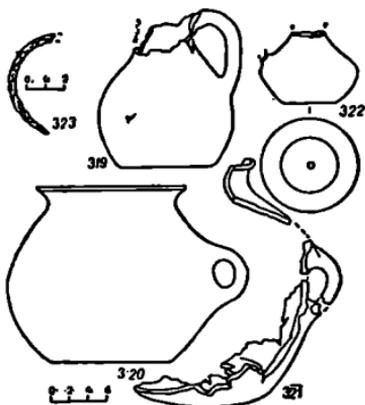
317. ბრინჯაოს რგოლები (2 ც.).

318. მძივები (8 ცალი) — სარდონის 1 ც., მინისებური პასტის 7 ც.

ს ა მ ა რ ხ ი № 70 (ნახ. 140) — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 8/3 და 8/4 კვადრატებში, 0 ხაზიდან 0,8 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ექვსი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს, რომელიც გადახურული იყო რამდენიმე ფილაქვით. ქვაყუთი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: $1,15 \times 0,6$ მ-ზე, სიღრმე — 0,45 მ.

სამარხში მიცვალებულის ჩონჩხიდან აღმოჩნდა მხოლოდ ქვედა კიდურები. შემორჩენილი ძვლების მიხედვით მიცვალებული დაკრძალულია მარჯვენა გვერდზე.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის ოთხი კურკელი (მეოთხე კურკელის ნატეხები აღმოჩნდა სამარხის სახურავეზე და იატაკის ზემოთ, №№ 319—322) და რკინის სამაჯური (№ 323).

ნახ. 140.

319. სამტუჩა ხელადა — რუხი-მოვარდისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და მოწითალო-მოვარდისფრო მქისე კეციით. ხელით ნაძერწია.

320. ქოთანი — მოშავო-მორუხო ზედაპირით, რუხი შიდაპირითა და მორუხო-მოყავისფრო მქისე კეციით.

321. ქოთანი — მორუხო-მოშავო ზედაპირით, მოშავო-მონაცრისფრო შიდაპირითა და რუხი მქისე კეციით. ხელით ნაძერწია.

322. სასმისი — მოშავო-მონაცრისფრო ზედაპირით, ნაცრისფერი შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეციით. ძირზე აქვს ნახვრეტი.

323. რკინის სამაჯურის ფრაგმენტები.

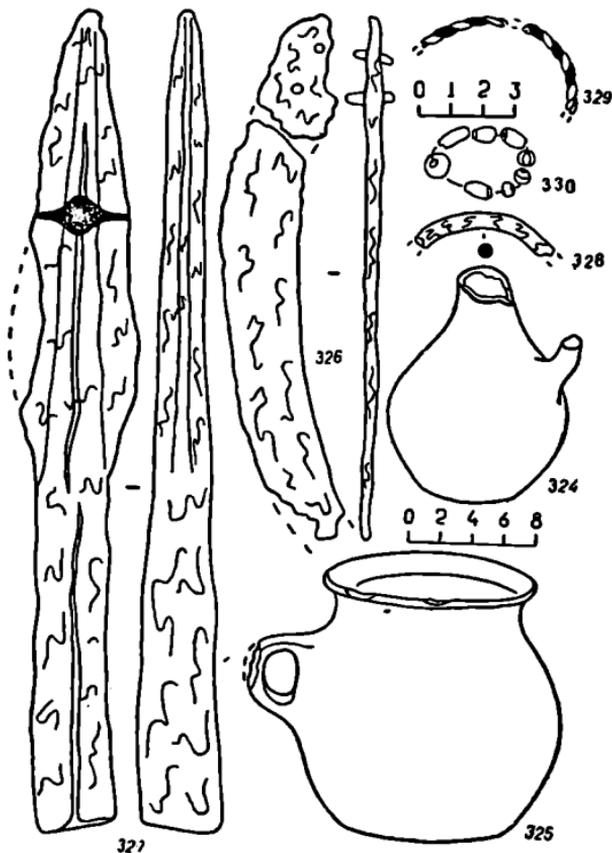
ს ა მ ა რ ხ ი № 71 (ნახ. 141, ტაბ. XXI) — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 8/3 კვადრატში, 0 ხაზიდან 0,5 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ექვსი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს, რომელიც გადახურული იყო ორი ქვის ფილით. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: $1,15 \times 0,65$ მ-ზე, სიღრმე — 0,47 მ.

ქვაყუთში აღმოჩნდა ადამიანის ცუდად დატული ჩონჩხი. შემორჩენილი

ქვედა კიდელების მიხედვით მიცვალეული ესვენა მარჯვენა გვერდზე, მოხრილი კიდელებით, თავით NW-კენ.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის ორი ჭურჭელი (№№ 324, 325), რკინის დანა (№ 326), რკინის შუბისპირი (№ 327), რკინის სამაჯური (№ 328), რკინა-ბრინჯაოს გრეხილი სამაჯური (329) და მძივები (№ 330).

324. ხელადა — რუხი ზედაპირით, შიდაპირითა და ყავისფერი მქისე კეცით. ხელით ნაძერწია.

ნ.ხ. 141.

325. ქოთანის — მოშავო-მონაცრისფრო ზედაპირით, მონაცრისფრო-მო-
რუხო შიდაპირითა და მოშავო-მონაცრისფრო მქისე კეცით. ხელით ნაძერწია.

326. რკინის მოხრილი დანა ორი მანჯვლით.

327. რკინის მასრაგახსნილი შუბისპირი.

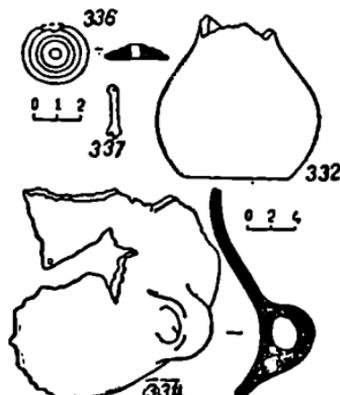
328. რკინის სამაჯურის ნატეხები.

329. რკინა-ბრინჯაოს გრებილი სამაჯურის ნატეხები.

330. მძივები (9 ცალი) — სარდიონის 1 ც., მინის 6 ც., მინისებური პასტის 2 ც.

ს ა მ ა რ ხ ი № 72 (ნახ. 142, ტაბ. XXI) — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 8/3 კვადრატში, 0 ხაზიდან 0,55 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ხუთი ფელაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს, რომელიც ნაწილობრივ გადახურულია ორი დამტვრეული ქვის ფილით. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: $1,15 \times 0,6$ მ-ზე, სიღრმე — 0,45 მ.

ქვაყუთში მიცვალბულის ჩონჩხი დაზიანებული და ნაკლულია. შემორჩენილი ქვედა კიდეების მიხედვით მიცვალბული დაკრძალულია მარჯვენა გვერდზე, მოხრილი კიდეებით.

ნახ. 142.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის ორი ქურჭელი (№№ 331, 332), რკინის ღერო (№ 333), რკინის სამაჯური (№ 334), რკინის რგოლი (№ 335), წრიული ფორმის გახვრეტილი ძვალი (№ 336), ფრინველის ლულოვანი გახვრეტილი ძვალი (№ 337) და მძივები (№ 338).

სამარხი გაძარცვულია.

331. ქოთნის ნატეხები — მონაცრისფრო-მორუხო ზედაპირით, მორუხო-მოყავისფრო შიდაპირითა და მონაცრისფრო-მოყავისფრო მქისე კეცით.

332. ქილა — მონაცრისფრო-მორუხო ზედაპირით, რუხი შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეცით. ხელით ნაძერწია.

333. რკინის ღეროს ნატეხი.

334. რკინის სამაჯურის ნატეხები.

335. რკინის რგოლი.

336. წრიული ფორმის გახვრეტილი ძვალი.

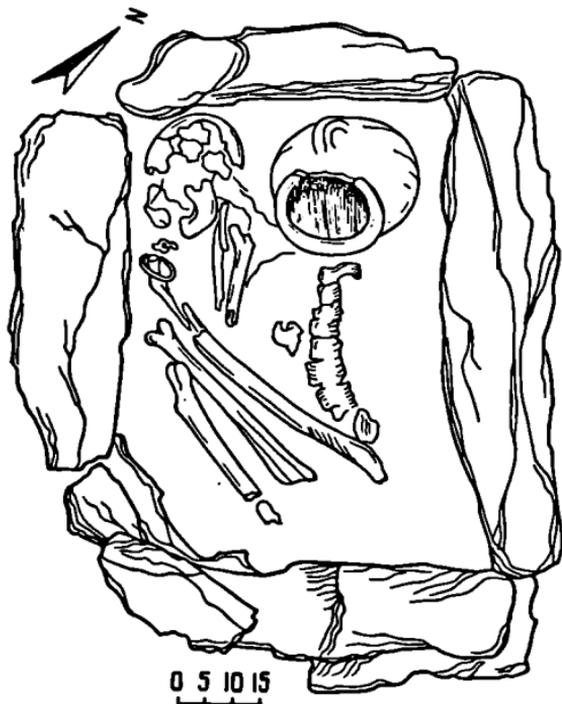
337. ფრინველის ლულოვანი გახვრეტილი ძვალი.

338. მინის მძივი (1 ცალი).

ს ა მ ა რ ხ ი № 73 (ნახ. 143, 144; ტაბ. XXI) — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 7/3 კვადრატში, 0 ხაზიდან 0,45 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს

ოთხი სქელი ქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს, რომელსაც არ ჰქონდა სახურავი. სამარხი დამხრობილია NWW-დან SOO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 0,9×0,7 მ-ზე, სიღრმე—0,55 მ.

ქვაყუთში მიცვალებული დაკრძალულია მარჯვენა გვერდზე, მოხრილი კიდურებით, თავით NW-კენ.

ნახ. 143.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა ქოთანი (№ 339), ბრინჯაოს ძეწკვიანი რკინის საკინძი (№ 340), ბრინჯაოს სამაჯური (მარჯვენა მაჯაზე, № 341) და ბრინჯაოს ბეჭედი (თითის ფალანგზე, № 342).

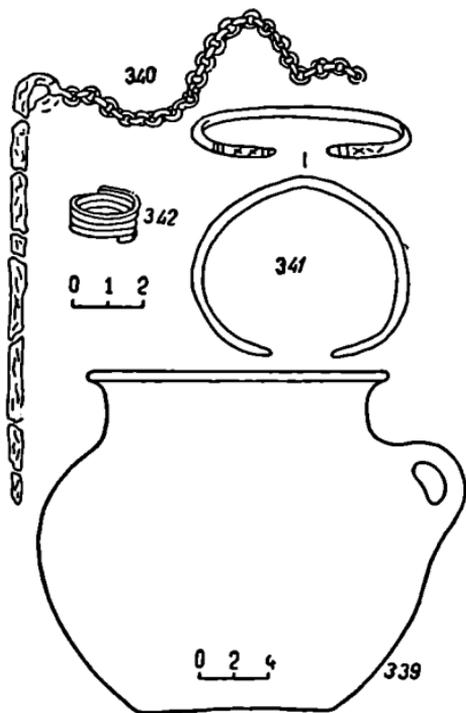
339. ქოთანი — მორუხო-მოვარდისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და მონაცრისფრო-მორუხო შქისე კეციით.

340. რკინის საკინძი ბრინჯაოს ძეწკვიით.

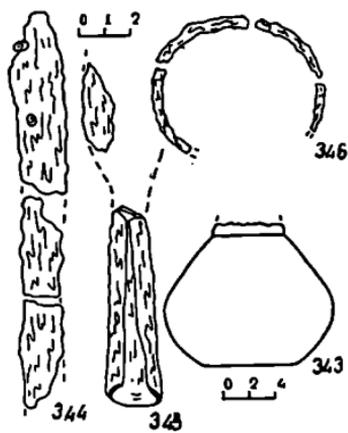
341. ბრინჯაოს სამაჯური — ორნამენტი ამოღარულია.

342. ბრინჯაოს სპირალური ბეჭედი.

სამარხი № 74 (ნახ. 145) — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 9/3 კვადრატში, 0 ხაზიდან 0,5 მ სიმაღლეზე. წარმოდგენს დაზიანებულ ქვაყუთს. შემორჩენილია ქვაყუთის SW კედელი, S და SO კედლების გასამაგ-

6ob. 144.

6ob. 145.

რებელი ქვეები და გადასახურავი ფილაქვის ფრაგმენტები. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ.

სამარხში აღმოჩნდა მიცვალებულის ფრაგმენტირებული თავის ქალა, ქვედა და ზედა კიდურების ძვლები (თავის ქალის ფრაგმენტი აღმოჩნდა სახურავის ღონეზე). დაკრძალვის პოზის დადგენა ვერ მოხერხდა.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭელი (№ 343), რკინის დანა (№ 344), რკინის შუბისპირი (№ 345) და რკინის სამაჯური (№ 346).

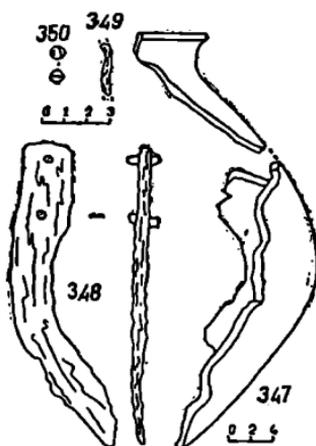
343. ქილა — მორუხო-მოვარდისფრო ზედაპირით, ნაცრისფერი შიდაპირითა და რუხი მქისე კეციით.

344. რკინის მოხრილი დანის ნატეხები — ტარზე ორი მანკვლით.

345. რკინის მასრაგახსნილი შუბისპირის ნატეხები.

346. რკინის სამაჯურის ნატეხები.

სამარხი № 75 (ნახ. 146) — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 7/2 და 8/2 კვადრატებში, 0 ხაზიდან 1,1 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ქვებით შემოწყობილ ორმოსამარხს. სამარხის ზომებია 1,3×0,65 მ-ზე.

ნახ. 146.

სამარხში აღმოჩნდა ორი მიცვალებულის თავის ქალა და ერთმანეთში არეული ჩონჩხის ძვლები. დაკრძალვის პოზის დადგენა ვერ მოხერხდა.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№ 347), რკინის დანა (№ 348), რკინის სამაჯურის ნატეხები (№ 349) და მძივი (№ 350).

347. ქოთნის პირ-გვერდის ნატეხები — მორუხო-მონაცრისფრო ზედაპირით, რუხი შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეციით.

348. რკინის მოხრილი დანა — ტარზე ორი მანკვლით.

349. რკინის სამაჯურის ნატეხები.

350. მინის მძივი (1 ც.).

სამარხი № 76 — აღმოჩნდა IV სექტორის AA ფართობის 7/10 კვადრატში 0 ხაზიდან 0,15 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ექვსი ფილაქვისაგან

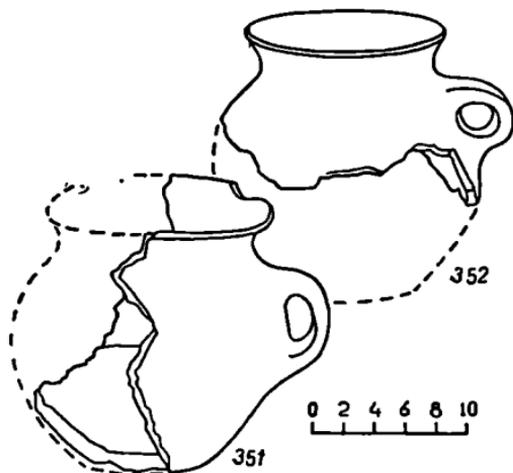
შედგენილ ქვაყუთს. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: $1,2 \times 0,6$ მ-ზე, სიღრმე — 0,42 მ.

ქვაყუთში მიცვალბულის ჩონჩხის ნაწილები დაზიანებული და არეულია. თავდაპირველ მდგომარეობაში უნდა იყოს მენჯისა და ბარძაყის ძვლები, რის მიხედვითაც სავარაუდოა, რომ მიცვალბული დაუკრძალავთ მარჯვენა გვერდზე, მოხრილი კიდურებით.

სამარხში ინვენტარი არ აღმოჩნდა. სამარხი გაძარცვულია.

ს ა მ ა რ ხ ი № 78 (ნახ. 147) — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 8,2 კვადრატში, 0 ხაზიდან 0,65 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს დაზიანებულ ქვაყუთს, შემორჩენილია ქვაყუთის NW და SO კედლები.

ქვაყუთში აღმოჩნდა ხუთი მიცვალბულის თავის ქალა და ერთმანეთში არეული ჩონჩხის ძვლები.

ნახ. 147.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის ორი ქურქელი (№№ 351, 352). 351. ქოთანის — მორუხო ზედაპირით, მოშავო-მორუხო შიდაპირითა და ლეგა-მორუხო მქისე კეციით. ხელით ნაძერწია.

352. ქოთანის ძირ-გვერდის ფრაგმენტი — ლეგა ვარდისფერლაქებიანი ზედაპირით, რუხი შიდაპირითა და ლეგა-მორუხო მქისე კეციით.

ს ა მ ა რ ხ ი № 79 (ნახ. 148) — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 8/1 და 8/2 კვადრატებში, 0 ხაზიდან 0,5 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს დაზიანებულ ქვაყუთს.

სამარხში აღმოჩნდა მიცვალბულის ქვედა კიდურის ძვლები, რომლის მდებარეობის მიხედვით მიცვალბული დაკრძალულია მარჯვენა გვერდზე მოხრილი კიდურებით.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა კოკობი (№ 353) და რკინის სამაჭური (№ 354).

353. კოქობი — მონაცრისფრო-მორუხო ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის კეციით. ხელით ნაძერწია.

354. რკინის სამაჯური — ზედაპირდაბურთული.

ს ა მ ა რ ხ ი № 81 — აღმოჩნდა II სექტორის BC ფართობის 4/3 და 4/4 კვადრატებში, 0 ხაზიდან (იატაკი) 1,2 მ სიმაღლეზე წარმოადგენს კირნარევე თიხნარში ჩაჭრილ კუთხეებმომრგვალებული სწორკუთხედის ფორმის ქვაყარილიან ორმოსამარხს. ქვაყარილი აღმოჩნდა მიწის ზედაპირიდან 0,3 მ სიღრმეზე. ქვაყარილსა და იატაკს შორის არსებული 0,9 მ სივრცე შევსებული იყო მიწათა და ქვით. ორმოსამარხი დამხრობილია NWW-დან SOO-კენ. მისი ზომებია: 1,1×0,6 მ-ზე.

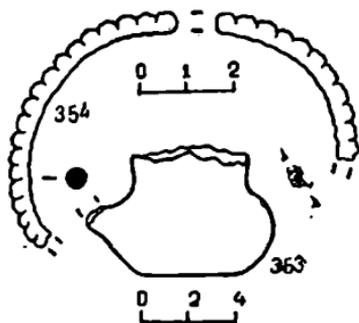
სამარხის S კუთხეში აღმოჩნდა ადამიანის ქვედა კიდურებისა და თავის ქალის ფრაგმენტები. დაკრძალვის პოზის დადგენა ვერ მოხერხდა.

სამარხში ინვენტარი არ აღმოჩნდა. ორმოსამარხი დაზიანებული და გაძარცვულია.

ს ა მ ა რ ხ ი № 83 (ნახ. 149) — აღმოჩნდა II სექტორის BC ფართობის 5/3 კვადრატში, 0 ხაზიდან 1,5 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს კირნარევე თიხნარში ჩაჭრილ კუთხეებმომრგვალებული სწორკუთხედის ფორმის ქვაყარილიან ორმოსამარხს. ქვაყარილი აღმოჩნდა სამარხის იატაკიდან 1,2 მ სიმაღლეზე. სამარხი დამხრობილია NWW-დან SOO-კენ. მისი ზომებია: 1×0,7 მ-ზე.

სამარხში აღმოჩნდა ადამიანის ლულოვანი ძვლის რამდენიმე ფრაგმენტი და თიხის ჭურჭლის ყური (№ 355).

სამარხი დაზიანებული და გაძარცვულია.

ნახ. 148.

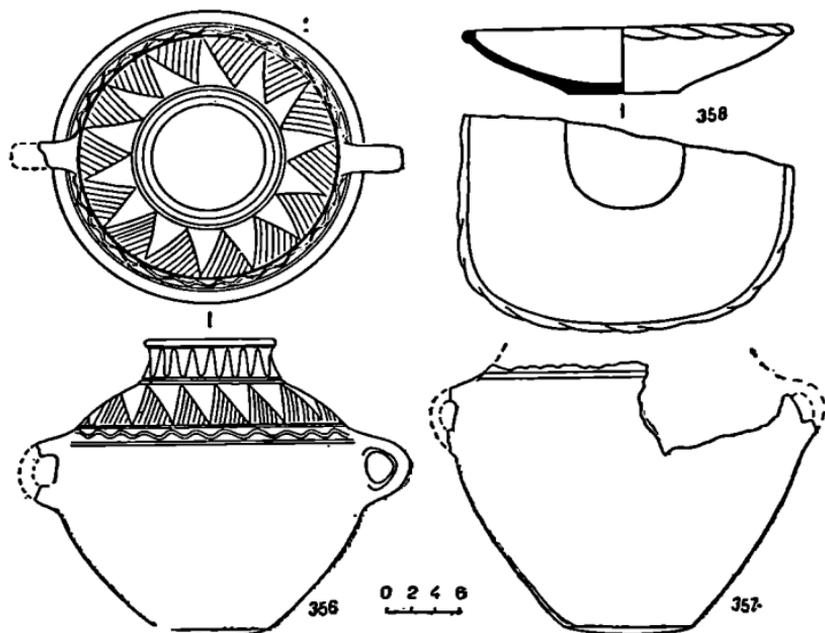
ნახ. 149.

355. თიხის ჭურჭლის ყური — ლევა ზედაპირით და ნაცრისფერი კეციით. ორნამენტი რელიეფურია.

ს ა მ ა რ ხ ი № 84 (ნახ. 150, ტაბ. XXII) — აღმოჩნდა II სექტორის BC ფართობის 6/5 და 6/4 კვადრატებში, 0 ხაზიდან 2 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს კირნარევე თიხნარში ჩაჭრილ კუთხეებმომრგვალებული სწორკუთხედის ფორმის ქვაყარილიან ორმოსამარხს. ქვაყარილი აღმოჩნდა სამარხის იატაკიდან 1,4 მ სიმაღლეზე. ორმოსამარხი დამხრობილია NWW-დან SOO-კენ, მისი ზომებია: 1,2×0,7 მ-ზე.

სამარხში მიცვალეზულის ჩონჩხიდან აღმოჩნდა თავის ქალისა და ზედა კიდურების ფრაგმენტები. დაკრძალვის პოზის დადგენა ვერ მოხერხდა.

სამარხში აღმოჩნდა თიხის სამი ჭურჭელი (№№ 356—358): ქილა აღმოჩნდა სამარხის იატაკზე, ქილის ნატეხები—მის ზემოთ, ხოლო ლანგარი—იატაკიდან 0,5 მ სიმაღლეზე.

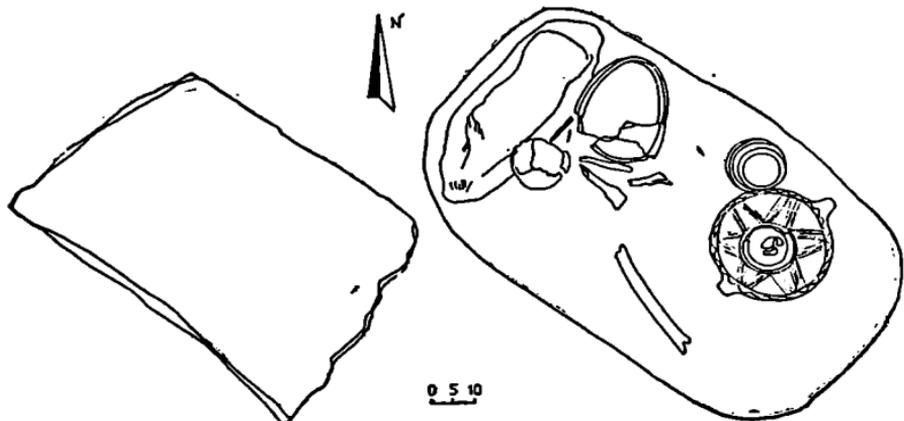
ნახ. 150.

356. ქილა — ნაცრისფერი ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეცით. შიდაპირზე ეტყობა ჩარხის კვალი. ორნამენტი ამოღარული და ნაპრიალეზია.

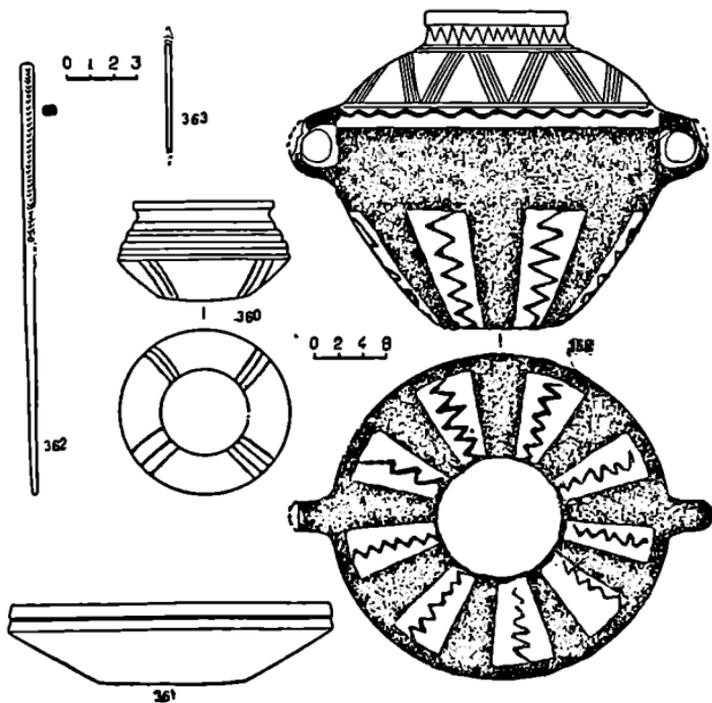
357. თიხის ჭურჭლის (ქილა?) ძირ-გვერდის ფრაგმენტები — შავი მოგლუვებული ზედაპირით, მოშავო-მონაცრისფრო შიდაპირითა და ნაცრისფერი კეცით. შიდაპირზე ეტყობა ჩარხის კვალი. ორნამენტი ამოღარულია.

358. ლანგარი — შავი მოგლუვებული ზედაპირით, გარეპირითა და ნაცრისფერი მქისე კეცით. ორნამენტი გრეხილია.

სამარხი № 85 (ნახ. 151, 152; ტაბ. XXIII) — აღმოჩნდა II სექტორის BC ფართობის 7/15 კვადრატში, 0 ხაზიდან 1,8 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს კირნარეც თიხნარში ჩაჭრილ კუთხეებმომრგვალებული სწორკუთხედის ფორმის ქვის ფილით გადახურულ ორმოსამარხს. ქვის ფილა აღმოჩნდა სამარხის იატაკიდან 1,35 მ სიმაღლეზე. ორმოსამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ, მისი ზომებია: 1,25×0,8 მ-ზე.

6об. 151

6об. 152

სამარხის NW კედელთან ჩადგმულია დიდი ზომის ქვა, რომელზედაც ნაწილობრივ დევს ადამიანის თავის ქალა. ჩონჩხის სხვა ძვლებიდან შემორჩენილია ქვედა და ზედა კიდურების ფრაგმენტები. დაკრძალვის პოზის დადგენა ვერ მოხერხდა.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის სამი ჭურჭელი (№№ 359—361), ბრინჯაოს საკინძი (№ 362) და ბრინჯაოს მახათის ფრაგმენტი (№ 363).

359. ქილა — მოშავო-მონაცრისფრო ზედაპირით, ნაცრისფერი შიდაპირითა და მორუხო-მონაცრისფრო მქისე კეციტ. ორნამენტი ამოღარული და ნაპრაილებია.

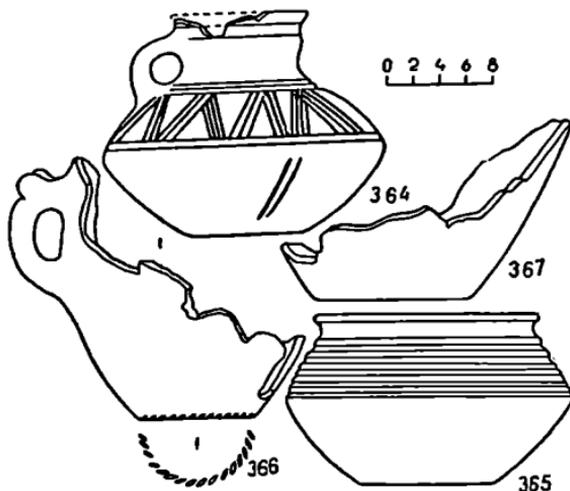
360. ქვაბქოთანი — ნაცრისფერი შავლაქებიანი ზედაპირით, ნაცრისფერი შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეციტ. ორნამენტი რელიეფური და ნაპრაილებია.

361. ლანგარი — ნაცრისფერი ზედაპირით, მოშავო-მორუხო გარეპირითა და ნაცრისფერი მქისე კეციტ.

362. ბრინჯაოს საკინძი — კონუსური ფორმის. ზედა ნაწილში ოთხკუთხედა, ქვედა ნაწილში — მრგვალი. ორნამენტი ამოღარულია.

363. ბრინჯაოს მახათის ნატეხი.

სამარხი № 86 (ნახ. 153, ტაბ. XXIII) — აღმოჩნდა II სექტორის BC ფართობის 7/6 კვადრატში, 0 ხაზიდან 1 მ სიმაღლეზე (იატაკი). წარმოადგენს კირნარევ თიხნარში ჩაქრილ კუთხეებმომრგვალებული სწორკუთხედის ფორმის ქვაყრილიან ორმოსამარხს. ქვაყრილი აღმოჩნდა იატაკიდან 1,6 მ სიმაღლეზე. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი ზომებია: 1,25×0,75 მ-ზე.

ნახ. 153.

სამარხის იატაკზე, NW და SO კედლებთან იღო თითო ფილაქვა. მიცვალებულის ჩონჩხი დაზიანებულია. შემორჩენილია თავის ქალა და ზედა და ქვედა კიდურების ფრაგმენტები. დაკრძალვის პოზის დადგენა ვერ მოხერხდა.

სამარხში აღმოჩნდა თიხის ოთხი ჭურჭლის ნატეხები (№№ 364—367).

364. ხელადა — ნაცრისფერი ზედაპირით, შიდაპირითა და მონაცრისფრო-მორუხო მქისე კეციტ. შიდაპირზე ეტყობა ჩარხის კვალი. ორნამენტი ამოღარული და ნაპრიალებია.

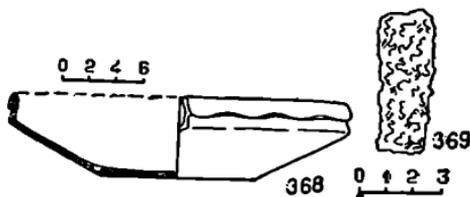
365. ქვაბქოთანი — მორუხო-მონაცრისფრო ზედაპირით, ნაცრისფერი შიდაპირითა და მორუხო მქისე კეციტ. ორნამენტი რელიეფურია.

366. ქოთნის ძირ-გვერდ-ყურის ნატეხები მონაცრისფრო-მორუხო ზედაპირით, ნაცრისფერი შიდაპირითა და მონაცრისფრო-მორუხი მქისე კეციტ. ორნამენტი ნაკლვევი და რელიეფურია.

367. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხი — ნაცრისფერი ზედაპირით, შიდაპირითა და მონაცრისფრო-მორუხო მქისე კეციტ. შიდაპირზე ეტყობა ჩარხის კვალი.

ს ა მ ა რ ხ ი № 87 (ნახ. 154) — აღმოჩნდა II სექტორის BC ფართობის 7/6 კვადრატში, 0 ხაზიდან 1,6 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს კირნარევე თიხნარში ჩაჭრილ კუთხეებმომრგვალებული სწორკუთხედის ფორმის ქვაყრილიან ორმოსამარხს. ქვაყრილი აღმოჩნდა სამარხის იატაკიდან 1,2 მ სიმაღლეზე ორმოსამარხი დამხრობილია NWW-დან SOO-კენ.

სამარხში მიცვალებულის ჩონჩხიდან აღმოჩნდა თავის ქალის და ქვედა და ზედა კიდურების ძვლების ფრაგმენტები. ჩონჩხი დაზიანებული და ნაკლულია. დაკრძალვის პოზის დადგენა ვერ მოხერხდა.

ნახ. 154.

სამარხში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№ 368) და რკინის ნივთის ნატეხი (№ 369).

368. ლანგარი — მოშავო-მონაცრისფრო ზედაპირით, გარეპირითა და რუხი მქისე კეციტ. ორნამენტი გრებილია.

369. რკინის ნივთის ნატეხი.

ს ა მ ა რ ხ ი № 88 (ნახ. 155, ტაბ. XXIII) — აღმოჩნდა IV სექტორის AA ფართობის 8/9 და 8/10 კვადრატებში, 0 ხაზიდან 0,45 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ოთხი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს, რომელიც გადახურული იყო ორი თუ სამი ფილაქვით. სახურავეი ჩამტვრეულია სამარხში. ქვაყუთი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 1,05×0,6 მ-ზე, სიღრმე — 0,45 მ.

სამარხის SO კედლის გარეთ, გადახურვის ღონეზე, აღმოჩნდა ადამიანის თავის ქალა და თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№ 373).

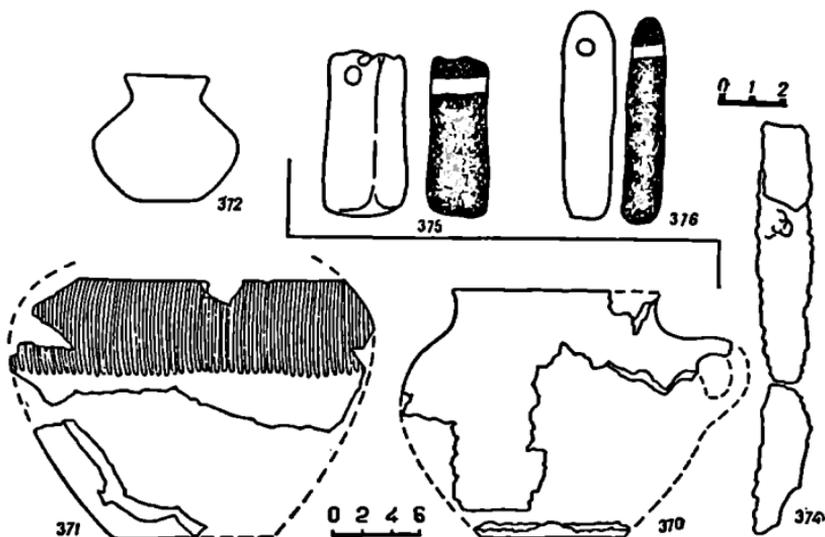
ქვეყნულში აღმოჩნდა მიცვალებულის ნაკლული ძვლები. ჩონჩხს აკლია ბარძაყის ძვალი. დაკრძალულია მარცხენა გვერდზე მოხრილი კიდურებით, თავით N-საკენ.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის სამი ჭურჭლის ნატეხები (№№ 370 — 372), რკინის დანა (№ 374) და ორი სალესი ქვა (№ 375, 376).

სავარაუდოა, რომ სამარხი გაძარცვულია.

370. ქოთნის პირ-გვერდ-ძირის ნატეხები — მოშავო-მორუხო ზედაპირით, შიდაპირითა და რუხი მქისე კეციტ.

371. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხები — მორუხო-მონაცრისფრო ზედაპირით, ლევა შიდაპირითა და რუხი კეციტ. ორნამენტი ამოღარულია.

ნახ. 155.

372. კოჭობი—მონაცრისფრო-მორუხო ზედაპირით, შიდაპირითა და რუხი მქისე კეციტ.

373. ქოთნის პირის ნატეხი — რუხი ზედაპირით, შიდაპირითა და მოშავო-მორუხო მქისე კეციტ. ორნამენტი ამოღარულია.

374. რკინის დანის ნატეხები — ტარზე აქვს მანკვალი.

375. ქვეშაქვის სალესი.

376. რიყის ქვის სალესი.

სამარხი № 89 (ნახ. 156) — აღმოჩნდა IV სექტორის AA ფართობის 10/10 კვადრატში, 0 ხაზიდან 0,6 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს კუთხე-ეგზომორფული სწორკუთხედის ფორმის ორმოსამარხს. სამარხი დამხრობილია NWW-დან SOO-კენ. მისი ზომებია: 0,8 × 0,5 მ-ზე.

სამარხში აღმოჩნდა ზრდადასრულებული ადამიანის ცუდად დაცული ჩონჩხი. თავდაპირველ მდგომარეობაში შემონახული თავის ქალისა და ქვედა კიდურების მიხედვით მიცვალებული დაკრძალული ყოფილა მარჯვენა გვერდზე მოხრილი კიდურებით, თავით W-კენ.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა კოჭობი (№ 377), რკინის სამაჯური (№ 378), ბრინჯაოს ორი რგოლი (№ 379) და მძივები (№ 380).

377. კოჭობი — მორუხო-მოშავო ზედაპირით, ნაცრისფერი შიდაპირითა და რუხი მქისე კეციით.

378. რკინის სამაჯურის ნატეხები.

379. ბრინჯაოს თავებგახსნილი რგოლები (2 ც.).

380. მძივები (9 ც.) — მინის 1 ც. მინისებური პასტის 8 ც.

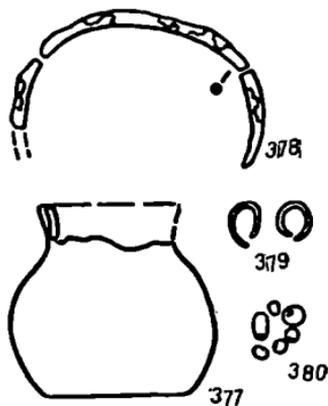
სამარხი № 90 — აღმოჩნდა IV სექტორის AA და AB ფართობების 10/10 და 10/1 კვადრატებში, 0 ხაზიდან 0,8 სიმაღლეზე. წარმოადგენს კუთხეებმომრგვალებული სწორკუთხედის ფორმის ორმოსამარხს, რომელსაც ზემოდან ჰქონდა მცირე ზომის ქვაყრილი. ორმოსამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი დაახლოებითი ზომებია: $1,2 \times 0,65$ მ-ზე.

სამარხში აღმოჩნდა მხოლოდ მიცვალებულის ცუდად დაცული და არეული ძვლები. დაკრძალვის პოზის დადგენა ვერ მოხერხდა.

სამარხი დაზიანებული და გაძარცვულია.

სამარხი № 91 (ნახ. 157, 158; ტაბ. XXIV) — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 10/1 კვადრატში, 0 ხაზიდან 0,8 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ხუთი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს, რომელიც გადახურული იყო ერთი ფილაქვით. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: $0,9 \times 0,47$ მ-ზე, სიღრმე — 0,45 მ.

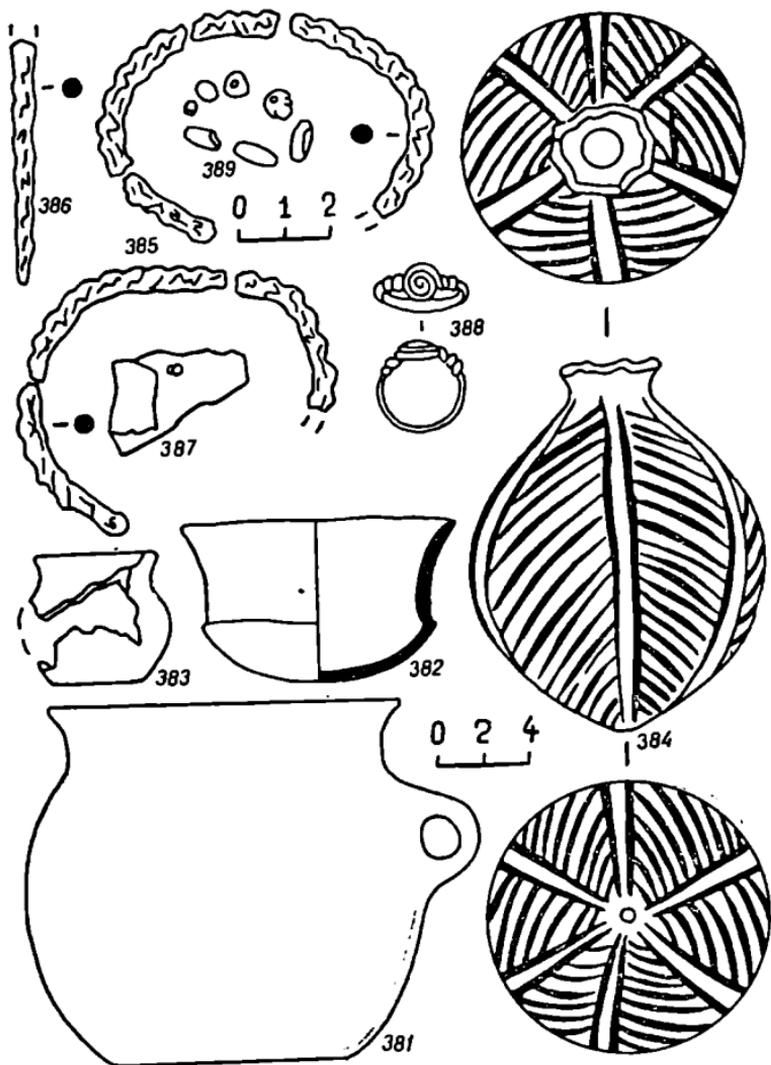
ქვაყუთში აღმოჩნდა ზრდადასრულებული ადამიანის ჩონჩხი დაკრძალული მარჯვენა გვერდზე მოხრილი კიდურებით, თავით NW-კენ.

ნახ. 156.

ნახ. 157.

ნახ. 158.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის სამი ჭურჭელი (№№ 381—383), რკინის ორი სამაჯური (მარცხენა მაჯაზე, № 385), რკინის ღერო (№ 386), ბრინჯაოს ფირფიტა (№ 387), ბრინჯაოს ბეჭელი (№ 388) და მძივები (№ 389).

ქვაყუთის SO კედლის გარეთ, გადახურვის ღონეზე აღმოჩნდა ამფორეს-კა (№ 384), ხოლო O კედლის გარეთ—აღამიანის ძვლის ფრაგმენტები.

381. ქოთანის — ლეგა-მორუხო ზედაპირით, მორუხო-მონაცრისფრო შიდაპირითა და მოშავო-მონაცრისფრო მქისე კეციტ. ხელით ნაძერწია.

382. ფილა — ლეგა-მორუხო ზედაპირით, გარეპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეციტ.

383. კოქობი — მორუხო-მოყავისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და ყავისფერი მქისე კეციტ.

384. ამფორესკა — მორუხო-მოვარდისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და რუხი კეციტ. ძირზე აქვს ნახვრეტი. მონატულია წერნაქით.

385. რკინის სამაჯურები (2 ც.).

386. რკინის ლერო.

387. ბრინჯაოს გახვრეტილი ფირფიტა.

388. ბრინჯაოს ბეჭედი.

389. მძივები (6 ც.) — მინის 2 ც., მინისებური პასტის 4 ც.

ს ა მ ა რ ხ ი № 92 (ნახ. 159, ტაბ. XXIV) — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 9/2 კვადრატში, 0 ხაზიდან 0,75 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ოთხი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს, რომელიც გადახურულია ჩამდენივე ფილაქვით. გადახურვის S და SO ნაწილები დაზიანებულია. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: $1 \times 0,8$ მ-ზე, სიღრმე — 0,5 მ.

ქვაყუთში მიცვალებულის ჩონჩხი ცუდადაა დაცული. შემორჩენილი ნაწილების მიხედვით მიცვალებული დაკრძალულია მარჯვენა გვერდზე მოხრილი კიდურებით, თავით N-კენ.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის ორი ქურჭელი (№№ 390, 391), რკინის დანა (№ 392), ბრინჯაოს საკინძი (№ 393), რკინის სამი სამაჯური (№ 394), ბრინჯაოს სამაჯური (№ 395), ბრინჯაოს რგოლი (№ 396), ვერცხლის რგოლი (397) და მძივები (№ 398).

390. სამტუჩა ხელადა — ლეგა-მორუხო ზედაპირით, შიდაპირითა და მორუხო-მონაცრისფრო მქისე კეციტ. ხელით ნაძერწია.

391. ხელადა — ლეგა-მორუხო ზედაპირით, ლეგა-მონაცრისფრო შიდაპირითა და ნაცრისფერი მქისე კეციტ. ხელით ნაძერწია.

392. რკინის მოხრილი დანის ნატეხები — ტარზე შემორჩენილია ოთხი მანკვალი.

393. ბრინჯაოს საკინძი — ორნამენტი ამოღარულია.

394. რკინის სამი სამაჯურის ნატეხები.

395. ბრინჯაოს სამაჯური — ორნამენტი ამოღარულია.

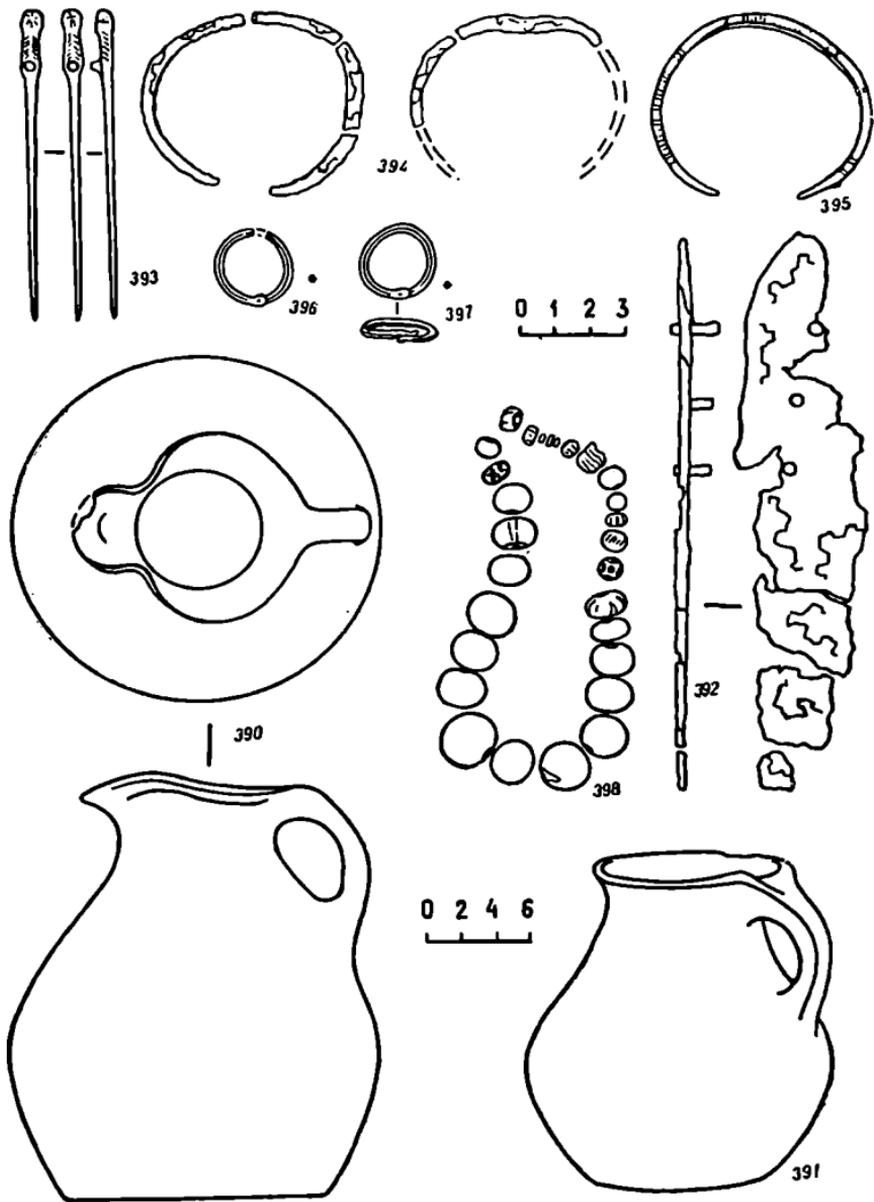
396. ბრინჯაოს რგოლი — თავებგაბრტყელებული და გახვრეტილი, რომ-ბისებურგანივკვეთიანი.

397. ვერცხლის რგოლი — თავებგაბრტყელებული და გახვრეტილი, რომ-ბისებურგანივკვეთიანი.

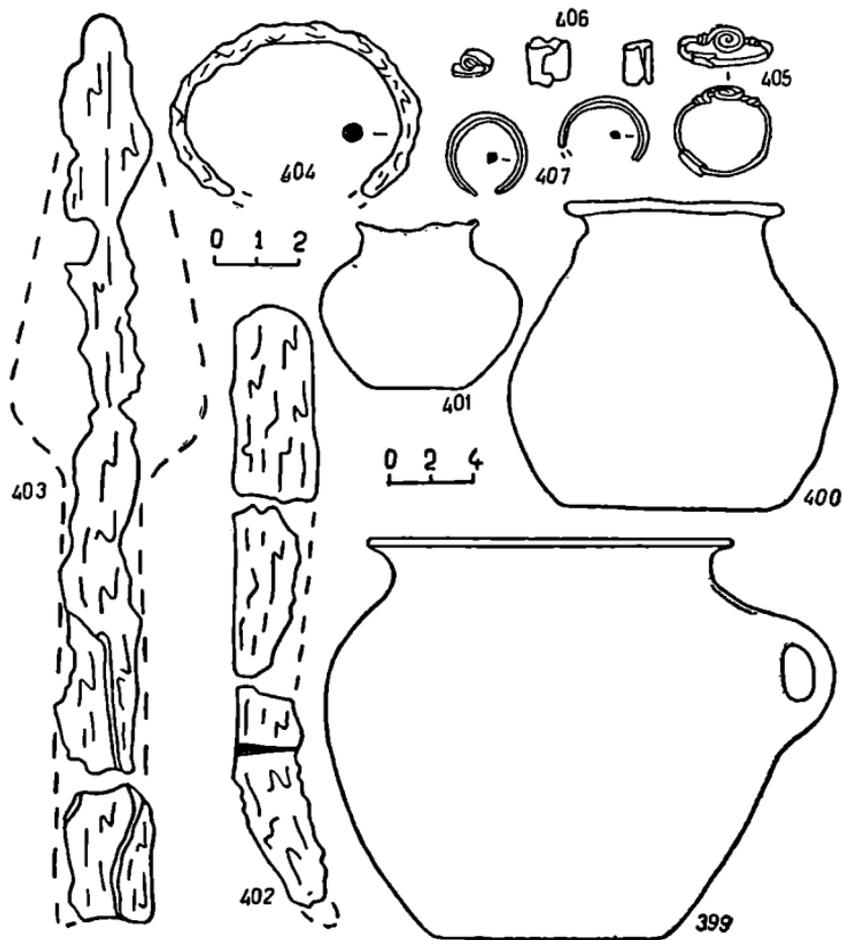
298. მძივები (28 ც.) — სარდიონის 13 ც., გიშრის 1 ც., მინის 2 ც. და მინისებური პასტის 12 ც.

ს ა მ ა რ ხ ი № 93 (ნახ. 160, ტაბ. XXV) — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 9/3 კვადრატში, 0 ხაზიდან 0,7 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ოთხი სქელი ქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს. დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: $1,15 \times 0,55$ მ-ზე, სიღრმე — 0,55 მ.

ქვაყუთში აღმოჩნდა მიცვალებულის ცუდად დაცული ჩონჩხი. შემორ-

Tab. 159.

ნახ. 160.

ჩენილი თავის ქალისა და ქვედა და ზედა კიდურების ძვლებს მიხედვით მიცვალბული დაკრძალულია მარჯვენა გვერდზე მოხრილი კიდურებით, თავით NW-კენ.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის სამი ჭურჭელი (№№ 399—401), რკინის დანა (№ 402), რკინის შუბისპირი (№ 403), რკინის სამაჯური (მკლავზე, № 404), ბრინჯაოს ბეჭედი (თითზე, № 405), ბრინჯაოს მილაკები (№ 406) და ვერცხლის ორი რგოლი (407).

399. ქოთანის — მორუხო-მოვარდისფრო ზედაპირით, ლეგა-მოვარდისფრო შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეციტ. ხელით ნაძერწია.

400. ქილა — მორუხო-მოშავო ზედაპირით, შიდაპირითა და რუხი კეციით. ხელით ნაძერწია.

401. კოჭობი — ლეგა-მორუხო ზედაპირით, შიდაპირითა და რუხი კეციით. ხელით ნაძერწია.

402. რკინის დანის ფრაგმენტები.

403. რკინის შუბისპირის ფრაგმენტები.

404. რკინის სამაჯურის ფრაგმენტები.

405. ბრინჯაოს ბეჭედი.

406. ბრინჯაოს მილაკები.

407. ვერცხლის ორი რგოლის ნატეხები — ოვალურგანიკვეთიანი.

ს ა მ ა რ ხ ი № 94 (ნახ. 161, 162; ტაბ. XXV) — აღმოჩნდა IV სექტორის BB ფართობის 1/3 კვადრატში, 0 ხაზიდან 0,4 მ სიმაღლეზე, № 4 ნაგებობის იატაკის ქვეშ, ადრებრინჯაოს ხანის № 75 ორმოში.

ორმოში ჩაყრილია რამდენიმე მიცვალებულის ჩონჩხის ძვლები. ძირითადი მიცვალებული ზრდადასრულებული ინდივიდია. დაკრძალვის პოზის გარკვევა ვერ მოხერხდა, რადგან მისი ჩონჩხის ძვლები არეულია მეორე და მესამე მიცვალებულების ძვლებში. აქვე აღმოჩნდა ერთი მთელი თავის ქალა, თავის ქალის ნატეხები, ქვედა ყბა და ქვედა ყბის ფრაგმენტები.

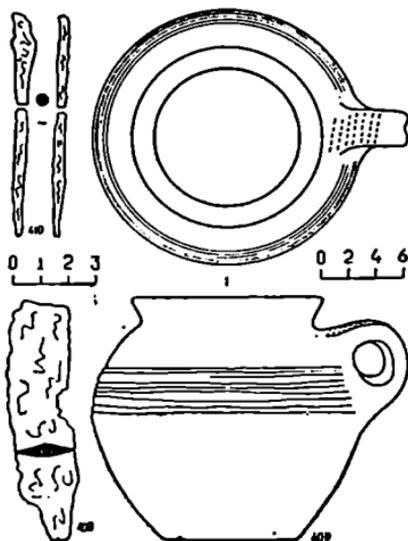
ნახ. 161.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა ქოთანის (№ 408); რკინის დანა (№ 409) და რკინის ლერაკი (№ 410).

408. ქოთანის — ლეგა-მორუხო ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეციით. ორნამენტი ამოღარული და ნაქდევია.

409. რკინის მოხრილი დანის ფრაგმენტები.

410. რკინის ლერაკი.

ნახ. 162.

სამარხი № 95 (ნახ. 163, ტაბ. XXVI) — აღმოჩნდა IV სექტორის CA ფართობის 5/1 კვადრატში, 0 ხაზიდან 0,65 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ქვებით შემოწყობილ ორმოსამარხს. სამარხი დაზიანებულია მშენებლობის დროს. შემორჩენილია მისი N, NW და NO მხარე.

სამარხის NO კუთხესთან აღმოჩნდა მიცვალებულის ქვედა კიდურები, მენჯი და ნეკნების ძვლები. შემორჩენილი ძვლების მიხედვით შეიძლება ვივარაუდოთ, რომ მიცვალებული დაკრძალული იყო მუხლებში მოხრილი მჯდომარე პოზიში.

მიცვალებულის ჩონჩხის გარდა სამარხში აღმოჩნდა თიხის ოთხი ქურქელი (№№ 411—414), ბრინჯაოს შუბისპირი (№ 415), სარდიონისა და მინისებური პასტის მძივები (№№ 416, 417).

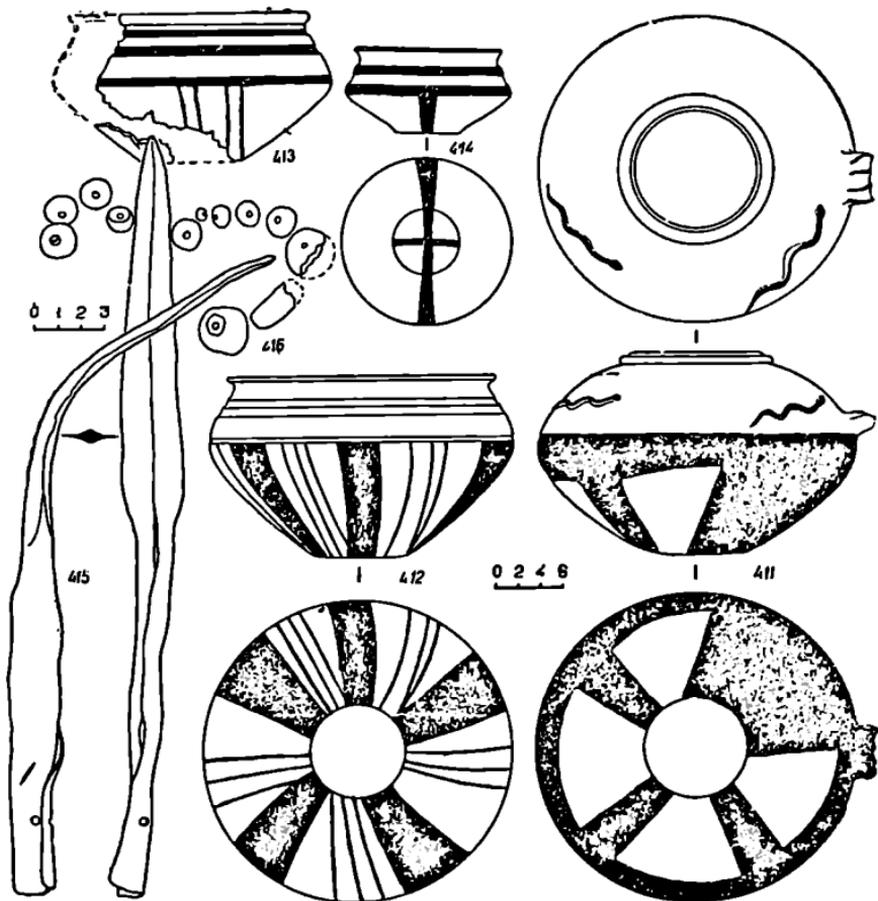
სამარხის აგებისას დაუზიანებიათ მტკვარ-არაქსის № 85 ორმო.

411. პირმოყრილი ქილა — ლეგა-მოშავო ზედაპირით, შიდაპირითა და რუხი მქისე კეციტ. შიდაპირზე ეტყობა ჩარხის კვალი. ორნამენტი ამოღარული, ნაპრიალები და რელიეფურია.

412. ქვაბქოთანი — მორუხო-მონაცრისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და ნაცრისფერი მქისე კეციტ. შიდაპირზე ეტყობა ჩარხის კვალი. ორნამენტი ნაპრიალები და რელიეფურია.

413. ქვაბქოთნის ნატეხები — ლეგა ზედაპირით, ნაცრისფერი შიდაპირითა და მონაცრისფრო-მორუხო მქისე კეციტ. ორნამენტი ნაპრიალები და რელიეფურია.

414. ქვაბქოთანი — მორუხო-მონაცრისფრო ზედაპირით, ნაცრისფერი შიდაპირითა და მონაცრისფრო-მორუხო მქისე კეციტ. ორნამენტი ნაპრიალები და რელიეფურია.

ნახ. 163.

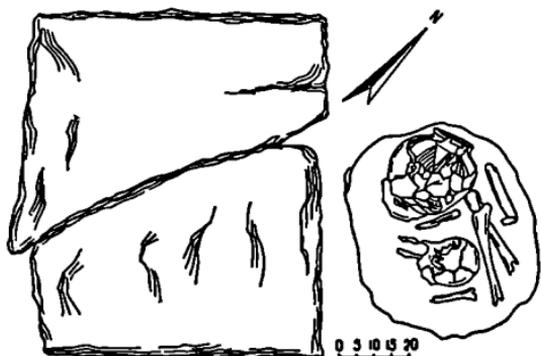
415. ბრინჯაოს მასრაგახსნილი შუბისპირი — ნაქელია.

416. სარლიონის მძივები (16 ც.).

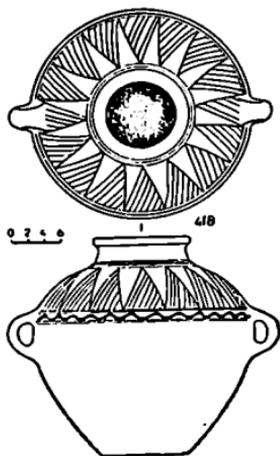
417. მინისებური პასტის ინკრუსტირებული მძივი.

სამარხი № 96 (ნახ. 164, 165; ტაბ. XXVI) — აღმოჩნდა II სექტორის BC ფართობის 2/3 კვადრატში, 0 ხაზიდან 1,6 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ქვის ფილებით გადახურულ მცირე ზომის ოვალური ფორმის ორმოსამარხს. ფილები აღმოჩნდა მიწის ზედაპირიდან 0,2 მ სიღრმეზე. სამარხი დამხრობილია NO-დან SW-კენ.

სამარხში მიცვალებულის ჩონჩხი ცუდადაა დაცული. გაიწმინდა მხოლოდ თავის ქალა და კიდურის ძვლები. სამარხის ორმოს მცირე მოცულობისა და

ნახ. 164.

ნახ. 165.

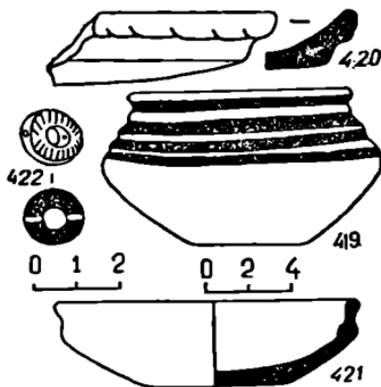
ჩონჩხის ძვლების განლაგების მიხედვით შეიძლება ვივარაუდოთ, რომ მიცვალებული დაუკრძალავთ მჯდომარე პოზაში.

სამარხში აღმოჩნდა თიხის ერთი ტურქული (№ 418).

418. ქილა — ლეგა-მოშავო ზედაპირით, შიდაპირითა და რუხი კეცით. ორნამენტი ამოღარული და ნაპრიალებია.

სამარხი № 97 (ნახ. 166, ტაბ. XXVI)—აღმოჩნდა II სექტორის BC ფართობის 2/2 კვადრატში, 0 ხაზიდან 1 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს კირნარევ თიხნარში ჩაჭრილ კუთხეებმომრგვალებული სწორკუთხედის ფორმის ქვაყრილიან ორმოსამარხს. ქვაყრილი აღმოჩნდა მიწის ზედაპირიდან 0,5 მ სიღრმეზე. დამხრობილია NOO-დან SWW-კენ.

სამარხში აღმოჩნდა მიცვალებულის ძვლების ფრაგმენტები.

ნახ. 166.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის სამი ჭურჭელი (№№ 419—421), და მინისებური პასტის მძივი (№ 422).

სამარხი დაზიანებული და გაძარცულია.

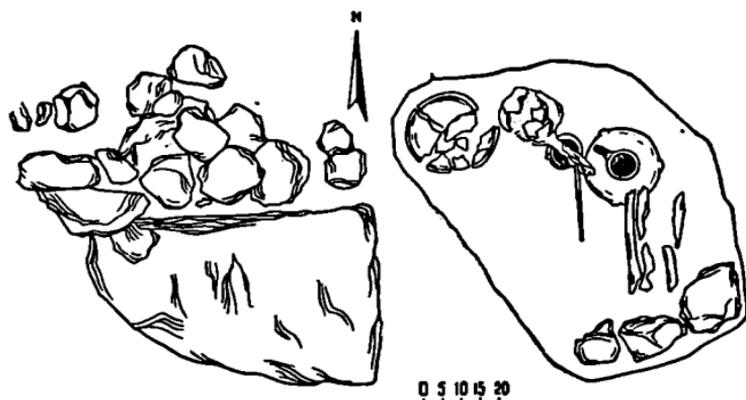
419. ქვაბოთანი — ლეგა ნაპრიალები ზედაპირით, მორუხო-მონაცრისფრო შიდაპირითა და რუხი კეციტ. ორნამენტი რელიეფურია.

420. ლანგარი — შავი ზედაპირით, გარეპირითა და რუხი მქისე კეციტ. ორნამენტი გრეხილია.

421. ჯამი — მოშავო-მონაცრისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და ყავისფერი მქისე კეციტ.

422. მინისებური პასტის მძივი — ორნამენტი ამოღარულია.

სამარხი № 98 (ნახ. 167, 168; ტაბ. XXVII) — აღმოჩნდა II სექტორის BC ფართობის 3/2 კვადრატში, 0 ხაზიდან 1,6 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს კუთხეებმომრგვალებული სწორკუთხედის ფორმის ორმოსამარხს. სამარხი გადახურულია ქვის ფილითა და ქვაყრილით, დამხრობილია NWW-დან SOO-კენ. მისი ზომებია: 0,95×0,65 მ-ზე.

ნახ. 167.

სამარხში აღმოჩნდა ზრდადასრულებული მიცვალებულის ცუდად დაცული ძვლები. დაკრძალვის პოზის დადგენა ვერ მოხერხდა.

სამარხში აღმოჩნდა თიხის სამი ჭურჭელი (№№ 423—425) და ბრინჯაოს საკინძი (№ 426).

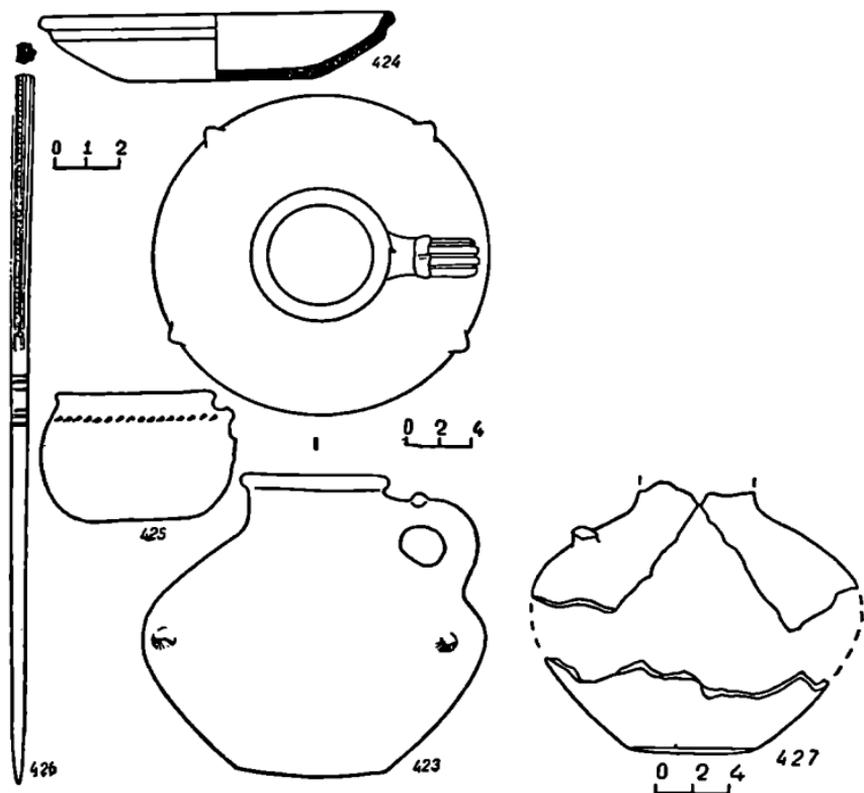
423. ხელადა — ლეგა-მონაცრისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და ნაცრისფერი მქისე კეციტ. ორნამენტი ამოღარული და დაძვრულია.

424. ლანგარი — შავი ზედაპირით, გარეპირითა და რუხი მქისე კეციტ. ორნამენტი ნაკლევია.

425. კოჭობი — ლეგა-მორუხო ზედაპირით, რუხი შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეციტ. ორნამენტი ნაკლევია.

426. ბრინჯაოს კონუსური საკინძი — ორნამენტი ამოღარული და ნაკლევია.

სამარხი № 99 (ნახ. 169) — აღმოჩნდა II სექტორის BC ფართობის 3/3 კვადრატში, 0 ხაზიდან 1,35 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ქვის ფილებით გადახურულ ოვალური ფორმის ორმოსამარხს. ფილები აღმოჩნდა მიწის ზედაპირიდან 0,45 მ სიღრმეზე. მას ძაბრისებური ჩაქარდა ჰქონდა. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი ზომებია: 0,92×0,72 მ-ზე.

ნახ. 168.

ნახ. 169.

სამარხის NW და SO კედლებთან, თავსა და ბოლოში, იატაკზე ეწყო სამსამი ქვა. სამარხში ადამიანის ჩონჩხი არ აღმოჩნდა. იგი კენოტაფია.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის ერთი ჭურჭელი (№ 427).

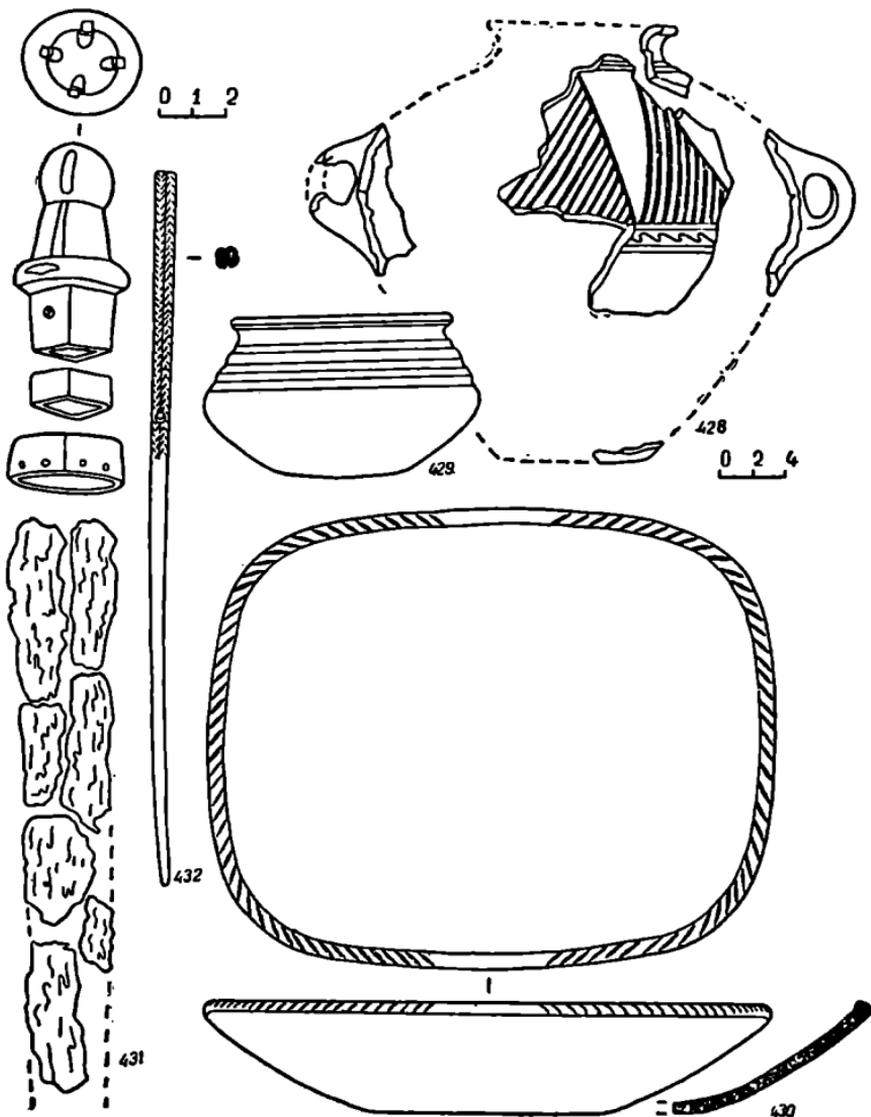
427. ხელადა — ლეგა-მორუხო ზედაპირით, რუხი შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეციით. ზედაპირზე ეტყობა ჩარხის კვალი.

სამარხი № 100 (ნახ. 170, ტაბ. XXVII) — აღმოჩნდა II სექტორის BC ფართობის 5/5 კვადრატში, 0 ხაზიდან 1,3 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ქვაყრილიან კუთხეებმომრგვალებული სწორკუთხედის ფორმის ორმოსამარხს. ქვაყრილი აღმოჩნდა მიწის ზედაპირიდან 0,4 მ სიღრმეზე. ორმოსამარხის გა-

მართვის დროს დაუზიანებიათ № 71 ორმო. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი ზომებია: 1,1×0,75 მ-ზე.

სამარხში მიცვალეხელის ჩონჩხი ცუდადაა დაცული, შემორჩენილია ქვედა კიდურის ძვლები. დაკრძალვის პოზის დადგენა ვერ მოხერხდა.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის სამი ქურქული (№№ 428—430), რკინის სატევარი (№ 431) და ბრინჯაოს საყინძი (№ 432).

გან. 170.

428. ქილის ნატეხები — ლევა-მორუხო ზედაპირით, რუხი შიდაპირითა და მორუხო-მოყავისფრო მქისე კეცით. შიდაპირზე ეტყობა ჩარხის კვალი.

ორნამენტი ამოღარული და ნაპრიალებია.

429. ქვაბქოთანაი — ნაცრისფერი ზედაპირით, შიდაპირითა და რუხი მქისე კეცით. ორნამენტი რელიეფურია.

430. ლანგარი — შავი ნაპრიალები ზედაპირით, გარეპირითა და რუხი მქისე კეცით. ორნამენტი ნაკლდევია.

431. ბრინჯაოსტარანის რკინის სატევეარი.

432. ბრინჯაოს კონუსური საკინძი — ორნამენტი ამოღარული და ნაკლდე-
ვია.

ს ა მ ა რ ხ ი № 101 (ნახ. 171, ტაბ. XXVIII) — აღმოჩნდა II სექტორის BC ფართობის 4/6 კვადრატში, 0 ხაზიდან 1,5 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ოვალური ფორმის ქვაყრილიან ორმოსამარხს. ქვაყრილი აღმოჩნდა მიწის ზე-
დაპირიდან 0,35 მ სიღრმეზე. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი ზომებია: $0,7 \times 0,65$ მ-ზე.

სამარხში მიცვალეხელის ჩონჩხი ცუდადაა დაცული. შემორჩენილია მხო-
ლოდ ორი-სამი ფრაგმენტი. დაკრძალვის პოზის დადგენა ვერ მოხერხდა.

სამარხში ინვენტარი განლაგებულია სხვადასხვა დონეზე. თიხის ორი ჭურ-
ქელი (№№ 434, 435) აღმოჩნდა იატაკიდან 0,55 სიმაღლეზე თიხის ჭურ-
ქელი (№ 433), ბრინჯაოს ორი საკინძი (№№ 436, 437), ბრინჯაოს მახათი (№ 438) და მძივები (№ 439) — აღმოჩნდა იატაკზე.

433. ქილა — ლევა-მორუხო ზედაპირით, ნაცრისფერი შიდაპირითა და
მორუხო-მონაცრისფრო მქისე კეცით. ორნამენტი რელიეფური და ნაპრიალე-
ბია.

434. ქილა — ლევა ნაპრიალები ზედაპირით, ნაცრისფერი შიდაპირითა
და რუხი მქისე კეცით. შიდაპირზე ეტყობა ჩარხის კვალი. ორნამენტი ამოღარ-
ულაა.

435. ლანგარი — ლევა-ნაპრიალები ზედაპირით, ლევა-მონაცრისფრო გა-
რეპირითა და რუხი მქისე კეცით. ორნამენტი გრეხილი და ნაპრიალებია.

436. ბრინჯაოს კონუსური საკინძი — ორნამენტი ამოღარული და ნაკლ-
დევია.

437. ბრინჯაოს კონუსური საკინძი — ორნამენტი ამოღარული და ნაკლდე-
ვია.

438. ბრინჯაოს მახათის ნატეხები.

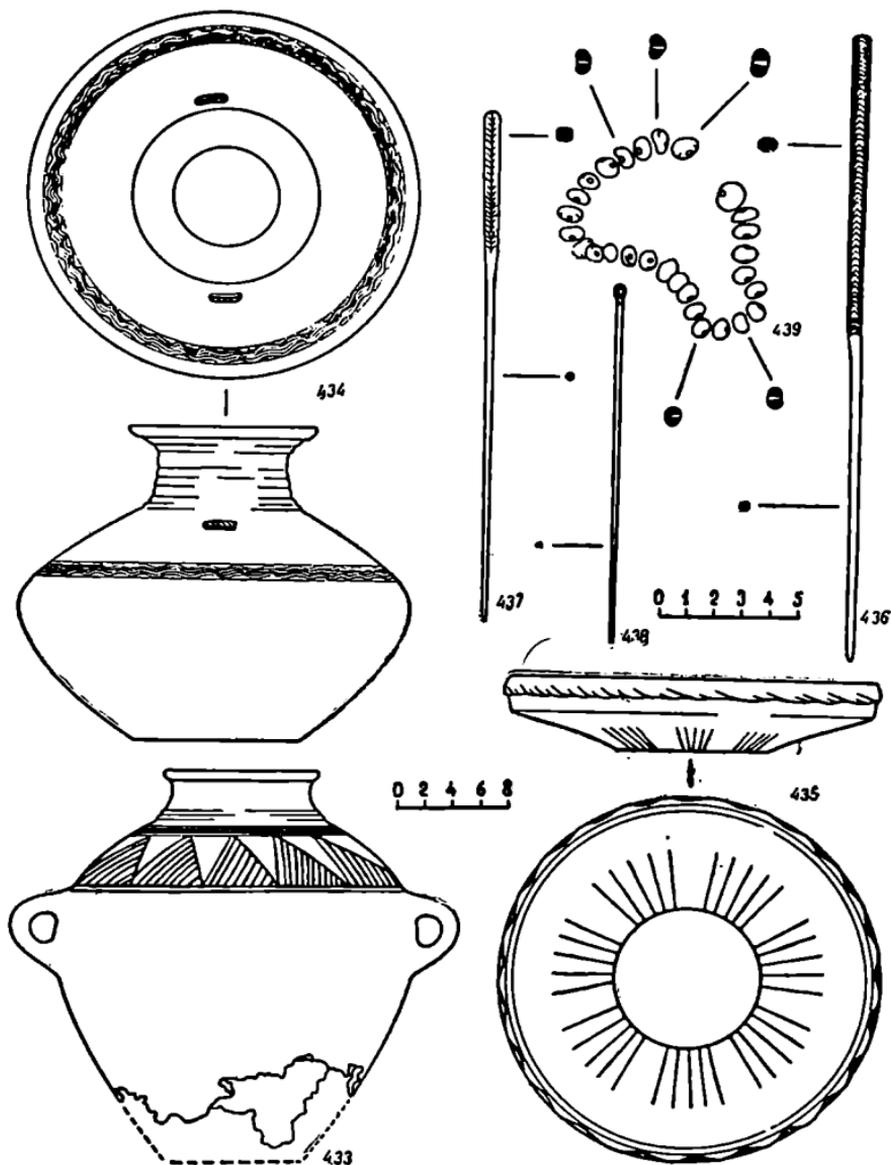
439. სარდიონის მძივები (29 ც.).

ს ა მ ა რ ხ ი № 102 (ნახ. 172) — აღმოჩნდა II სექტორის BC ფართობის
4/8 კვადრატში, 0 ხაზიდან 1,6 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ქვაყრილიან კუთ-
ხეებმომრგვალებული სწორკუთხედის ფორმის ორმოსამარხს. დამხრობილია
NW-დან SO-კენ. მისი ზომებია: $1,12 \times 0,8$ მ-ზე.

სამარხი გამარტულია. აღმოჩნდა მხოლოდ ადამიანის ძვლების ფრაგმენ-
ტები და თიხის ოთხი ჭურჭლის ნატეხები (№№ 440—443).

440. ლანგარის ნატეხები — ნაცრისფერი ზედაპირით, გარეპირითა და რუ-
ხი მქისე კეცით. ორნამენტი ამოღარულია.

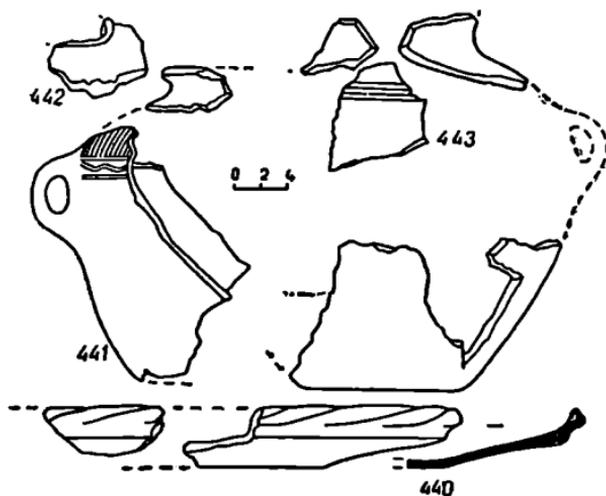
441. თიხის ჭურჭლის (ქილა?) ნატეხები — ლევა-მონაცრისფრო ზედაპი-

ნახ. 171.

რით, შიდაპირითა და მორუხო-მონაცრისფრო მქისე კეციტ. ორნამენტი ამო-
ლარული და ნაპრიაღებია.

442. თიხის ჭურჭლის ყელ-გვერდის ნატეხი — შავი ზედაპირით, შიდაპი-
რითა და ლევა-მონაცრისფრო მქისე კეციტ.

ნახ. 172.

443. თიხის ჭურჭლის ნატეხები — მორუხო-მონაცრისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და რუხი მქისე კეცით.

სამარხი № 103 (ნახ. 173, ტაბ. XXVIII) — აღმოჩნდა II სექტორის BC ფართობის 5/7 კვადრატში, 0 ხაზიდან 1,5 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ქვაყრილიან ორმოსამარხს. ქვაყრილი აღმოჩნდა მიწის ზედაპირიდან 0,6 მ სიღრმეზე. სამარხის ორმო კუთხეებში მომრგვალებული სწორკუთხეა, რომლის იატაკზე, NW კედელთან იდო რამდენიმე ქვა. დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი ზომებია: 1,37 × 1,05 მ-ზე.

სამარხში მიცვალბულის ძვლების ფრაგმენტები და ინვენტარი სხვადასხვა დონეზეა განლაგებული. დაკრძალვის პოზა ვერ დადგინდა.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის სამი ჭურჭელი (№№ 444—446), ბრინჯაოს ფირფიტის ნატეხები (№ 447) და მძივი (№ 448).

444. ქილა — ლეგა-მორუხო ზედაპირით, ლეგა შიდაპირითა და ლეგა-მონაცრისფრო მქისე კეცით. აქვს სამი შევრილი.

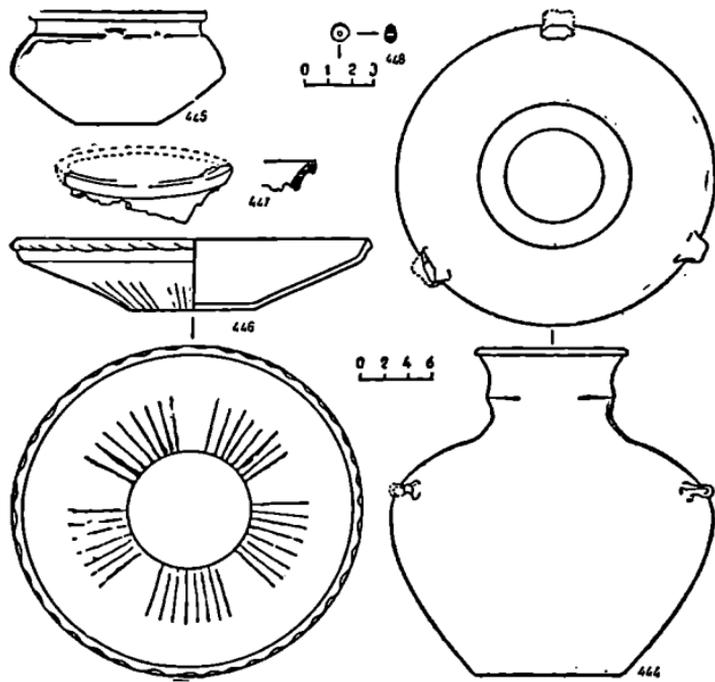
445. ქვაბქოთანი — ლეგა ზედაპირით, შიდაპირითა და რუხი მქისე კეცით.

446. ლანგარი — ლეგა ნაპრიალები ზედაპირით, ლეგა-მორუხო გარეპირითა და რუხი მქისე კეცით. ორნამენტი გრებილი და ნაპრიალებია.

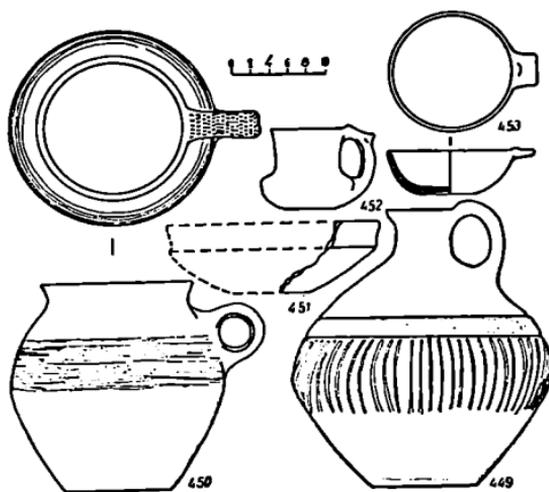
447. ბრინჯაოს ფირფიტის ნატეხები.

448. სარდიონის მძივი.

სამარხი № 104 (ნახ. 174, ტაბ. XXVIII) — აღმოჩნდა III სექტორის AB ფართობის 3/1 კვადრატში, 0 ხაზიდან 0,4 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ოთხი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს, რომლის SW კედლის ფიქალი მოკლეა და S ნაწილში შეესებულია კლდის სქელი ქვით. სამარხის სახურავი და-

ნაბ. 173.

ნაბ. 174.

ზიანებულია, ჩვენამდის მოაღწია მისმა მხოლოდ SW ნაწილმა. ქვაყუთი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: $0,9 \times 0,65$ მ-ზე, სიღრმე — $0,5$ მ.

სამარხში აღმოჩნდა მიცვალებულის ცუდად დაცული და არეული ძვლები. მენჯის ძვალი ბრინჯაოს ქანგისაგან მწვანედაა შეღებილი. დაკრძალვის პოზის დადგენა ვერ მოხერხდა.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის ხუთი ჭურჭელი (№№ 449—453), ერთ-ერთ მათგანზე (№ 449) შემორჩენილია რკინის ქანგი.

სამარხი გაძარცვულია. წაღებულია ლითონის ნივთები.

449. ღოჭი — შავი ნაპრალები ზედაპირითა და მოშავო-მონაცრისფრო შიდაპირით. ორნამენტი ამოღარული, ნაჭდევი და ნაპრალებია.

450. ქოთანა — ლეგა-მოშავო ზედაპირით, ლეგა-მონაცრისფრო შიდაპირითა და რუხი მქისე კეციტ. ორნამენტი ამოღარული და ნაჭდევა.

451. ჯამის პირ-გვერდის ნატეხი — მოყავისფრო-მორუხო ზედაპირით, გარეპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეციტ.

452. სასმისი — ლეგა-მორუხო ზედაპირით, ლეგა შიდაპირითა და რუხი მქისე კეციტ. ყურზე აქვს შვერილი.

453. ფიალა — შავი ზედაპირით, გარეპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეციტ. პირზე აქვს ბრტყელი შვერილი.

ს ა მ ა რ ხ ი № 105 (ნახ. 175) — აღმოჩნდა III სექტორის AA ფართობის 2/1 კვადრატში, 0 ხაზიდან $0,3$ მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ექვსი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს, რომელიც გადახურული იყო დაზიანებული ფილაქვიით. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია $0,95 \times 0,55$ მ-ზე, სიღრმე — $0,6$ მ.

ქვაყუთში აღმოჩნდა ადამიანის ცუდად დაცული და ფრაგმენტირებული ჩონჩხი. შემორჩენილი ძვლების მიხედვით სავარაუდოა, რომ მიცვალებული დაუკრძალავთ მარჯვენა გვერდზე მოხრილი კიდურებით, თავით NW-კენ.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა კოჭობი (№ 454) და თიხის ჭურჭლის ნატეხი (№ 455).

454. კოჭობი — შავი ზედაპირით, შიდაპირითა და მორუხო მქისე კეციტ. ორნამენტი ამოღარული და ნაჭდევა. მხარზე აქვს ხუთი ბრტყელი გახვრეტილი შვერილი.

455. ჯამის პირ-გვერდის ნატეხი — შავი ზედაპირით, გარეპირითა და რუხი მქისე კეციტ.

ს ა მ ა რ ხ ი № 106 (ნახ. 176) — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 1/2 კვადრატში, 0 ხაზიდან $0,4$ მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს მშენებლობის დროს დაზიანებულ ქვაყუთს. შემორჩენილია ქვაყუთის SW და SO კედლები. ქვაყუთი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი მიახლოებითი ზომებია: $0,6 \times 0,35$ მ-ზე, სიღრმე— $0,35$ მ.

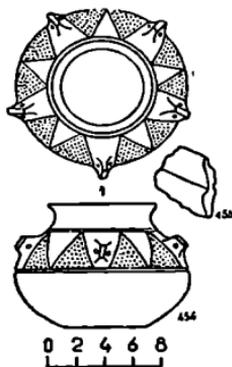
ქვაყუთში მიცვალებულის ჩონჩხი არ აღმოჩნდა.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის სამი ჭურჭელი (№№ 456—458).

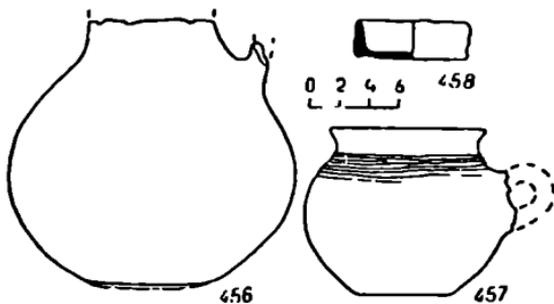
456. ხელადა — მორუხო-მოვარდისფრო ზედაპირით, მოვარდისფრო შიდაპირითა და მოწითალო მქისე კეციტ.

457. ქოთანი — მოშავო-მორუხო ზედაპირით, შავი შიდაპირითა და რუხი მქისე კეციტ. ორნამენტი ამოღარულია. ხელით ნაძერწია.

458. თიხის ჭურჭელი (ფილა?) — ლეგა-მონაქრისტრო ზედაპირით. გარეპირითა და რუხი მქისე კეციტ.

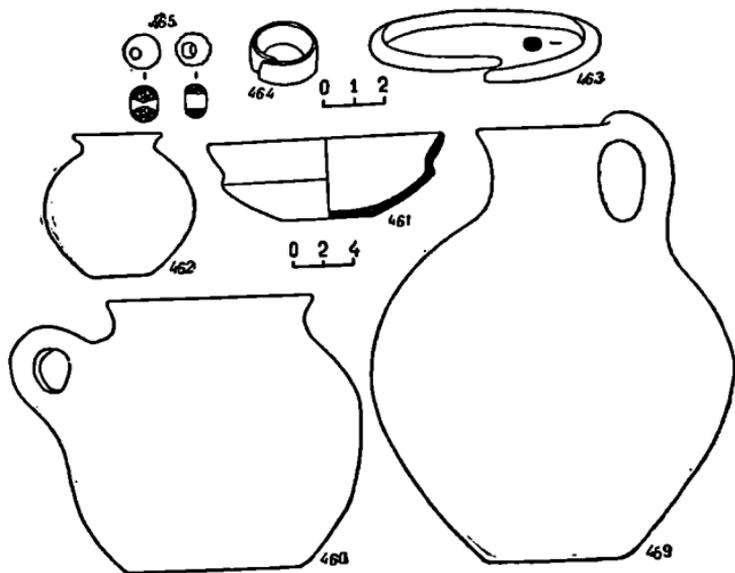

ნახ. 175.

ნახ. 176.

სამარხი № 107 (ნახ. 177, ტაბ. XXX) — აღმოჩნდა III სექტორის AB ფართობის $\frac{2}{4}$ და $\frac{2}{5}$ კვადრატებში, 0 ხაზიდან 0,7 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ოთხი ფილაქვისაგან შედგენილ ქეაყუსს, რომელსაც არ ჰქონდა სა-

ნახ. 177.

ხურავი. სამარხი დამხრობილია WN-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 0,95 X 0,55 მ-ზე, სიღრმე — 0,45 მ.

ქვაყუთში მიცვალბულის ჩონჩხიდან აღმოჩნდა მხოლოდ რამდენიმე ძელის ნაშთი. დაკრძალვის პოზის დადგენა ვერ მოხერხდა.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის ოთხი ჭურჭელი (№№ 459—462), ბრინჯაოს სამაჯური (№ 463), ბრინჯაოს ბეჭედი (№ 464) და ორი მძივი (№ 465).

459. ხელადა — ლეგა-მორუხო ზედაპირით, შიდაპირითა და ლეგა-მონა-ცრისფრო მქისე კეცით. ხელით ნაძერწია.

460. ქოთანის — მონაცრისფრო-მორუხო ზედაპირით, შიდაპირითა და ნაცრისფერი მქისე კეცით. ხელით ნაძერწია.

461. ჯამი — შავი ზედაპირით, მოშავო-მორუხო გარეპირითა და ნაცრის-ფერი მქისე კეცით. ხელით ნაძერწია.

462. კოჭობი — ლეგა-მორუხო ზედაპირით, შიდაპირითა და რუხი მქისე კეცით. ხელით ნაძერწია.

463. ბრინჯაოს სამაჯური.

464. ბრინჯაოს ფირფიტის ბეჭედი.

465. მძივები (2 ც.) — სარდიონის 1 ც., მინის 1 ც.

ს ა მ ა რ ხ ი № 108 (ნახ. 178, ტაბ. XXX) — აღმოჩნდა III სექტორის AB ფართობის 2/5 კვადრატში, 0 ხაზიდან 0,9 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ოთხი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს, რომელიც გადახურული იყო ფილაქვით. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 1,1X0,5 მ-ზე, სიღრმე — 0,6 მ.

სამარხში მიცვალბულის ჩონჩხი ცუდადაა დაცული, დაკრძალვის პოზის დადგენა ვერ მოხერხდა.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის ოთხი ჭურჭელი (№№ 466—469), რკინის დანა (№ 470), რკინის შუბისპირი (№ 471), ბრინჯაოს სამაჯური (№ 472) და სალესი ქვა (№ 473).

466. ხელადა — ლეგა-მორუხო ნაპრიალები ზედაპირით, ასეთივე ფერის შიდაპირითა და ყავისფერი მქისე კეცით, ორნამენტი ნაპრიალებია.

467. ქოთანის — მონაცრისფრო-მორუხო ზედაპირით, ნაცრისფერი შიდაპირითა და შავი მქისე კეცით.

468. ჯამი — ლეგა-მორუხო ზედაპირით, მონაცრისფრო-მორუხო გარეპირითა და მოშავო-მონაცრისფრო მქისე კეცით. ხელით ნაძერწია.

469. კოჭობი — წითლადშეღებილი ზედაპირით, წითელი შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეცით.

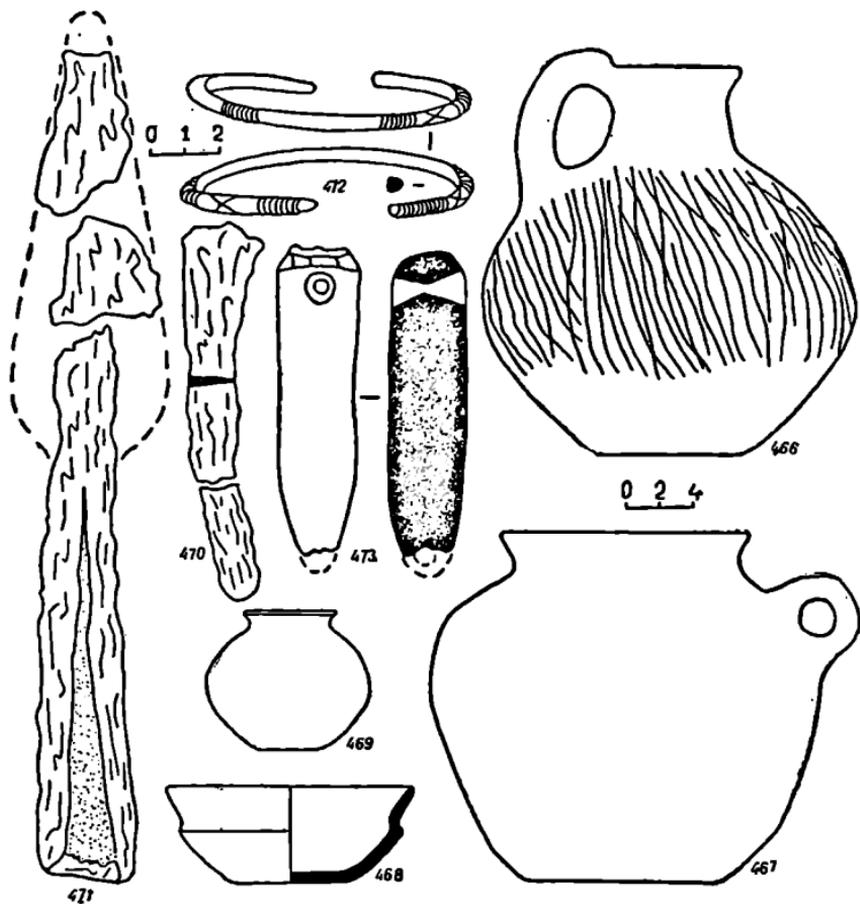
470. რკინის დანის ფრაგმენტები.

471. რკინის მასრაგახსნილი შუბისპირის ფრაგმენტები.

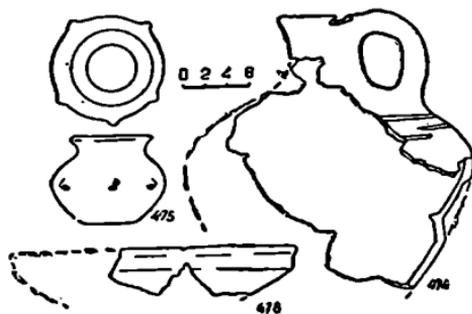
472. ბრინჯაოს სამაჯური — ორნამენტი ამოღარულია.

473. რიყის ქვის სალესი.

ს ა მ ა რ ხ ი № 109 (ნახ. 179, ტაბ. XXIX) — აღმოჩნდა III სექტორის AB ფართობის 2/5 კვადრატში, 0 ხაზიდან 0,7 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს დაზიანებულ ქვაყუთს. შემორჩენილია ქვაყუთის NO და NW კედლები. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი მიახლოებითი ზომებია: 1,1X 0,55 მ-ზე, სიღრმე 0,5 მ.

Саб. 178

Саб. 179.

ქვაყუთში მიცვალბულის ჩონჩხის ძვლები არეულია თიხის ჭურჭლის ნატეხებში. დაკრძალვის პოზის დადგენა ვერ მოხერხდა.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის სამი ჭურჭელი (№№ 474 — 476).

474. ხელადა—ლეგა-მორუხო ზედაპირით, ლეგა შიდაპირითა და რუხი მქისე კეციტ. ხელით ნაძერწია. ორნამენტი ამოღარულია.

475. კოკობი — ნაცრისფერი ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეციტ. ხელით ნაძერწია. ტანზე აქვს ხუთი შვერილი.

476. ჯამის პირ-გვერდის ნატეხები (2 ც.) — მონაცრისფრო-მორუხო ზედაპირით, გარეპირითა და ლეგა მქისე კეციტ.

სამარხი № 110 (ნახ. 180) — აღმოჩნდა III სექტორის AB ფართობის 2/3 კვადრატში, 0 ხაზიდან 0,3 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს დაზიანებულ ქვაყუთს. შემორჩენილია ქვაყუთის NW და SW კედლები და NO კედლის ნაწილი. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 0,6×0,4მ-ზე, სიღრმე — 0,35 მ.

ქვაყუთში მიცვალბულის ჩონჩხი არ აღმოჩნდა.

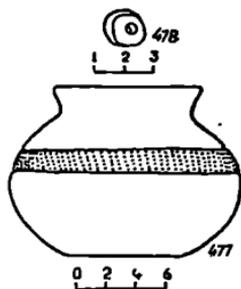
ინვენტარიდან აღმოჩნდა ქოთანის (№ 477) და სარდიონის მძივი (№ 478).

477. ქოთანის — ლეგა-მორუხო ზედაპირით, შიდაპირითა და რუხი მქისე კეციტ. ორნამენტი ამოღარული და ნაპრიალებია.

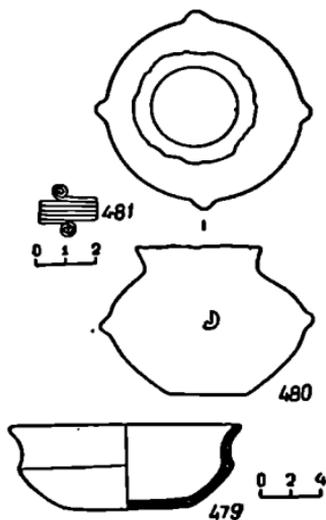
478. სარდიონის მძივი.

სამარხი № 111 (ნახ. 181, ტაბ. XXIX) — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 2/1 კვადრატში, 0 ხაზიდან 0,3 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ოთხი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს, რომელსაც არ ჰქონდა სახურავი. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 1×0,5 მ-ზე, სიღრმე—0,65 მ.

ქვაყუთში მიცვალბულის ჩონჩხის ძვლები არეული და მიხვეტილი იყო

ნახ. 180.

ნახ. 181.

სამარხის ცენტრალურ და SO მხარეს. დაკრძალვის პოზის დადგენა ვერ მოხერხდა.

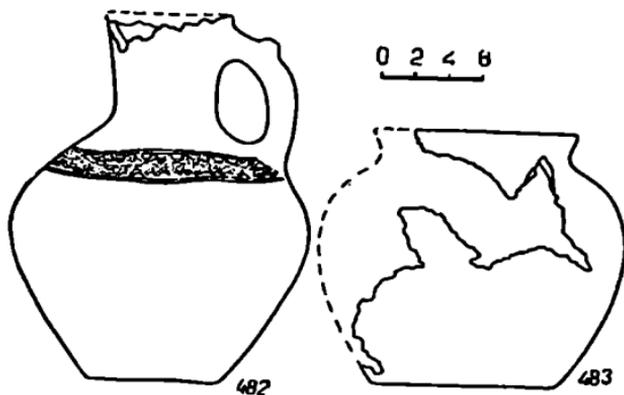
ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის ორი კურკელი (№№ 479, 480), ბრინჯაოს ბეჭედი (მიცვალებულის თითის ფალანგაზე, № 481).

479. ჯამი — შავი ზედაპირით, ლეგა გარეპირითა და შავი მქისე კეციტ.

480. კოპობი — ლეგა-მონაცრისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და რუხი მქისე კეციტ. ტანზე აქვს ოთხი შვერილი.

481. ბრინჯაოს სპირალური ბეჭედი.

ს ა მ ა რ ხ ი № 112 (ნახ. 182, ტაბ. XXIX) — აღმოჩნდა III სექტორის AB ფართობის 1/4 და 1/5 კვადრატებში, 0 ხაზიდან 0,8 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ოთხი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს, რომელიც გადახურული იყო ერთი ფილაქვით. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: $0,5 \times 0,45$ მ-ზე, სიღრმე — 0,45 მ.

ნახ. 182.

სამარხში მიცვალებულის ჩონჩხი არ აღმოჩნდა.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის ერთი კურკელი (№ 482), სამარხის გარეთ, ქვაყუთის პირის ღონეზე კი — თიხის კურკლის ნატეხები (№ 483).

482. ხელადა — ლეგა-მორუხო ზედაპირით, შიდაპირითა და რუხი მქისე კეციტ. ორნამენტი აღმოდარულია. ყურზე აქვს შვერილი.

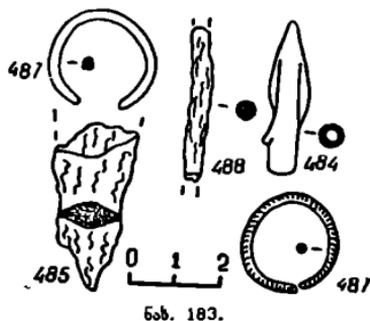
483. ქოთანის ნატეხი — ლეგა-მორუხო ზედაპირით, შიდაპირითა და რუხი მქისე კეციტ.

ს ა მ ა რ ხ ი № 113 (ნახ. 183, ტაბ. XXIX) — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 8/4 კვადრატში, 0 ხაზიდან 0,6 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ექვსკუთხედიან არათანაბარი სისქის ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს. ქვაყუთი გადახურულია ერთი მთლიანი სქელი ქვით. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: $1,15 \times 0,7$ მ-ზე, სიღრმე—0,6 მ.

სამარხის გამართვისას დაუზიანებიათ რკინის ფართო ათვისების ხანის სათავსო.

ქვაყუთის 0 ნაწილში, გადასახურავი ქვის ქვეშ აღმოჩნდა ბრტყელი ფილაქვა, რომელზედაც დაწყობილი იყო ადამიანის ჩონჩხის ძვლის ნაწილები. ქვაყუთში ჩონჩხის ძვლები არეული და მიწყობილი იყო SO ნაწილში.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა ბრინჯაოს ისრისპირი (№ 484), რკინის შუბისპირის წვერის ნატეხი (№ 485), ბრინჯაოს ძეწკვის ფრაგმენტები (№ 486), ბრინჯაოს ორი რგოლი (№ 487), რკინის ლერაკის ფრაგმენტები (№ 488).

ნახ. 183.

სამარხი გაძარცულია.

484. ბრინჯაოს ორფრთიანი დეზიანი ისრისპირი.

485. რკინის შუბისპირის წვერის ნატეხი.

486. ბრინჯაოს ძეწკვის ფრაგმენტები.

487. ბრინჯაოს რგოლები (2 ც.) — ერთი ზურგდაკეპნილი.

488. რკინის ლერაკის ფრაგმენტები.

სამარხი № 114 (ნახ. 184, ტაბ. XXIX) აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 8/4 კვადრატში, 0 ხაზიდან 0,6 მ სიმაღლეზე, წარმოადგენს ექვსი სქელი ქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს, რომელიც გადახურული იყო რამდენიმე სქელი ქვით. სამარხის ჩრდილო-აღმოსავლეთის ქვა დაბალია და კედელსა და გადახურვას შორის არსებული სივარცელი შევსებულია ქვებით. ქვაყუთი დამხრობილია NNW-დან SSO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 1,1×0,75 მ-ზე, სიღრმე — 0,55 მ.

სამარხში აღმოჩნდა ზრდადასრულებული ადამიანის ჩონჩხი, დაკრძალული მარჯვენა გვერდზე მოხრილი კიდურებით, თავით NW-კენ.

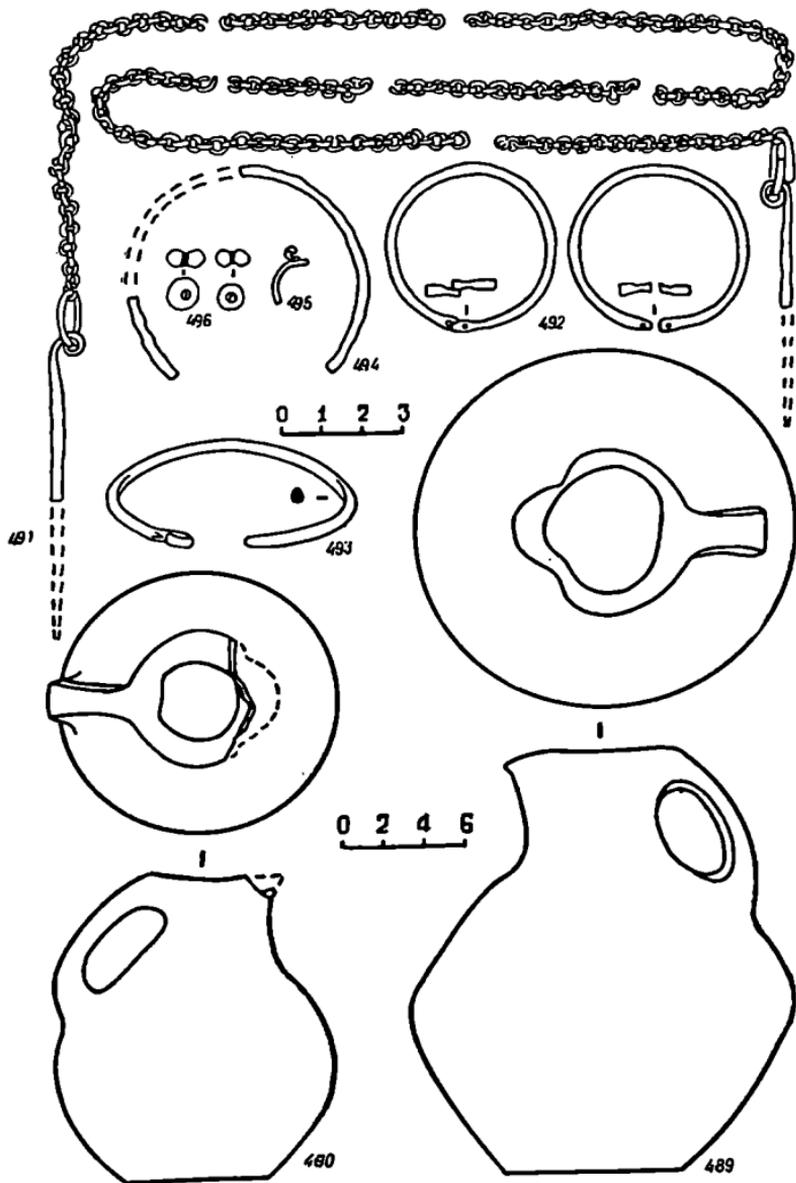
ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის ორი ჭურჭელი (№№ 489, 490), ბრინჯაოს ძეწკვი (№ 491), ვერცხლის ორი რგოლი (№ 492), ბრინჯაოს სამაჯური (№ 493), რკინის სამაჯური (№ 494), ვერცხლის ნივთის ფრაგმენტები (№ 495) და ორი მძივი (№ 496).

489. სამტუჩა ხელადა — რუხი ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეცით. ხელით ნაძერწია.

490. სამტუჩა ხელადა — მორუხო-მოვარდისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და რუხი მქისე კეცით. ხელით ნაძერწია.

491. ბრინჯაოს ძეწკვი რკინის ორი საკინძის ფრაგმენტებით.

492. ვერცხლის ბოლოებგაბრტყელებული და ბოლოებგახვეტილი რგოლები (2 ც.).

6аб. 184.

493. ბრინჯაოს სამაჯური.

494. რკინის სამაჯურის ნატეხები.

495. ვერცხლის ნივთის ფრაგმენტები.

496. სარლიონის მძივები (2 ც.).

ს ა მ ა რ ხ ი № 115 (ნახ. 185, XXIX) — აღმოჩნდა. IV სექტორის AB ფართობის 8/4 და 8/5 კვადრატებში, 0 ხაზიდან 0,55 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ექვსი სქელი ქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს, რომელიც გადახურული იყო ორი სქელი ქვით. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 1,2×0,65 მ-ზე, სიღრმე — 0,5 მ.

ქვაყუთის W კედელთან, გადასახურავ ქვაზე იღო ადამიანის ქვედა ყბა, რკინის ლერაკი და მინისებური პასტის მძივები.

სამარხში აღმოჩნდა ზრდადასრულებული მიცვალებულის ჩონჩხი დაკრძალული მარჯვენა გვერდზე, მოხრილი კიდურებით, თავით NW-კენ. (ჩონჩხს აკლია ქვედა ყბა).

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის ორი ქურჭელი (№№ 497, 498), რკინის დანის ფრაგმენტი (№ 499), რკინის სამი სამაჯური (მარცხენა მარჯაზე, № 500). რკინის ლერაკი (№ 501), ბრინჯაოს რგოლი (№ 502) და მინისებური პასტის მძივი (№ 503).

სავარაუდოა, რომ გადასახურავ ქვებზე აღმოჩენილი ქვედა ყბა სამარხის მიცვალებულს ეკუთვნის.

497. სამტუჩა ხელადა — მორუხო-მოვარდისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეციით. ხელით ნაძერწია.

498. ხელადა — რუხი ზედაპირით, შიდაპირითა და მორუხო-მოყავისფრო მქისე კეციით. ხელით ნაძერწია.

499. რკინის დანის ფრაგმენტი — კარზე შემორჩენილია სამი მანკვალი.

500. რკინის სამაჯურები (3 ც.).

501. რკინის ლერაკის ფრაგმენტები.

502. ბრინჯაოს რგოლი.

503. მძივები (6 ც.) — მინის 5 ც., მინისებური პასტის 1 ც.

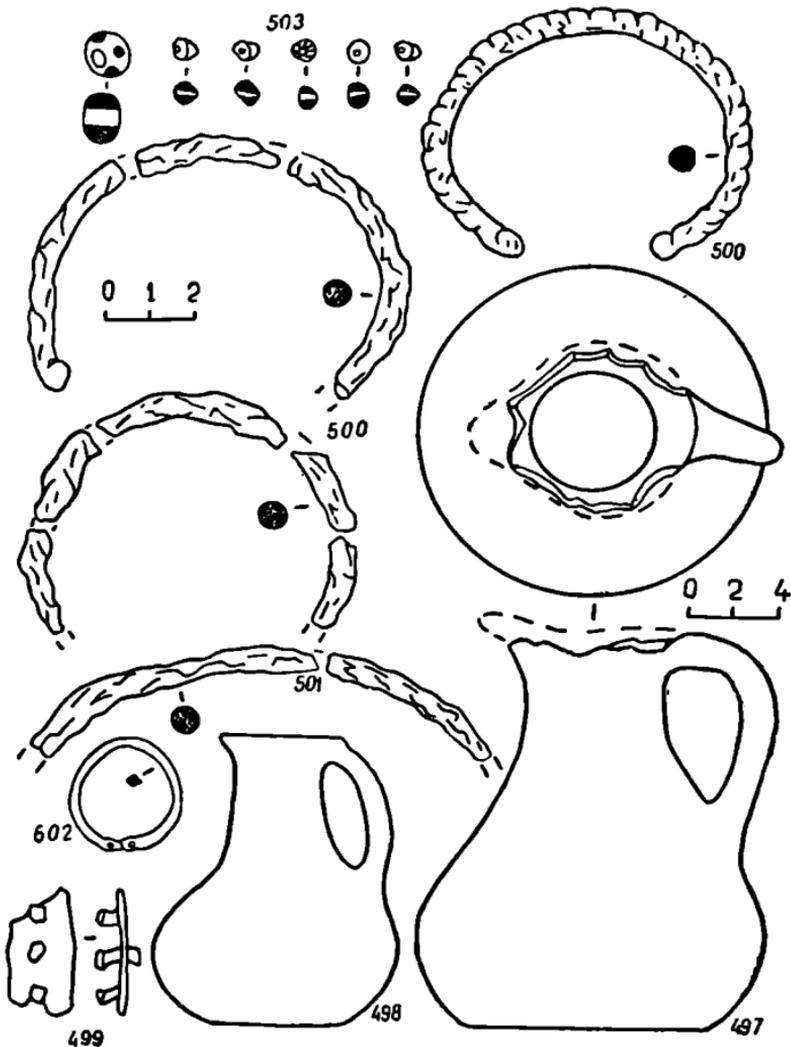
ს ა მ ა რ ხ ი № 116 (ნახ. 186) — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 8/5 კვადრატში, ნოლი ხაზიდან 0,5 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს დანგრეულ ქვაყუთს. შემორჩენილია ქვაყუთის W კედელი. ქვაყუთი დამხრობილია NW-დან SO-კენ.

სამარხში აღმოჩნდა მიცვალებულის ჩონჩხის ძვლის ფრაგმენტები და ხელადა (№ 504).

504. ხელადა — მორუხო-მონაცრისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და რუხი მქისე კეციით. ხელით ნაძერწია. ორნამენტი ამოღარულია. ძირზე აქვს ნახევრეტი.

ს ა მ ა რ ხ ი № 117 (ნახ. 187) — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 7/5 კვადრატში; ნოლი ხაზიდან 0,5 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ოთხი ფილა-ქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს, რომელიც გადახურული იყო ქვით. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია 1×0,7 მ-ზე, სიღრმე 0,5 მ.

სამარხის გამართვისას დაუზიანებიათ რკინის ფართო ათვისების ხანის სათავსოს კედელი.

ნახ. 185.

სამარხში აღმოჩნდა ზრდადასრულებული ადამიანის დაზიანებული ჩონჩხის ფრაგმენტები. დაკრძალვის პოზის დადგენა ვერ მოხერხდა.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა მხოლოდ თიხის ერთი კურკელი (№ 505).

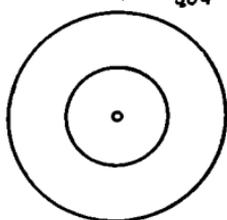
სამარხი დაზიანებული და გაძარცვულია.

505. ქოთანა — მორუხო-მონაცრისფრო ზედაპირით, მორუხო შიდაპირითა და მოშავო-მორუხო მქისე კეცით. ხელით ნაძერწია.

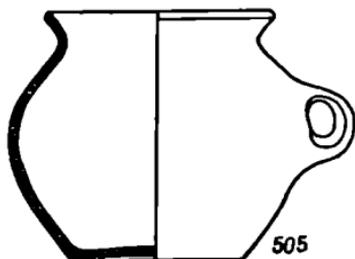
სამარხი № 118 (ნახ. 188) — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 7/4 კვადრატში, ნოლი ხაზიდან 0,6 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს დაზიანებულ

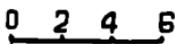
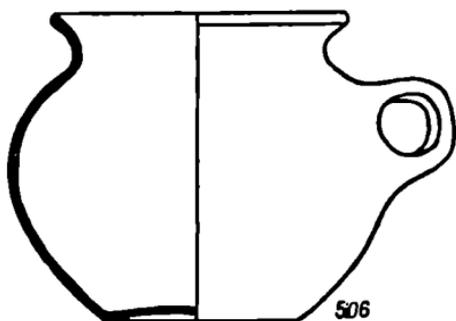
1 504

ნახ. 186.

ნახ. 187.

ნახ. 188.

ქვაყუთს. შემორჩენილია ქვაყუთის NO, SO და SW კედლები. ქვაყუთი გამართულია რკინის ფართო ათვისების ხანის სათავსოს კედელზე. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია 0,8×0,4 მ-ზე, სიღრმე — 0,35 მ.

სამარხში აღმოჩნდა მცირეწლოვანი ბავშვის ძვლის ფრაგმენტები და თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№ 506).

506. ქოთანის — ლეგამორუხო ზედაპირით, რუხი შიდაპირითა და ლეგამქისე კეციით.

სამარხი № 119 — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 8/4 კვადრატში ნოლი ხაზიდან 0,4 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს დაზიანებულ ქვაყუთს, რომელსაც აკლია NW კედელი. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია 0,8×0,55 მ-ზე, სიღრმე — 0,4 მ.

ქვაყუთში აღმოჩნდა მიცვალებულის ძვლის რამდენიმე ფრაგმენტი.

სამარხი დაზიანებული და გაძარცვულია.

სამარხი № 120 — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 8/5 კვადრატში. წარმოადგენს დანგრეულ ქვაყუთს. შემორჩენილია ქვაყუთის მხოლოდ ერთი კედელი.

სამარხი № 121 — აღმოჩნდა III სექტორის AA ფართობის 2/8, 2/9 კვადრატებში, ნოლი ხაზიდან 0,3 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს მშენებლობის დროს დაზიანებულ ქვაყუთს. შემორჩენილია ქვაყუთის SO და SW-კედლები. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი სავარაუდო ზომებია 1,2×0,6 მ-ზე, სიღრმე — 0,5 მ.

ქვაყუთში მიცვალებულის ჩონჩხი არეულია. დაკრძალვის პოზის დადგენა ვერ მოხერხდა.

სამარხში ინვენტარი არ აღმოჩნდა.

სამარხი № 122 — აღმოჩნდა III სექტორის AA ფართობის 2/10 კვადრატში, ნოლი ხაზიდან 0,3 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს მშენებლობის დროს დაზიანებულ და დანგრეულ ქვაყუთს. შემორჩენილია ქვაყუთის O და W კედლები. ქვაყუთი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი მიახლოებითი ზომებია: 0,8×0,6 მ-ზე, სიღრმე — 0,4 მ.

ქვაყუთში აღმოჩნდა მიცვალებულის ძვლის ფრაგმენტები.

სამარხი № 126 (ნახ. 189, ტაბ. XXXI) — აღმოჩნდა II სექტორის BB ფართობის 4/10 კვადრატში. წარმოადგენს ოთხი ფილაქისაგან შედგენილ ქვაყუთს, რომელსაც ჰქონდა 1,2×0,5 მ ზომის ქვაყრილი. ქვაყუთის იატაკის NW და SO მხარე 0,6×0,3 მ ზომის ქვის ფილებითაა მოფენილი, ხოლო შუა ნაწილი თიხატყეპნილია. ქვაყუთი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი ზომებია 1,2×0,6 მ-ზე.

ქვაყუთში მიცვალებულის ჩონჩხიდან აღმოჩნდა თავის ქალისა და ძვლის მცირე ფრაგმენტები.

სამარხში აღმოჩნდა თიხის სამი ჭურჭელი (№№ 507-509), ბრინჯაოს სარტყელი (№ 510), საკინძი (№ 511) და რგოლი (№ 512).

507. ხელადა — მორუხო-მონაცრისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და რუხი მქისე კეციტ. ორნამენტი ნაპრიალებია.

508. ლანგარი — ლევა ნაპრიალები ზედაპირით, ლევა-მორუხო ვარები-რითა და რუხი მქისე კეციტ. ორნამენტი გრეხილი და ნაპრიალებია.

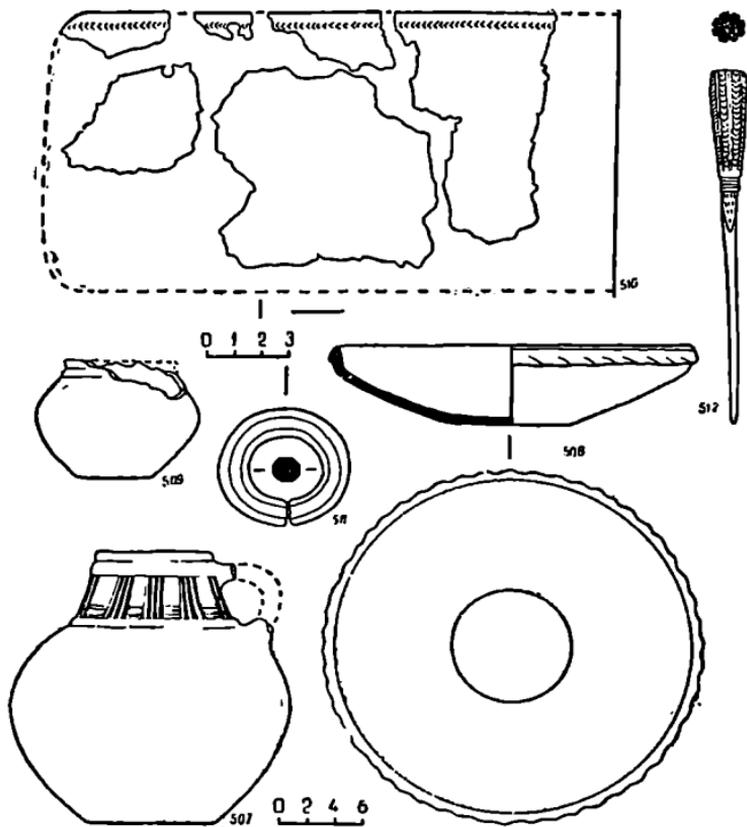
509. კოკობი — ლევა-მორუხო ზედაპირით, შიდაპირითა და რუხი კეციტ. ორნამენტი ამოღარულია.

510. ბრინჯაოს სარტყლის ფრაგმენტები. ორნამენტი ამოღარულია.

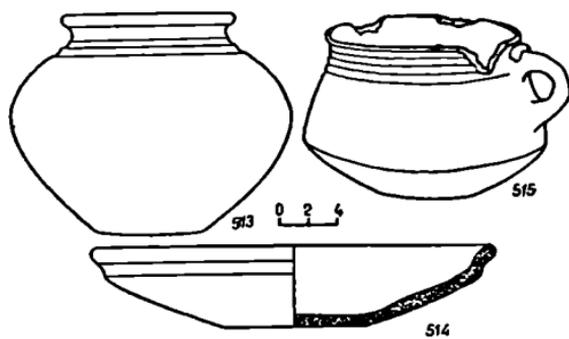
511. ბრინჯაოს რგოლი — თავებგახსნილი, რვაწახნაგა.

512. ბრინჯაოს კონუსური საკინძი. ორნამენტი ამოღარული და ნაქდევია.

სამარხი № 127 (ნახ. 190, ტაბ. XXXI) — აღმოჩნდა II სექტორის BB ფართობის 4/10 კვადრატში. წარმოადგენს ქვის დიდი ფილებით გადახურულ სწორკუთხედის ფორმის ორმოსამარხს. სამარხს NW-დან ეკვრის 0,6×0,7×

боб. 189.

боб. 190.

$\times 0,4$ მ ზომის ბაქანი. ორმოსამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი ზომებია: 2×1 მ-ზე, სიღრმე— $0,6$ მ.

სამარხში მიცვალებულის ჩონჩხიდან აღმოჩნდა თავის ქალა და კიდურის ძვლები. დაკრძალვის პოზის დადგენა ვერ მოხერხდა.

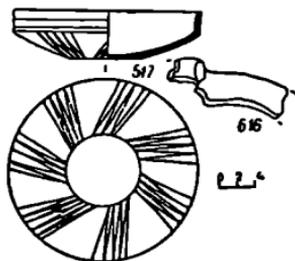
ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის ორი ჭურჭელი (№№ 514, 515), ხოლო შემალელებულ ბაქანზე — ქოთანის (№ 513).

513. ქოთანის — მორუხო-მონაცრისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და ლეგა-მონაცრისფრო მქისე კეცით. ორნამენტი ამოღარულია.

514. ლანგარი — ლეგა-მოშავო ზედაპირით, შავი გარეპირითა და რუხი მქისე კეცით.

515. ტოლჩა — მორუხო-მონაცრისფრო ზედაპირით, ლეგა-მონაცრისფრო შიდაპირითა და რუხი მქისე კეცით. ორნამენტი ნაპრიალები და რელიეფურია.

ს ა მ ა რ ხ ი № 128 (ნახ. 191) — აღმოჩნდა II სექტორის BC ფართობის 4/1 კვადრატში. წარმოადგენს ორი დიდი ქვით გადახურულ ორმოსამარხს. სამარხი დამხობილია NW-დან SO-კენ. მისი ზომებია: $1,2 \times 0,9$ მ-ზე, სიღრმე— $0,5$ მ.

ნახ. 191.

სამარხში აღმოჩნდა მიცვალებულის ძლიერ დაშლილი ქვედა ყბა, კიდურის ძვლები და თიხის ორი ჭურჭლის ნატეხები (№№ 516, 517).

516. ქოთანის პირ-გვერდის ნატეხები — ლეგა ზედაპირით, შიდაპირითა და ნაცრისფერი მქისე კეცით. ორნამენტი ამოღარულია.

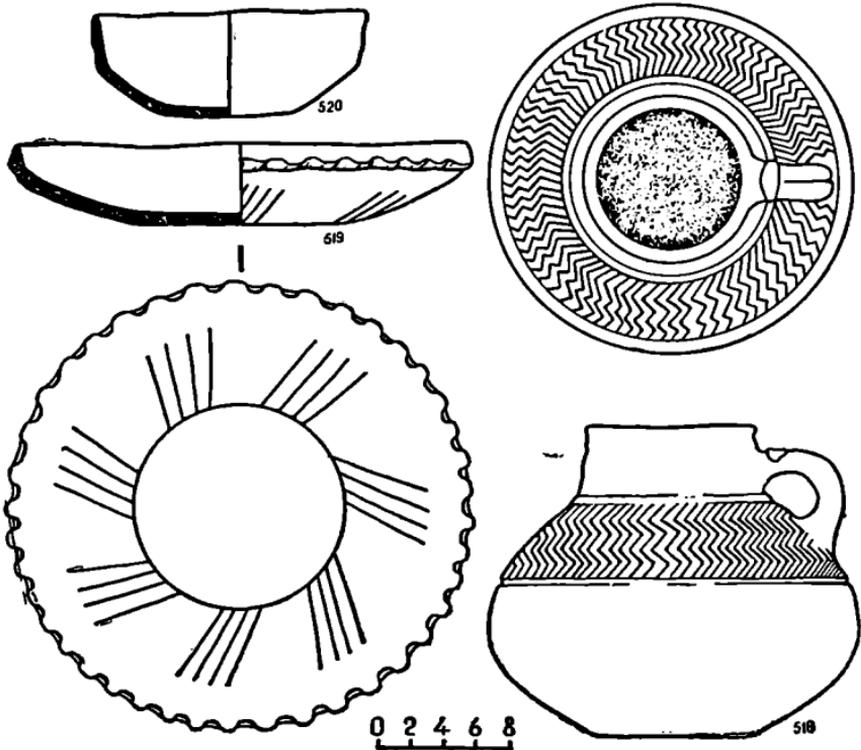
517. ლანგარი — ლეგა ზედაპირით, ლეგა-მორუხო გარეპირითა და რუხი მქისე კეცით. ორნამენტი ამოღარული და ნაპრიალებია.

ს ა მ ა რ ხ ი № 129 (ნახ. 192) — აღმოჩნდა II სექტორის BC ფართობის 4/1 კვადრატში. წარმოადგენს ქვაყრილიან ორმოსამარხს. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი ზომებია: $1 \times 0,7$ მ-ზე, სიღრმე — $0,8$ მ.

სამარხში მიცვალებულის ჩონჩხიდან აღმოჩნდა ქვედა კიდურის ფრაგმენტები. დაკრძალვის პოზის დადგენა ვერ მოხერხდა.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის სამი ჭურჭელი (№№ 518—520).

518. ხელადა — მორუხო-მონაცრისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეცით. ორნამენტი რელიეფური, ამოღარული და ნაპრიალებია.

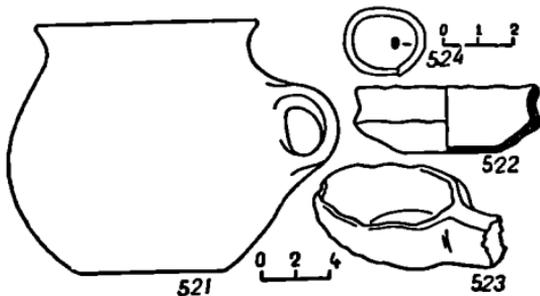

ნახ. 192.

519. ლანგარი — ლეგა ზედაპირით, ლეგა-მორუხო გარეპირითა და მორუხო-მოყავისფრო მქისე კეცით. ორნამენტი გრებილი და ნაპრიალებია.

520. ჯამი — ნაცრისფერი ზედაპირით, ლეგა-მორუხო გარეპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეცით. ორნამენტი ნაპრიალებია.

ს ა მ ა რ ხ ი № 130 (ნახ. 193, ტაბ. XXXI) — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობში. წარმოადგენს დაზიანებულ და დანგრეულ ქვაყუთს, რომელიც გა-

6.ხ. 193.

დახურული იყო ორი ფილაქვით. შემორჩენილია ქვაყუთის S კედელი. ქვაყუთი დამბრობილია NW-დან SO-კენ.

სამარხში აღმოჩნდა მიცვალებულის ძვლის ფრაგმენტები, თიხის სამი ჭურჭელი (№№ 521—523) და ბრინჯაოს რგოლი (№ 524).

521. ქოთანის — მორუხო-მოწითალო ზედაპირით, მორუხო-მოყავისფრო შიდაპირითა და ყავისფერი მქისე კეცით.

522. ფილა — ლეგა-მოყავისფრო ზედაპირით, ლეგა-მორუხო გარეპირითა და რუხი მქისე კეცით. ხელით ნაძერწია.

523. თიხის კოვზი — ლეგა-მორუხო ზედაპირით, გარეპირითა და მოშავო-მორუხო მქისე კეცით. ხელით ნაძერწია.

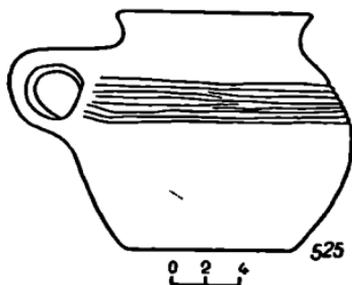
524. ბრინჯაოს რგოლი.

ს ა მ ა რ ხ ი № 131 (ნახ. 194) — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობში. წარმოადგენს ექვსი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს, რომელიც გადახურული იყო ორი ქვით. სამარხი დამბრობილია WN-დან SO-კენ. მისი ზომებია 1,2×1 მ-ზე. სამარხი გაძარცვულია.

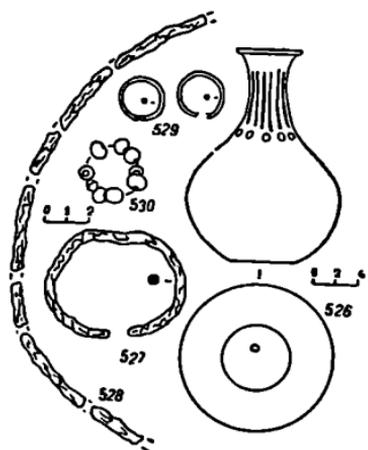
სამარხში აღმოჩნდა ადამიანის ძვლის ფრაგმენტები და თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№ 525).

525. ქოთანის — ლეგა-მორუხო ზედაპირით, ლეგა შიდაპირითა და შავი მქისე კეცით. ხელით ნაძერწია. ორნამენტი ამოღარულია.

ს ა მ ა რ ხ ი № 132 (ნახ. 195, ტაბ. XXXI) — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობში. წარმოადგენს ექვსი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს, დამბრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 1,2×0,7 მ-ზე, სიღრმე — 0,5 მ.

ნახ. 194.

ნახ. 195.

სამარხში მიცვალებული დაკრძალულია მარჯვენა გვერდზე მოხრილი კიდურებით, თავით N-კენ.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭელი (№ 526), რკინის სამაჯური (№ 527), რკინის საკისრე რკალის ნატეხები (№ 528), ვერცხლის ორი რგოლი (№ 529) და მძივები (№ 530).

526. თიხის ქურქელი — რუხი ზედაპირითა და შიდაპირით. ორნამენტი ნაპრიალები და ნაჭდევია.

527. რკინის ზურგშეზნექილი სამაჯური.

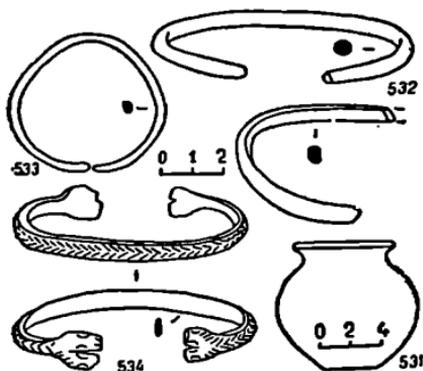
528. რკინის საკისრე რკალის(?) ფრაგმენტები.

529. ვერცხლის თავებგაბრტყელებული და გახვრეტილი რგოლები (2 ც.).

530. მძივები (9 ც.) — სარდიონის 8 ც., მინის 1 ც.

ს ა მ ა რ ხ ი № 133 (ნახ. 196, ტაბ. XXXI)².

531. კოჭობი — წითლადშეღებილი ზედაპირით, წითელი შიდაპირითა და მოწითალო-მოყავისფრო მქისე კეცით.

ნახ. 196.

532. ბრინჯაოს სამაჯური და სამაჯურის ნატეხი.

533. ბრინჯაოს სამაჯური.

534. ბრინჯაოს ბოლოებგაბრტყელებული სამაჯური — ორნამენტი ამოლარულია.

ს ა მ ა რ ხ ი № 134 (ნახ. 197, ტაბ. XXXII).

535. ქოთანნი — ლეგა-მორუხო ზედაპირითა და შიდაპირით. ხელით ნაძერწია.

536. ჯამი — შავი ზედაპირით, ლეგა-მორუხო გარეპირითა და შავი მქისე კეცით. ხელით ნაძერწია.

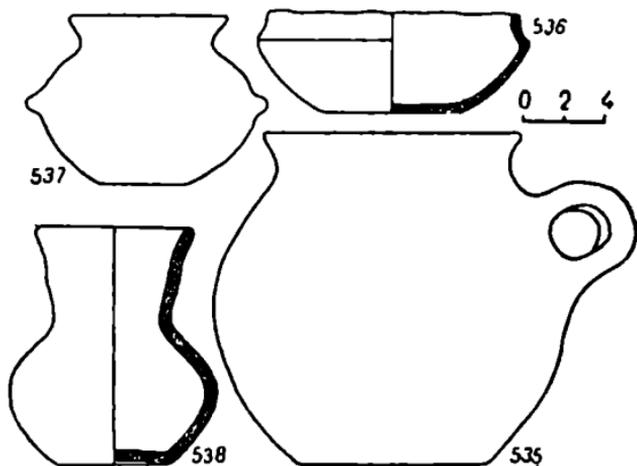
537. კოჭობი — ლეგა ზედაპირით, შიდაპირითა და ლეგა-ნაცრისფერი მქისე კეცით. ხელით ნაძერწია. მხარზე აქვს შვერილები.

538. კოჭობი — მორუხო-მოყავისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და რუხი კეცით. ხელით ნაძერწია.

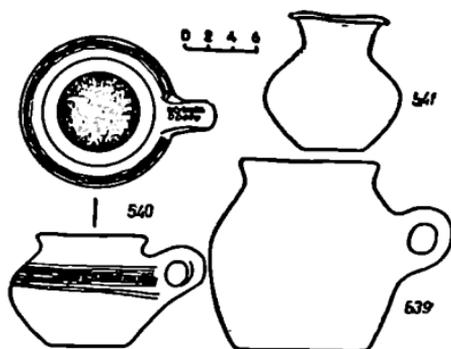
ს ა მ ა რ ხ ი № 135 (ნახ. 198).

539. ქოთანნი — ლეგა-მორუხო ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეცით. ხელით ნაძერწია.

² №№ 133—138 ს.მ.არხების კომპლექსები და თიხის ქურქელი. №№ 554—571 გადმოცემულია მშენებლების მიერ 1973 წ.

ნახ. 197.

ნახ. 198.

540. ქოთანი — შავი ზედაპირითა და შიდაპირით. ორნამენტი ამოღარული და ნაჭდევია.

541. კოჭობი — წითლადშეღებილი ზედაპირით, მორუხო შიდაპირითა და ლეგა-მორუხო მქისე კეცით. ხელით ნაძერწია.

ს ა მ ა რ ხ ი № 136 (ნახ. 199, ტაბ. XXXII).

542. ჯამი — ლეგა-მორუხო ზედაპირით, გარეპირითა და ლეგა მქისე კეცით. ხელით ნაძერწია.

543. ჯამი — ლეგა ზედაპირით, ლეგა-მორუხო გარეპირითა და რუხი მქისე კეცით, ხელით ნაძერწია.

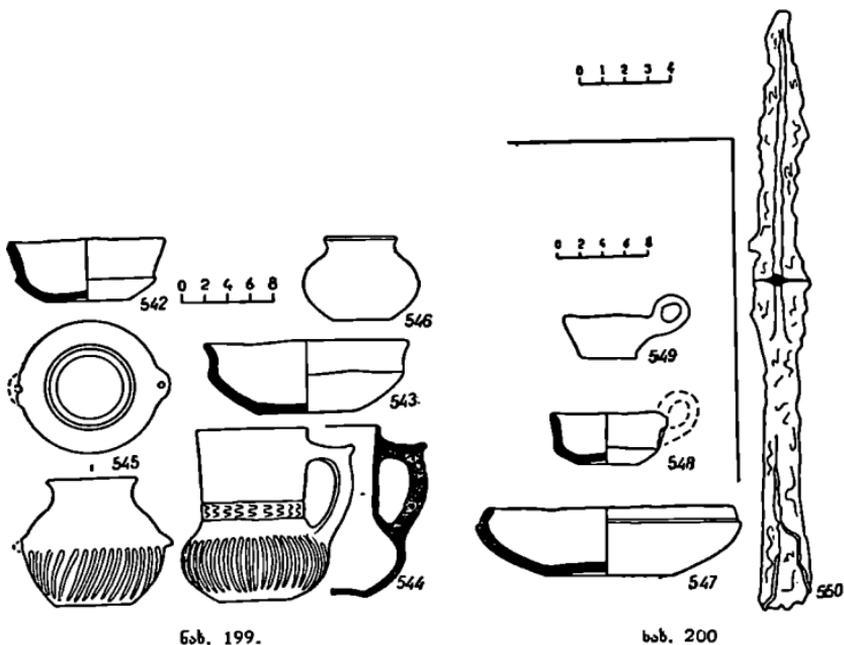
544. ტოლჩა—ლეგა-მონაცრისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქონე კეციტ. ხელით ნაძერწია. ორნამენტი ამოღარული და ნაჭღევია. ყურზე აქვს შვერილი.

545. კოჭობი — ლეგა-მორუხო ზედაპირით, ლეგა შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქონე კეციტ. ხელით ნაძერწია. ორნამენტი ამოღარულია. შვერილები გახვრეტილია.

546. კოჭობი — მორუხო-მოვარდისფრო ზედაპირით, მორუხო-მონაცრისფრო შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქონე კეციტ. ხელით ნაძერწია.

ს ა მ ა რ ხ ი № 137 (ნახ. 200, ტაბ. XXXII).

547. ჯამი — შავი ზედაპირით, გარეპირითა და მოშავო-მონაცრისფრო მქონე კეციტ. ხელით ნაძერწია. ორნამენტი ამოღარულია.

ნახ. 199.

ნახ. 200

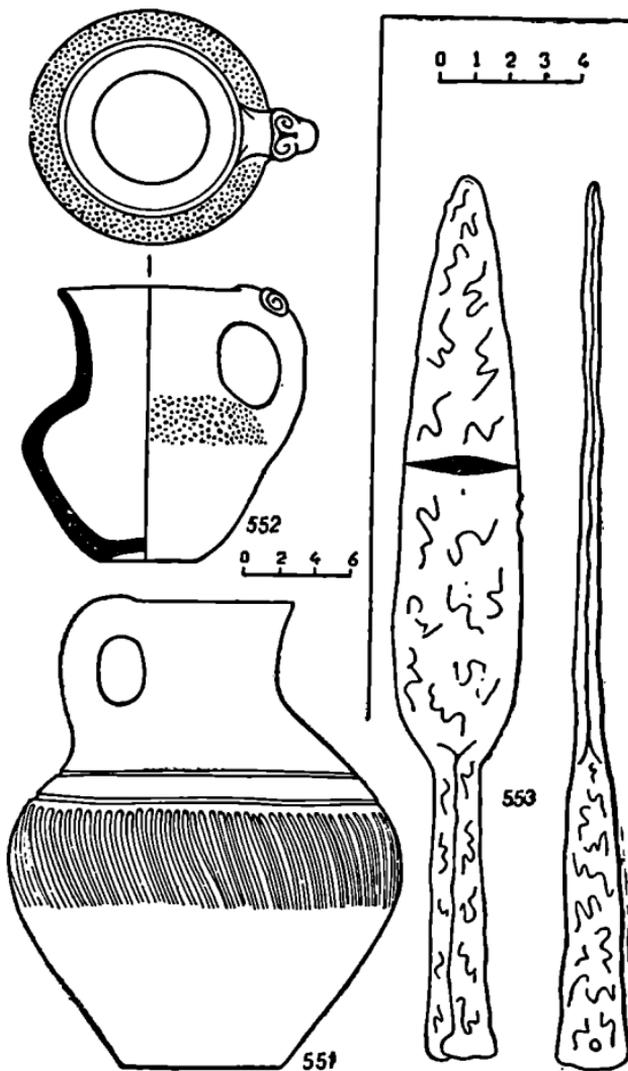
548. ფინჯანი — შავი ზედაპირით, ლეგა გარეპირითა და მორუხო-მოყავისფრო მქონე კეციტ. ხელით ნაძერწია. ყური მოტეხილი აქვს.

549. ფინჯანი — ლეგა-მორუხო ზედაპირით, შიდაპირითა და რუხი კეციტ, ხელით ნაძერწია.

550. რკინის მასრაგახსნილი და ქედლიანი შუბისპირი.

ს ა მ ა რ ხ ი № 138 (ნახ. 201, ტაბ. XXXII).

551. ხელადა — ლეგა-მონაცრისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და ნაცრისფერი მქონე კეციტ. ხელით ნაძერწია. ორნამენტი ამოღარული და ნაპრი-ალებია.

ნახ. 201.

552. ხელადა — შავი ზედაპირით, შიდაპირითა და ნაცრისფერი მქისე კეცით. ხელით ნაძერწია. ორნამენტი ნაჭდევი და რელიეფურია.

553. რკინის მასრაგახსნილი შუბისპირი.

(ნახ. 202, ტაბ. XXXIII)

554. დოქი — მორუხო-მონაცრისფრო ზედაპირით, ნაცრისფერი შიდაპირით.

რითა და ასეთივე ფერის მქონე კეციტ. ორნამენტი ამოღარული, ნაპრიალები და რელიეფურია.

555. ლოქის ძირ-გვერდის ნატეხი — ლეგა-მორუხო ზედაპირით, ლეგა შიდაპირითა და რუხი მქონე კეციტ. ორნამენტი ამოღარული და ნაქდევია.

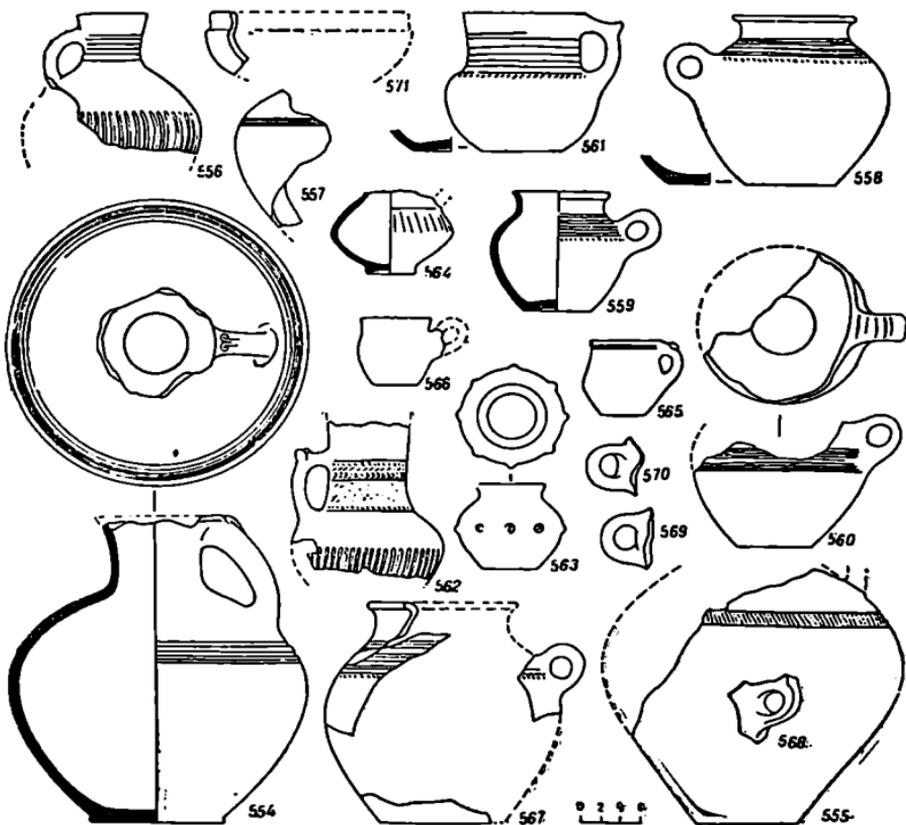
556. ხელადის პირ-გვერდის ნატეხი — ლეგა-მორუხო ზედაპირით, ლეგა შიდაპირითა და შავი მქონე კეციტ. ორნამენტი ამოღარული და ნაპრიალებია.

557. ხელადის გვერდის ნატეხი — რუხი ზედაპირით, შიდაპირითა და მორუხო-მოყავისფრო მქონე კეციტ. ორნამენტი ამოღარულია.

558. ქოთანის — მორუხო-მონაცრისფრო ზედაპირით, ნაცრისფერი შიდაპირითა და მორუხო-მონაცრისფრო მქონე კეციტ. ორნამენტი ამოღარული და ნაქდევია.

559. ქოთანის — ლეგა-მორუხო ზედაპირით, ნაცრისფერი შიდაპირითა და ლეგა-ნაცრისფერი მქონე კეციტ. ორნამენტი ამოღარული და ნაქდევია.

560. ქოთანის ძირ-გვერდის ნატეხი — ლეგა-მორუხო ზედაპირით, ლეგა შიდაპირითა და შავი მქონე კეციტ. ორნამენტი ამოღარული და ნაქდევია.

ნ.ბ. 202.

561. ტოლჩა — რუხი ზედაპირით, შიდაპირითა და ნაცრისფერი მქისე კეცით. ორნამენტი ამოღარული და ნაჭდევია. ყურზე აქვს შვერილი.

562. ტოლჩის პირ-გვერდის ნატეხი — ლეგა-ნაცრისფერი ზედაპირით, ლეგა შიდაპირითა და ნაცრისფერი მქისე კეცით. ორნამენტი ამოღარული, ნაჭდევი და ნაპრიალებია. ყურზე აქვს შვერილი.

563. კოჭობი — ლეგა ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეცით. ტანზე აქვს რვა კობი.

564. სასმისი — ნაცრისფერი ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეცით. ორნამენტი ამოღარულია.

563. ფინჯნისებური სასმისი — მორუხო-მონაცრისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და ნაცრისფერი მქისე კეცით. ხელით ნაძვრწია. ორნამენტი ამოღარულია, ყურზე აქვს შვერილი.

566. ფინჯნისებური სასმისი — ლეგა-მორუხო ზედაპირით, ლეგა შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეცით.

567. თიხის ჭურჭლის (ქოთნის?) პირ-გვერდ-ძირის ნატეხები — ლეგა-მორუხო ზედაპირით, ლეგა-მონაცრისფრო შიდაპირითა და რუხი მქისე კეცით. ორნამენტი ამოღარული და ნაჭდევია.

568. თიხის ჭურჭლის ყურ-გვერდის ნატეხი — ლეგა-მორუხო ზედაპირით, ლეგა შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეცით. ორნამენტი ამოღარულია. ყურზე აქვს შვერილი.

569. თიხის ჭურჭლის ყურ-გვერდის ნატეხი — ნაცრისფერი ზედაპირით, შიდაპირითა და მორუხო-მონაცრისფრო მქისე კეცით.

570. თიხის ჭურჭლის ყურ-გვერდის ნატეხი — ლეგა ზედაპირით, ნაცრისფერი შიდაპირითა და რუხი მქისე კეცით.

571. ჯამის პირ-გვერდის ნატეხი — ლეგა ზედაპირით, გარეპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეცით.

Р. М. АБРАМИШВИЛИ, Н. И. ГИГУАШВИЛИ, К. К. КАХИАНИ

АРХЕОЛОГИЧЕСКИЕ ПАМЯТНИКИ ГРМАХЕВИСТАВИ

Резюме

В 1973 году, во время строительства птицефабрики, в местечке Грмахевистави (Дманисский р-он — южная часть Грузии) были обнаружены погребения эпохи широкого освоения железа. Фабрика строилась к западу от села Вардисубани, на плато левого, крутого берега реки Машавера. С запада со строительной площадью граничит глубокое ущелье р. Бослевихеви, т. е. место над глубоким ущельем. На этом участке находится многослойный археологический памятник, который занимает всю строительную территорию (6,5 га) и выходит за ее пределы. Археологические раскопки велись в Грмахевистави в 1974—1976 годах. Экспедиция выявила на упомянутой площади селища и могильники Куро-Араксской культуры и эпохи поздней бронзы — раннего железа, а также могильник раннеантичного времени и селище феодального периода.

В данной книге публикуется весь обнаруженный материал, за исключением материалов Куро-Араксской культуры, обнаруженный в 1975—1976 годах.

Из раскопанного материала Куро-Араксской культуры публикуются: остатки нескольких помещений, 100 ям и 4 погребения.

Селище Куро-Араксской культуры было раскопано и севернее птицефермы. Следует предположить, что оно простиралось также восточнее и западнее этой территории, так как в траншеях, заложенных на крайнем западе и востоке строительной площади, были обнаружены культурные слои этой эпохи. На раскопанных участках, селище Куро-Араксской культуры было настолько сильно повреждено поздними памятниками и частично во время строительства птицефермы, что не было возможности установить даже контуры отдельных помещений. Сохранились лишь отдельные фрагменты глинобитного пола и обломки очажных подставок, зернотерок, ступок, керамики и костей животных.

К сожалению, строителями частично были повреждены и ямы этого же периода. Несмотря на это, в некоторых случаях можно было установить форму и размеры этих ям. Как правило, они имели суживающуюся сверху куполообразную форму. В двух случаях ямы в нижней части друг с другом были соединены отверстием. Глубина некоторых ям достигает до 2,2 м (яма № 51), а диаметр нижней части — 3,3 м. Из 100 ям 12 оказались пустыми, в остальных обнаружены, в основном, обломки глиняных сосудов. Многие из них имеют следы огня. Кроме этого, в ямах найдены фрагменты обмазки стен с отпечат-

ками столбов и прутьев (ямы №№ 15, 47), очажная подставка в виде бычьей головы (яма №76), ламелы из обсидиана и кремня (ямы №№ 39, 40), обсидиановая стрела с выемчатым основанием (яма № 6), олений рог (яма № 14), кремниевый вкладыш серпа (яма № 90). В ямах часто встречались также зернотерки, ступки и кости мелкого и крупного скота.

На основании добытого материала можно выделить две хронологические группы. Раннюю хронологическую группу (ямы №№ 15, 29, 47, 76; рис.: 11, 19, 23; табл.: III,—V) характеризует керамика, в основном, красного и желтоватого обжига. Большинство сосудов имеют горлышке цилиндрической формы и маленькие ушки в нижней части горла. В этой же группе встречаются глиняные сосуды с растительными примесями и текстильная керамика.

В поздней группе керамика, в основном, чернолощенная. Нередко встречаются глиняные сосуды с рельефным орнаментом — очкообразные спирали, шишечки, вертикальные линии. Для этой группы характерными являются также крупные сосуды с удлиненными формами и маленькими горлышками. Сюда же относится обсидиановая стрела с выемчатым основанием.

Ранняя группа принадлежит к начальному этапу Куро-Аракской культуры. Однако часть ям второй группы должна относиться в самой поздней ступени этого периода. К их числу принадлежит яма с обсидиановой стрелой с выемчатым основанием и сосудом с рельефными вертикальными линиями.

Ямы промежуточных ступеней, на данном этапе исследования, точно выделить не смогли. Следует предполагать, что грмахевиставское селище существовало на протяжении всей Куро-Аракской культуры. О длительном существовании его говорит и стратиграфия данного памятника. В нескольких случаях ямы этого периода частично перекрывают друг друга.

Экспедицией в местечке Грмахевистави раскопано четыре погребения (№№ 53, 54, 77, 82) Куро-Аракской эпохи. Все они индивидуальные. Дно погребальных ям было выложено плоскими камнями. Над погребением № 77 обнаружена каменная насыпь, а над погребением № 82 — плита из песчаника. Погребения № 77 и 82 были разрушены более поздними погребениями, а погребение № 54 частично разрушено во время строительства. Погребение № 53 обнаружено в яме той же эпохи. Несмотря на то, что в двух погребениях (№№ 77, 82) костяки находились в плохой сохранности, следует предположить, что характерным является захоронение покойников в скорченной позе, на правом (№ 54) или левом боку (№№ 53, 82), головой на юг. Все погребения бедны инвентарем. В погребении № 54 обнаружено костяное прясло, в погребении № 77 — маленький сосуд и обломки от другого сосуда, а в погребении № 82 — всего несколько обломков глиняных сосудов.

На этой территории было раскопано 11 помещений эпохи широкого освоения железа. Сравнительно в хорошей сохранности были только четыре помещения (№№ 1, 3, 4, 5; рис.: 67—75; табл. VI), которые датируются VII—VI вв. до н. э. Остальные или частично раскопаны (№№ 2,8—11), или же разрушены (№ 6, 7). Все помещения представляют собой однокомнатные полуземлянки, стены которых выложены из рваных камней и булыжника. Полы глинобитные. В помещении № 1

часть пола покрыта камнями. В стенах некоторых помещений (№№ 1, 4) выявлены проемы, куда в свое время были вставлены опорные бревна. В помещениях № 1, 8 обнаружены печи для выпечки хлеба, а в помещении № 1 — яма хозяйственного назначения.

Погребения эпохи поздней бронзы и первого появления железа, в основном расположены севернее от птицефабрики. Большая часть погребений (№№ 51, 81, 83—87, 95—103, 127—130) этой эпохи — грунтовые, одно погребение (№ 126) — каменный ящик. Большая часть из них сверху имела каменную насыпь, а некоторые покрыты плитами из песчаника.

Погребальные ямы имеют овальную или прямоугольную форму. В основном они ориентированы с юго-востока на северо-запад. Ввиду плохой сохранности костяка, в большинстве случаев не удалось определить позу покойника. В одном частично разрушенном погребении (№ 95) удалось установить, что покойник был захоронен в сидячем положении. Предполагается, что в такой же позе захоронен и покойник в погребении № 96. В погребении № 95 найдены: 3 глиняных сосуда (среди них один горшок с вогнутым внутрь венчиком), бронзовое копьё с открытой втулкой, изготовленное путемковки, крупные сердоликовые округлые мандаринообразные бусы и одна инкрустированная пастовая бусина (рис. 163, табл. XXVI). На основании упомянутых предметов, это погребение должно датироваться концом XIV и XIII вв. до н. э.

Остальные погребения (№№ 51, 83—87, 96—103, 126—130) на основании обнаруженных в них конусообразных булавок и другого инвентаря датируются XIII—XII вв. до н. э. (рис.: 123, 149—154, 164—173, 189—193; табл.: VII, XXIII, XXVI—XXVIII, XXXI).

Погребения последующего времени относятся к эпохе широкого освоения железа. В основном, погребения представляют собой каменные ящики и ориентированы с северо-запада на юго-восток. Каменные ящики имеют разные размеры. Они колеблются в пределах 1,28 м и 0,78 м. Погребения ингумационные, в основном индивидуальные и только в двух случаях встречались парные захоронения.

Позу покойника удалось установить в 6 случаях. Покойники лежали на левом или правом боку, в скорченной позе головой на север или на северо-запад.

Большая часть каменных ящиков была разрушена во время строительства или разграблена.

Глиняная посуда этого слоя, в основном, вылеплена от руки. Встречается керамика черного и серого обжига, а также посуда, окрашенная в красный цвет.

Из погребений этого периода самыми ранними являются погребения №№ 24 и 38 (рис.: 105, 115, 116; табл. XIV, XV), в которых найдены железные кинжалы квемо-картлийского типа.

VI в. до н. э. датируется погребение № 6, в котором найдена трехлопастная стрела скифского типа (рис. 86, табл. IX).

Остальные погребения №№ 2—4, 7—15, 17, 18, 20—22, 26, 30—32, 34, 36, 41, 50, 88, 94, 104—113, 31, 133—138) датируются концом VII и VI вв. до н. э. (рис. 80—83, 87—97, 100, 101, 102—104, 106, 108—110, 112, 114, 120, 122, 155, 161, 162, 174—183, 194, 196—201; табл.: VIII, X—XV, XVII, XXIII, XXV, XXVIII—XXXII).

Синхронными и входящими в ту же культурную группу, что и погребения Грмахевистави, являются такие памятники, как: Муси-Иери,

Шайтан-Даг, Ахтала, Казрети, Цоли (часть погребений), Дманиси, Гантпади (погр. №№ 1—7), Шори (часть погребений).

Аналогичный материал найден и на Трельском (погр. № 64), Самтаврском (погр. № 213) и Цихианском могильниках и др.

На Грмахевиставском могильнике были раскопаны погребения ахеменидского периода. Большинство из них — каменные ящики, а часть — грунтовые погребения.

В грунтовых погребениях, которые имеют форму прямоугольника с закругленными углами, покойники лежали на правом или левом боку, в скорченной позе и были ориентированы головой на север или северо-запад.

К ахеменидскому периоду (V—IV вв. до н. э.) относятся погребения №№ 1, 5, 16, 19, 29, 35, 39, 40, 47—50, 55—62, 65—75, 78, 79, 89, 91—93, 114—118, 132 (рис.: 79, 80, 84, 99, 110, 113, 118, 119, 122, 125—133, 136—143, 156—160, 184—188, 195; табл.: VII, XIII, XV, XVII—XXII, XXIV, XXV, XXIX, XXXI).

В отличие от керамики предыдущего периода, здесь встречается керамика серо-бурого, буро-красного, а иногда черного и серого обжига.

Для погребений этой группы характерны кувшины с трехгубчатым венчиком, миски с вогнутыми бортиками, пнялы, повторяющие форму металлических сосудов, ахеменидской эпохи, крашенный кувшинчик, бронзовые перстни со щитом и с завитками на конце, железные булавки с закрученными головками и бронзовыми цепочками, инкрустированные стеклянные бусы и др.

Материал данного периода находит сходство с материалами Ахал-сопели, Кумыси, Гомарети, Камарахеви, Тетрицкаро, Дапнари и др.

ნ ა ხ ა ტ ი ბ ი ს ბ ა ნ მ ა რ ტ ი ბ ა

1. ღრმახვეისთავის გენერალური გეგმა
2. № 4 ორმოს მასალა
3. № 6 ორმოს მასალა
4. № 7 ორმოს მასალა
5. № 9 ორმოს მასალა
6. № 10 ორმოს მასალა
7. № 11 ორმოს მასალა
8. № 11 ორმოს მასალა
9. № 13 ორმოს მასალა
10. № 14 ორმოს მასალა
11. № 15 ორმოს მასალა
12. № 16 ორმოს მასალა
13. № 17 ორმოს მასალა
14. № 19 ორმოს მასალა
15. № 21 ორმოს მასალა
16. № 24 ორმოს მასალა
17. № 26 ორმოს მასალა
18. № 29 ორმოს მასალა
19. № 27 ორმოს მასალა
20. № 36 ორმოს მასალა
21. № 42 ორმოს მასალა
22. № 44 ორმოს მასალა
23. № 47 ორმოს მასალა
24. № 48 ორმოს მასალა
25. № 49 ორმოს მასალა
26. № 51 ორმოს მასალა
27. № 52 ორმოს მასალა
28. № 53 ორმოს მასალა
29. № 53 ორმოს მასალა
30. № 53 ორმოს მასალა
31. №№ 54, 55, 56 ორმოების მასალა
32. № 58 ორმოს მასალა
33. № 59 ორმოს მასალა
34. № 60 ორმოს მასალა
35. № 64 ორმოს მასალა
36. №№ 65, 66, 67 ორმოების მასალა
37. № 67 ორმოს გაფართოების შემდეგ აკრეფილი მასალა
38. №№ 68, 69 ორმოების მასალა
39. № 73 ორმოს მასალა
40. № 74 ორმოს მასალა
41. № 76 ორმოს მასალა
42. № 77 ორმოს მასალა
43. № 78 ორმოს მასალა
44. № 79 ორმოს მასალა
45. № 80 ორმოს მასალა
46. № 81 ორმოს მასალა
47. № 82 ორმოს მასალა
48. № 83 ორმოს მასალა
49. № 84 ორმოს მასალა
50. № 85 ორმოს მასალა
51. № 90 ორმოს მასალა
52. კულტურული ფენის ნაშთი I
53. კულტურული ფენის ნაშთი II
54. კულტურული ფენის ნაშთი III
55. კულტურული ფენის ნაშთი IV
56. კულტურული ფენის ნაშთი V
57. კულტურული ფენის ნაშთი VI
58. კულტურული ფენის ნაშთი VII
59. კულტურული ფენის ნაშთი VIII
60. კულტურული ფენის ნაშთი IX
61. კულტურული ფენის ნაშთი X
62. კულტურული ფენის ნაშთი XII
63. კულტურული ფენის ნაშთი XIII
64. კულტურული ფენის ნაშთი XIV
65. №54 სამარხის მასალა
66. № 77 სამარხის მასალა
67. ნაგებობა № 1
68. № 1 ნაგებობის მასალა
69. ნაგებობა № 3
70. № 3 ნაგებობის მასალა
71. ნაგებობა № 4
72. ნაგებობა № 5
73. № 5 ნაგებობის მასალა
74. № 5 ნაგებობის მასალა
75. № 5 ნაგებობის მასალა
76. III და IV სექტორების ფართობების გეგმა
77. II სექტორის ფართობების გეგმა
78. სამარხი № 1
79. № 1 სამარხის კომპლექსი
80. № 2 სამარხის თიხის კურკლის ნატეხები

- 187. № 117 სამარხის ქოთანი
- 188. № 118 სამარხის ქოთანი
- 189. № 126 სამარხის კომპლექსი
- 190. № 127 სამარხის კომპლექსი
- 191. № 128 სამარხის კომპლექსი
- 192. № 129 სამარხის კომპლექსი
- 193. № 130 სამარხის კომპლექსი
- 194. № 131 სამარხის ქოთანი
- 195. № 132 სამარხის კომპლექსი

- 196. № 133 სამარხის კომპლექსი
- 197. № 134 სამარხის კომპლექსი
- 198. № 135 სამარხის კომპლექსი
- 199. № 136 სამარხის კომპლექსი
- 200. № 137 სამარხის კომპლექსი
- 201. № 138 სამარხის კომპლექსი
- 202. 1973 წ. მშენებლობის დროს აღმოჩენილი მასალა

ОБЪЯСНЕНИЕ К РИСУНКАМ

Рис. 1—66. Материал Курс-Аракской культуры Грмахсвистави

1. Генеральный план Грмахсвистави.
2. Материал ямы № 4.
3. Материал ямы № 6.
4. Материал ямы № 7.
5. Материал ямы № 9.
6. Материал ямы № 10.
7. Материал ямы № 11.
8. Материал ямы № 11.
9. Материал ямы № 13.
10. Материал ямы № 14.
11. Материал ямы № 15.
12. Материал ямы № 16.
13. Материал ямы № 17.
14. Материал ямы № 19.
15. Материал ямы № 21.
16. Материал ямы № 24.
17. Материал ямы № 26.
18. Материал ямы № 27.
19. Материал ямы № 29.
20. Материал ямы № 36.
21. Материал ямы № 42.
22. Материал ямы № 44.
23. Материал ямы № 47.
24. Материал ямы № 48.
25. Материал ямы № 49.
26. Материал ямы № 51.
27. Материал ямы № 52.
28. Материал ямы № 53.
29. Материал ямы № 53.
30. Материал ямы № 53.
31. Материал ямы №№ 54, 55, 56.
32. Материал ямы № 58.
33. Материал ямы № 59.
34. Материал ямы № 60.
35. Материал ямы № 64.
36. Материал ямы №№ 65, 66, 67.
37. Материал, собранный после расширения ямы № 67.
38. Материал ямы №№ 68, 69.
39. Материал ямы № 73.
40. Материал ямы № 74.
41. Материал ямы № 76.
42. Материал ямы № 77.
43. Материал ямы № 78.
44. Материал ямы № 79.
45. Материал ямы № 80.
46. Материал ямы № 81.
47. Материал ямы № 82.
48. Материал ямы № 83.
49. Материал ямы № 84.
50. Материал ямы № 85.
51. Материал ямы № 90.
52. Остаток культурного слоя № 1.
53. Остаток культурного слоя II.
54. Остаток культурного слоя III.
55. Остаток культурного слоя IV.
56. Остаток культурного слоя V.
57. Остаток культурного слоя VI.
58. Остаток культурного слоя VII.
59. Остаток культурного слоя VIII.
60. Остаток культурного слоя IX.
61. Остаток культурного слоя X.
62. Остатки культурного слоя XII.
63. Остаток культурного слоя XIII.
64. Остаток культурного слоя XIV.
65. Материал погребения № 54.
66. Материал погребения № 77.

Рис. 67-202. Материал позднебронзовой-раннеантичной эпохи Грмахсвистави.

67. Помещение № 1.
68. Материал помещения № 1.
69. Помещение № 3.
70. Материал помещения № 3.
71. Помещение № 4.
72. Помещение № 5.
73. Материал помещения № 5.
74. Материал помещения № 5.

75. Материал помещения № 5.
76. План площадей III и IV секторов.
77. План площадей II сектора.
78. Погребение № 1.
79. Комплекс погребения № 1.
80. Обломки глиняной посуды погребения № 2.
81. Комплекс погребения № 3.
82. Погребение № 4.
83. Комплекс погребения № 4.
84. Комплекс погребения № 5.
85. Погребение № 6.
86. Комплекс погребения № 6.
87. Погребение № 7.
88. Комплекс погребения № 7.
89. Погребение № 8.
90. Комплекс погребения № 8.
91. Горшок погребения № 9.
92. Комплекс погребения № 10.
93. Погребение № 11.
94. Комплекс погребения № 11.
95. Комплекс погребения № 12.
96. Глиняная посуда погребения № 13.
97. Глиняная посуда погребения № 14.
98. Погребение № 16.
99. Комплекс погребения № 16.
100. Горшочек погребения № 17.
101. Комплекс погребения № 18.
102. Комплекс погребения № 20.
103. Горшочек погребения № 21.
104. Комплекс погребения № 22.
105. Комплекс погребения № 24.
106. Комплекс погребения № 26.
107. Комплекс погребения № 28.
108. Горшочек погребения № 30.
109. Комплекс погребения № 31.
110. Комплекс погребения № 32.
111. Комплекс погребения № 33.
112. Комплекс погребения № 34.
113. Глиняная посуда погребения № 35.
114. Керамика погребения № 36.
115. Погребение № 38.
116. Комплекс погребения № 38.
117. Погребение № 39.
118. Комплекс погребения № 39.
119. Комплекс погребения № 40.
120. Комплекс погребения № 41.
121. Глиняная посуда погребения № 44.
122. Комплекс погребения № 50.
123. Комплекс погребения № 51.
124. Комплекс погребения № 52.
125. Комплекс погребения № 55.
126. Комплекс погребения № 56.
127. Комплекс погребения № 57.
128. Комплекс погребения № 58.
129. Погребение № 59.
130. Комплекс погребения № 59.
131. Комплекс погребения № 60.
132. Комплекс погребения № 61.
133. Комплекс погребения № 62.
134. Комплекс погребения № 63.
135. Погребение № 65.
136. Комплекс погребения № 65.
137. Комплекс погребения № 67.
138. Комплекс погребения № 68.
139. Комплекс погребения № 69.
140. Комплекс погребения № 70.
141. Комплекс погребения № 71.
142. Комплекс погребения № 72.
143. Погребение № 73.
144. Комплекс погребения № 73.
145. Комплекс погребения № 74.
146. Комплекс погребения № 75.
147. Комплекс погребения № 78.
148. Комплекс погребения № 79.
149. Ушко глиняной посуды погребения № 83.
150. Комплекс погребения № 84.
151. Погребение № 85.
152. Комплекс погребения № 85.
153. Комплекс погребения № 86.
154. Комплекс погребения № 87.
155. Комплекс погребения № 88.
156. Комплекс погребения № 89.
157. Погребение № 91.
158. Комплекс погребения № 91.
159. Комплекс погребения № 92.
160. Комплекс погребения № 93.
161. Погребение № 94.
162. Комплекс погребения № 94.
163. Комплекс погребения № 95.
164. Погребение № 96.
165. Горшок погребения № 96.
166. Комплекс погребения № 97.
167. Погребение № 98.
168. Комплекс погребения № 98.
169. Глиняная посуда погребения № 99.
170. Комплекс погребения № 100.
171. Комплекс погребения № 101.
172. Комплекс погребения № 102.
173. Комплекс погребения № 103.
174. Комплекс погребения № 104.
175. Комплекс погребения № 105.
176. Комплекс погребения № 106.
177. Комплекс погребения № 107.
178. Комплекс погребения № 108.

179. Комплекс погребения № 109.
180. Комплекс погребения № 110.
181. Комплекс погребения № 111.
182. Комплекс погребения № 112.
183. Комплекс погребения № 113.
184. Комплекс погребения № 114.
185. Комплекс погребения № 115.
186. Кувшин погребения № 116.
187. Горшок погребения № 117.
188. Горшок погребения № 118.
189. Комплекс погребения № 126.
190. Комплекс погребения № 127.
191. Комплекс погребения № 128.

192. Комплекс погребения № 129.
193. Комплекс погребения № 130.
194. Комплекс погребения № 131.
195. Комплекс погребения № 132.
196. Комплекс погребения № 133.
197. Комплекс погребения № 134.
198. Комплекс погребения № 135.
199. Комплекс погребения № 136.
200. Комплекс погребения № 137.
201. Комплекс погребения № 138.
202. Материал обнаруженный при строительстве в 1973 г.

TABLE DES FIGURES

1-66. Matériaux de la culture Kouro-Araxe de Grmakhévistavi.

1. Plan général de Grmakhevistavi.	35. Matériaux du caveau № 64.
2. Matériaux du caveau № 4.	36. Matériaux des caveaux №№ 65, 66, 67.
3. Matériaux du caveau № 6.	37. Matériaux du caveau № 67.
4. Matériaux du caveau № 7.	38. Matériaux des caveaux №№ 68, 69.
5. Matériaux du caveau № 9.	39. Matériaux du caveau № 73.
6. Matériaux du caveau № 10.	40. Matériaux du caveau № 74.
7. Matériaux du caveau № 11.	41. Matériaux du caveau № 76.
8. Matériaux du caveau № 11.	42. Matériaux du caveau № 77.
9. Matériaux du caveau № 13.	43. Matériaux du caveau № 78.
10. Matériaux du caveau № 14.	44. Matériaux du caveau № 79.
11. Matériaux du caveau № 15.	45. Matériaux du caveau № 80.
12. Matériaux du caveau № 16.	46. Matériaux du caveau № 81.
13. Matériaux du caveau № 17.	47. Matériaux du caveau № 82.
14. Matériaux du caveau № 19.	48. Matériaux du caveau № 83.
15. Matériaux du caveau № 21.	49. Matériaux du caveau № 84.
16. Matériaux du caveau № 24.	50. Matériaux du caveau № 85.
17. Matériaux du caveau № 26.	51. Matériaux du caveau № 90.
18. Matériaux du caveau № 27.	52. Vestiges de la couche culturelle I.
19. Matériaux du caveau № 29.	53. Vestiges de la couche II.
20. Matériaux du caveau № 36.	54. Vestiges de la couche III.
21. Matériaux du caveau № 42.	55. Vestiges de la couche IV.
22. Matériaux du caveau № 44.	56. Vestiges de la couche V.
23. Matériaux du caveau № 47.	57. Vestiges de la couche VI.
24. Matériaux du caveau № 48.	58. Vestiges de la couche VII.
25. Matériaux du caveau № 49.	59. Vestiges de la couche VIII.
26. Matériaux du caveau № 51.	60. Vestiges de la couche IX.
27. Matériaux du caveau № 52.	61. Vestiges de la couche X.
28. Matériaux du caveau № 53.	62. Vestiges des couches XII.
29, 30. Matériaux du caveau № 53.	63. Vestiges de la couche XIII.
31. Matériaux des caveaux №№ 54, 55, 56	64. Vestiges de la couche XIV.
32. Matériaux du caveau № 58.	65. Matériaux de la tombe № 54.
33. Matériaux du caveau № 59.	66. Matériaux de la tombe № 77.
34. Matériaux du caveau № 60.	

67. Habitation № 1.
68. Matériaux de l'habitation № 1.
69. Habitation №3.
70. Matériaux de l'habitation № 3.
71. Habitation № 4.
72. Habitation № 5.
- 73-75. Matériaux de l'habitation № 5.
76. Plan des surfaces A, B et des secteurs III et IV.
77. Plan des surfaces A, B et C du II secte ur.
78. Tombe № 1.
79. Complexe de la tombe № 1.
80. Fragments de céramique de la tombe № 2
81. Complexe de la tombe № 3.
82. Tombe № 4.
83. Complexe de la tombe № 4.
84. Complexe de la tombe № 5.
85. Tombe № 6.
86. Complexe de la tombe №. 6.
87. Tombe № 7.
88. Complexe de la tombe № 7.
89. Tombe № 8.
90. Complexe de la tombe № 8.
91. Pot de la tombe № 9.
92. Complexe de la tombe № 10.
93. Tombe № 11.
94. Complexe da la tombe № 11.
95. Complexe de la tombe № 12.
96. Vase de la tombe № 13.
97. Vase de la tombe № 14.
98. Tombe № 16.
99. Complexe de la tombe № 16.
100. Pot de la tombe №17.
101. Complexe de la tombe № 18.
102. Complexe de la tombe № 20.
103. Pot de la tombe № 21.
104. Complexe de la tombe № 22.
105. Complexe de la tombe № 24.
106. Pierre à aiguiser de la tombe №26.
107. Complexe de la tombe № 28.
108. Pot de la tombe № 30.
109. Complexe de la tombe № 31.
110. Complexe de la tombe № 32.
111. Complexe de la tombe №33.
112. Complexe de la tombe №34.
113. Vase de la tombe №35.
114. Céramique de la tombe №36.
115. Tombe № 38.
116. Complexe de la tombe №38.
117. Tombe №39.
118. Complexe de la tombe №39.
119. Complexe de la tombe № 40.
120. Complexe de la tombe № 41.
121. Vase de la tombe №44.
122. Complexe de la tombe № 50.
123. Complexe de la tombe №51.
124. Complexe de la tombe № 52.
125. Complexe de la tombe № 55.
126. Complexe de la tombe №56.
127. Complexe de la tombe №57.
128. Complexe de la tombe № 58.
129. Tombe № 59.
130. Complexe de la tombe № 59.
131. Complexe de la tombe № 60.
132. Complexe de la tombe № 61.
133. Complexe de la tombe №62.
134. Complexe de la tombe № 63.
135. Tombe № 65.
136. Complexe de la tombe № 65.
137. Complexe de la tombe №67.
138. Complexe de la tombe № 68.
139. Complexe de la tombe № 69.
140. Complexe de la tombe № 70.
141. Complexe de la tombe № 71.
142. Complexe de la tombe № 72.
143. Tombe № 73.
144. Complexe de la tombe № 73.
145. Complexe de la tombe № 74.
146. Complexe de la tombe № 75.
147. Complexe de la tombe № 78.
148. Complexe de la tombe № 79.
149. Anse de vase de la tombe № 83.
150. Complexe de la tombe № 84.
151. Tombe № 85.
152. Complexe de la tombe № 85.
153. Complexe de la tombe № 86.
154. Complexe de la tombe № 87.
155. Complexe de la tombe № 88.
156. Complexe de la tombe № 89.
157. Tombe № 91.
158. Complexe de la tombe № 91.
159. Complexe de la tombe № 92.
160. Complexe de la tombe № 93.
161. Tombe № 94.
162. Complexe de la tombe № 94.
163. Complexe de la tombe № 95.
164. Tombe № 96.
165. Bocal de la tombe № 96.
166. Complexe de la tombe № 97.
167. Tombe № 98.
168. Complexe de la tombe № 98.

169. Vase de la tombe № 99.
170. Complexe de la tombe № 100.
171. Complexe de la tombe № 101.
172. Complexe de la tombe № 102.
173. Complexe de la tombe № 103.
174. Complexe de la tombe № 104.
175. Complexe de la tombe № 105.
176. Complexe de la tombe № 106.
177. Complexe de la tombe № 107.
178. Complexe de la tombe № 108.
179. Complexe de la tombe № 109.
180. Complexe de la tombe № 110.
181. Complexe de la tombe № 111.
182. Complexe de la tombe № 112.
183. Complexe de la tombe № 113.
184. Complexe de la tombe № 114.
185. Complexe de la tombe № 115.

186. Cruche de la tombe № 116.
187. Pot de la tombe № 117.
188. Pot de la tombe № 118.
189. Complexe de la tombe № 126.
190. Complexe de la tombe № 127.
191. Complexe de la tombe № 128.
192. Complexe de la tombe № 129.
193. Complexe de la tombe № 130.
194. Pot de la tombe № 131.
195. Complexe de la tombe № 132.
196. Complexe de la tombe № 133.
197. Complexe de la tombe № 134.
198. Complexe de la tombe № 135.
199. Complexe de la tombe № 136.
200. Complexe de la tombe № 137.
201. Complexe de la tombe № 138.
202. Vases №№ 554-577.

ტაბულაციის განმარტება

ტაბ. I-V—პტკეარ-არაქსის კულტურის მასალა.

I — ორმოები №№ 6 (30, 51), 11 (65, 66).

II — ორმო № 11 (67, 69, 71).

III — ორმოები №№ 14 (93, 101, 102), 15 (111, 112, 120).

IV — ორმოები №№ 15 (105), 26(168), 29(178).

V — ორმოები №№ 54, 55, 56 (277), 76 (391, 396, 397).

VI - XXXIII—გვიანბრინჯაო—ადრეანტიკური ხანის მასალა.

VI¹ — ნაგებობა № 1.

VI² — ნაგებობა № 5.

VII — სამარხი № 1 (101-106, 108).

VIII — სამარხები №№ 3 (113, 114, 116), 4(117-121).

IX — სამარხი № 6 (127-130, 132-134).

X — სამარხი № 7 (135-140).

XI — სამარხები №№ 8 (141-144), 10 (147-151).

XII — სამარხი № 11 (152-155, 157, 158, 160).

XIII — სამარხები №№ 12 (161-163), 13 (165), 14 (166), 16 (168), 17 (170).

XIV — სამარხები №№ 18 (172-174), 21 (184,), 24 (187, 190-194).

XV — სამარხები №№ 26 (196), 30 (201), 31 (202-204), 32(206, 208), 33 (213), 34 (214), 35 (216), 36 (217).

XVI — სამარხი № 38 (219-221, 222, 224, 225).

XVII — სამარხები №№ 39 (226, 228), 40 (229-231), 41 (233, 234), 50 (242), 51 (243, 246).

XVIII — სამარხები №№ 56 (254, 255, 257-260, 262), 57(263, 264, 267), 58 (269, 271).

XIX — სამარხები №№ 59 (272-275, 277), 60 (281, 285), 61 (286, 287, 289), 62 (290, 291, 295) .

XX — სამარხები №№ 65 (298-300), 67 (303, 304), 68 (307, 310).

XXI — სამარხები №№ 69 (311, 312, 315-318), 71 (324, 325, 330), 72 (332, 336, 337).

XXII — სამარხები №№ 73 (339, 341, 342), 84 (356, 358).

XXIII — სამარხები №№ 85 (360-362), 86 (364, 365), 88 (372, 375, 376).

XXIV — სამარხები №№ 91 (381, 382, 384, 388, 389), 92 (390, 391, 393, 395-398).

XXV — სამარხები №№ 93 (399-401, 405-407), 94 (408, 409).

XXVI — სამარხები №№ 95 (411-413, 415, 416), 96 (418), 97 (419, 421, 422).

XXVII — სამარხები №№ 98 (423, 425, 426), 100 (429-432).

XXVIII — სამარხები №№ 101 (439), 103 (444), 104 (449, 450, 452, 453).

XXIX — სამარხები №№ 109 (475), 111 (480, 481), 113 (484, 487), 114 (489-493, 496), 112 (482), 115 (497, 498, 503).

XXX — სამარხები №№ 107 (459-463), 108 (466-469, 472, 473).

XXXI — სამარხები №№ 126 (507-509, 511, 512), 127 (515), 130 (522, 523), 132 (526), 133 (531-534).

XXXII — სამარხები №№ 134 (536-538), 136 (542-546), 137(547-549), 138 (551-553).

XXXIII — თიხის კურკელი №№ 554, 556, 558, 559, 561-566.

ОБЪЯСНЕНИЕ К ТАБЛИЦАМ

Табл. I-V. Материал Куро-Араксской культуры.

I — ямы №№ 6 (30, 51), II (65, 66).

II — яма № 11 (67, 69, 71).

III — ямы №№ 14 (93, 101, 102), 15 (111, 112, 120).

IV — ямы №№ 15 (105), 26 (168), 29 (178).

V — ямы №№ 54, 55, 56 (277), 76 (391, 397).

Табл. VI — XXXIII. Материал позднелегированной — раннеантичной эпохи.

VI₁ — помещение № 1.

VI₂ — помещение № 5.

VII — погребение № 1 (101-106, 108).

VIII — погребения №№ 3 (113, 114, 116), 4 (117-121).

IX — погребение № 6 (127-130, 132-134).

X — погребение № 7 (135-140).

XI — погребения №№ 6 (141-144), 10 (147-151).

XII — погребение № 11 (152-155, 157, 158, 160).

XIII — погребения №№ 12 (161-163), 13 (165), 14 (166), 16 (168), 17 (170).

XIV — погребения №№ 18 (172-174), 21 (184), 24 (187, 190-194).

XV — погребения №№ 26 (195), 30 (201), 31 (202-205), 32 (206, 208), 33 (213), 34 (214), 35 (216), 36 (217).

XVI — погребение № 38 (219-221, 222, 224, 225).

XVII — погребения №№ 39 (226, 228), 40 (229-231), 41 (233, 234), 50 (242), 51 (243, 246).

XVIII — погребения №№ 56 (254, 255, 257-260, 262), 57 (263, 264, 267), 58 (269, 271).

XIX — погребения №№ 59 (272-275, 277), 60 (281, 285), 61 (286, 287, 289), 62 (290, 291, 295).

XX — погребения №№ 65 (298-300), 67 (303, 304), 68 (307, 310).

XXI — погребения №№ 69 (311, 312, 315-318), 71 (324, 325, 330), 72 (332, 336, 337).

XXII — погребения №№ 73 (339, 341, 342), 84 (356, 358).

XXIII — погребения №№ 85 (360-363), 86 (364, 365), 88 (372, 375, 376).

XXIV — погребения №№ 91 (381, 382, 384, 388, 389), 92 (390, 391, 393, 395-398).

XXV — погребения №№ 93 (399-401, 405-407), 94 (408, 409).

XXVI — погребения №№ 95 (411-413, 415, 416), 96 (418), 97 (419, 421, 422).

XXVII — погребения №№ 98 (423, 425, 426), 100 (429, 432).

XXVIII — погребения №№ 101 (439), 103 (444), 104 (449, 450, 452, 453).

XXIX — погребения №№ 109 (475), III (480, 481), 113 (484, 487), 114 (489, 493, 496), 112 (482), 115 (497, 498, 503).

XXX — погребения №№ 107 (459-463), 108 (466-469, 472, 473).

XXXI — погребения №№ 126 (507-509, 511, 512), 127 (515), 130 (522, 523), 132 (526), 133 (531-534).

XXXII — погребения №№ 134 (536-538), 136 (542-546), 137 (547-549), 138 (551-553).

XXXIII — глиняная посуда №№ 554, 556, 558, 559, 561-566.

TABLE DES PLANCHES

I-V Matériaux de la culture Kouro-Araxe.

I — Caveaux №№ 6 (30, 51), 11 (65, 66).

II — Caveau № 11 (67, 69, 71).

III—Caveaux №№ 14 (93, 101, 102), 15 (111, 112, 120).

IV — Caveaux №№ 15 (105), 26 (168), 29 (178).

V — Caveaux №№ 54, 55, 56 (177), 76 (391, 396, 397).

VI-XXXVIII Matériaux de l'époque du Bronze Récent — début de la période antique.

VI₁ Habitation № 1.

VI₂—Habitation № 5.

VII — Tombe № 1 (101-106, 108).

VIII — Tombes №№ 3 (113, 114, 116), 3(117-121).

IX — Tombe № 6 (127-130, 132-134).

X — Tombe № 7 (135-140).

XI — Tombes №№ 8(141-144), 10 (147-151).

XII — Tombe № 11 (152-155, 157, 158, 160).

XIII — Tombes №№ 12 (161-163), 13 (165), 14 (166), 16 (168), 17 (170).

XIV — Tombes №№ 18 (172-174), 21 (184), 24 (187, 190—194).

XV — Tombes №№ 26 (196), 30 (201), 31 (202-205), 32 (206, 208), 33 (213), 34 (214), 35 (216), 36 (217).

XVI — Tombe № 38 (219-221, 222, 224, 225).

XVII — Tombes №№ 39 (226, 228), 40 (229-231), 41 (233, 234), 50 (242), 51 (243, 246).

XVIII — Tombes №№ 56 (254, 255, 257-260, 262), 57 (263, 264, 267), 58 (269, 271).

XIX — Tombes №№ 59 (272-275, 277), 60 (281, 285), 61 (286, 287, 289), 62 (290, 291, 295).

XX — Tombes №№ 65 (298-300), 67 (303, 304), 68 (307-310).

XXI — Tombes №№ 69 (311, 312, 315-318), 71 (324, 325, 330), 72 (332, 336, 337).

XXII — Tombes №№ 73 (339, 341, 342), 84 (356, 358).

XXIII — Tombes №№ 85 (360-362), 86 (364, 365), 88 (372, 375, 376).

XXIV — Tombes №№ 91 (381, 382, 384, 388, 389), 92 (390, 391, 393, 395-398).

XXV — Tombes №№ 93 (399-401, 405-407), 94 (408, 409).

XXVI — Tombes №№ 95 (411-413, 415, 416), 96 (418), 97 (419, 421, 422).

XXVII — Tombes №№ 98 (423, 325, 426), 100 (429-432).

XXVIII — Tombes №№ 101 (439), 103 (444), 104 (449, 450, 452, 453).

XXIX — Tombes №№ 109 (475), 111 (480, 481), 111 (480, 487), 113 (484, 487), 114 (489, 493, 496), 112 (482), 115 (497, 498, 503).

XXX — Tombes №№ 107 (459-463), 108 (466-469, 472, 473).

XXXI — Tombes №№ 126 (507-509, 511, 512), 127 (515), 130 (522, 523), 132 (526), 133 (531-534).

XXXII — Tombes №№ 134 (536-538), 136 (542-546), 137 (547-549), 138 (551-533).

XXXIII — Vases №№ 554, 556, 558, 559, 561-566.

ც ა ბ უ ლ ე ბ ი
ТАБЛИЦЫ
TABLEAUX

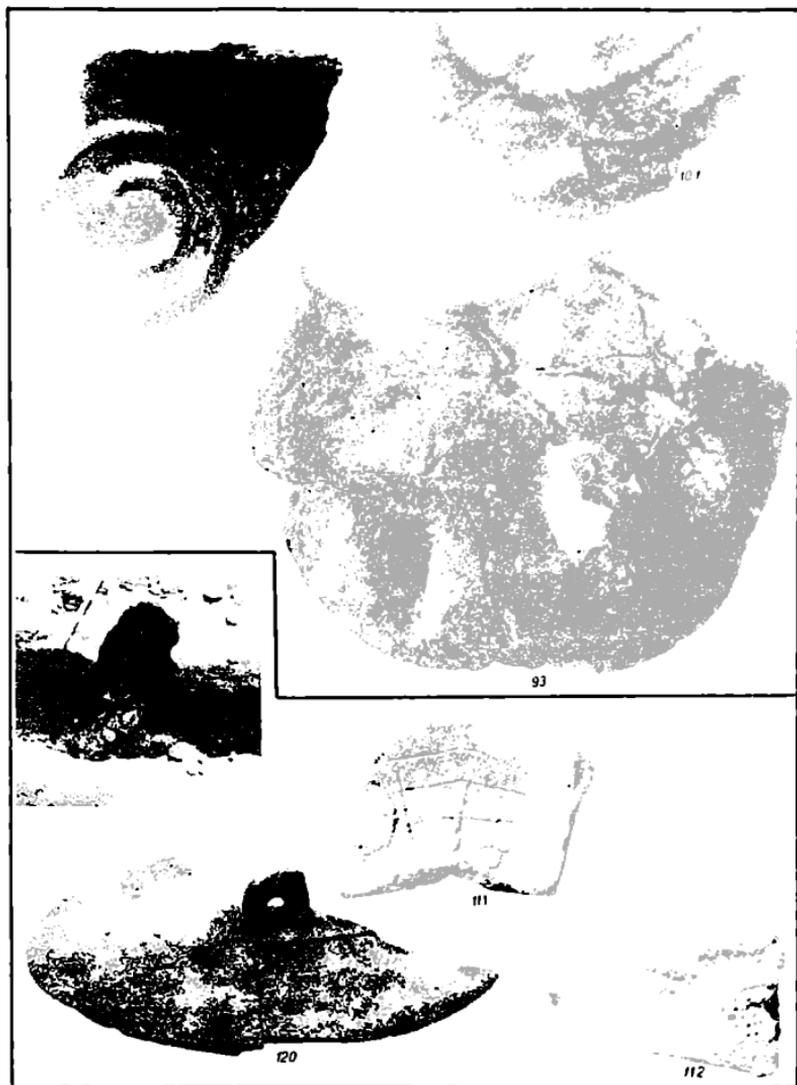
67

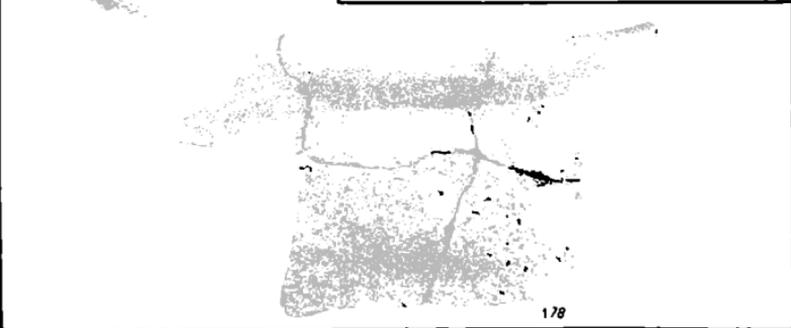
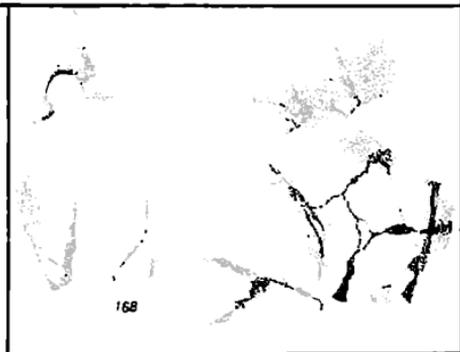
71

69

IV

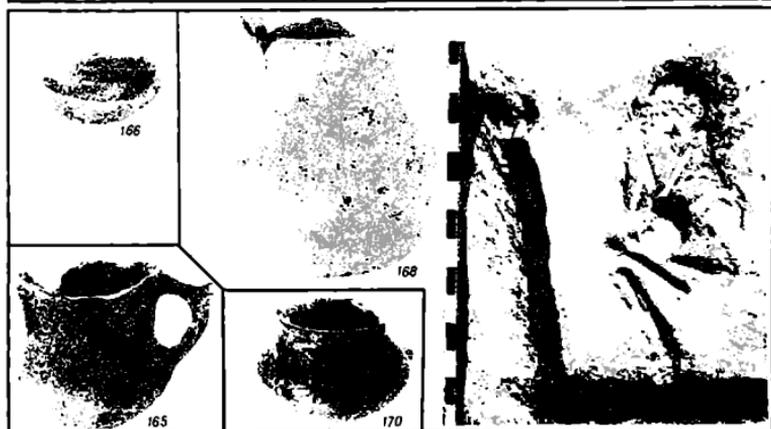
VIII

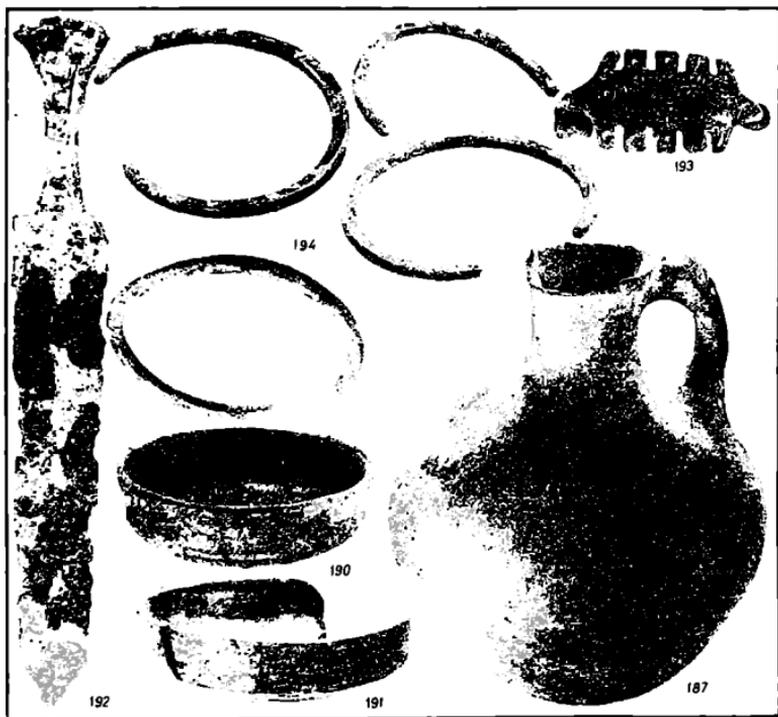
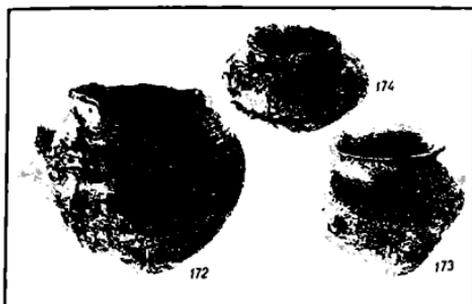

XIV

221

224

225

220

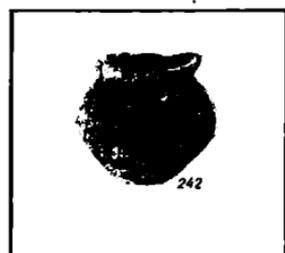
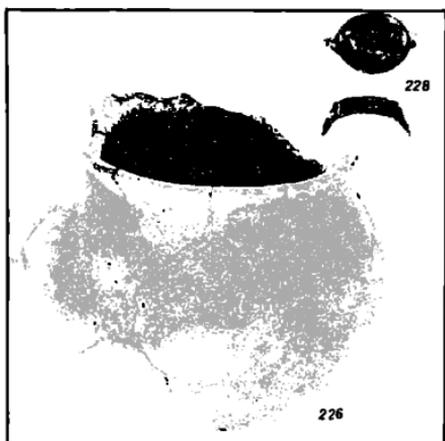
224

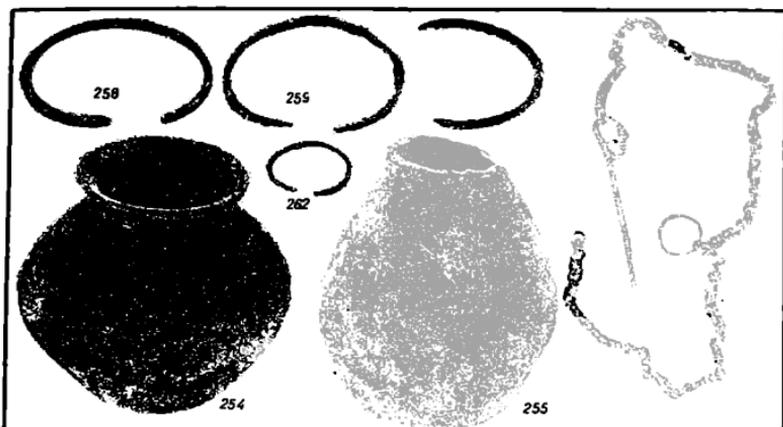

220

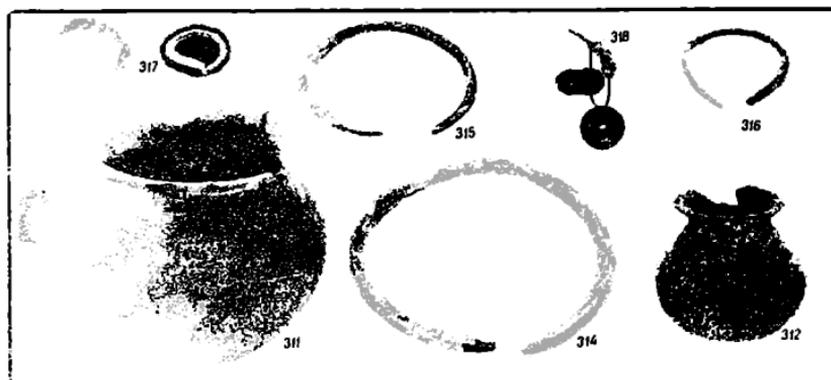
222

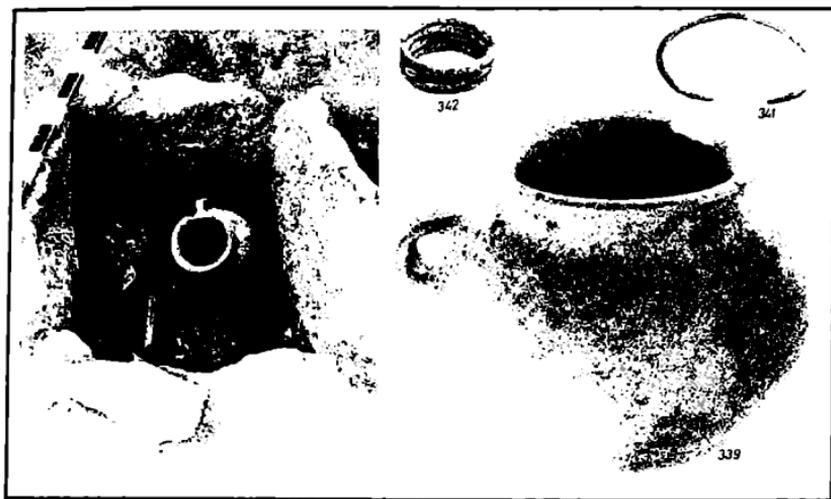

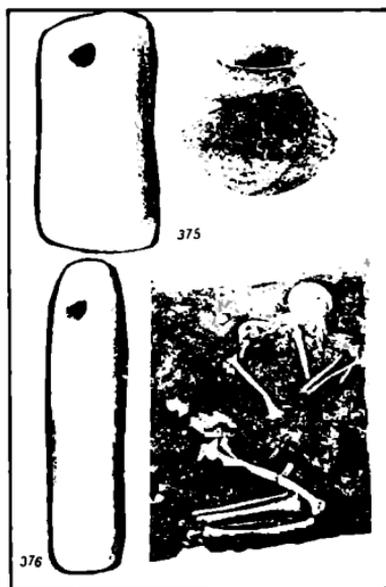
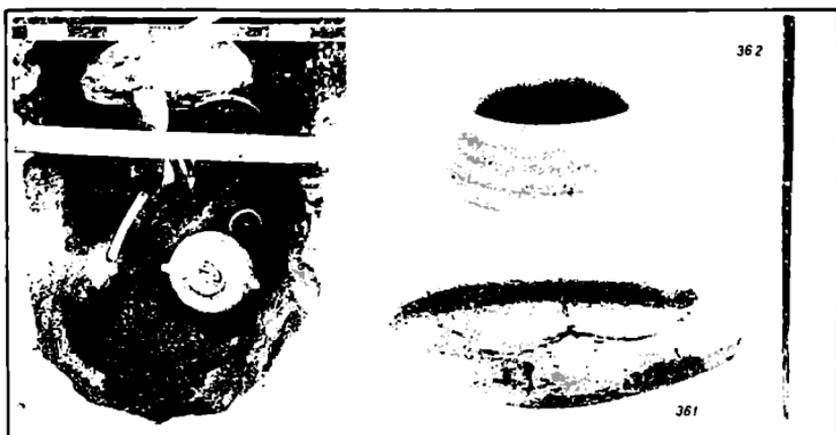

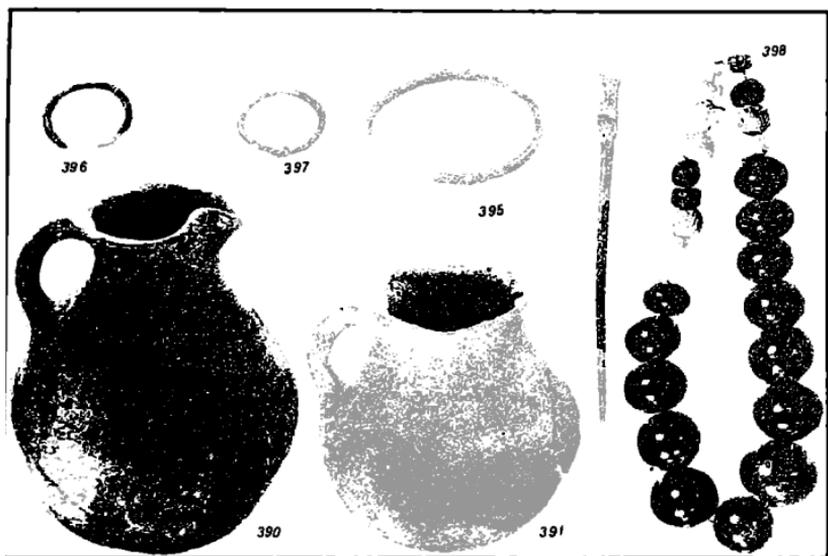
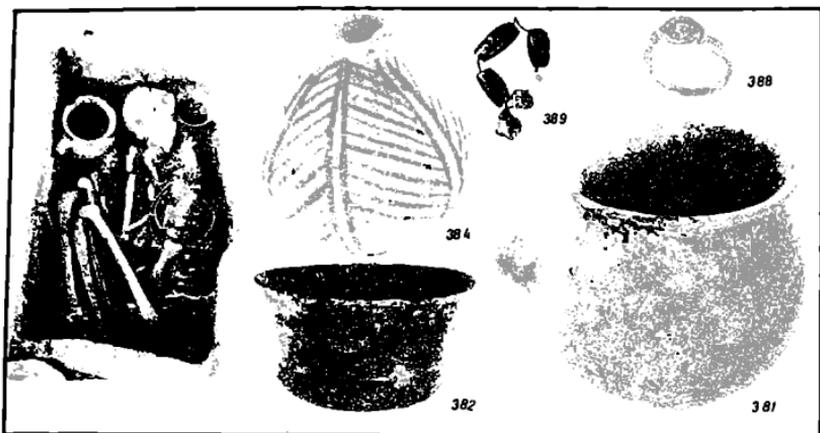

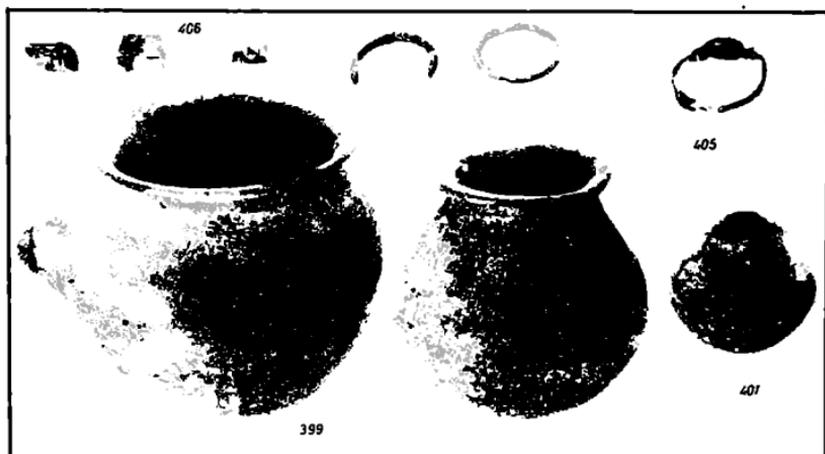

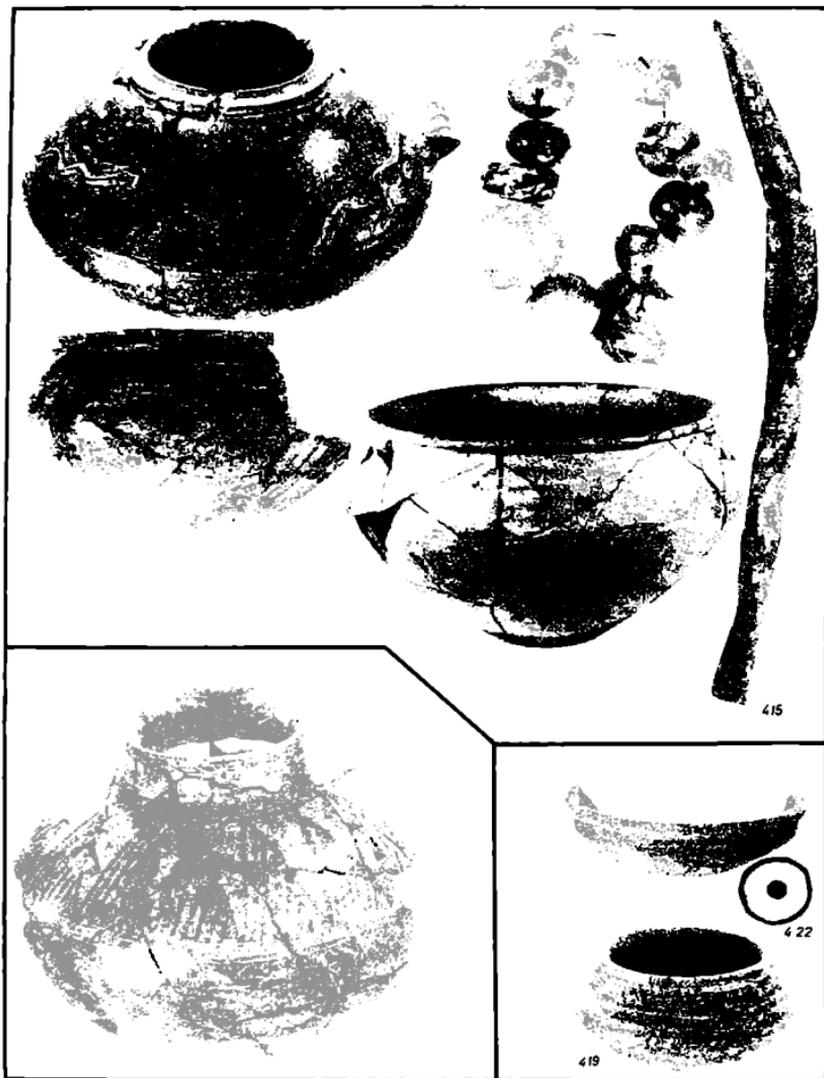

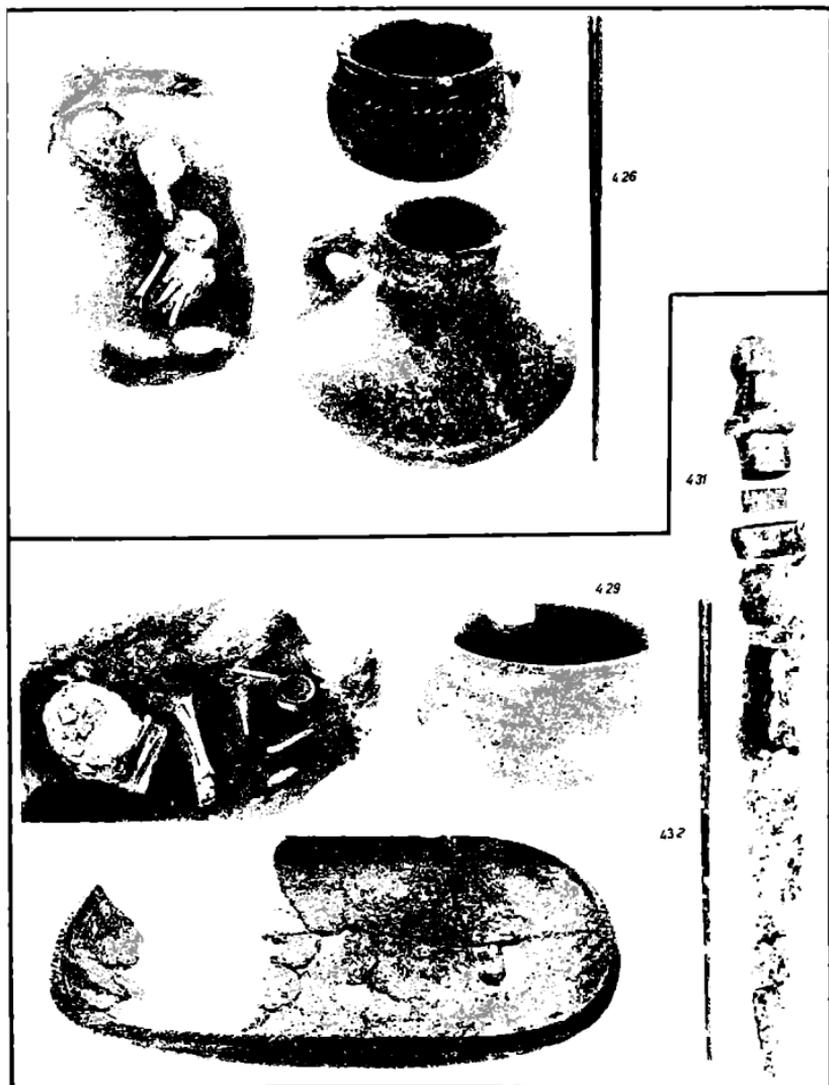

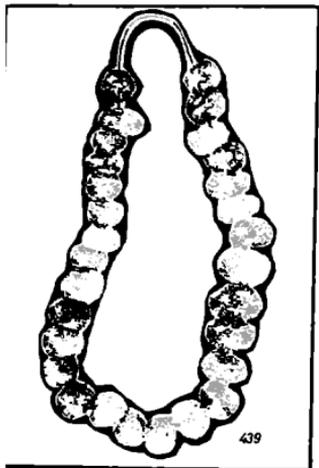

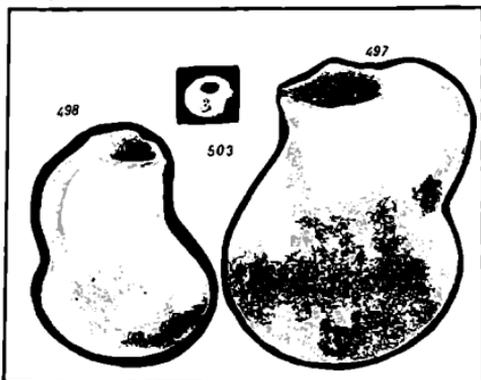
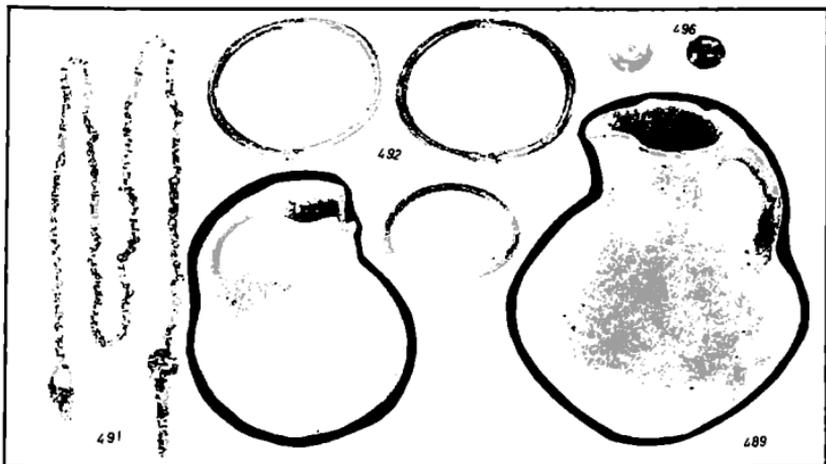
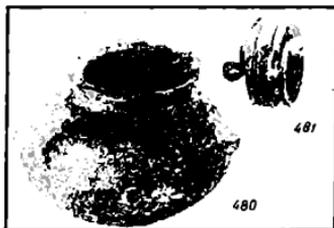

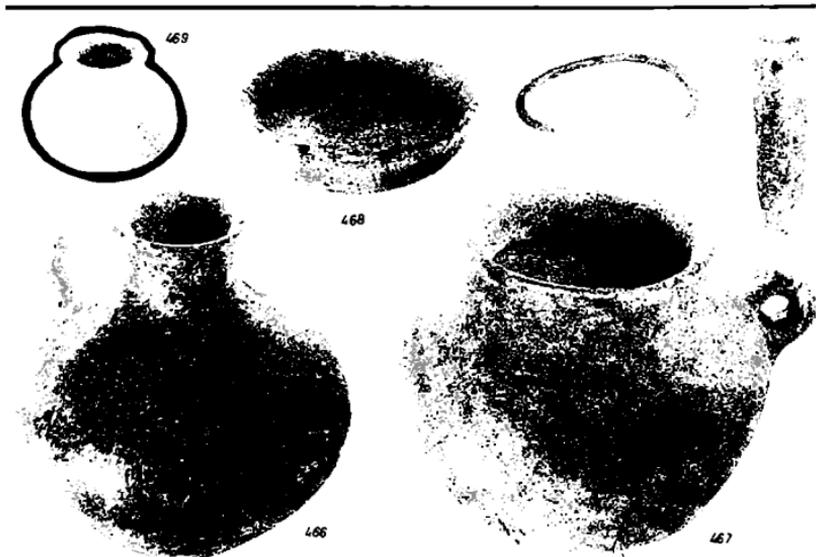

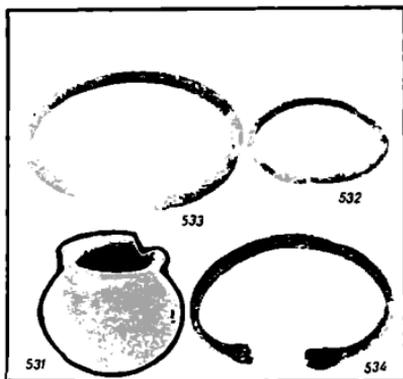

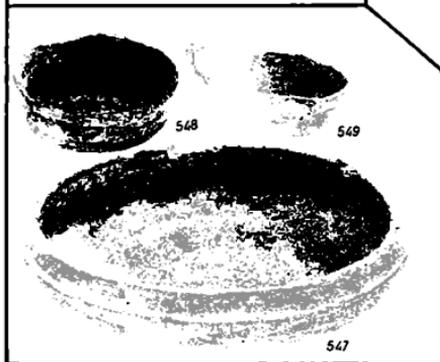
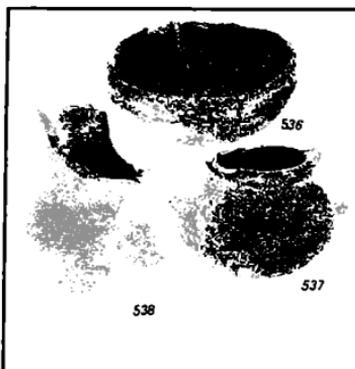
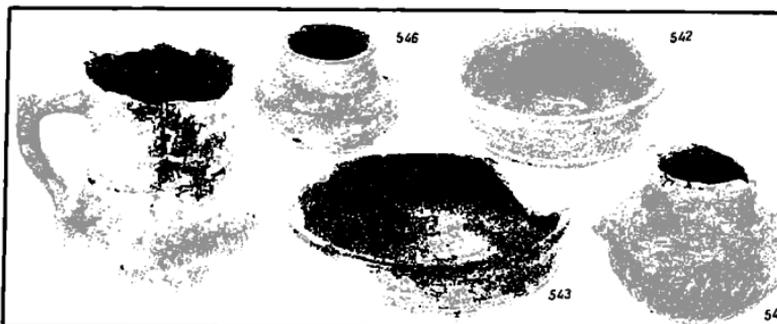

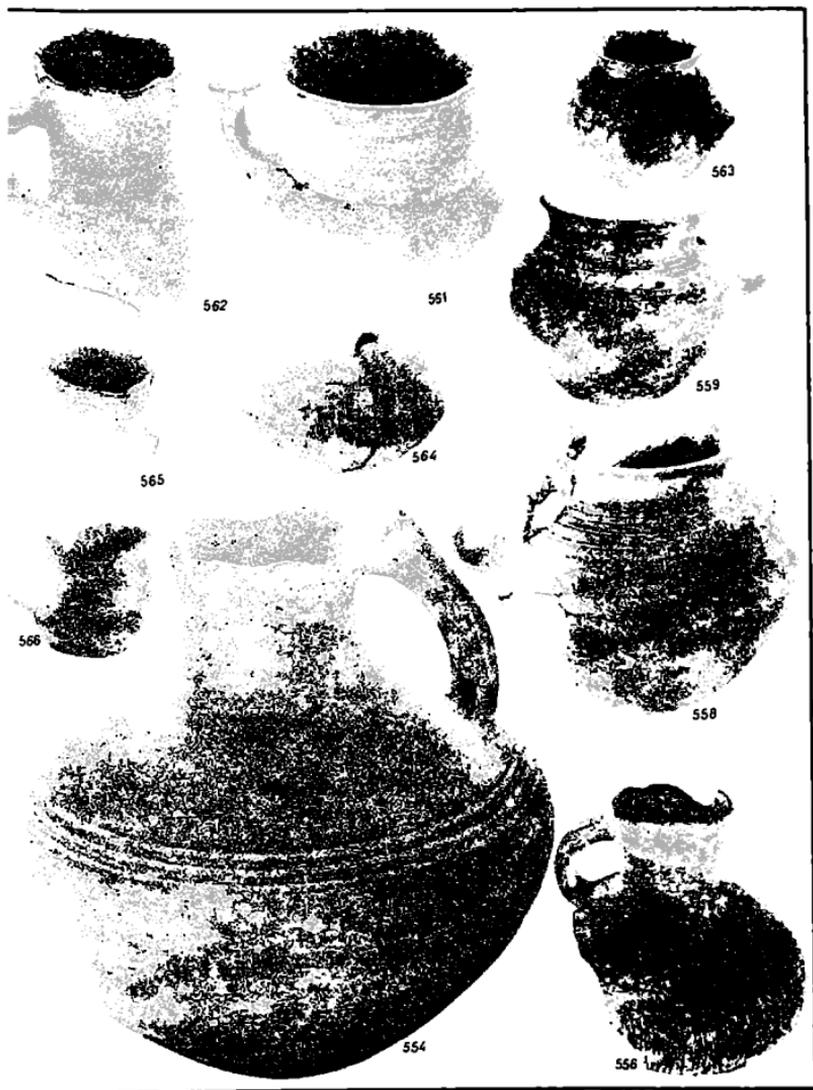

შინაარსი.

1. წინასიტყვაობა	5
2. ღრმახევისთაის არქეოლოგიური ძეგლები	7
3. ენეოლით-ადრებრინჯაოს ხანის ძეგლების კატალოგი	25
4. გვიანბრინჯაო-ადრეანტიკური ხანის ძეგლების კატალოგი	89
5. Археологические памятники Грмахевистავი	200
6. ნახატების განმარტება	204
7. Объяснение к рисункам	207
8. TABLES DES FIGURES	209
9. ტაბულების განმარტება	212
10. Объяснение к таблицам	213
11. TABLE DES PLANCHES	214

დაიბეჭდა საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის
სარედაქციო-საგამომცემლო საბჭოს დადგენილებით

ИБ 910

გამომცემლობის რედაქტორი ლ. კობრიკაძე
ტექნორედაქტორი ც. ქამუშაძე
მხატვარი ე. ხმალაძე
კორექტორი ნ. შამულაშვილი

გადაეცა წარმოებას 25.5.79; ხელმოწერილია დასაბეჭდად 26.12.1979;
ქაღალდის ზომა 7×11¹/₂; ქაღალდი № 1; ნაბეჭდი თაბახი 21.0;
სააღრიცხვო-საგამომცემლო თაბახი 17,5;

უე 01297;

ტირაჟი 800;

შეკეთა № 1956;

ფასი 2 მან. 10 კაპ.

გამომცემლობა „მეცნიერება“, თბილისი, 380060, კუტუზოვის ქ., 19
Издательство «Мецниереба», Тбилиси, 380060, ул. Кутузова, 19

საქ. სსრ მეცნ. აკადემიის სტამბა, თბილისი, 380060, კუტუზოვის ქ., 19
Тшпография АН Груз. ССР, Тбилиси, 380060, ул. Кутузова, 19

**АРХЕОЛОГИЧЕСКИЕ ПАМЯТНИКИ
ГРМАХЕВИСТАВИ**

(На грузинском языке)